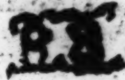
Joseph Slater Junr





PHILIP JOHN BUDWORTH, ESQ[r]

GREENSTED HALL,

ESSEX.

H. Beckwith,
London,
1847

A COMPENDIOUS GUIDE to the *Low-Dutch Language.*

Containing the most necessary and essentiel *Grammar-Rules*, whereby one may speedily, and without much difficulty, attain to the knowledge of the aforesaid Language, and the right use of the Dutch Particles *de* and *het*, so much [illegible] hitherto.

Korte WEG-WYZER der Nederduytsche Taal.

Behelzende de noodigste en weezendlykste *Letterkonstige Regelen*, om spoedig en zonder veel moeite tot kennisse dier Taale te geraaken.

By Wm. SEWEL.

The second Edition, with some Additions.

AMSTERDAM,
Printed for the Widdow of STEPHEN SWART, Bookseller, on the West-side of the Dam, at the Sign of the Crowned Bible, 1706.

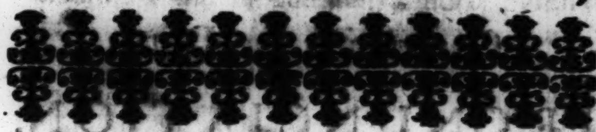
To the READER.

SInce in the compiling of this GRAMMAR I have endeavoured to be short, were the matter could allow it; it must not be expected that I should prefix a large Preamble to this Treatise. All what I intend to say is, that having observed the great superfluity of matter in other Tracts of this kind, and how tedious, nay almost impossible, it is for beginners to learn such a multitude of Rules, as they have been clogg'd with in other *Grammars*; and considering also that hitherto never any thing of value hath been said concerning the Gender of Nouns, and the use of the *Dutch* Particles *de* and *het*, the chiefest stumbling-

block for the *English*; I was thereby induced to try whether I could not procure a more easy method to them: and thô I found it to be a toilsom labour, yet the consideration of the benefit which I believed would thereby accrew to the Learner, encouraged me to attempt this Essay; which if it may prove to be no less perspicuous than short, and thereby contribute to a more speedy obtaining of the knowledge of the *Dutch* Language, I shall think my paines sufficiently rewarded.

W. S.

a Com-



A Compendious GUIDE to the Low Dutch Language.

THe *Low-Dutch* have in their *Alphabet* the ſame Letters as the *Engliſh*; but they pronounce them after a different manner, and according to the *Engliſh* dialect thus:

A, aw. B, bea. C, cea. D, dea. E, ea. F, ef.
G, ghea. H, haw. I, ee. J, jea. K, kaw.
L, el. M, em. N, en. O, o. P, pea. Q, kuw.
R, er. S, es. T, tea. U, uw. V, vea. W, wea.
X, ix. Y, i. Z, zedder.

Among theſe A, E, I, O, U, Y. are *Vowels*, but J and V are *Conſonants*. How theſe Letters, that differ in the uſe and pronunciation from the *Engliſh*, are pronounced, may be ſeen by the following liſt.

Concerning the Dutch

PRONUNCIATION.

EVery letter in the Dutch Language is pronounced, and not ſo variouſly as in the Engliſh, but almoſt always alike, eſpecially in that ſpelling which is moſt approved of, and now uſed by our beſt Authors.

A. Is pronunced broader than in *Engliſh*, as may be heard, in the word *Water*, which has te ſame ſound as in *Engliſh*. And *Al* all, *Bal* ball, *vallen* to fall, ſound as the *Engliſh* words *Shall*, *dalliance*. Alſo *Hand* differs but little from the *Engliſh* pronunciation.

AA. Sounds as *AW*. in Engliſh, as may be heard in *Gaan* to go, *gaas* ſamplar, *Aam*, awm, (a certain wine cask;) read *Gawn*, *gawze*, *awm*.

AAI. and AAU. are alſo pronounced broad, as in the word *Fraai* fine or handſom, *zaait* ſoweth, *maaijen* to mow, *blaauw* blew, *flaauw* faint, *graauwen* to ſnarl.

AE. Is the old ſpelling for *AA*. But now the beſt ſpellers uſe it to expreſs the ſound of the *Engliſh* A in the word *lady*, as may be heard



heard in the words *Paerd* horse, *staert* tail, *kaers* candle, for which some will write *Peerd*, *steert*, *keers*: thô it must be confest that the former is much better.

AI. Is heard in the word *Kaizer* Emperor, which however generally is written *Keyzer* or *Keizer*, and hath almost the sound which is heard in the English word *Eye*, and in the old spelling it is used for *Aai*, but very improperly.

AU. In the old spelling stands for AW in *English*.

C. Was formerly used as in *English* promiscually for C and K; but now it is almost rejected, onely in some few words it remains still in use, as *Ceel* scrowl or bill, *cieraad* ornament, *cierſel*, attire, *cyfer*, cipher; which yet some wil spell, *Seel*, *sieraad*, *sierſel*, *syfer*.

CH. Is pronounced somewhat alike to the G. when it comes at the end of a Syllable, as *Ach* alass, *recht* right, *licht* light, *doch* thô, *lucht* air; say *ag*, *regt*, *ligt*, *dog*, *lugt*.

E. Is often pronounced as EA in *English*, as in the words *Cedel* bill *or* note, *weder* weather, *neder* down, *veder* feather, *beker* cup, *leger* army; read *Ceadle*, *weader*, *neader*, *veader*, *beaker*, *leaguer*:

But the words *En* and, *ben* them, *ren* run, *lenden* loins, *wel* well, *spel* a pin, *rest* remainder, *vest* the city walls, have the same sound as is heard in the word *Then*, *when*, *well*, *spell*, *rest*, *vest*; and in the words *Ster* starr, *pers* press, *redden* to retrieve, the same sound is heard as in *Verse*, *berse*, *ready*.

E. In the end of a word must always be pronounced, but softly, as in *Zonde* sinn, *te gronde* to the bottom, *gaande* going, *staande* standing.

EE. Is always pronounced as *EA.* in *English*, as in *Zee* sea, *ree* roe *or* harbour, *een* one, *been* bone, *heeft* hath, *leeft* liveth, *geeft* giveth, *meer* more, *zeer* very *or* sore, *leeuw* lion, *meeuw* a gull: read *Zea*, *rea*, *ean*, *bean*, *beast*, &c.

EI. Is much used by many in stead of EY, which last nevertheless I must prefer before the former; judging it to come nearest to the pronunciation, if we write, *Kleyn* little, *reyn* clean, *leydde* led, *zeyde* said; the sound of which is much alike with the *Y* in *English*, so as it sounds in the word *Eye*.

EU. Is a sound which the English have not, and is heard in the words, *Neus* nose, *reus* giant, *deur* dore, *steur* sturgeon; sounding just like the French word *coeur*.

G. Tho standing before *E*, *I*, or *Y*, is almost pro-

pronounced as *Gh* in English, as *Geel* yellow, *geeven* to give, *gierig* covetous, *gy* thou, *gyzelen* to take for hostage; read, *Gheal*, *gheaven*, *gheerig*, *ghy*, *ghyzelen*.

I. Has never the sound of Y. as in *Zin* finn, *min* less *or* love, *kind* child, *blind* blind, *vrind* friend, *schip* ship, *wip* swipe. But as I in English in *Sin*, *ship*, *whip*.

IE. Is pronounced as EE. in English, as in *Zie* see, *drie* three, *lief* dear, *dief* thief, *zien* to see, *wien* whom, *bier* beer, *stier* bull; read *Zee*, *dree*, *leef*, *deef*, *zeen*, *ween*, *beer*, *steer*.

J. is used as Y in *English*, as *Ja* yes, *jók* yoke, *Jan* John; say *yaw*, *yok*, *yan*.

O. Is pronounced differently, as *Oven* oven, *open* open, *over* over, *hoven* gardens, *holen* holes, read *Oaven*, *oapen*, *oaver*, *hoaven*, *hoalen*: But, *Borst* breast, *dorst* thirst, *worst* sausidge, *dom* dull, *som* sum, *hond* dog, *bont* furr, *zon* sun, *won* got, *most* must, *wolf* wolf, *wolk* cloud, are almost pronounced, *Burst*, *durst*, *wurst*, *dum*, *sum*, *zun*, *wun*, *hund*, *bunt*, *must*, *wolf*, *wulk*. Whereas the words *Hól* hollow, *ról* rouwl, *gólf* waye, *kólf* club, *dólk* dagger, *vólk* people, *kóp* cup *or* head, *dóp* shell, *bórd* board, *górt* oatmeal, *vós* fox, *rós* red, *zót* fool, *rót* rotten *or* a rat,

tót to, *Gód* God, *vlót* rafter *or* floating, *mót* moth, have a hard ſound, like unto the words, *Hollow*, *borrow*, *God*, and ought therefore to be always accented, as I have done all along in my Dictionary and other writings of mine, thô there are hitherto but few Writiers that obſerve it.

OE. Is pronounced as *OO* in *Engliſh*, as in *Goed* good, *moed* courage, *koel* cool, *ſtoel* chair, *zoen* kiſs, *groen* green, *boer* countreyman, *roer* rudder, *zoet* ſweet, *moet* muſt, *voet* foot: read *Good*, *mood*, *cool*, *ſtool*, *zoon*, *groon*, *boor*, *roor*, *zoot*, *moot*, *root*.

OI. Is uſed by ſome inſtead of *OOI*. but not properly.

OO. Is pronounced as *OA* in Engliſh, as *Lood* lead, *rood* red, *boor* piercer, *door* through, *goor* ſowr, *hoor* hearken, *loon* wages, *boon* bean, which are pronounced as theſe *Engliſh* words, *Load*, *road*, *boar*, *door*, *gore*, *whore*, *loan*, *bone*.

OOI. Is uſed in the words *Hooi* hay, *mooi* fine, *gooijen* to throw, and has a broad ſound, almoſt as *bouï*.

OU. Is uſed in *Oud* old, *hout* wood, *ſtout* bold, *vrouw* woman, and has the ſame ſound as the Engliſh words, *Gout*, *ſtout*, *now*, *bow*.

S. In the old ſpelling is generally uſed inſtead

stead of Z; but most Writers of any note will write now, *Servet* napkin, *simpel* simpel, *sissen* to whizz, *siroop* molosses, *suyker* sugar; en *Zand* sand, *zeker* certain, *zee* sea, *zout* salt, *zwaard* sword.

U. Is generally pronounced as in *English*, and when it stands single for *Thee* or *You* it is almost pronounced *Ew* or *Ue*. In the words *Dul* mad, *sul* slide, *dun* thin, *punt* point, *zulk* such, *schurft* itch or itchy, *zuster* sister, *schuttel* platter, is heard the same sound as in these English words *Dull*, *run*, *sculk*, *scurf*, *dusty*, *scuttle*. Some also will write *Uren*, *muren*, *duren*, instead of *Uuren* hours, *muuren* walls, *duuren* to laste; but it is very improper.

UE. Was formerly used instead of UU, but is grown out of date now.

UI. Is used by severall instead of UY: writing, *Huis*, *muis*, *guit*, for *Huys* house, *muys* mouse, *guyt* knave. But what good reason they have for it I can't tell, because I look upon it to be quite against all reason; and the same I affirm of *Reis*, *eisch*, *leiden*, *weiden*, instead of *Reys* journey, *eysch* demand, *leyden* to lead, *weyden* to pasture.

UU. Is used in *Uur* hour, *huur* hire, *muur* wall, *vuur* fire, *luuw* lee, *duuw* thrust,

 which

which ſound is heard in the words *to Dure*, *inure*, *allure*, *new*, *few*.

UY. Is pronounced almoſtas OI. in Engliſh, and is uſed in the words *Uyl* owl, *vuyl* foul *or* dirty, *huylen* to howl, *muylen* ſlippers, *luyd* lowd, *uyt* out, *tuyn* garden; the ſound of which words almoſt agreeth with *Oil*, *moil*, *toil*, *void*, *join*.

Of the PARTS of SPEECH.

IN the *Dutch*, as wel as in other Languages, are eight *Parts of Speech*, viz. *Noun Pronoun*, *Verb*, *Participle*, *Adverb*, *Conjunction*, *Preposition*, & *Interjection*. Whereunto may be added the *Particles*. *De*, *het*, in *Engliſh* the, *deeze*, *dit* this, *die*, *dat* that, *een*, a *or* an, and *te* to, &c.

Of the PARTICLES.

The *Particles* ſerve to make a diſtinction of *Caſes* and *Gendres*, and are uſed alſo in the *Declenſion* of *Nouns*.

De is of the *Maſculine* and *Feminine*, and *Het* of the Neuter Gender, which Particles are declinable, as may be ſeen by the following example.

Sing.

Sing.

Nominative	*De* and *het*, The.
Genitive	*Des*, *der*, and *van het*. Of the
Dative	*Den*, *der*, and *aan het*. To the
Accusative	*Den*, *het*, The.
Ablative	*Van de* or *van het*, From the.

Plur.

N.	*De*, The.
G.	*Der*, Of the.
D.	*Den*, To the.
Ac.	*De*, The.
Ab.	*Van de*, From the.

But more of this when we come to the *Declension* of *Nouns*.

The Particles *Deez*, *deeze*, *dit* This, and *Die*, *dat* That, being properly *Pronouns* will be found among them; however let it be observed, that *Die* and *deeze* be of the *Masculine* and *Feminine*, and *Dat* and *dit* of the *Neuter Gender*:

Nom.	*Een*, *eene*, A *or* an.
Gen.	*Eens*, *eenes*, *eener*, Of a *or* of an.
Dat.	*Eenen*, *aan eene*, To a *or* to an.
Acc.	*Eenen*, *eene*, *een*, A *or* an.
Abl.	*Van eenen*, *van eene*, *van een*, From a *or* an.

Note. *Een* is of the *Masculine* and *Neuter*, and *Eene* of the *Feminine Gender*.

Concerning the uſe of the PARTICLES.

De, *Die*, *Deeze*, *Het*, *Dat*, *Dit*.

WHereas the *Engliſh* always uſe the *Particles The*, *that* and *this* promiſcuouſly before all Nouns, as for inſtance, *The* man, *the* woman, *the* horſe, *the* child; *That* ſtreet, *that* colour, *that* field, *that* houſe; *This* bird, *this* way, *this* beaſt, *this* thing; for which the *Dutch* ſay, De *man*, de *vrouw*, het *paerd*, het *kind*; Die *ſtraat*, die *koleur*, dat *veld*, dat *huys*; Deeze *vogel*, deeze *weg*, dit *beeſt*, dit *ding*; it ſeems an almoſt unſurmountable difficulty for the *Engliſh*, to learn the right uſe of thoſe Particles, becauſe there have not yet any ſufficient rules been given for it. Which tho it may ſeem almoſt impoſſible, yet I will offer ſome general ones, which I do not know to have been obſerved by any beſides my ſelf, and may be of great advantage for the *Engliſh*.

First it muſt be obſerved that there are three *Genders*, viz. The *Maſculine*, *Fæminine*, and *Neuter*, as appears in the uſe of our *Adjectives* and *Particles*, for we ſay, *Een groot man*, a great man, *eene groote vrouw*, a great woman, *een groot kind*, a great child; and yet

we must acknowledge, that this rule in regard of the *Adjectives* is defective; because we say *Een goede* (and not *goed*) *Broeder* a good brother, *een goede Zuster* a good sister, and *een goed Wyf* a good wife; so that oftentimes it is hard to determine whether those *Nouns*, that require the Particles, *De*, *die* or *deeze*, be of the *Masculine* or *Feminine gender*; but most certain it is, that the Nouns to which the Particles, *Het*, *dat* or *dit* are added, are of the *Neuter gender*; and therefore the final *E* in the *Adjectives*, when joined with such words, is generally rejected; for because we say *Het*, *dat* or *dit Paerd*, *Het*, *dat*, or *dit Huys*, *Het*, *dat* or *dit Schip*, *Het*, *dat* or *dit Kind*, we also say *Een sterk paerd*, a strong horse, *een hoog huys*, a high house, *een groot schip*, a great ship; *een mooi kind*, a fine child, and not *sterke paerd*, *hooge huys*, *groote schip*, *mooije kind*: and because we say *De*, *die* or *deeze vogel*, *De*, *die* or *deeze pen*, we never say *een snel vogel* or *een styf pen*, but *een snelle vogel* a swift bird, *een styve pen* a stif penn. Yet this rule admits of an exception, for we say *het platte land*, *het groenen kussen* &c. And when the *Adjective* is placed behind a *Substantive* of the Feminine gender, the final *e* is left off as if the Substantive was a Neuter, thus, *Eene vrouw groot van vermoogen*, a woman of great ability.

Of

Of NOUNS.

NOuns are words where with all things and qualities are named and diftinguifhed, as *een Menfch* a man, *een kind* a child, *een beeft* a beaft, *een kruyd* a herb, *toorn* anger, *heerlykheyd* glory, *quaad* bad, *zwart* black, *kleyn* little, fmall, &c.

Thefe *Nouns* are divided into *Subftantives* and *Adjectives*.

Subftantives are *Nouns* fubfifting of themfelves, as de *Hemel* the Heaven, *de zon* the fun, *een golf* a wave, *een Hertog* a Duke, *koude* cold, *goedheyd* goodnefs, *haat* hatred, *nyd* envy.

Adjectives cannot be ufed alone, as having no perfect fignification, unlefs joined to *Subftantives*, whofe form and quality they exprefs, as *Sterk* ftrong, *zwak* weak, *fchoon* clean, *vuyl* foul, *droog* dry, *koud* cold, *hoog* high, *laag* low. But fometimes two *Subftantives* are, join'd together, one of which ferves for an *Adjective*, as *een Water-molen* a Water mill, *een Kerk-dief* a Church-robber, *een Dief-henker* a Hangman, *een Dienft-knecht* a Man fervant, *regen-water* rain-water, *een Dood-kift* a Coffin, *een Koorn-zolder* a Corn-loft, *een Koorn-kooper* a Corn-merchant. But before I fay more of the *Adjectives* I'll firft treat

Of

Of the SUBSTANTIVES apart.

There are severall *Substantives* that may be called *Primitives* or *Original*, from which other *Substantives* are formed, as

Visch Fish. *Visscher* Fisher.
Trompet Trumpet. *Trampetter* Trumpeter.
Vraag Question. *Vraager* Asker, querist.
Holland. *Hollander* a Hollander, Dutchman.
Tuyn Garden. *Tuynier* Gardener.
Vogel Bird. *Vogelaar* Fowler.
Kóppel Couple. *Kóppelaar* Pander.
Amsterdam, *Amsterdammer* One born at Amsterdam.

Some there are which end in *schap*, as

Meester Master. *Meesterschap* Mastership.
Vrind Friend. *Vrindschap* Friendship.
Ridder Knight. *Ridderschap* Knighthood.
Schout Sheriff. *Schoutschap* Sheriffalty.
Maag Kinsman. *Maagschap* Relation.
Broeder Brother. *Broederschap* Brotherhood.

Some few end in *ist*, as

Latyn *Latin*. *Latynist* Latinist.
Droogen Drugs. *Droogist* Druggist.

Some end in *dom*, as

Paus *Pope*. Pausdom *Popery*.

Har-

Hartog Duke. *Hertogdom* Dukedom.
Christen Christian. *Christendom* Christendom.
Heyden Heathen. *Heydendom* Heathenism.

A great many *Substantives* are deriv'd from *Adjectives*, and end in *heyd*, as.

Groot Great *Grootheyd* Greatness.
Blind Blind. *Blindheyd* Blindness.
Zwak Weak. *Zwakheyd* Weakness.
Wit White.
Witheyd Whiteness.
Menschelyk Humane.
Menschelykheyd Humanity.
Rechtvaerdig Righteous.
Rechtvaerdigheyd Righteousness.

Some end in *te*, as

Dik Thick. *Dikte* Thikness.
Diep Deep. *Diepte* Depth.
Hoogh High. *Hoogte* Highth.
Laag Low. *Laagte* Lowness.
Groot Big. *Grootte* Bigness.
Scherp Sharp. *Scherpte* Edge.
Sterk Strong *Sterkte* Strength.
Steyl Steep. *Steylte* Steepness.

Some *Nouns Substantives* are form'd from Verbs, as.

Eeten to Eat. *Eeter* Eater.
Geeven to Give. *Geever* Giver.
Snyden to Cut. *Snyder* Cutter, taylor.
Vliegen to Fly. *Vlieger* Flyer, kite.

The

The most part of the *Verbs* may also be turned into *Nouns*, as *Veel spreeken vermoeit hem*, Much speaking tires him. *Het zien gaat het hooren te boven*, Seeing is to be preferred before hearing.

Most all *Dutch Nouns* may be changed into *Diminutives*, thus.

Boom Tree.
Boomtje or *boomken*, a Little tree.
Kind Child.
Kindtje or *kindeken*, a Little child, infant.
Huys House.
Huysje or *huysken*, a Little house.
Boek Book.
Boekje or *boeksken*, a Little book.
Rók Coat.
Rókje or *róksken*, a Little coat.
Straat Street.
Straatje, a Little street, alley.
Vogel Bird.
Vogeltje or *vogelken*, a Little Bird.
Bel Bell.
Belletje or *belleken*, a Little bell.
Mól Mole.
Mólletje a Little mole.
Kam Comb.
Kammetje a Little comb.
Stem Voice.
Stemmetje a Little or small voice.
Man Man.

Man-

Mannetje or *manneken*, a Little man, *or* male.
Pen Pen, pin.
Pennetje a Little pin or peg.
Ton Barrel.
Tonnetje or *tonneken*, a Little barrel.
Stad City.
Steedtje or *stedeken*, a Little city, town.
Wind Wind.
Windtje or *windeken*, a Little gale, a small breeze.

Of the Gender of Nouns.

The *Dutch* have three *Genders* whereby Nouns may be distinguished from one another, viz. The *Masculine*, *Feminine* and *Neuter*, of which having allready given some instructions, where I treated concerning the Particles, *De*, *die*, *deeze*, *het*, *dat*, *dit*, the Reader is referred thereto. However since I said there, that it is oftentimes hard to determine whether a *Noun* be of the *Masculine* or *Feminine Gender*, (for a great many are of both) I'll lay down here as a general rule, that those *Nouns*, where the Particle *de* is alter'd into *den* in the *Accusative Case*, are of the *Masculine gender*, as *Berg* a Hill, *boom* tree, *vogel* bird, *naam* name, *dood* death, &c. as also that the *Genitive* of the *Masculine* and *Neuter* is *des*, as *des mans* of the man, *des bergs* of the hill, *des booms* of the tree,

des

des vogels of the bird, *des lands* of the land, *des huyzes* of the house. And that the *Genitive* of the *Feminine* is *der*, as *der vrouwe* of the woman, *der Koninginne* of the Queen, *der zee* of the sea, *der werreld* of the world, *der waarheyd*, of the truth, *der dwalinge* of the error. It is true we say sometimes *des vrouws voorzoon*, the wifes son of the first mariage, *zyn dóchters kind*, his daughters child, and *'s werrelds eere*, the honour of the world; but it is lookt upon by our best Authors to be irregular.

But it must be confessed, that many Writers amongst us do not observe this distinction, yet our best Authors do, and our Translators of the Bible have given heed to it. And to satisfy the Learners, this will be demonstrated at large with several examples, when I treat of the *Declension*, and will be further explained in the description of the *Adjectives*.

Thô never any Rules, how to know the *Gender* of a *Noun*, were given by any (that I know of), yet I will venture to lay down some general ones, which may be of a very great help to Learners. Be it observed therefore that:

All *Nouns* signifying the Doer or Actor of any thing, and ending in *er* or *aar*, as *Aanhanger* adherer, *aanlókker* enticer, *bakker* baker, *brenger* bringer or carrier, *daader* doer,

gee-

geever giver, *handelaar* actor *or* merchant, *hengelaar* angler, *hoester* cougher, *kaekelaar* tattler, *kiezer* chooser, *leezer* reader, *maaker* maker, *makelaar* broker, *neemer* taker, *prediker* preacher, *schepper* creator *or* drawer, *tapper* tapster, *visscher* fisher, *vechter* fighter, *wagenaar* waggoner, *zinger* singer, &c. are of the *Masculine gender* and therefore require the Particles, *De*, *die* or *deeze*.

Exc. But words ending in *ster* are generally of the *Feminine gender* as *Naaister* seamster, *Vryster* a lass; yet *meester* master, is of the *masculine gender*.

All *Nouns* ending in *heyd*, as *Arghеyd* cunningness, *behendigheyd* dexterity, *dankbaarheyd* thankfulness, *heyligheyd* holiness, *snoodheyd* enormity, *vroomigheyd* piety, *waarheyd* truth, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De*, *die* or *deeze*.

All *Nouns* deriv'd from verbs, and ending in *ing*, as *Aandryving* promoting, *aanlokking* enticing, *begraaving* burying, *dwaaling* error, *fuzeling* trifling, *grondlegging* foundation, *handeling* dealing, *inbeelding* imagination, *kastyding* chastisement, *naavolging* imitation, *persing* pressing, *reyniging* cleansing, *rieseling* a buzzing noise, *ruyling* bartring, *soorteering* sorting, *timmering*

moring building, *voering* lining *or* carrying, *zwymeling* giddineſs, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De*, *die* or *deeze*.

Whereunto may be added ſome Nouns ending in *ling*, that are either of the *Maſculine* or *Common gender*; as *Edelling* gentleman, *leerling* diſciple, *ſteedeling* citizen, *ſterveling* mortal, *uytwykeling* outcaſt, and require alſo the Particles, *De*, *die* or *deeze*.

Nouns terminating in *ſchap*, as *Boodſchap* meſſage, *blydſchap* joy, *broederſchap* brotherhood, *eygenſchap* attribute, *gemeenſchap* communion, *maatſchap* fellowſhip, *meeſterſchap* maſterſhip, *vriendſchap* friendſhip, *vroedſchap* the Common Council, *ridderſchap* knighthood, *rekenſchap* account &c. are generally of the *Feminine gender* and require the Particles, *De*, *die* or *deeze*: Yet we ſay *het Admiraalſchap* Admiralſhip, *het Apoſtelſchap*, Apoſtelſhip, *het Burgerſchap* Citizens freedom, *het Gereedſchap* Inſtruments or tools, *het Prieſterſchap* Prieſthood, *het Gezelſchap* Company, *het genootſchap* ſociety, *het Gezantſchap* Embaſſage, *het ſchoutſchap* ſheriffalty, *het maagſchap* kindred, *het zwagerſchap* affinity, *het Landſchap*, Province *or* Landſhip: for theſe are of the Neuter gender.

Nouns ending in *ny* or *ry*, as *Boevery* knavery,

very, *gavtery* roguery, *huyghelery* hypocrisy, *jaagery* venery, *kancelery* chancery, *praatery* talking, *specery* spices, *talmery* tautology, *tovery* witchcraft, *verwery* a dyers-workhouse, *gekkerny* foolery, *jokkerny* jest, *spotterny* mockery, *slaeverny* slavery, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De*, *die* or *deeze*.

Nouns terminating in *te*, as *Diepte* depth, *dikte* thickness, *drukte* much business, *geboorte* birth, *gestalte* shape, *gemeente* church, *grootte* greatness, *gedaante* shape or form, *hoogte* highth, *krankte* weakness, *laegte* lowness, *moeite* pains, *scherpte* sharpness, *sterkte* strength, *steylte* precipice, *ziekte* sickness &c. are generally of the *Feminine gender*, and require the Particles. *De*, *die* or *deeze*.

Exc. The words, *Gebeente* bones, *gedeelte* part, *gedierte* animals, *geraamte* skeleton, *gestoelte* pew, *gesteente* precious stones, *gesternte* starrs, *gevogelte* fowls, *gebergte* mountains, *geboefte* a Roguish crew, *gedarmte* Guts or bowels, and perhaps some few more, are of the *Neuter gender*, and require the Particles. *Het*, *dat* or *dit*.

Nouns terminating in *nis*, as *Behoudenis* safety, *beduknis* signification, *beeldtenis* image, *besnydenis* circumcision, *ergernis* offence, *erffenis* heritage, *erkentenis* acknowledgement,

ment, *gelykenis* likeneſs, *gevangenis* priſon, *kennis* knowledge, *ontroerenis* diſturbance, *ontſteltenis* aſtoniſhment, *ſchennis* violation, *vergiffenis* pardon, *vergeetenis* oblivion, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De*, *die* or *deeze*. Except *Vonnis* judgement, *Getuygenis* teſtimony, which are of the *Neuter gender*.

Nouns endingh in *ſel*, as *Aanlókſel* allurement, *Afſpruytſel* Derivative, *bedaydſel* ſignification, *beginſel* beginning, *beletſel* hindrance, *beſchutſel* fence, *bórduurſel* embroidered work, *drukſel* print, *inſteekſel* an inſerted piece, *maakſel* fabrik, *naaiſel* ſeam, *oliſel* extreme unction, *ſoudeerſel* ſoder, *tooiſel* attire, *verdichtſel* fable, *verfoeiſel* abomination, *voegſel* joint, *weefſel* woven work, *zweemſel* likeneſs, &c. are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het*, *dat* or *dit*. Exc. *Fronſel*, a plait *or* wrinkle, *ſtyſſel* ſtarch, *geeſſel* a whip, which aſſume the Particles, *De*, *die*, *deeze*.

Nouns ending in *dom* are generally of the *Neuter gender*, and require the particles *Het*, *dat* or *dit*, as, *Bisdom* Biſhoprick, *Pausdom* Popery, *Hertogdom* Dukedom, *Christendom* Chriſtendom, *Heydendom* Heatheniſm, *Joodendom* Judaiciſm, *Menſchdom* mankind.

But *Rykdom* riches, *ouderdom* age, and

wasdom growth, are of the *masculine gender*, and require the particles *de*, *die*, or *deeze*.

All *Diminutives* which formerly did terminate in *ken*, but now generally in *tje*, or *je*, as *Mannetje* a little man, *mandtje* a little basket, *vrouwtje* a little woman, *wyfje* a little wife, *huysje* a little house, *scheepje* a little ship, *paerdtje* a little horse, *vogeltje* a little bird, &c. are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het*, *dat* or *dit*.

All Verbs of the Infinitive Mood, when used instead of *Substantives*, are of the *Neuter Gender*, as *het gaan*, the going, *het drinken*, the drinking, *het eeten*, the eating *or* victuals, *het spreeken* the speaking.

To these Rules I shall add, that when we will express the *Female*, we use the Terminations *ster*, *in*, *es*; as for instance, to turn the words *Man* man, *vrind* friend, *beer* bear, *leeuw* lion, *kooper* buyer, *maaker* maker, *praater* talker, *bedelaar* begger, *vryer* batchelor, *leeraar* teacher, *meester* master, *martelaar* martyr, into the *Female gender*, we say *Mannin* woman, *vrindin* a woman frind, *beerin* a female bear, *leeuwin* a lioness, *koopster* a she buyer, *maakster* a she maker, *praatster* a talkative woman or girl, *bedelaarster* or *bedelaarés* a she begger, *vryster* a lass or spinster, *leeraarés* a woman teacher, *mee-*

sterés

sterés mistress, *martelaarés* a woman martyr.

Whereunto may be added these following words;

Koning King.
Koningin Queen.
Hertóg Duke.
Hertógin Dutchess
Gód God.
Godin or *Godés* Goddess.
Prins Prince.
Prinsés Princess.
Keyzer Emperor. *Keyzerin* Empress.
Priester Priest. *Priesterin* Priestess.
Profeet Prophet. *Profeetés* Propheteess.

Some are Irregular in respect of this rule; as

Man Man.
Vrouw Woman.
Jongen Boy.
Meysje Girl.
Neef a He-cousin, nephew.
Nicht a She-cousin, neece.
Knecht a Man-servant.
Meyd a Maid-servant.
Hengst a Stone-horse.
Merry a Mare.
Reu a Male dog.
Teef a Bitch.

Kater a He-cat.
Kat a She-cat.
Hert a Deer, buk.
Hinde a Doe, hind.
Rammelaar a Buck-rabbit.
Voedster a Doe rabbit.
Haan a Cock.
Hen, *hoen* a Hen.

Of the NUMBER of the *Nouns*.

Numbers are twofold *Singular* and *Plural*: and most *Nouns* terminate their *Plurals* in *en* or *n*, some also in *s*, and some in both. However *Monosyllables* end alwayes in *en*; Except *Kok* Cook, *Koks* cooks; and *Maat* when it signifies *fellow*, for then the Plural is *Maats*; but if it stands for *Measure*, then the Plural is *Maaten*; so *Boot* a Boot and Breast-jewel, *Boots* Boats, *Booten* Breast-jewels.

Nouns making their Plurals in *en* are as followeth.

Gat Hole.	*Gaten* Holes.
Kruyd Herb.	*Kruyden* Herbs.
Zoon Son.	*Zoonen* Sons.
Hand Hand.	*Handen* Hands.
Been Leg.	*Beenen* Legs.
Muur Wal.	*Muuren* Wallen.
Ketting Chain.	*Kettingen* Chains.

B 2 *Ge-*

Gebód Command. *Geboden* Commandements.
Vat Vessel. *Vaten* Vessels.
Brood Loaf. *Brooden* Loaves.
Slót Lock. *Sloten* Locks.
Aal Eel. *Aalen* Eels.
Lot Lot. *Loten* Lots.
Slang Snake. *Slangen* Snakes.
Gebéd Prayer. *Gebeden* Prayers.
Olifant Elefant. *Olifanten* Elefants.
Omgang Circuit, procession.
Omgangen Circuits, processions.

Likewise all Nouns ending in *ing*, as

Draaijing Turning.
Draaijingen Turnings.
Beweeging Motion.
Beweegingen Motions.
Reyniging Cleansing.
Reynigingen Cleansings.
Wederspreeking Gainsaying.
Wederspreekingen Gainsayings.
Leerling Disciple.
Leerlingen Disciples.
Sterveling Mortal.
Stervelingen Mortals.

Some of these that make the plural in *en*, double their last letter, as

Bed Bed. *Bedden* Beds.

Brug Bridge.	*Bruggen* Bridges.
Bus Box.	*Bussen* Boxes.
Knóp Bud.	*Knóppen* Buds.
Lip Lip.	*Lippen* Lips.
Bril Spectacles.	*Brillen* More than one pair of ſpectacles.
Gek Fool.	*Gekken* Fools.
Rók Coat.	*Rókken* Coats.
Pót Pot.	*Pótten* Pots.
Zak Bag.	*Zakken* Bags.
Trap Step, ſtair.	*Trappen* Stairs, ſteps.
Bal Ball.	*Ballen* Balls.

Thoſe that end in *f* generally change that letter in *v*, as.

Lyf Body.	*Lyven* Bodies.
Graf Grave.	*Graven* Graves.
Gaaf Gift.	*Gaaven* Gifts.
Huyf Coif.	*Huyven* Coifs.
Hóf Garden, court.	*Hoven* Gardens, courts.
Dief Thief.	*Dieven* Thieves.
Wolf Wolf.	*Wolven* Wolves.
Wyf Wife.	*Wyven* Wives.

Exc. *Bef* Band, *Beffen* Bands, *Mof* Muff, *Moffen* Mufs, *Straf* Puniſhment, *Straffen* Puniſhments.

Thoſe that end in *s*, have the Plural generally in *zen*, as.

Blaas Bladder.	*Blaazen* Bladders.

Doos Box. *Doozen* Boxes.
Huys Houſe. *Huyzen* Houſes.
Glaſs Glaſs. *Glazen* Glaſſes.
Roos Roſe. *Roozen* Roſes.
Muys Mouſe. *Muyzen* Mouſes.

Exc. *Bus* Box, *Buſſen* Boxes, *Kus* Kiſs, *Kuſſen* Kiſſes.

Words ending in *en* or *aar* and *el* terminate in the Plural in *s* and *en*, as

Vader Father.
Vaders and *Vaderen*, Fathers.
Broeder Brother.
Broeders and *Broederen*, Bretheren.
Zuſter Siſter.
Zuſters and *Zuſteren*, Siſters.
Meeſter Maſter.
Meeſters and *Meeſteren*, Maſters.
Vervólger Perſecutor.
Vervólgers and *Vervólgeren*, Perſecutors
Schryver Writer.
Schryvers and *Schryveren*, Writers.
Leeraar Teacher.
Leeraars and *Leeraaren*, Teachers.
Minnaar Lover.
Minnaars and *Minnaaren*, Lovers.
Diſtel Thiſtle.
Diſtels and *Diſtelen*, Thiſtles.
Appel Appel.
Appels and *Appelen*, Apples.

Tafel Table.
Tafels and *Tafelen*, Tables.
Geessel Whip.
Geessels and *Geesselen*, Whips.
Vogel Birds.
Vogels and *Vogelen* Birds.
Dekſel Cover.
Dekſels and *Dekſelen*, Covers.

To theſe may be added *Keten* Chain, *ketens* an *ketenen* chains, *Schepen* a Juſtice, *Schepens* or *ſchepenen* Juſtices, *Jongen* boy, *jongens*, *jongers* boys, and *jongeren* lads *or* diſciples. Yet it ought to be noted, thô it is not obſerved ſo generally, that theſe *Plurals* in *s* are properly the *Nominatives*, and thoſe in *en* the *Genitives*, and *Datives*, or *Ablatives*.

Diminutives make their *Plurals* to end in *s*, as

Hondsje a Little dog.
Hondsjes Little dogs.
Steentje a Little ſtone.
Steentjes Little ſtones.
Panneken a Little pan.
Pannekens Little pans.
Boomken a Little tree.
Boomkens Little trees.
Kindtje } a Little child.
Kindeken }

Kindertjes }
Kinderkens } Little childeren.

Nouns ending in *e* have their Plural in *en*, as

Boode Messenger. *Booden* Messengers.
Henne Hen. *Hennen* Hens.
Heere Lord. *Heeren* Lords.
Zee Sea. *Zeën* Sea.
Reyze Journey. *Reyzen* Journeys, voyages.
Stede Town. *Steden* Towns, cities.
Offerande Offering. *Offeranden* Offering.

But of these there are but few; although formerly it was very usual to say in the Nominativ *Bedde*, *mensche*, *spyze*, *moete*, *padde*, *graave*, *vrouwe*. Yet now we say *Bed* Bed, *mensch* man, *spys* meat, *pad* toad, *graaf* earl, *vrouw* woman, using the other in the *Genitive* or *Dative*, or it may be *Ablative Case*.

Nouns ending in *heyd* alter their Singular into *heden* in the Plural, as *Boosheyd* wickedness, *boosheden* wickednesses, *uytmuntendheyd* excellency, *uytmuntendheden* excellencies.

Some *Nouns* are *Irregular* in the *Plural* by increasing their Syllables, as

Vólk People, *Vólken* and *vólkeren* Nation.

Been Bone. *Beenderen* Bones. for *Beenen* signifies Leggs.
Blad Leave. *Bladen* or *Bladeren* Leaves.
Gemoed Mind. *Gemoederen* Minds.
Kind Child. *Kinderen* Children.
Rad Wheel. *Raderen* Wheels.
Lied Song. *Liederen* Songs.
Hoen Hen. *Hoenderen* Hens.
Ey Egg. *Eyeren* Eggs.
Kalf Calf. *Kalveren* Calves.
Lam Lamb. *Lammeren* Lambs.
Reden Discours. *Redenen* Discourses, reasons.
Rund Bullock. *Runderen* Bulloks.
Land Land; country.
Landen Countries.
Landeryen Lands.
Stad City. *Steden* Cities. } are also
Schip Schip. *Schepen* Ships. } *Irregular.*
Leer Doctrine, *Leeringen* Doctrines.

Severall *Nouns* have no Plural number, as

Kaf Chaf. *Pik* Pitch.
Vlas Flax. *Gras* Grass.
Pekel Pickel. *Rogge* Ry.
Honig Hony. *Zout* Sals.

Some few *Nouns* want the Singular number, as

Hersenen Brains.

On-

Ouders Parents.
Lieden Folks.

Of the Declension.

Nouns are Declined Singularly and Plurally, with six *Cases*, Viz. the *Nominative*, *Genitive*, *Dative*, *Accusative*, *Vocative* and *Ablative*:

The *Nominative* being betokened by *een*, *de* or *het*, giveth the name and signification of the *Noun*, and cometh before the *Verb*, answering to the question *who* or *what*, as *De Koning komt*, The King cometh.

The *Genitive* being known by the tokens *des* or *der*, answereth to the question *whose* or *whereof*, as *Des Konings goedertierenheyd*, The clemency of the King, *het zaad der vrouwe*, the seed of the woman.

The *Dative* is known by the token *den*, *der* or *aan de*, and answereth to the question *to whom* or *to what*, as *De zaak is den Koning en der Koninginne voorgedraagen*, The matter is proposed to the King and the Queen.

The *Accusative* dependeth from the *Verb*, and may be known by the tokens *den* or *de*, answering to the question *whom* or *what*, as *Zy hebben den Koning en de Koningin gezien*, They have seen the King and the Queen.

The *Vocative* is known by calling or speaking to, as *O Koning*, O King.

The *Ablative* may be known by the token *van den* or *van de*, as *Daar is een order gekomen van den Koning en de Koninginne*, There is an order come from the King and the Queen.

Note that *van* signifieth both *of* and *from*, *of* when it serves to the *Genitive*, and *from* when applied to the *Ablative Case*; which will best be learned by use.

Be it also observ'd, that *den* in the *Dative case* is Masculine, and *der* Feminine: and also *den* in the *Accusative* Masculine, and *de* Feminine.

Thus it appeares that the chiefest variation in the Declining of *Dutch Nouns* is made by the *Particles* that are placed before them. Yet most *Nouns* admit some distinct terminations, as the following Examples will shew.

Singular.

Nom. *De Man*, *de mensch* The Man.
Gen. *Des Mans*, *des menschen* Of the man.
Dat. *Den Man*, *den mensche* To the man.
Acc. *Den Man*, *den mensch* The Man.
Voc. *O Man*, *ó mensch* O Man.
Abl. *Van den Man*, *van den mensch* From the man.

Nom.

Plural.

Nom. *De Mannen*, *de menschen* The Men.
Gen. *Der Mannen*, *der menschen* Of the men.
Dat. *Den Mannen*, *den* or *aan de menschen* To the men.
Acc. *De Mannen*, *de menschen* The Men.
Voc. *O Mannen*, *ô menschen* O Men.
Abl. *Van de Mannen*, *van de menschen* From the men.

Sing.

Nom. *een Heer* a Lord.
Gen. *eens Heeren* Of a Lord.
Dat. *eenen Heere* To a Lord.
Acc. *eenen Heer* a Lord.
Voc. *O Heer* or *Heere* O Lord.
Abl. *Van den Heere* From the Lord.

Plur.

Nom. *de Heeren* the Lords.
Gen. *der Heeren* Of the Lords.
Dat. *den Heeren* To the Lords.
Acc. *de Heeren* the Lords.
Voc. *O Heeren* O Lords.
Abl. *Van de Heeren* From the Lords.

Sing.

Nom. *De Vader* The Father.

Gen.	*Des Vaders*	Of the Father.
Dat.	*den Vader*	To the Father.
Acc.	*den Vader*	the Father.
Voc.	*O Vader*	O Father.
Abl.	*Van den Vader*	From the Father.

Plur.

Nom.	*De Vaders*	The Fathers.
Gen.	*Der váderen*	Of the Fathers.
Dat.	*Den váderen*	To the Fathers.
Acc.	*De vader's*	the Fathers.
Voc.	*O Vaders*	O Fathers.
Abl.	*Van de váderen*	From the Fathers.

Sing.

Nom.	*De Hond*	the Dog.
Gen.	*Des Honds* or *van den hond*	of the Dog.
Dat.	*Den Hond* or *aan den hond*	to the Dog.
Acc.	*den Hond*	the Dog.
Voc.	*O Hond*	O Dog.
Abl.	*Van den hond*	From the Dog.

Plur.

Nom.	*De Honden*	the Dogs.
Gen.	*Der* or *van de honden*	of the dogs.
Dat.	*Den* or *aan de honden*	to the dogs.
Acc.	*de Honden*	the dogs.
Voc.	*O Honden*	O dogs.
Abl.	*Van de honden*	from the dogs.

Sing.

Nom. *De Boom* the Tree.
Gen. *Des Boom* or *van den boom* of the tree.
Dat. *Den* or *aan den boom* To the tree.
Acc. *den Boom* the tree.
Voc. *O Boom* O Tree.
Abl. *Van den Boom* from the tree.

Plur.

Nom. *De Boomen* the Trees.
Gen. *Der* or *van de boomen* of the trees.
Dat. *Den* or *aan de boomen* To the trees.
Acc. *de Boomen* the Trees.
Voc. *O Boomen* O Trees.
Abl. *van de Boomen* from the trees.

Sing.

Nom. *De Berg* the Mount *or* hill.
Gen. *des Bergs* or *van den berg* of the mount.
Dat. *Den* or *aan den berg* to the mount.
Acc. *den Berg* the mount.
Voc. *O Berg* O mount.
Abl. *Van den berg* from the mount.

Plur.

Nom. *De Bergen* the Mounts.
Gen. *der* or *van de bergen* of the mounts.
Dat. *Den Bergen* to the mounts.
Acc. *de Bergen* the mounts.

Voc.

Voc. *O Bergen* O mounts.
Abl. *Van de bergen* from the mounts.

Sing.

Nom. *De Naam* the Name.
Gen. *Des Naams* or *van den naam* Of the Name.
Dat. *Den Naame* to the Name.
Acc. *den Naam* the Name.
Voc. *O Naam* O Name.
Abl. *Van den Naam* from the Name.

Plur.

Nom. *De Naamen* the Names.
Gen. *Der* or *van de Naamen* Of the Names.
Dat. *den Naamen* to the Names.
Acc. *de Naamen* the Names.
Voc. *O Naamen* O Names.
Abl. *Van de Naamen* from the Names.

Note. *Zon* the *Sun*, which seemeth to be of the *Masculine Gender*, is nevertheless of the *Feminine*, and hath the Genitive *der Zonne*.

Declension of *Nouns* of the *Feminine Gender*.

Sing.

Nom. *De Vrouw* the Woman.
Gen. *Der Vrouwe* of the Woman.
Dat. *Der Vrouwe* or *aan de Vrouwe* to the Woman.

Acc.

Acc. *de Vrouwe* the Woman.
Voc. *O Vrouw* or *vrouwe* O Woman.
Abl. *Van de Vrouwe* from the Woman.

Plur.

Nom. *De Vrouwen* the Women.
Gen. *der Vrouwen* of the Women.
Dat. *den Vrouwen* to the Women.
Acc. *de Vrouwen* the Women.
Voc. *O Vrouwen* O Women.
Abl. *van de Vrouwen* from the Women.

Sing.

Nom. *De dóchter* The Daughter.
Gen. *der dóchter* or *des dóchters* of the daughter.
Dat. *der* or *aan de dóchter* to the daughter.
Acc. *de dóchter* the daughter.
Voc. *O dóchter* O daughter.
Abl. *van de dóchter* from the daughter.

Plur.

Nom. *De dóchters* The daughters.
Gen. *der dóchteren* of the daughters.
Dat. *den dóchteren* to the daughters.
Acc. *de dóchters* or *dóchteren* the daughters.
Voc. *O dóchters* O daughters.
Abl. *van de dóchteren* from the daughters.

Sing.

Nom. *De werreld* The world.

Gen.

Gen. *der werreld* or *van de werreld* of the world.
Dat. *der* or *aan de werreld* to the world.
Acc. *de werreld* the world.
Voc. *O werreld* O world.
Abl. *van de werreld* from the world.

Plur.

Nom. *Werrelden* Worlds.

Note. The other Cases in the Plural Number not being usual, are therefore omitted.

Sing.

N. *De waarheyd* The truth.
G. *der waarheyd* or *van de waarheyd* of the truth.
D. *der* or *aan de waarheyd* to the truth.
A. *de waarheyd* the truth.
V. *O waarheyd* O truth.
A. *van de waarheyd* from the truth.

Plur.

N. *De waarheden* The truths.
G. *der* or *van de waarheden* of the thruths.
D. *den waarheden* to the truths.
A. *de waarheden* the truths.
V. *O waarheden* O truths.
A. *van de waarheden* from the truths.

And so all other *Nouns* ending in *heyd*.

Sing.

Sing.

N. *De dwaaling* The error.
G. *der* or *van de dwaalinge* of the error.
Dat. *der* or *aan de dwaaling* to the error.
Acc. *de dwaaling* the error.
Voc. *O dwaaling* O error.
Abl. *van de dwaaling* from the error.

Plur.

N. *De dwaalingen* The errors.
G. *der* or *van de dwaalingen* of the errors.
Dat. *den dwaalingen* to the errors.
Acc. *de dwaalingen* the errors.
Voc. *O dwaalingen* O errors.
Ab. *van de dwaalingen* from the errors.

Thus all other *Nouns* endig in *ing*, Except those in *ling*, as *Leerling*, &c. who are of the *Masculine* or *Common gender*, forming the Genitive thus, *des Leerlings*, the Dative *den* or *aan den Leerling*, the Accusative *den Leerling*, and the Ablative *van den Leerling*.

Sing.

Nom. *De kennis* The knowledge.
Gen. *der kennisse* of the knowledge.
Dat. *der kennisse* or *aan de kennisse* to the knowledge.

Acc. *de kennis* the knowledge.
Voc. *O kennis* O knowledge.
Abl. *van de kennis* or *kennisse* from the knowledge.

Plur.

This Noun wants the *Plural*; but *Gevangenis* Prison, and *gelykenis* similitude *or* parable, are in the Plural *Gevangenissen* and *Gelykenissen*; and thus are all other *Nouns* ending in *nis* declined.

Nouns ending in *schap* have in the Genitive *der* and *des*, as *des gezelschaps* of the company, *der vrindschap* of the friendship.

Nouns Feminine terminating in *ry*, *ny*, and *te* have in the Genitive, *der*, as Nom. *de Tovery* the Witchcraft, *de Slaaverny* the Slavery. Gen. *der Toverye* of the Witchcraft, *der Slaavernye* of the Slavery, and likewise *der Geboorte* of the Brith, *der Gemeente* of the Church. But the Neuter *Gebeente*, hath *des gebeente* of the bones.

Sing.

Nom. *De stad* The city.
Gen. *der stad* or *stede*, *'s stads* or *van de stad* of the cities.
Dat. *aan de stad* or *der stede* to the city.
Acc. *de stad* the city.
Voc. *O stad* O city.
Abl. *van de stad* from the city.

Plur.

Plur.

Nom. *De steden* The cities.
Gen. *der* or *van de steden* of the cities.
Dat. *den* or *aan de steden* to the cities.
Acc. *de steden* the cities.
Voc. O *steden* O cities.
Abl. *van de steden* from the cities.

Maan the Moon, and *Star* Starr, have in the Genitive, *der Maane* and *der Starre.*

Declension of Nouns of the Neuter Gender.

Sing.

Nom. *Het wyf* The wife *or* woman.
Gen. *des wyfs* or *van 't wyf* of the wife.
Dat. *aan 't wyf* or *den wyve* to the wife.
Acc. *het wyf* the wife.
Voc. *O wyf* O wife.
Abl. *van het wyf* from the wife.

Plur.

Nom. *De wyven* The wives *or* women.
Gen. *der* or *van de wyven* of the wives.
Dat. *den* or *aan de wyven* to the wives.
Acc. *de wyven* the wives.
Voc. *O wyven* O wives.
Abl. *van de wyven* from the wives.

Sing.

Nom. *Het kind* The child.
Gen. *des kinds* or *van 't kind* of the child.
Dat. *aan het kind* to the child.
Acc. *het kind* the child.
Voc. *O kind* O child.
Abl. *Van het kind* or *van kinde* from the child.

Plur.

Nom. *De kinderen* The children.
Gen. *der* or *van de kinderen* of the children.
Dat. *den* or *aan de kinderen* to the children.
Acc. *de kinderen* the children.
Voc. *O kinderen* O children.
Abl. *van de kinderen* from the children.

Sing.

Nom. *Het vólk* The people or nation.
Gen. *des vólks* or *van 't vólk* of the people.
Dat. *den vólke* or *aan 't vólk* to the people.
Acc. *het vólk* the people.
Voc. *O vólk* O people.
Abl. *van het vólk* from the people.

Plur.

Nom. *De vólken* or *vólkeren* The people or Nations.
Gen. *der vólkeren* or *van de vólken* of the people.

Dat.

Dat. *den vólken* or *aan de vólkeren* to the people.
Acc. *de vólken* or *vólkeren* the people.
Voc. *O vólken* or *vólkeren* O people *or* nations.
Abl. *van de vólken* or *vólkeren* from the people.

Sing.

Nom. *Het gemoed* The mind.
Gen. *des gemoeds* or *van 't gemoed* of the mind.
Dat. *aan 't gemoed* to the mind.
Acc. *het gemoed* the mind.
Voc. *O gemoed* O mind.
Abl. *van het gemoed* from the mind.

Plur.

Nom. *De gemoederen* The minds.
Gen. *der* or *van de gemoederen* of the minds.
Dat. *den* or *aan de gemoederen* to the minds.
Acc. *de gemoederen* the minds.
Voc. *O gemoederen* O minds.
Abl. *van de gemoederen* from the minds.

Sing.

Nom. *Het land* The country *or* land.
Gen. *des lands* or *van 't land* of the country.
Dat. *den lande* or *aan 't land* to the country.
Acc. *het land* the country.

Voc.

Voc. *O land* O country.
Abl. *van het land*, en *in den lande* from *and* in the country.

Plur.

Nom. *De landen* The countries.
Gen. *der* or *van de landen* of the countries.
Dat. *den* or *aan de landen* to the countries.
Acc. *de landen* the countries.
Voc. *O landen* O countries.
Abl. *van de landen* from the countries.

Sing.

Nom. *Het huys* The house.
Gen. *des huyzes* or *van 't huys* of the house.
Dat. *den huyze* or *aan 't huys* to the house.
Acc. *het huys* the house.
Voc. *O huys* O house.
Abl. *van 't huys* or *van den huyze* from the house.

Plur.

Nom. *De huyzen* The houses.
Gen. *der* or *van de huyzen* of the houses.
Dat. *den* or *aan de huyzen* to the houses.
Acc. *de huyzen* the houses.
Voc. *O huyzen* O houses.
Abl. *van de huyzen* from the houses.

Note. *Ten huyze* signifies at the house, and *t' huys* at home.

Sing.

Sing.

Nom. *Het ſchip* The ſhip.
Gen. *des ſchips* or *van het ſchip* of the ſhip.
Dat. *aan 't ſchip* or *den ſchepe* to the ſhip.
Acc. *het ſchip* the ſhip.
Voc. *O ſchip* O ſhip.
Abl. *van 't ſchip* from the ſhip.
te ſchepe in the ſhip.

Plur.

Nom. *De ſchepen* The ſhips.
Gen. *der* or *van de ſchepen* of te ſhips.
Dat. *den* or *aan de ſchepen* to the ſhips.
Acc. *de ſchepen* the ſhips.
Voc. *O ſchepen* O ſhips.
Abl. *van de ſchepen* from the ſhips.

Sing.

Nom. *Het gedeelte* The part.
Gen. *des gedeeltens* or *van 't gedeelte* of the part.
Dat. *aan 't gedeelte* to the part.
Acc. *het gedeelte* the part.
Voc. *O gedeelte* O part.
Abl. *van 't gedeelte* from the part.

Plur.

Nom. *De gedeelten* The parts.
Gen. *der* or *van de gedeelten* of the parts.

Dat. *den* or *aan de gedeelten* to the parts.
Acc. *de gedeelten* the parts.
Voc. *O gedeelten* O parts.
Abl. *van de gedeelten* from the parts.
And so the other *Neuters* ending in *te*.

Sing.

Nom. *Het beginsel* or *begin* The beginning.
Gen. *des beginsels*, or *begins* or *van 't beginsel*, from the beginning.
Dat. *aan 't beginsel* or *begin* to the beginning.
Acc. *het beginsel* or *begin* the beginning.
Voc. *O beginsel* or *begin* O beginning.
Abl. *van het beginsel* or *begin* and *in den beginne*, from the beginning and in the beginning.

Plur.

Nom. *De beginselen* The beginnings.
Gen. *der* or *van de beginselen* of the beginnings.
Dat. *den* or *aan de beginselen* to the beginnings.
Acc. *de beginselen* the beginnings.
Voc. *O beginselen* O beginnings.
Abl. *van de beginselen* from the beginnings.
And so other *Nouns* ending in *sel*.

Sing.

Nom. *Het vogeltje* The little bird.
Gen. *des vogeltjes* or *'t vogeltjes* of the little bird or the little birds.
Dat. *aan het vogeltje* to the little bird.
Acc. *het vogeltje* the little bird.
Voc. *O vogeltje* O little bird.
Abl. *van 't vogeltje* from the little bird.

Plur.

Nom. *De vogeltjes* The little birds.
Gen. *der vogeltjes* of the little birds.
Dat. *den* or *aan de vogeltjes* to the little birds.
Acc. *de vogeltjes* the little birds.
Voc. *O vogeltjes* O little birds.
Abl. *van de vogeltjes* from the little birds.

Note. That the Particle *des* or *van het* is often omitted with the *Diminutives* in the *Genitive*, as *'t vrouwtjes man* the little womans husband, *'t scheepjes zeyl* the sail of the little ship.

I have been some what prolix in giving Examples of *Declension*; because all other *Dutch Grammars* that ever I have seen, do not give sufficient instructions concerning the variations of the Cases. I shall now proceed to the description

Of the ADJECTIVES in particular.

Adjectives have feverall terminations, as

Lang Long. *Kort* Short.
Breed Broad. *Smal* Narrow.
Stout Bold. *Bloode* Cowardous.
Blyd Glad. *Bedroefd* Sorry, fad.
Groot Great. *Kleyn* Little, fmall.
Hoog High. *Laag* Low.
Glad Smooth. *Oneffen* Rough.
Dik Thick. *Dun* Thin.

Some, being derived from *Verbs*, end in *lyk*, as

Verkoopelyk Salable. from *Verkoopen* to Sell.
Tastelyk Palpable. from *Tasten* to Handle.
Verfoeijelyk Abominable. from *Verfoeijen* to Abominate.
Wenschelyk Defirable. from *Wenschen* to Wifh.

And fome end in *baar*, as

Beloonbaar Rewardable. from *Beloonen* to Reward.
Betaalbaar Solvable. from *Betaalen* to Pay.
Beschimmelbaar Subject to moulding. from *Be-*

Beschimmelen to Mould.
Bevriesbaar That which can freeze up. from
Bevriezen to Freeze up.
Eetbaar Edible, fit to be eaten. from
Eeten to Eat.
Handelbaar Tractable. from
Handelen to Handle, treat.
Kenbaar That which may be known. from
Kennen to Know.
Leverbaar Fit to be delivered. from
Léveren to Deliver.
Verdeedigbaar Defensible. from
Verdeedigen to Defend.
Vruchtbaar Fruitfull. from
Vrucht Fruit.
Verstaanbaar Intelligible. from
Verstaan to Understand.
Wisselbaar Exchangeable. from
Wisselen to Exchange.

Severall that are deriv'd from *Substantives* end also in *lyk*, as

Broederlyk Brotherly. from
Broeder Brother.
Geestelyk Spiritual. from
Geest Spirit.
Gevaarlyk Dangerous. from
Gevaar Danger.
Gódlyk Godly, divine. from
Gód God.

Lighaamlyk Bodily. from
Lighaam Body.
Lieflyk Lovely. from
Liefde Love.
Redelyk Reasonable. from
Reden Reason.

Some end in *sch*, as

Aardsch Earthly. from
Aarde Earth.
Grootsch Lofty, superbous. from
Groot Great, big.
Hemelsch Heavenly. from
Hemel Heaven.
Heydensch Heathenish. from
Heyden Heathen.
Kindsch Childish. from
Kind Child.
Hoofsch Courtlike. from
Hof Court.

Severall end in *dig*, *lig*, *rig*, *tig*, *zig*, as

Bloedig Bloudy. from
Bloed Bloud.
Moedig Couragious. from
Moed Courage.
Aardig Pretty, quaint. from
Aardt Nature, humor.
Voordeelig Profitable. from
Voordeel Profit.

Korts-

Kortswylig Sportful. from
Kortswyl Pastime.
Distelig Thorny, intricate. from
Distel Thistle.
Yverig Zealous. from
Yver Zeal.
Slikrig Dirty. from
Slik Dirt.
Haairig Hairy. from
Haair Hair.
Luchtig Airy. from
Lucht Air.
Magtig Mighty. from
Magt Might.
Vernuftig Witty, ingenious. from
Vernuft Wit.
Klagtig Complaining. from
Klagte Complaint.
Luyzig Lousy. from
Luys Louse.
Vliezig Fleecy. from
Vlies Fleece.

Some end in *zaam*, as

Arbeydzaam Laborious. from
Arbeyd Labour.
Deugdzaam Virtuous. from
Deugd Virtue.
Groeizaam Well-growing. from
Groei Growth.

Heylzaam Salutiferous. from
Heyl Hail, ſalvation.
Minzaam Loving, kind. from
Min Love.
Raadzaam Adviſable, from
Raad Advice.

Some end in *en*, as

Aarden Earthen. from
Aarde Earth.
Gouden Golden. from
Goud Gold.
Houten Wooden. from
Hout Wood.
Wollen Woollen. from
Wol Wool.

Some end in *achtig*, as

Diefachtig Thieviſh. from
Dief Thief.
Kinderachtig Childiſh. from
Kind Child.
Waterachtig Wateriſh. from
Water Water.
Zoetachtig Sweetiſh. from
Zoet Sweet.

Some end in *loos*, ſignifying the want of a thing, as.

Baardeloos Beardleſs. from

Baard

Baard Beard.
Handeloos Without hands, unhandy. from *Hand* Hand.
Hoofdeloos Without head, headless. from *Hoofd* Head
Kinderloos Without children. from *Kind* Child.
Naameloos Nameless. from *Naam* Name.
Troosteloos Comfortless. from *Troost* Comfort.
Vruchteloos Invain, fruiteless. from *Vrucht* Fruit.
Zinneloos Senseless. from *Zin* Sense.

A great many *Adjectives* admit the Prepositon *on*, if the matter requires it, as

Onbedócht Inconsiderate.
Ongekemd Uncombed.
Onbehoorlyk Indecent.
Ongeleerd Unlearned.
Onbemind Unbeloved.
Ongemeen Not common.
Onbeschaamd Impudent.
Ongenood Not invited.
Oneyndelyk Infinit, endless.
Onrustig Unquiet.
Onfeylbaar Infallible.
Onzeker Uncertain.

Of the GENDER and DECLENSION of the *Adjectives*.

The *Adjectives* have three *Genders*, Masculine, Feminine, and Neuter, as.

Masc.

Groote, *groot* Great.
Goede, *goed* Good.
Heylige, *heylig* Holy.
Koude, *koud* Cold.
Reyne, *reyn* pure.
Raauwe, *raauw* Raw.
Stoute, *stout* Bold.
Zoete, *zoet* Sweet.

Fem.	Neut.
Groote.	*Groot* Great.
Goede.	*Goed* Good.
Heylige.	*Heylig* Holy.
Koude.	*Koud* Cold.
Reyne.	*Reyn* Pure, *clean.*
Raauwe.	*Raauw* Raw.
Stoute.	*Stout* Bold, *stout.*
Zoete.	*Zoet* Sweet.

Een groot man, a great man; *eene groote vrouw*, a great woman, *een groot beest*, a great beast; *een goede naam*, a good name,

eene goede dochter, a good daughter, *een goed huys*, a good house, *een raauwe visch*, a raw fish, *eene raauwe vrucht*, a raw fruit, *het raauwe vleesch*, the raw flesh.

Thus the Adjectives ought to be distinguished in the Genders; and yet in speaking and vulgar writing it is not so punctually observed, and many will add the *n* even to the *Nominative Case*, especially in the Particle *de*, or *die*, putting *den* or *dien* instead thereof; which is a very great error, that is carefully avoided by our best Authors: for tho it be good *Dutch* to say *Ik zag dien vroomen man gisteren*, I saw that honest man yesterday, yet is very bad *Dutch* (whatever may be the prevalent custom in some places) to say *Dien vroomen man heeft het gezegd*, (instead of *die vroome man*, &c.) that honest man told it.

Yet if the Particle *een* preceeds, we say *een vroom man*; but if the particle *de* be used, it must be *de vroome man*.

Obs. Although this be the naturall difference of the *Genders* in the Adjectives, yet it must be observed, that even *Feminine Adjectives* cast off the final *e*, when placed behind the *Substantive*, as *Het is een groote stad*, It is a great city, and *die stad is groot*, that city is great. The like is to be said of the Plurall in *e*, as *'t Waaren ryke luyden*, They

were rich people, and *die luyden waaren ryk*, those people were rich.

It is also to be noted, that thô we say *Een sterk man*, a Strong man, yet using the Particle *de*, we always say, *de sterke man*; the like happens oftentimes in the *Neuter*; for thô we say *Een groot land*, a great country, yet we say also *dat groote schaap*, that great sheep; and when we use the *Superlative* we generally say *het grootste land*, the greatest country, *het zwaarste werk*, the hardest work; but when the Adjective is transplaced, the *e* is rejected, as *Welk land is 't grootst*, which country is the greatest?

Since the *Adjectives* are also Declinable, I shall set down Examples of *Declension* of each Gender.

Sing.

Nom. *De groene boom* The green tree.
Gen. *des groenen booms* or *van den groenen boom* of the green tree.
Dat. *den groenen boome* to the green tree.
Acc. *den groenen boom* the green tree.
Voc. *O groene boom* O green tree.
Abl. *van den groenen boom* from the green tree.

Plur.

Nom. *De groene boomen* The green trees.
Gen. *der groene boomen* of the green trees.

Dat.

Dat. *den groenen boomen* to the green trees.
Acc. *de groene boomen* the green trees.
Voc. *O groene boomen* O green trees.
Abl. *van de groene boomen* from the green trees.

Sing.

Nom. *De waare Kerk* The true church.
Gen. *der* or *van de waare kerke* of the true church.
Dat. *der* or *aan de waare kerke* to the true church.
Acc. *de waare kerk* the true church.
Voc. *O waare kerk* O true church.
Abl. *van de waare kerk* from the true church.

Plur.

Nom. *De waare kerken* The true churches.
Gen. *der waare kerken* of the true churches.
Dat. *den waare kerken* to the true churches.
Acc. *de waare kerken* the true churches.
Voc. *O waare kerken* O true churches.
Abl. *van de waare kerken* from the thrue churches.

Sing.

Nom. *Het vruchtbaar land* The fruitfull country.
Gen. *des vruchtbaaren lands* of the fruitfull country.

Dat. *den vruchtbaaren lande* to the fruitfull country.

Acc. *het vruchtbaar land* the fruitfull country.

Voc. *O vruchtbaar land* O fruitfull country.

Abl. *van den vruchtbaaren lande* from the fruitfull country.

Plur.

Nom. *De vruchtbaare landen* The fruitfull countries.

Gen. *der vruchtbaare landen* of the fruitfull countries.

Dat. *den vruchtbaare landen* to the fruitfull countries.

Acc. *de vruchtbaare landen* the fruitfull countries.

Voc. *O vruchtbaare landen* O fruitfull countries.

Abl. *van de vruchtbaare landen* from the fruitfull countries.

Of the COMPARISON of Adjectives.

There are three degrees of Comparison, called the Positive, Comparative and Superlative.

The *Positive* betokeneth the thing meerly as it is, whithout any addition, as *Ryk* Rich.

The

The *Comparative* heightens the ſenſe, as *Ryker* Richer.

The *Superlative* exceeds in the higheſt degree, as *Rykſt* or *rykſte* Richeſt.

The *Comparative* is expreſſed by adding *er* and ſomtemes *der* to the Poſitive, as *Groot*, *grooter* Great, greater; *wys*, *wyzer*, wiſe, wiſer; *ver*, *verder*, far, farther.

And the *Superlative* is formed by joyning *ſt* or *ſte* to the Poſitive, as *Groot*, *grootſt* or *grootſte* Greateſt. It is very uſual to prefix *aller* to the Superlative, the more to heighten its ſenſe, as *de Alderwyſte* the Wiſeſt of all. Hence the following Examples are formed.

Poſitive. *Hoog* High. Comparative. Hooger Higher. Superlative. *Hoogſt*, *allerhoogſt* Higheſt; moſt high

Poſit. *Koud* Cold. Comp. *Kouder* Colder. Superl. *Koudſte*, *allerkoudſte* Coldeſt.

Poſit. *Lang* Long, tall. Comp. *Langer* Longer, taller. Superl. *Langſte*, *allerlangſt* Longeſt, talleſt, the longeſt *or* talleſt of all.

Poſit. *Magtig* Mighty. Comp. *Magtiger* Mightier. Superl. *Magtigſte*, *allermagtigſt* Mightieſt.

Poſit. *Oud* Old, ancient. Comp. *Ouder* Older, more ancient. Superl. *Oudſte*, *allerondſte* Oldeſt, eldeſt.

Poſit.

Posit. *Zoet* Sweet. Comp. *Zoeter* Sweeter. Superl. *Zoetste*, *zoetst*, Sweetest.

But some *Adjectives* are *irregular* and thus compared.

Posit. *Goed* Good. Comp. *Beter* Better. Superl. *Best*, *allerbeste* Best, best of all.
Posit. *Quaad* Bad. Comp. *Quaader*, *erger* Worse. Superl. *Quaadst*, *ergst* Worst.
Veel Much, many. *Meerder*, *meer* More *Meeste*, *meest* Most.

Of PRONOUNS.

A *Pronoun* is a part of speech generally put for a *Noun*, being used in shewing, relating, asking, &c. And since Pronouns are also Declined, it will be necessary to exemplify their various Declensions, under their several species.

Demonstratives

do show a person or thing to be, as

Sing.

Nom. *Ik* I.
Gen. *myns* or *myner* of me.
Dat. *aan my* or *my* to me.
Acc. *my* me.
Abl. *van my* from me.

Plur.

Plur.

Nom. *Wy* We.
Gen. *onzer* of us.
Dat. *aan ons* or *ons* to us.
Acc. *ons* us.
Abl. *van ons* from us.

Sing.

Nom. *Gy* Thou, you.
Gen. *uws* or *uwer* of thee, of you.
Dat. *aan u* or *u* to thee, to you.
Acc. *u* thee, you.
Abl. *van u* from thee, from you.

Plur.

Nom. *Gylieden* Ye.
Gen. *ulieder* of you.
Dat. *aan ulieden* or *ulieden* to you.
Acc. *ulieden* you.
Abl. *van ulieden* from you.

Sing.

Nom. *Hy* He.
Gen. *zyner* or *zyns*, his or *of him.*
Dat. *hem*, *zich*, or *aan hem*, to him.
Acc. *hem*, *zich*, him.
Abl. *van hem*, *van zich*, from him.

Plur.

Nom. *Zy* They.

Gen.

Gen. *hunner*, *haarer*, of them *or* their.
Dat. *hun*, *aan hen*, or *aan haar*, to them.
Acc. *hen*, *haar*, them.
Abl. *van hen*, or *van haar* from them.

Note. *Haar* in vulgar ſpeaking and writing is uſed promiſcually both with regard to men and women; but our beſt Authors apply it onely either to women, or to *Nouns* that are of the *Feminine gender*.

Sing.

Nom. *Zy* She.
Gen. *haarer* or *haars* of her.
Dat. *haar* or *aan haar* to her.
Acc. *haar* her.
Abl. *van haar* from her.

Plur.

Nom. *Zy* They.
Gen. *haarer* of them *or* theirs.
Dat. *aan haar*, or *haar* to them.
Acc. *haar* them.
Abl. *van haar* from them.

Severall of the following *Pronouns* ar Maſculine, Feminine and Neuter, as may be ſeen by the terminations.

Sing.

Nom. *Deez*, *deeze*, *dit* This.
Gen. *deezes* or *van deeze*, *van dit*, of this.

Dat.

Dat. *deezen*, *deezer*, *aan deeze*, *aan dit* to this.
Acc. *deezen*, *deeze*, *dit*, this.
Abl. *van deezen*, *van deeze*, *van dit*, from this.

Plur.

Nom. *Deeze* These.
Gen. *deezer* of these.
Dat. *deezen* or *aan deeze* to these.
Acc. *deeze* these.
Abl. *van deeze* from these.

Sing.

Nom. *Die*, *dat*, That.
Gen. *dies*, *dien*, *van die*, *van dat*, of that.
Dat. *dien*, *aan die*, *aan dat*, to that.
Acc. *dien*, *dat*, that.
Abl. *van dien*, *van die*, *van dat*, from that.

Plur.

Nom. *Die* Those, that.
Gen. *dier* or *van die*, of those.
Dat. *aan die*, to those.
Acc. *die*, those.
Abl. *van die*, from those.

RE-

RELATIVES.

Have reference to somewhat mentioned before, as

Sing.

Nom. *Het* or *'t zelve* It, the same.
Gen. *des zelfs*, its *or* of it.
Dat. *aan 't zelve* to it.
Acc. *het zelve* it.
Abl. *van 't zelve* from it.

Plur.

Nom. *Dezelve*, They, the same.
Gen. *der zelve* of them *or* of the same.
Dat. *aan dezelve* to them.
Acc. *dezelve* them.
Abl. *van dezelve* from them.

Sing.

Nom. *Wie*, *wat*, Who, wat.
Gen. *wiens*, *van wat*, whose, of what.
Dat. *wien*, *aan wien* or *aan wat*, to whom or what.
Acc. *wien*, *wat*, whom, what.
Abl. *van wien* or *van wat*, from whom *or* what.

Plur.

Nom. *Wie*, *wat*, Who, what.

Gen.

Gen. *wier* whose.
Dat. *aan wien* or *wie* to whom.
Acc. *wie* whom.
Abl. *van wie* from whom.

Note. Wat is oftentimes used in the Plural Number, as *Wat voor luyden zyn 't?* What people are they?

Sing.

Nom. *Welk*, *welke*, *'t welk* Which.
Gen. *welks*, *van welk*, of which.
Dat. *welken* or *aan welken*, *aan welke*, *aan 't welk*, to which.
Acc. *welken*, *welke*, *welk*, which.
Abl. *van welken*, *van welke*, *van welk*, from which.

Plur.

Nom. *Welke* which.
Gen. *welker* of which.
Dat. *aan welken* to which.
Acc. *welke* which.
Abl. *van welke*, from which.

Note. The *Singular Number* of *Welk* is divided into three *Genders*, but the *Plural* admits no varation.

POSSESSIVES

Are such *Pronouns* as betoken some propriety that we enjoy or have right to; and are gene-

generally of the *Masculine*, *Feminine*, and *Neuter gender*, after the same manner as the *Adjectives*, as

Sing.

Nom. *Myn*, *myne*, *myn*, My, mine.
Gen. *myns*, *mynes* or *myner*, *van myn*, of my.
Dat. *mynen*, *aan myne*, *aan myn*, to my.
Acc. *mynen*, *myne*, *myn*, my.
Abl. *van mynen*, *van myne*, *van myn*, from my.

Plur.

Nom. *Myne*, My, mine.
Gen. *myner*, *van myne*, of my.
Dat. *mynen*, *aan myne*, to my.
Acc. *myne* my.
Abl. *van myne* from my.

Thus is also Declined *Zyn*, his.

Sing.

Nom. *Ons*, *onze*, *ons*, Our, ours.
Gen. *onzes*, *onzer* or *van onze*, *van ons*, of our.
Dat. *onzen*, *aan onze*, *aan ons*, to our.
Acc. *onzen*, *onze*, *ons*, our.
Abl. *van onzen*, *van onze*, *van ons*, from our.

Plur.

Plur.

Nom. *Onze* Our, ours.
Gen. *onzer*, *van onze*; of our.
Dat. *onzen*, *aan onze*, to our.
Acc. *onze*, our.
Abl. *van onze*, from our.

Sing.

Nom. *Uw*, *uwe*, *uw*, Thy, thine, *or* your.
Gen. *uws*, *uwes* or *uwer*, of thy, *or* of your.
Dat. *uwen*, *aan uwe*, *uw*, to thy, *or* to your.
Acc. *uwen*, *uwe*, *uw*, thy, *or* your.
Abl. *van uwen*, *van uwe*, *van uw*, from thy *or* your.

Plur.

Nom. *Uwe* Thy, thine, your.
Gen. *uwer*, *uwieder*, of thy, *or* your, yours.
Dat. *uwen*, *aan uwe*, to thy, *or* to your.
Acc. *uwe*, thy, *or* your.
Abl. *van uwe*, from thy, *or* from your.

Sing.

Nom. *Hun*, *hunne*, *hun*; and *haar haare*, *haare*, Their.
Gen. *hunnes huns*; and *haares*, *haars*, of their.
Dat. *hunnen*, *aan hunne*; and *haaren*, *aan haare*, to their.

Acc.

Acc. *hunnen*, *hunne*, *hun*; and *haaren*, *haare*, *haar*, their.
Abl. *van hunnen*, *van hunne*, *van hun*; and *van haaren*, *van haare*, *van haar*, from their.

Plur.

Nom. *Hunne* and *haare* Their.
Gen. *hunner* and *haarer*, or *van hunne* and *van haare*, of their.
Dat. *hunnen* or *aan hunne*, and *haaren* or *aan haare*, to their.
Acc. *hunne* and *haare* their.
Abl. *van hunne*, and *van haare*, from their.

Note. *Hun* is of the *Masculine* and *Neuter*, and *haar* properly of the *Feminine gender*; yet *haar*, *haare*, &c. are in Common speech and vulgar writing also used as *Masculine*.

Some will use *Heur* for the *Feminine*, which is declined after the same manner.

The Declension of *Zelf* Self.

Sing.

Nom. *Ik zelf* or *zelve* I my self.
Gen. *myns zelfs* of my self.
Dat. *aan my zelven* to my self.
Acc. *my zelven* my zelf.
Abl. *van my zelven* from my self.

Plur.

Plur.

Nom. *Ons zelve*, Our ſelves.
Gen. *ons zelver*, *van ons zelven*, of our ſelves.
Dat. *ons zelven*, or *aan ons zelven*, to our ſelves.
Acc. *ons zelven*, our ſelves.
Abl. *van ons zelven*, from our ſelves.

Zichzelven Himſelf, ones ſelf.

There are alſo *Indefinite Pronouns* that are declined as the *Adjectives*; and are as followeth.

Al, *alle* All.
Eenige, any, ſome.
Een iegelyk, every one.
Iemand, any one, any body, ſome body.
Niemand, no body, none.
Ander another.
Sommige ſome.
Zodaanig ſuch.
Zulk ſuch.
Zeker certain.

Of VERBS.

A *Verb* is a Part of ſpeech ſignifying to *Be*, to *do*, or to *ſuffer*, as *Ik ben* I am, *Ik bemin* I love; *Ik word gehaat* I am hated. They

are divided into *Actives*, *Passives*, and *Neutrals*.

Actives betoken the doing of a thing, as *Onderwyzen* to Teach, *hooren* to hear, *leezen* to read.

Passives are such whereby a Person or thing is moved or some way affected, as *Onderweezen worden* to be taught, *veracht worden* to be despised.

Neutrals signify properly neither action nor passion, as *Vaaren* to be conveighed, *branden* to burn, *schynen* to shine, *ziek zyn* to be sick.

Verbs are *Personal* and *Impersonal*: Personal, as *Ik hoor* I hear, *gy hoort* thou hearest, *hy hoort* he heareth, *wy hooren* we hear, &c. *Impersonal*, as *Men hoort* One hears, *het regent* it rains.

Verbs are also *Conjugated* by several *Moods* and *Tenses*. But since I do not pretend to write a Grammar at large, I don't intend to give a particular description of those Moods and Tenses; because some Examples of *Conjugation* will sufficiently shew the use of them, and what they are. And since no *Dutch* word can be Conjugated without the help of some *Auxiliary Verbs*, I will make a beginning with the Defective Verb *Ik zall* I shall.

The INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense.*

Sing.

Ik zal I ſhall.
gy zult thou ſhalt.
hy zal he ſhall.

Plur.

Wy zullen We ſhall.
gylieden zult ye ſhall.
zy zullen they ſhall.

The *Preter-Imperfect Tenſe.*

Sing.

Ik zou or *zoude* I ſhould.
gy zoudt thou ſhouldeſt.
hy zou or *zoude* he ſhould.

Plur.

Wy zouden We ſhould.
gylieden zoudt ye ſhould.
zy zouden they ſhould.

Note. This *Verb* hath alſo and *Infinitive Mood* which it wants in the Engliſh, as *Ik heb beloofd het te zullen doen*, I have promiſed that I'll do it. The like can be ſaid of the

Verbs *konnen*, *moeten* and *moogen*, which may be Englished, *To be able*, *to be forced*; and *to have leave* or *to be permitted*. But in the *Indicative* they agree with the English, as *Ik kan* I can, *Ik moet* I must, *Ik mag* I may.

The *Conjugations* of these *Auxiliar Verbs* may be seen in my *English Grammar*: Yet it is to be noted that they are not so Defective in Dutch as in English: for since they have not onely the *Particles* of the *Present Tense*, as *Konnende*, *moetende*, *moogende*, but also those of the *Preter-perfect tense*, as *Gekonnen*, *gemoeten*, *gemoogen*, they take to them the Auxiliar Verb *hebben*, as *Ik heb gekonnen*, I have been able, *Ik heb gemoeten*, I was *or* have been forced, *Ik heb gemoogen*, I had leave, *or* I have been permitted.

The next *Auxiliar Verb* is *Hebben* to Have; which is Conjugated thus.

The Indicative Mood.

The *Present Tense*.

Sing.

Ik heb I have.
gy hebt thou hast.
hy heeft he hath.

Plur.

Plur.

Wy hebben We have.
gylieden hebt ye have.
zy hebben they have.

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Ik had I had.
gy hadt thou hadst.
hy had he had.

Plur.

Wy hadden We had.
gylieden hadt ye had.
zy hadden they had.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Ik heb gehad I have had.
gy hebt gehad thou hast had.
hy heeft gehad he hath had.

Plur.

Wy hebben gehad We have had.
gylieden hebt gehad ye have had.
zy hebben gehad they have had.

The *Preter pluperfect.*

Sing.

Ik had gehad I had had.
gy hadt gehad thou hadst had.
hy had gehad he had had.

Plur.

Wy hadden gehad We had had.
gylieden hadt gehad ye had had.
zy hadden gehad they had had.

The Future.

Sing.

Ik zal hebben I ſhall have.
gy zult hebben thou ſhalt have.
hy zal hebben he ſhall have.

Plur.

Wy zullen hebben We ſhall have.
gylieden zult hebben ye ſhall have.
zy zullen hebben they ſhall have.

The Indefinite Tenſe.

Sing.

Ik zou hebben I ſhould have.
gy zoudt hebben thou ſhouldeſt have.
hy zou hebben he ſhould have.

Plur.

Wy zouden hebben We ſhould have.
gylieden zoudt hebben ye ſhould have.
zy zouden hebben they ſhould have.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Heb or *hebt gy* Have *or* have thou.
hy hebbe or *laat hem hebben* let him have.

Plur.

Hebbenwe or *laat ons hebben* Have we *or* let us have.
hebt gylieden have ye.
laat zy hebben let them have.

The OPTATIVE or SUBJUNCTIVE MOOD.

The *Present* and *Imperfect Tense*.

Sing.

Dat ik hadde That I had.
Dat gy had That thou hadst.
Dat hy hadde That he had.

Plur.

Dat wy hadden That we had.
Dat gylieden haddet That ye had.
Dat zy hadden That they had.

The *Preter-perfect* and *Preter-pluperfect Tense*.

Sing.

Dat ik gehad hadde That I had had.

Dat gy gebad badt That thou hadſt had.
Dat hy gebad had That he had had.

Plur.

Dat wy gehad hadden That we had had.
dat gylieden gehad haddet that ye had had.
dat zy gehad hadden that they had had.

The *Futur*.

Sing.

Als ik hebben zal When I ſhall have.
als gy hebben zult when thou ſhalt have.
als hy hebben zal when he ſhall have.

Plur.

Als wy hebben zullen When we ſhall have.
als gylieden hebben zult when ye ſhall have.
als zy hebben zullen when they ſhall have.

The *Second Futur*.

Sing.

Als ik gehad zal hebben When I ſhall have had.
als gy gehad zult hebben when thou ſhalt have had.
als hy gehad zal hebben when he ſhall have had.

Plur.

Als wy gehad zullen hebben When we ſhall have had.

als

als gylieden gehad zult hebben when ye ſhall have had.

als zy gehad zullen hebben When they ſhall have had.

The *Third Future.*

Sing.

Schoon ik gehad zou hebben Thô I ſhould have had.

ſchoon gy gehad zoudt hebben Thô thou ſhouldeſt have had.

ſchoon hy gehad zou hebben thô he ſhould have had.

Plur.

Schoon wy gehad zouden hebben Thô we ſhould have had.

ſchoon gylieden gehad zoudet hebben thô ye ſhould have had.

ſchoon zy gehad zouden hebben thô they ſhould have had.

The INFINITIVE MOOD.

Preſent. *Hebben* to Have.
Paſt. *Gehad hebben* to Have had.
Future. *Te zullen hebben* to have hereafter.

The *Participles.*

Preſent. *Hebbende* Having.
Paſt. *Gehad* Had.

The *Conjugation* of the Verb Substantive *Zyn* or *Weezen* to be; which is chiefly used to signify the *Passive*.

The INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense*.

Singular.

Ik ben I am.
gy bent or *zyt* thou art.
hy is he is.

Plural.

Wy zyn We are.
gylieden zyt ye are.
zy zyn they are.

The *Preter-Imperfect*.

Sing.

Ik was I was.
gy waart thou wast.
hy was he was.

Plur.

Wy waaren We were.
gylieden waart ye were.
zy waaren they were.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Ik ben or *heb geweest* I have been.
gy bent or *hebt geweest* thou hast been.
hy is or *heeft geweest* he has been.

Plur.

Wy zyn or *hebben geweest* We have been.
gylieden zyt or *hebt geweest* ye have been.
zy zyn or *hebben geweest* they have been.

The *Preter-pluperfect.*

Sing.

Ik was or *had geweest* I had been.
gy waart or *had geweest* thou hadst been.
hy was or *had geweest* he had been.

Plur.

Wy waaren or *hadden geweest* We had been.
gylieden waart or *hadt geweest* ye had been.
zy waaren or *hadden geweest* they had been.

The *Future.*

Sing.

Ik zal zyn or *weezen* I shall *or* will be.
gy zult zyn or *weezen* thou shalt *or* wilt be.
hy zal zyn or *weezen* he shall *or* will be.

Plur.

Wy zullen zyn or *weezen* We ſhall *or* will be.
gylieden zult zyn or *weezen* ye ſhall *or* will be.
zy zullen zyn or *weezen* they ſhall *or* will be.

The Imperative Mood.

Sing.

Wees gy Be thou.
dat hy zy let him be.

Plur.

Zyn we or *laaten wy zyn* Be we *or* let us be.
weeſt or *zyt gylieden* be ye.
laat ze zyn let them be.

The Optative or Subjunctive Mood.

The *Preſent Tenſe*.

Sing.

Dat ik zy That I be.
dat gy zyt that thou beeſt.
dat hy zy that he be.

Plur.

Dat wy zyn That we be.
dat gylieden zyt that ye be.
dat zy zyn that they be.

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Dat ik waar That I were.
dat gy waart that thou wert.
dat hy waare That he were.

Plur.

Dat wy waaren That we were.
dat gylieden waart that ye were.
dat zy waaren that they were.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Dat ik geweest zy or *hebbe* That I have been.
dat gy geweest zyt or *hebt* that thou hast been.
dat hy geweest zy or *heeft* or *hebbe* that he hath been.

Plur.

Dat wy geweest zyn or *hebben* That we have been.
dat gylieden geweest zyt or *hebt* that ye have been.
dat zy geweest zyn or *hebben* that they have been.

The *Preter-pluperfect.*

Sing.

Als ik geweest waar or *hadde* When I had been.

als gy geweeſt waart or *hadt* when thou haſt been.
als hy geweeſt waar or *hadde* when he had been.

Plur.

Als wy geweeſt waaren or *hadden* When we had been.
als gylieden geweeſt waart or *hadt* when ye had been.
als zy geweeſt waaren or *hadden* when they had been.

The *Future.*

Sing.

Indien ik zyn or *weezen zal* If I ſhall *or* will be.
indien gy zyn or *weezen zult* if thou ſhalt *or wilt be.*
indien hy zyn or *weezen zal* if he ſhall *or* will be.

Plur.

Indien wy zyn or *weezen zullen* If we ſhall *or* will be.
indien gylieden zyn or *weezen zult* if ye ſhall *or* will be.
indien zy zyn or *weezen zullen* if they ſhall *or* will be.

The

The *Indefinite Tense*.

Sing.

Ik zou zyn or *weezen* I ſhould be.
gy zoudt zyn or *weezen* thou ſhouldeſt be.
hy zoud zyn or *weezen* he ſhould be.

Plur.

Wy zouden zyn or *weezen* We ſhould be.
gylieden zoudt zyn or *weezen* ye ſhould be.
zy zouden zyn or *weezen* they ſhould be.

The INFINITIVE MOOD.

Preſent. *Zyn* or *weezen* To be.
Paſt. *Geweeſt te zyn* or *hebben* To have been.
Future. *Te zullen zyn* or *weezen* To be hereafter.

The *Participle*.

Preſent. *Zynde* or *weezende* Being.
Paſt. *Geweeſt zynde* or *hebbende* Having been.

The next *Auxiliar Verb* is *Worden* or *werden*, of which the proper ſignification is *to become* or *grow*, as *Wys worden* to Become wiſe. *Vet worden* to Grow fat: But it being generally uſed to expreſs the *Paſſive*, it may be alſo Engliſh *to be*, as *Bemind worden* to

Be

Be beloved. Yet a clear diſtinction may be ſeen in *Ziek zyn* to Be ſick, and *Ziek worden* to Grow ſick; *Ik ben ziek* I am ſick, *Ik wierd ziek* I grew ſick.

The Conjugation of *Worden* is as followeth.

The Indicative Mood.

The *Preſent tenſe.*

Sing.

Ik word or *werd* I become *or* I am.
gy words thou becomeſt *or* thou art.
hy words he becomes *or* he is.

Plur.

Wy worden We become *or* are.
gylieden words ye become *or* are.
zy worden they become *or* are.

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Ik wierd I became *or* was.
gy wierds thou becameſt *or* waſt.
hy wierds he became *or* was.

Plur.

Wy wierden We became *or* were.
gylieden wierds ye became *or* were.
zy wierden they became *or* were.

The

The Preter-perfect. *Ik ben geworden* I am become *or* I have been, &c.

The Preter pluperfect. *Ik was geworden* I was become *or* I had been, &c.

The *Future.*

Sing.

Ik zal worden I ſhall become *or* be.
gy zult worden thou ſhalt become *or* be.
hy zal worden he ſhall become *or* be.

Plur.

Wy zullen worden We ſhall become *or* be.
gylieden zult worden ye ſhall became *or* be.
zy zullen worden they ſhall become *or* be.

The Imperative Mood.

Sing.

Wordt gy Be thou.
dat hy worde let him become.

Plur.

Worden we Let us become.
wordt gylieden become ye.
dat zy worden let them become.

The Optative or Subjunctive Mood.

The Preſent tenſe. *Dat ik worde* That I become or *be*, &c.

The

The Preter-Imperfect. *Dat ik wierde* that I became *or* was, &c.

The Preter-perfect and Pluperperfect. *Toen ik geworden was* When I was become *or* had been, &c.

The Future. *Als ik worden zal* When I ſhall become *or* be, &c.

The ſecond Future. *Indien ik worden zou* If I ſhould become *or* be, &c.

The INFINITIVE MOOD.

Worden or *werden* to Become, grow, wax, be.

The *Participles.*

Wordende Becoming.
Geworden Become.

I'll proced now to the *Conjugation* of an *Active* and *Paſſive Verb*, whereby the neceſſary uſe of the foregoing *Auxilliar Verbs* will be ſeen; not intending to trouble my Reader, as ſome have done, with a Story of four Conjugations, according to the Latin: for ſince the variation conſiſts chiefly in the *Preter-Imperfect Tenſe*, all Verbs may be brought well enough to one Conjugation; beſides, even that variation is not ſo regular, that generall Rules ſufficiently can be given: for the words *Hoopen* to Hope, *koopen* to buy, *loopen*

loopen to run, ſound all alike, and yet they differ mightely in the *Preter-Imperfect*, as *Ik hoopte* I hoped, *Ik kôft* I bought, *Ik liep* I ran. Likewiſe, *Zweeten* to Sweat, *meeten* to meaſure, *weeten* to know, whoſe *Preter-Imperfect* is, *Ik zweette* or *zweettede* I did ſwet, *Ik mat* I meaſured. *Ik wiſt* I knew. And therefore the eaſieſt way will be to learn thoſe variations by a frequent and attentive reading, and dayly ſpeaking if one has occaſion to converſe among the Dutch. But I ſhall ſet down an Example of the Regular Verb *Leeren* to Lean *and* to teach.

The Indicative Mood.

The *Preſent Tenſe*.

Singular.

Ik leer I learn *or* teach.
gy leert thou learnſt.
hy leert he learus.

Plural.

Wy leeren We learn.
gylieden leert ye learn.
zy leeren they learn.

The

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Ik leerde I learned.
gy leerde thou learnedst.
hy leerde he learned.

Plur.

Wy leerden We learned.
gylieden leerdet ye learned.
zy leerden they learned.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Ik heb geleerd I have learned.
gy hebt geleerd thou hast learned.
hy heeft geleerd he hath learned.

Plur.

Wy hebben geleerd We have learned.
gylieden hebt geleerd ye have learned.
zy hebben geleerd they have learned.

The *Preter-pluperfect.*

Sing.

Ik had geleerd I had learned.
gy hadt geleerd thou hadst learned.
hy had geleerd he had learned.

Plur.

Plur.

Wy hadden geleerd We had learned.
gylieden hadt geleerd ye had learned.
zy hadden geleerd they had learned.

The *Future.*

Sing.

Ik zal leeren I ſhall learn.
gy zult leeren thou ſhalt learn.
hy zal leeren he ſhall learn.

Plur.

Wy zullen leeren We ſhall learn.
gylieden zult leeren ye ſhall learn.
zy zullen leeren they ſhall learn.

The *Indefinite Tenſe* or *Second Future.*

Sing.

Ik zou leeren I ſhould learn.
gy zoudt leeren thou ſhouldeſt learn.
hy zou leeren he ſhould learn.

Plur.

Wy zouden leeren We ſhould learn.
gylieden zoudt leeren ye ſhould learn.
zy zouden leeren they ſhould learn.

The

The Imperative Mood.

Sing.

Leer or *leer gy* Learn *or* learn thou.
dat hy leere let him learn.

Plur.

Leerenwe Let us learn.
leert gylieden learn ye.
dat zy leeren let them learn.

The Optative or Subjunctive Mood.

The *Present Tense*.

Sing.

Dat ik leere That I learn.
dat gy leert that thou learnest.
dat hy leere that he learns.

Plur.

Dat wy leeren That we learn.
dat gylieden leeret that ye learn.
dat zy leeren that they learn.

The *Preter-Imperfect*.

Sing.

Dat ik leerde That I learned.
dat gy leerde that thou leardnest.
dat hy leerde that he learned.

Plur.

Plur.

Dat wy leerden That we learned.
dat gylieden leerdet that ye learned.
dat zy leerden that they learned.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Hoewel ik geleerd heb Thô I have learned.
Hoewel gy geleerd hebt thô thou hast learned.
hoewel hy geleerd heeft thô he hath learned.

Plur.

Hoewel wy geleerd hebben Thô we have learned.
hoewel gylieden geleerd hebt thô ye have learned.
hoewel zy geleerd hebben thô they have learned.

The *Preter pluperfect.*

Sing.

Indien ik geleerd had If I had learned.
indien gy geleerd had If thou hadst learned.
indien hy geleerd had If he had learned.

Plur.

Indien wy geleerd hadden If we had learned.
indien gylieden geleerd hadt if ye had learned.
indien zy geleerd hadden if they had learned.

The

The *Future.*

Sing.

Als ik leeren zal When I ſhall learn.
als gy leeren zult when thou ſhalt learn.
als hy leeren zal when he ſhall learn.

Plur.

Als wy leeren zullen When we ſhall learn.
als gylieden leeren zult when ye ſhall learn.
als zy leeren zullen when they ſhall learn.

The *Second Future.*

Sing.

Toen ik leeren zou When I ſhould learn.
toen gy leeren zoudt when thou ſhouldeſt learn.
toen hy leeren zou when he ſhould learn.

Plur.

Toen wy leeren zouden When we ſhould learn.
toen gylieden leeren zoudet when ye ſhould learn.
toen zy leeren zouden when they ſhould learn.

The *Third Future.*

Sing.

Als ik geleerd zal hebben When I ſhall have learned.

Als gy geleerd zult hebben when thou ſhalt have learned.
Als hy geleerd zal hebben when he ſhall have learned.

Plur.

Als wy geleerd zullen hebben When we ſhall have learn'd.
Als gylieden geleerd zult hebben when ye ſhall have learn'd.
Als zy geleerd zullen hebben when they ſhall have learn'd.

The *Fourth Future.*

Schoon ik geleerd zou hebben Thô I ſhould have learned, &c.

The Infinitive Mood.

Preſent, *Leeren* to Learn.
Paſt. *Geleerd hebben* to Have learned.
Future. *Te zullen leeren* To learn hereafter.

The *Participles.*

Preſent. *Leerende* Learning.
Paſt. *Geleerd* Learned *or* learn'd, *or* taught.
Future. *Zullende leeren* Being to learn hereafter.

Here follows the Passive Verb.

The INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense*.

Singular.

Ik word geleerd I am taught.
gy wordt geleerd thou art taught.
hy wordt geleerd he is taught.

Plural.

Wy worden geleerd We are taught.
gylieden wordt geleerd ye are taught.
zy worden geleerd they are taught.

Note. If we use the Verb *Ik ben* instead of *ik word*, it generally quite alters the signification; for to say *Hy is geleerd*, is as much, as *he is a learned man*, or *he is a Schollar*.

Sing.

Ik ben geleerd I am learned *or* I am taught.
gy bent geleerd thou art learned.
hy is geleerd he is learned.

Plur.

Wy zyn geleerd We are learned *or* taught.
gylieden zyt geleerd ye are learned.
zy zyn geleerd they are learned.

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Ik wierd geleerd I was taught, *or* became learned.

gy wierdt geleerd thou wast taught.

hy wierdt geleerd he was taught.

Plur.

Wy wierden geleerd We were taught.

gylieden wierdt geleerd ye were taught.

zy wierden geleerd they were taught.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Ik ben geleerd geweest I have been taught.

gy bent geleerd geweest thou hast been taught.

hy is geleerd geweest he hath been taught.

Plur.

Wy zyn geleerd geweest We have been taught.

gylieden zyt geleerd geweest ye have been taught.

zy zyn geleerd geweest they have been taught.

The *Preter-pluperfect.*

Sing.

Ik was geleerd geweest I had been taught.

gy waart geleerd geweest thou hadst been taught.

Hy was geleerd geweest he had been taught.

Plur.

Wy waaren geleerd geweest We had been taught.
gylieden waart geleerd geweest ye had been taught.
zy waaren geleerd geweest they had been taught.

The *Future.*

Sing.

Ik zal geleerd worden I shall be taught *or* become learned.
gy zult geleerd worden thou shalt be taught *or* become learned.
hy zal geleerd worden he shall be taught *or* become learned.

Plur.

Wy zullen geleerd worden We shall be taught *or* become learned.
gylieden zult geleerd worden ye shall be taught *or* become learned.
zy zullen geleerd worden they shall be taught *or* become learned.

The *Second Future.*

Ik zou geleerd worden I should be taught, &c.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wordt geleerd Be taught *or* become learned.
dat hy geleerd worde Let him be taught *or* become learned.

Plur.

Wordt gylieden geleerd Be ye taught *or* become ye learned.
dat zy geleerd worden Let them be taught *or* become learned.

The OPTATIVE or SUBJUNCTIVE MOOD.

Sing.

Dat ik geleerd worde That I be taught.
dat gy geleerd wordt that thou beest taught.
dat hy geleerd worde that he be taught.

Plur.

Dat wy geleerd worden That we be taught.
dat gylieden geleerd wordet that ye be taught.
dat zy geleerd worden that they be taught.

The *Preter-Imperfect.*

Dat ik geleerd wierde That I were taught, &c.

The *Preter-perfect.*

Indien ik geleerd ben geweest If I have been taught *or* learned, &c.

The *Preter-pluperfect.*

Had ik geleerd geweest, or *zo ik geleerd geweest bad*, If I had been taught *or* learned.

The *Future.*

Als ik geleerd zal worden When I shall be taught, &c.

The *Second Future.*

Indien ik geleerd zou worden If I should be be taught *or* become learned, &c.

The *Third Future.*

Als ik geleerd zal geworden zyn When I am grown learned, &c.

The *Fourth Future.*

Indien ik geleerd zou geworden zyn If I should have been taught, &c.

The Infinitive Mood.

Present. *Geleerd worden* to Be taught, to become learned.

Past. *Geleerd geworden* Become learned.

Future. *Geleerd te zullen worden* To be taught hereafter.

The

The *Participles.*

Present. *Geleerd*, Taught, learned. *Geleerd wordende* Being taught.

Past. *Geleerd geworden zynde* Having been taught *or* being become learned.

Future. *Zullende geleerd worden* Being to be taught *or* to become learned hereafter.

According to this *Conjugation* all other *Verbs* may be conjugated; if it be but observed that the *Preter-Imperfect Tense* of severall Verbs differs variously: for thô the adding of the termination [*de*] to the *Present tense* seems to be the most regular way of forming the *Preter-Imperfect*, as *Ik leer*, I learn *or* teach, *Ik leerde* I learned *or* taught; yet a great many *Verbs* form the *Preter-Imperfect* otherwise, as will be shewn with examples. And the *Present tense* is formed from the *Infinitive* by omitting the termination *en* or *n*, as *Hooren* to Hear; *Ik hoor* I hear; *Deelen* to divide, *Ik deel* I divide; *Gelooven* to believe, *Ik geloof* I believe; *Leeven* to live, *Ik leef* I live; *Leezen* to read, *Ik lees* I read; *Beminnen* to love, *Ik bemin* I love; *Klóppen* to knock, *Ik klóp* I knock; *Vatten* to take, *ik vat* I take; *Verrótten* to rot, *ik verrót* I rot; *Snyden* to cut, *ik snyd* or *sny* I cut; *Doen* to do, *ik doe* I do; *Gaan* to go, *ik gaa* I go; *Staan* to stand, *ik staa* I stand, &c.

 I. The

I. The most Regular way of forming the *Preter-Imperfect Tense* is, as hath been said already, by adding *de* to the *Present Tense*, as

Ik adem I breath.
Ik ademde I breathed.
Geademd Breathed.
Ademen to Breath.
ik anker I anchor.
ik ankerde I anchored.
geankerd anchored.
ankeren to anchor.
ik baar I bear.
ik baarde I brought forth.
gebaard born.
baaren to bear, bring forth.
ik bouw I build.
ik bouwde I builded.
gebouwd builded.
bouwen to build.
ik cyfer I cipher.
ik cyferde I did cipher.
gecyferd ciphered.
cyferen to cipher.
ik daal I descend.
ik daalde I descended.
gedaald descended.
daalen to descend.

ik

Ik derf I want.
ik derfde I wanted.
gederfd wanted.
derven to want.
ik dien I ſerve.
ik diende I ſerved.
gediend ſerved.
dienen to ſerve.
ik eer I honour.
ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeren to honour.
ik eyndig I finiſh.
ik eyndigde I finiſhed.
geëyndigd finiſhed.
eyndigen to finiſh.
ik erf I inherit.
ik erfde I inherited.
geërfd inherited.
erven to inherit.
ik faamroof I defame.
ik faamroofde I defamed.
gefaamroofd defamed.
faamrooven to defame.
ik flikker I glitter.
ik flikkerde I glittered.
geflikkerd glittered.
flikkeren to glitter.
ik gier I ſqueak.
ik gierde I ſqueaked.

Gegierd squeaked.
gieren to squeak.
Ik graauw I snarl.
ik graauwde I snarled.
gegraauwd snarled.
graauwen to snarl.
ik handel I deal.
ik handelde I dealed.
gehandeld dealed.
handelen to deal.
ik huur I hire.
ik huurde I hired.
gehuurd hired.
huuren to hire.
ik jammer I lament.
ik jammerde I lamented.
gejammerd lamented.
jammeren to lament.
ik kaauw I chew.
ik kaauwde I chewed.
gekaauwd chewed.
kaauwen to chew.
ik klaag I complain.
ik klaagde I complained.
geklaagd complained.
klaagen to complain.
ik leef I live.
ik leefde I lived.
geleefd lived.
leeven to live.

Ik louter I refine.
ik louterde I refined.
gelouterd refined.
louteren to refine.
ik mazel I have the meaſels.
ik mazelde I had the meaſels.
gemazeld had the meaſels.
mazelen to have the meaſels.
ik moedig I encourage.
ik moedigde I encouraged.
gemoedigd encouraged.
moedigen to encourage.
ik nader I approach.
ik naderde I approached.
genaderd approached.
naderen to approach.
ik niez I ſneeze.
ik niesde I ſneezed.
geniesd ſneezed.
niezen to ſneeze.
ik oordeel I judge.
ik oordeelde I judged.
geoordeeld judged.
oordeelen to judge.
ik órdineer I order.
ik órdineerde I ordered.
geórdineerd ordered.
órdineeren to order.
ik pel I peel.
ik pelde I peeled.

Gepeld peeled.
pellen to peel.
Ik plonder I plunder.
ik plonderde I plundered.
geplonderd plundered.
plonderen to plunder.
ik queel I make melody.
ik queelde I made melody.
gequeeld made melody.
queelen to make melody.
ik quyn I languiſh.
ik quynde I languiſhed.
gequynd languiſhed.
quynen to languiſh.
ik rammel I rattle.
ik rammelde I rattled.
gerammeld rattled.
rammelen to rattle.
ik reken I count.
ik rekende I counted.
gerekend counted.
rekenen to count.
ik ſcheur I tear.
ik ſcheurde I tore.
geſcheurd torn.
ſcheuren to tear.
ik ſluymer I ſlumber.
ik ſluymerde I ſlumbered.
geſluymerd ſlumbered.
ſluymeren to ſlumber.

Ik tem I tame.
ik temde I tamed.
getemd tamed.
temmen to tame.
ik tuymel I tumble.
ik tuymelde I tumbled.
getuymeld tumbled.
tuymelen to tumble.
ik vloei I flow.
ik vloeide I flowed.
gevloeid flown.
vloeijen to flow.
ik vrees I fear.
ik vreesde I feared.
gevreesd feared.
vreezen to fear.
ik waag I venture.
ik waagde I ventured.
gewaagd ventured.
waagen to venture.
ik woon I dwell.
ik woonde I dwelled.
gewoond dwel'd.
woonen to dwell.
ik yl I hasten.
ik ylde I hastened.
ge-yld hastened.
ylen to hasten.
ik yver I am zealous.
ik yverde I was zealous.

Geyverd been zealous.
yveren to be zealous.
ik zaai I sow.
ik zaaide I sowed.
gezaaid sown.
zaaijen to sow.
ik zegel I seal.
ik zegelde I sealed.
gezegeld sealed.
zégelen to seal.

To these may be added.

Ik jaag I hunt.
ik jaagde and *joeg* I hunted.
gejaagd hunted.
jaagen to hunt.
ik vraag I ask.
ik vraagde and *vroeg* I asked.
gevraagd asked.
vraagen to ask.
ik raad I counsel.
ik raadde and *ried* I counseled.
geraaden counseled.
raaden to counsel.

II. The next variation is when *te* is added to the *Present Tense*, as

Ik buk I stoop down.

Ik bukte I ſtooped.
gebukt ſtooped.
búkken to ſtoop.
Ik doop I dip.
ik doopte I dipped.
gedoopt dipped.
doopen to dip.
ik druk I preſs.
ik drukte I preſſed.
gedrukt preſſed.
drukken to preſs, print.
ik eyſch I demand.
ik eyſchte I demanded.
geëyſcht demanded.
eyſchen to demand.
ik fóp I jeer.
ik fópte I jeered.
gefópt jeered.
fóppen to jeer.
ik gis I gueſs.
ik giſte I gueſſed.
gegiſt gueſſed.
giſſen to gueſs.
ik bink I halt.
ik binkte I halted.
gebinkt halted.
binken to halt.
ik hoop I hope.
ik hoopte I hoped.
gehoopt hoped.

Hoo-

Hoopen to hope.
Het jeukt it icheth.
het jeukte it did itch.
gejeukt itched.
jeuken to itch.
ik jók I jest.
ik jókte I jested.
gejókt jested.
jókken to jest.
ik kef I yelp.
ik kefte I yelped.
gekeft yelped.
keffen to yelp.
ik kap I chop.
ik kapte I chopped.
gekapt chopped.
kappen to chop.
ik lesch I quench.
ik leschte I quenched.
gelescht quenched.
lesschen to quench.
ik merk I note.
ik merkte I noted.
gemerkt noted.
merken to note.
ik naak I approach.
ik naakte I approached.
genaakt approached.
naaken to approach.
ik oogst I reap.

Ik

Ik oogſtte I reaped.
geoogſt reaped.
oogſten to reap.
ik pas I fit.
ik paſte I fitted.
gepaſt fitted.
paſſen to fit.
ik predik I preach.
ik predikte I preached.
gepredikt preached.
prediken to preach.
ik queek I cheriſh.
ik queekte I cheriſhed.
gequeekt cheriſhed.
queeken to cheriſh.
ik quets I wound.
ik quetſte I wounded.
gequetſt wounded.
quetſen to wound.
Ik raak I touch.
ik raakte I touched.
geraakt touched.
raaken to touch.
Ik ſchimp I ſcoff.
ik ſchimpte I ſcoffed.
geſchimpt ſcoffed.
ſchimpen to ſcoff.
Ik tróts I defy.
ik trótſte I defyed.
getrótſt defied.

Trot-

Trotsen to defy.
Ik visch I fish.
ik vischte I fished.
gevischt fished.
visschen to fish.
ik vloek I curse.
ik vloekte I cursed.
gevloekt cursed.
vloeken to curse.
ik wensch I wish.
ik wenschte I wished.
gewenscht wished.
wenschen to wish.
ik yk I assize.
ik ykte I assized.
geykt assized.
yken to assize.
ik zeep I sope.
ik zeepte I soped.
gezeept soped.
zeepen to sope.
ik zwik I sway.
ik zwikte I swayed.
gezwikt swayed.
zwikken to sway.
ik zwets I boast.
ik zwetste I boasted.
gezwetst boasted.
zwetsen to boast.

To

To these may be added.

Ik lach I laugh.
ik lachte and *loeg* I laughed.
gelacht and *gelachgen* laughed.
lachgen to lauh.
ik tref I hit.
ik trefte and *trof* I hitted.
getreft and *getroffen* hitted.
treffen to hit.

III. The third variation is of Verbs that end in the *Presens Tense*, in *d* or *t*, whose *Preter-Imperfect* is made either by doubling those letters, thus *dde* or *tt*, or by adding *ede* to the *Present Tense*, as

Ik antwoord I answer.
ik antwoordde or *antwoordede* I answered.
geantwoord answered.
ik acht I esteem.
ik achtte or *achttede* I esteemed.
geacht esteemed.
ik bloed I bleed.
ik bloedde or *bloedede* I bled.
gebloed bled.
ik boet I make amends.
ik boette or *boetede* I made amends.
geboet, made amends, satisfied.

Ik

Ik dood I kill.
ik doodde or *doodede* I killed.
gedood killed.
ik fluyt I whistle.
ik fluytte or *fluytede* I whistled.
gefluyt whistled.
ik groet I salute.
ik groette or *groetede* I saluted.
gegroet saluted.
i hoed I take heed.
ik hoedde or *hoedede* I took heed.
gehoed taken heed.
ik haat I hate.
ik haatte or *haatede* I hated.
gehaat hated.
ik jagt I make haste.
ik jagtte or *jagtede* I made haste.
gejagt made haste.
ik kleed I cloth.
ik kleedde or *kleedede* I clothed.
gekleed clothed.
ik knót I cut off.
ik knótte or *knóttede* I did cut off.
geknót, cut off, maimed.
ik laad I load.
ik laadde or *laadede* I loaded.
gelaaden, loaden, laden.
ik lust I lust.
ik luste or *lustede* I lusted.
gelust lusted.

Ik myd I avoid.
ik mydde or *mydede* I avoided.
gemyd avoided.
ik muyt I rebell.
ik muytte or *muytede* I rebelled.
gemuyt rebelled.
ik nood I invite.
ik noodde or *noodigde* I invited.
genood invited.
ik net I make wet.
ik nette or *nettede* I made wet.
genet made wet.
ik pacht I farm.
ik pachtte or *pachtede* I farmed.
gepacht farmed.
ik quist I squander.
ik quistte or *quistede* I squandered.
gequist squandered.
ik red I retrieve.
ik redde or *reddede* I retrieved.
geréd retrieved.
ik rust I rest.
ik rustte or *rustede* I rested.
gerust rested.
ik smeed I forge.
ik smeedde or *smeedede* I forged.
gesmeed forged.
ik schat I prise.
ik schatte or *schattede* I prized.
geschat prized.

Ik troost I consolate.
ik troostte or *troostede* I consolated.
getroost consolated.
ik uyt I utter.
ik uytte or *uytede* I uttered.
geuyt uttered.
ik voed I feed.
ik voedde or *voedede* I fed.
gevoed fed.
ik vast I fast.
ik vastte or *vastede* I fasted.
gevast fasted.
ik wied I weed.
ik wiedde or *wiedede* I weeded.
gewied weeded.
ik wacht I wait.
ik wachtte or *wachtede* I waited.
gewacht waited.
ik zift I sift.
ik ziftte or *ziftede* I sifted.
gezift sifted.
ik zucht I sigh.
ik zuchtte or *zuchtede* I sighed.
gezucht sighed.
ik zweet I sweat.
ik zweette or *zweetede* I sweated.
gezweet sweated.

IV. The

IV. The fourth variation is of Verbs where the *y* of the *Present Tense* is changed into *ee* to form the *Preter-Imperfect*, to which *ge* being prefixed and *en* added to the termination, the *Preter-perfect Participle* is made: Of this sort are

Ik byt I bite.
ik beet I did bite.
gebeeten bitten.
byten to bite.
ik blyf I remain.
ik bleef I remained.
gebleeven remained.
blyven to remain.
Ik dryf, I drive, float.
ik dreef I drove.
gedreeven, driven, floated.
dryven, to drive, float.
ik glyd I slide.
ik gleed I did slide.
gegleeden slidden.
glyden to slide.
ik gryp I catch.
ik greep I caught.
gegreepen caught.
grypen to catch.
ik kryg I get.
ik kreeg I got.

Gekreegen gotten.
krygen to get.
ik kryt I cry.
ik kreet I cried.
gekreeten cry'd.
kryten to cry.
ik kyk I look.
ik keek I looked.
gekeeken look'd.
kyken to look.
ik kyf I chide.
ik keef I chided.
gekeeven chidden.
kyven to chide.
ik lyd I ſuffer.
ik leed I ſuffered.
geleeden ſuffered.
lyden to ſuffer.
ik nyg I incline.
ik neeg I inclined.
geneegen or *genygd* inclined.
nygen to incline, &c.
ik nyp I pinch.
ik neep I pinched.
geneepen pinched.
nypen to pinch.
ik prys I praiſe.
ik prees I praiſed.
gepreezen praiſed.
pryzen to praiſe.

G5 *Ik*

Ik quyt I acquit.
ik queet I acquitted.
gequeeten acquitted.
quyten to acquit.
ik ryd I ride.
ik reed I did ride.
gereeden ridden.
ryden to ride.
ik ryg I lace.
ik reeg I laced.
gereegen laced.
rygen to lace.
ik rys I riſe.
ik rees I roſe.
gereezen riſen.
ryzen to riſe.
ik ryt I tear.
ik reet I tore.
gereeten torn.
ryten to tear.
ik ſchryf I write.
ik ſchreef I wrote.
geſchreeven written.
ſchryven to write.
ik ſchyn I ſhine.
ik ſcheen I did ſhine.
geſcheenen ſhined.
ſchynen to ſhine.
ik ſlyt I wear off.
ik ſleet I wore off.

Gesleeten worn off.
slyten to wear off.
Ik smyt I fling.
ik smeet. I flung.
gesmeeten flung.
smyten to fling.
ik stryd I fight.
ik streed I fought.
gestreeden fought.
stryden to fight.
ik styg I mount up.
ik steeg I mounted up.
gesteegen mounted up.
stygen to mount up.
ik vryf I rub.
ik vreef I rubbed.
gevreeven rubbed.
vryven to rub.
ik wyk I retreat.
ik week I retreated.
geweeken retreated.
wyken to retreat.
ik wys I shew.
ik wees I shewed.
geweezen shewed.
wyzen to shew.
ik wyt I impute.
ik weet I imputed.
geweeten imputed.
wyten to impute.

F

Ik zwym I ſwoon.
ik zweem I ſwooned,
but the Preter-perfect is
bezwymd ſwooned.

From theſe are excepted.

ik hyg I pant.
ik hygde I panted.
gehygd panted.
hygen to pant.
ik hys I hoiſe.
ik hyſte I hoiſed.
gehyſt hoiſed.
hyſſen to hoiſe.
ik kryſch I cry.
ik kryſchte I cry'd.
gekryſcht cried.
kryſchen to cry.
ik kryg I warr.
ik krygde I warred.
gekrygd warred.
krygen to warr.
ik lyn I line.
ik lynde I lined.
gelynd lined.
lynen to line, rule.
ik lym I glue.
ik lymde I glued.
gelymd glued.
lymen to glue.

Ik myd I avoid.
ik mydde I avoided.
gemyd avoided.
myden to avoid.
ik myn I mine.
ik mynde I mined.
gemynd mined.
mynen to mine.
ik pyp I pipe.
ik pypte I piped.
gepypt piped.
pypen to pipe.
ik rym I rime.
ik rymde I rimed.
gerymd rimed.
rymen to rime.
ik twyn I twine.
ik twynde I twined.
getwynd twined.
twynen to twine.
ik vyl I file.
ik vylde I filed.
gevyld filed.
vylen to file.

V. The fifth variation is when *uy* of the *Present Tense* is changed into *oo* in the *Preter-Imperfect*, as

Ik buyg I bow.
ik boog I bowed.

Geboogen bowed.
buygen, to bow, bend.
Ik druyp I drop.
ik droop I dropped.
gedroopen dropped.
druypen, to drop, drip.
Ik duyk I dive.
ik dook I dived.
gedooken dived.
duyken, to dive, stoop.
ik kruyp I creep.
ik kroop I crept.
gekroopen crept.
kruypen to creep.
ik luyk I shut.
ik look I did shut.
gelooken shut.
luyken to shut.
ik ruyk I smell.
ik rook I smelt.
gerooken smelt.
ruyken to smell.
ik schuyf I draw *or* push.
ik schoof I drew *or* pushed.
geschooven drawn *or* pushed.
schuyven, to draw, push.
ik snuyt I snuff.
ik snoot I snuffed.
gesnooten snuffed.
snuyten to snuff *or* blow the nose.

Ik sluyt I lock.
ik sloot I locked.
gesllooten locked.
sluyten, to lock, shut.
ik stuyf I bedust.
ik stoof I bedusted.
gestooven bedusted.
stuyven to bedust.
ik zuyg I suck.
ik zoog I sucked.
gezoogen sucked.
zuygen to suck.
ik zuyp I tipple.
ik zoop I tipled.
gezoopen tipled.
zuypen to tiple.

From these are excepted.

Ik buyl I bolt.
ik buylde I bolted.
gebuyld bolted.
buylen to bolt.
ik huys I houze.
ik huysde I houzed.
gehuysd houzed.
huyzen to houze.
ik huyl I howl.
ik huylde I howled.
gehuyld howled.
huylen to howl.

Ik kuyp I coop.
ik kuypte I cooped.
gekuypt cooped.
kuypen to coop.
ik pruyl I fret.
ik pruylde I fretted.
gepruyld fretted.
pruylen, to fret, grumble.
het puylt it swells.
het puylde it did swell.
gepuyld swoln.
puylen to swell.
ik ruyl I change.
ik ruylde I changed.
geruyld changed.
ruylen to change.
ik ruym I make room.
ik ruymde I made room.
geruymd made room.
ruymen to make room.
het ruyscht it purls.
het ruyschte it purled.
geruyscht purled.
ruyschen to purle.
ik spuyt I spout.
ik spuytte I spouted.
gespuyt spouted.
spuyten to spout.
ik stuyt I bounce *or* stop.
ik stuytte I bounced.

Gestuyt bounced.
stuyten to bounce, stop.
Ik suys I buzz.
ik suysde I buzzed.
gesuysd buzzed.
suyzen to buzz.
ik wuyf I waft.
ik wuyfde I wafted.
gewuyfd wafted.
wuyven to waft.

Note. *Kluyven* to pick a bone, and *schuylen* to shelter, have *kluyfde* or *kloof*, and *gekluyfd* or *gekloov en*: and *schuylde* or *school*, and *geschuyld* or *geschoolen*.

VI. The sixth variation is of *Verbs* that change *i* into *o*, as

Ik bind I bind.
ik bond I bound.
gebonden bound.
binden to bind.
ik blink I shine.
ik blonk I did shine.
geblonken shined.
blinken to shine.
ik ding I cheapen.
ik dong I cheapened.
gedongen cheapened.
dingen to cheapen.

Ik drink I drink.
ik dronk I drunk.
gedronken drunk.
drinken to drink.
ik dwing I force.
ik dwong I forced.
gedwongen forced.
dwingen to force.
ik klink I found.
ik klonk I founded.
geklonken founded.
klinken to found.
ik ſpin I ſpin.
ik ſpon I ſpun.
geſponnen ſpun.
ſpinnen to ſpin.
ik ſpring I leap.
ik ſprong I lept.
geſprongen lept.
ſpringen to leap.
ik ſtink I ſtink.
ik ſtonk I ſtunk.
geſtonken ſtunk.
ſtinken to ſtink.
ik vind I find.
ik vond I found.
gevonden found.
vinden to find.
ik win I gain.
ik won I gained.

Gewonnen gained.
winnen to gain.
Ik wond I wind.
ik wond I wound.
gewonden wound.
winden to wind.
ik wring I wring.
ik wrong I wrung.
gewrongen wrung.
wringen to wring.
ik zing I sing.
ik zong I sung.
gezongen sung.
zingen to sing.
ik zink I sink.
ik zonk I sunk.
gezonken sunk.
zinken to sink.

To these may be added.

Ik glim I glow.
ik glom I glowed.
geglommen glowed.
glimmen to glow, *or* pule.
ik klim I climb.
ik klom I climbed.
geklommen climbed.
klimmen to climb.
ik krimp I shrink.
ik kromp I shrunk.

Gekrompen shrunk.
krimpen to shrink.

VII. The seventh variation is when *ie* is changed into *oo*, as

Ik bedrieg I cheat.
ik bedroog I cheated.
bedroogen cheated.
bedriegen to cheat.
ik geniet I enjoy.
ik genoot I enjoyed.
genooten enjoyed.
genieten to enjoy.
ik giet I powr.
ik goot I powred.
gegooten pouwred.
gieten to powr.
ik kies I chuse.
ik koos I chose.
gekoozen chosen.
kiezen to chuse.
ik lieg I lie.
ik loog I lyed.
geloogen lyed.
liegen to lie.
ik schiet I shoot.
ik schoot I shot.
geschooten shot.
schieten to shoot.
ik vlied I fly.

Ik vlood I fled.
gevlooden fled.
vlieden to fly.

Ik vlieg I flie.
ik vloog I flew.
gevloogen flown.
vliegen to flie.

het vriest it freezeth.
het vroor it froze.
gevrooren frozen.
vriezen to freeze.

ik verlies I loose.
ik verloor I lost.
verlooren lost.
verliezen to loose.

ik bied I bid *or* proffer.
ik bood I bad.
geboodem bidden.
bieden, to bid, proffer.

ik zied I boil.
ik zood I boiled.
gezooden boiled.
zieden to boil.

From these are excepted:

Ik nies I sneeze.
ik niesde I sneezed.
geniesd sneezed.
niezen to sneeze.

Ik wieg I rock.
ik wiegde I rocked.
gewiegd rocked.
wiegen to rock.

VIII. The eighth variation is when *ee* is changed into *a*, the Participle being Irregular, as

Ik breek I break.
ik brak I broke.
gebroken broke.
breeken to break.
ik beveel I command.
ik beval I commanded.
bevolen commanded.
beveelen to command.
ik eet I eat.
ik at I did eat.
gegeeten eaten.
eeten to eat.
ik geef I give.
ik gaf I gave.
gegeeven given.
geeven to give.
ik genees I heal.
ik genas I healed.
geneezen healed.
geneezen to heal.
ik lees I read.
ik las I did read.

Geleezen read.
leezen to read.
Ik meet I measure.
ik mat I measured.
gemeeten measured.
meeten to measure.
ik neem I take.
ik nam I took.
genomen taken.
neemen to take.
ik ſpreek I ſpeak.
ik ſprak I ſpoke.
geſproken ſpoken.
ſpreeken to ſpeak.
ik ſteek I ſtick *or* ſtab.
ik ſtak I ſtuck.
geſtoken ſtuck.
ſteeken to ſtick *or* ſtab.
ik ſteel I ſteal.
ik ſtal I ſtole.
geſtolen ſtoln.
ſteelen to ſteal.
ik treed I tread.
ik trad I trode.
getreeden trodden.
treeden to tread.
ik vergeet I forget.
ik vergat I forgot.
vergeeten forgotten.
vergeeten to forget.

Ik vreet I devoure.
ik vrat I devoured.
gevreeten devoured.
vreeten to devoure.

From these are excepted.

Ik beef I tremble.
ik beefde I trembled.
gebeefd trembled.
beeven to tremble.
ik deel I divide.
ik deelde I divided.
gedeeld divided.
deelen to divide.
ik eer I honour.
ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeren to honour.
ik kleed I cloth.
ik kleedde I clothed.
gekleed clothed.
kleeden to cloth.
ik leef I live.
ik leefde I lived.
geleefd lived.
leeven to live.
ik leer I learn.
ik leerde I learned.
geleerd learned.
leeren to learn.

Ik

Ik queel I sing *or* make melody.
ik queelde I sung.
gequeeld sung.
queelen to sing *or* make melody.
ik sneef I am kill'd.
by sneefde he was kill'd.
gesneefd killed.
sneeven to be killed.
Ik smeer I smear.
ik smeerde I smeared.
gesmeerd smeared.
smeeren to smear.
ik streef I strive *or* endeavour.
ik streefde I strove.
gestreefd striven.
streeven to strive.
ik veeg I sweep.
ik veegde I swept.
geveegd swept.
veegen to sweep.
ik vrees I fear.
ik vreesde I feared.
gevreesd feared.
vreezen to fear.
ik weef I weave.
ik weefde I wove.
geweeven woven.
weeven to weave.
ik zweet I sweat.
ik zweette I sweated.

gezweet ſweated.
zweeten to ſweat.

By theſe eight variations and their ſeverall exceptions it appears ſufficiently how abſurd it is, to limit the Dutch to *four Conjugations* according to the Latin, as ſome have endeavoured to do: for if one does but know how to Conjugate one *Verb*, he may Conjugate them all. if once he has learned their *Preter-Imperfect tense* and the *Preter-perfect Participle*: and therefore I have gathered a great many of them, thereby to facilitate the method of learning. In the mean while the learner may obſerve that the Syllable [*ge*] is the general ſigne of the *Preter-perfect Participle*: yet the *Verbs* beginning with *be*, *ge* and *ver* are excepted from this rule, as *Beminnen* to Love, *bemind* loved; *Begeeren* to deſire, *begeerd* deſired; *Bezoeken* to viſit, *bezócht* viſited. *Gebruyken* to uſe, *gebruykt* uſed; *Gelooven* to believe, *geloofd* believed; *Geſchieden* to happen, *geſchied* happened. *Verachten* to deſpiſe, *veracht* deſpiſed; *Verſlinden* to devour, *verſlonden* devoured; *Verteeren* to conſume, *verteerd* conſumed.

In compounded words this Syllable *ge* is placed after the *Preposition*, as *Aanwyzen* to ſhew, *aangeweezen* ſhewed; *Afbreeken*

to

to break off, *afgebrooken* broken off; *Doorbreeken* to break through, *doorgebroken* broken through; *Ingaan* to enter, *ingegaan* entered; *Mededeelen* to communicate, *medegedeeld* communicated; *Neerslaan* to strike down, *neergeslagen* struck down; *Naaspeuren* to trace, *nagespeurd* traced; *Omkeeren* to overturn, *omgekeerd* overturned; *Ophouden* to cease, *opgehouden* ceased; *Overzetten* to translate, *overgezet* translated; *Toeschryven* to ascribe, *toegeschreeven* ascribed; *Uytwerpen* to cast out, *uytgeworpen* cast out; *Voorstellen* to propound, *voorgesteld* propounded; *Voortbrengen* to produce, *voortgebragt* produced; *Wederkomen* to come again, *wedergekomen* come again; *t'Zamenstellen* to compose, *t'zamengesteld* composed.

Yet there are a great many compounded Verbs that quite reject this Ge, as *Doorgronden* to penetrate, *doorgrond* penetrated; *Doorschieten* to shoot thorow, *doorschooten* shot thorow, for *doorgeschooten* is partitioned with [illegible]. *Erbarmen* to pity, *erbarmd* pityed; *Herstellen* to restore, *hersteld* restored; *Omringen* to surround, *omringd* surrounded; *Ondervinden* to experience, *ondervonden* experienced; *Onderwerpen* to subject, *onderworpen* subject, obnoxious; *Ontkennen* to deny, *ontkend* denied; *Onthoofden* to behead, *onthoofd* beheaded; *Verhar-*

harden, to persevere, *volhard* persevered; *Volbrengen* to perform, *volbragt* performed; *Wederleggen* to reply, *wederlegd* replied.

There are also several compounded Verbs whose *Preter-perfect Particle* and *Infinitive* are both alike, as *Doorloopen* to run thorow *and* ran thorow, *doorstooten* to pierce thorow *and* pierced thorow, *genezen* to heal *and* healed, *herroepen* to recall *and* recalled, *onthouden* to remember *and* remembred, *ontkomen* to escape *and* escaped, *ontloopen* to out run *and* outran, *ontslaapen* to decease *and* deceased, *verlaaten* to abandon *and* abandoned, &c.

It must be observed also that the *Prepositions* of compounded Verbs are very often separated from them, except in the *Infinitive* and *Subjunctive Mood*; but in the *Indicative Mood* it is very frequent, as *Wy gingen t'zamen*, We went together; *Wy kwamen aan 't huys*, we came to the house; *Hy week van den Heere af*, he departed from the Lord; *Ik wys veele zaaken, die andere voorby gegaan hebben, aan*, I shew many things that others have past by. But if these phrases be changed into the *Optative* or *Subjunctive Mood*, there is no separation, as *Ik wenschte dat wy t'zaamengingen*; I wished we went together; *'t Was laat eer wy daar aan-*

aangnamen, it was late before we came thither; *Hy ontkende dat hy daar van afweek*, he denied that he departed from it; *'t Is een zwaarder werk dan veele denken, dat ik alles omstandiglyk dus aanwyze*, It is a harder task than many think, to shew every thing so circumstantially.

Examples of certain *Verbs* that are *Irregular*, not falling under the foregoing rules.

Ik bak I bake.
ik bakte I baked.
gebakken (and not *gebakt*) baked.
bakken to bake.
ik blaas I blow.
ik blies I blew.
geblaazen blown.
blaazen to blow.
ik bederf I spoil.
ik bedurf I spoiled.
bedurven spoiled.
bederven to spoil.
ik bid I pray.
ik bad I prayed.
gebeden prayed.
bidden to pray.
ik braad I rost.
ik bried or *braadde* I rosted.
gebraaden rosted.

Braa-

Braaden to rost.

Ik breng I bring.
ik bragt or *brogt* I brought.
gebragt brought.
brengen to bring.

ik denk I think.
ik dacht I thaught.
gedacht thought.
denken to think.

Ik doe I do.
ik deed Ik did.
gedaan done.
doen to do.

ik draag I carry.
ik droeg I carried.
gedraagen carry'd.
draagen to carry.

ik gaa I go.
ik ging I went.
gegaan gone.
gaan to go.

ik hang I hang.
ik hing I hung.
gehangen hung *and* hang'd.
hangen to hang.

ik heb I have.
ik had I had.
gehad had.
hebben to have.

ik help I help.

Ik hielp or *hulp* I helped.
gehulpen helped.
helpen to help.
Ik hou I hold.
ik hield I held.
gehouden held.
houden to hold.
ik houw I chop.
ik hieuw I chopt.
gehouwen chopt.
houwen to chop.
ik jaag I hunt.
ik joeg I hunted.
gejaagd hunted.
jaagen to hunt.
ik kan I can.
ik kon I could.
gekonnen could.
konnen to be able.
ik kom I com.
ik quam I came.
gekomen come.
komen to come.
ik koop I buy.
ik kóft or *kógt* I boughr.
gekóft bought.
koopen to buy.
ik laat I leave.
ik liet I left.
gelaaten left.

Laaten, to leave, let.
Ik lach I laugh.
ik loeg or *lachte* I laughed.
gelachgen laughed.
lachgen to laugh.
ik leg I ly.
ik lag I lay.
gelegen lain.
leggen to lay.
ik leg I lay.
ik leyd I laid.
gelegd or *geleyd* laid.
leggen to lay.
ik loop I run.
ik liep I ran.
geloopen run.
loopen to run.
ik mag I may.
ik mogt I might.
gemoogen been permitted.
moogen to be permitted.
ik melk I milk.
ik molk I milked.
gemolken milked.
melken to milk.
ik moet I muſt, I ought.
ik moſt I was forced.
gemoeten been forced.
moeten to be forced.
ik raad I counſel.

Ik ried or *raadde* I counſeled.
geraaden counſeled.
raaden to counſel.
Ik roep I call.
ik riep I called.
geroepen called.
roepen to call.
ik ſcheer I ſhave.
ik ſchoor I ſhaved.
geſchooren ſhaved.
ſcheeren, to ſhave, ſhear.
ik ſchep I create.
ik ſchiep I created.
geſchapen created.
ſcheppen to create.

Note. When *Scheppen* ſignifies to *draw* or *ſcoop*, than it hath *ſchepte* and *geſchept*.

Ik ſcheld I ſcold.
ik ſchold I did ſcold.
geſcholden ſcolded.
ſchelden to ſcold.
ik ſlaa I beat.
ik ſloeg I did beat.
geſlagen beaten.
ſlaan to beat.
ik ſlaap I ſleep.
ik ſliep I ſlept.
geſlaapen ſlept.

Slaapen to sleep.
Ik smelt I melt.
ik smolt I melted.
gesmolten molten.
smelten to melt.
ik staa I stand.
ik stond I stood.
gestaan stood.
staan to stand.
ik sterf I die.
ik stierf or *sturf* I died.
gesturven or *gestorven* died.
sterven to die.
ik stoot I push.
ik stiet I pushed.
gestooten pushed.
stooten to push.
ik trek I draw.
ik trok I drew.
getrokken drawn.
trekken to draw.
ik vaar I am conveighed.
ik voer I was conveighed.
gevaaren been conveighed.
vaaren to be conveighed, to fare.
ik val I fall.
ik viel I fell.
gevallen faln.
vallen to fall.

G *Ik*

Ik vang I catch.
ik ving I caught.
gevangen caught.
vangen to catch.
ik vecht I fight.
ik vocht I fought.
gevochten fought.
vechten to fight.
ik verlaat I abandon.
ik verliet I abandoned.
verlaaten abandoned.
verlaaten to abandon.
ik vlecht I twist.
ik vlocht I twisted.
gevlochten twisted.
vlechten to twist.
ik vraag I ask.
ik vroeg I asked.
gevraagd asked.
vraagen to ask.
ik was I grow.
ik wies I grew.
gewassen grown.
wassen to grow.
ik wasch I wash.
ik wiesch or waschte I washed.
gewasschen washed.
wasschen, to wash.
ik weet I know.
ik wist I knew.

Geweeten known.
weeten to know.
Ik weeg I weigh.
ik woog I weighed.
gewoogen weighed.
weegen to weigh.
ik werf I levy.
ik wierf or *wurf* I levied.
geworven levied.
werven to levy, to list soldiers.
ik werk I work.
ik wrócht or *werkte* I wrought.
gewrócht or *gewerkt* wrought.
werken to work.
ik werp I throw.
ik wierp I threw.
geworpen thrown.
werpen to throw.
ik word I become.
ik wierd I became.
geworden become.
worden to become.
ik wreek I revenge.
ik wreekte I revenged.
gewroken revenged.
wreeken to revenge.
ik zeg I say.
ik zeyd I said.
gezegd or *gezeyd* said.

Zeggen to ſay.
Ik zend I ſend.
ik zond I did ſend.
gezonden ſent.
zenden to ſend.
ik zie I ſee.
ik zag I ſaw.
gezien ſeen.
zien to ſee.
ik zit I ſit.
ik zat I ſate.
gezeeten ſate.
zitten to ſit.
ik zoek I ſeek.
ik zócht I ſought.
gezócht ſought.
zoeken to ſeek.
ik zweer I ſwear.
ik zwoor I ſwore.
gezwooren ſworn.
zweeren to ſwear.
ik zwel I ſwell.
ik zwol I did ſwell.
gezwollen ſwoln.
zwellen to ſwell.
ik zwelg I ſwallow.
ik zwolg I ſwallowed.
gezwolgen ſwallowed.
zwelgen to ſwallow.

Some of theſe *Irregular Verbs* might be brought under one head, as *Bid, zit. Blaas, laat, ſlaap. Braad, raad. Bederf, ſterf, werf, werp. Draag, vaar, vraag. Hang, vang. Loop, ſtoot. Melk, ſcheld, ſmelt, vecht, zend, zwel, zwelg.* and *Scheer, weeg.*

IMPERSONAL VERBS

Are onely conjugated in the third perſon, and are known by the ſetting the Particle *het* before them: ſome being *Active*, as

Het regent It rains.
het regende it did rain.
het heeft geregend it has rained.
het had geregend it had rained.
het zal regenen it ſhall rain.
laat het regenen let it rain.
Het behoort It ought.
het ſchynt it ſeems.
het blykt it appears.
het vrieſt it freezeth.
het waait it bloweth.
het dondert it thunders.

And some being *Passive*, as

Het berouwt my I repent of it.
het walgt my it loatheth me.
het spyt my I am sorry for it.
het verdriet my It irketh me.
het jammert my it grieveth me.
het lust my, it delights me, I have a mind, I like it.

Several *Personal Verbs* are also changed into *Impersonals* by setting the Particle *men* before the third person, as

Men zegt, It is said, men say, it is reported.
men hoort, one hears, we hear.
men kon 't niet zien, one could not see it.
men zeyd dat men 't niet wist, they said that they did not know it.
mag men 't wel weeten? may it be known, may we know it?
men behoeft 'er geen geloof aan te slaan, there is no credit to be given to it.

Of

OF PARTICIPLES.

Participles participate of *Verbs*, and are used and declined as *Nouns Adjectives*, being distinguished into *Present* and *Past*, the former being *Active* and the latter *Passive*; as *Slaande* Beating, *geslagen* beaten. But the *Active* is onely declinable and also distinguished into *Genders* as the Adjectives, as

Sing.

Nom. *De werkende man* The working man.
Gen. *des werkenden mans* of the working man.
Dat. *den werkenden man* to the working man.
Acc. *den werkenden man* the working man.
Voc. *o werkende man* O working man.
Abl. *van den werkenden man* from the working man.

The *Plural* hath *Werkende* in all the cases.

Sing.

Nom. *De naaÿende vrouw* The ſowing woman.
Gen. *der naaÿende vrouwe* of the ſowing woman.
Dat. *aan de naaÿende vrouwe* to the ſowing woman.
Acc. *de naaÿende vrouw* the ſowing woman.
Voc. *O naaÿende vrouw* O ſowing woman.
Abl. *van de naaÿende vrouw* from the ſowing woman.

Note. The *Feminine Participles* are without variation, both in the *Singular* and in the *Plural* number.

Sing.

Nom. *Het verwoeſtend volk* The deſtroying people.
Gen. *des verwoeſtenden volks* of the deſtroying people.
Dat. *den verwoeſtenden volke* or *aan het verwoeſtend volk* to the deſtroying people.

Acc. *het verwoestend vólk* the destroying people.

Voc. *O verwoestend vólk* O destroying people.

Abl. *van het verwoestend vólk* from the destroying people.

The *Plural* hath *verwoestende vólken* or *vólkeren* through-out all the Cases.

But here it must be observed as in the *Adjectives*, that if the Particle *een* proceeds, the final *e* of the Participle is somtimes cut off; for thô we say *De werkende man* the working man, yet we say *een werkend man*, but never *een werkend vrouw* a working woman. So in the Neuter we say always *een vliegend vogeltje* a flying little bird, and yet several times when *het* preceeds, an *e* is added, as *het vliegende vogeltje*.

Sing.

Nom. *Een bemind man* or *de beminde man* or the beloved man.

Gen. *[illegible]* or *des beminden mans* of the beloved man.

Dat. *aan den beminden man* to the beloved man.

Acc. *den beminden man* the beloved man.
Voc. *O beminde man* O beloved man.
Abl. *van den beminden man* from the beloved man.

The *Plural* hath *beminde* in all Cases.

Sing.

Nom. *Het gedrukt boek* The printed book.
Gen. *des gedrukten boeks* of the printed book.
Dat. *aan 't gedrukt boek* to the printed book.
Acc. *het gedrukt boek* the printed book.
Voc. *ô gedrukt boek*, o printed book.
Abl. *van het gedrukt boek* from the printed book.

Plur.

Gedrukte in all Cases.

Of ADVERBS.

An *Adverb* is a part of speech not capable of Declension, used to declare the quality or circumstance of any action: but there being sundry sorts, they may be reduced

duced to ſeveral heads; as ſome (nay the greateſt part) of *quality*; as *Wel* Well, *armelyk* poorly, *geleerdelyk* learnedly, *gemakkelyk* eaſily, *gewilliglyk* willingly, *haaſtelyk* haſtily, *wyſlyk* wiſely, *naerstiglyk* diligently.

Affirming, as *Ja* Yes, *inderdaad* indeed, *immers* truly, nay, *waarlyk* verily, *zeker*, *voorzeker* ſurely, *zekerlyk* certainly.

Denying, as *Neen* No, *niet* not, *geenſins* nowiſe.

Of time, as *Heden* to day, *giſteren* yeſterday, *eergiſteren* the day before yeſterday, *morgen* to morrow, *overmorgen* the day after to morrow, *ſomtyds* ſometimes, *nu* now, *toen* then, *ſtraks* preſently, *op* [illegible] *devoet* immediately, *ooit* ever, *nooit* never, *haaſt* ſoon, *vroeg* early, *onlangs* of late, *zelden* ſeldom, *dikwils*, *vaak*, often, *voortyds* formerly, *tot dat* until.

Of place, as *Waar* Where, *werwaards* whither, *hier* here, *herwaards* hither, *derwaards* thither, *waarvandaan* whence, *daarvandaan* thence, *naby* nigh, *binnen*

within, *buyten* without, *voor* before, *achter* behind.

Of Comparison, as *Zo*, *alzo* so, *desgelyks* likewise, *eerder*, *liever* rather, *dan*, *als* than, *meer* more, *min* less, *achtervolgende*, *naar* according, *verscheydentlyk* differently.

Of Number, *Eenmaal* Once, *tweemaal* twice, *driemaal* thrice, *viermaal* fourtimes, *ten eersten* first, *ten tweeden* secondly, *ten derden* thirdly.

Of quantity, as *Veel* Many, much, *weynig* few, little, *genoeg* enough, *schaars* scarse.

And several more, whereof nevertheless the greatest part may be reduced to those of quality.

Some Adverbs admit also degrees of Comparison, as *Vroeg*, *vroeger*, *vroegst*, Early, earlier, earliest, *weynig*, *weyniger*, *weynigst*, few, fewer, fewest.

Of

OF CONJUNCTIONS.

A *Conjunction* is a part of speech coupling words and sentences together, yet they are of divers sorts.

Some are absolutely *Copulative*, as *En*, *ende* And, *of*, *ofte* or, *ook* also, *desgelyks* likewise, *benevens* besides, *daarenboven* moreover.

Some are *Disjunctive*, as *Nochte*, Neither, nor, *'t zy* either, *anders* otherwise.

Causals, as *Want* For, *vermids*, *omdat*, because, *derhalven*, *daarom* therefore, *opdat* that, that so, *nademaal* since, whereas, *voorzoveel* forasmuch.

Adversatives, as *Maar* But, *hoewel*, *schoon*, thô, although, *nogtans* yet, *echter* however, *daarentegen*, on the contrary, on the otherhand, *niettemin* nevertheless, *nie-aangezien* notwithstanding.

Exceptives, as *Uytgenomen* Except, *behalven*

halven besides, *dies niettegenstaande* notwithstanding that.

OF PREPOSITIONS.

A *Preposition* is a part of speech which is set before other words, as

Aan To.
Achter Behind, after.
By By.
Beneden Below.
Binnen Within.
Boven Above.
Buyten Without.
Dicht by Hard by.
Door, Through, by.
In, In, into.
Natoe Towards.
Met With.
Om About.
Onder, Under, among.
Op, Up, upon.
Omtrent, About, thereabout.
Rondom Round about.
Te, To, at.
Tegen Against.

Te-

Tegen over over against.
Tot, To, at.
Tusschen, Between, betwixt.
Van From.
Voor Before.
Zonder Without.

To these might be added *Tan* and *ter*, whose use and signification will be found in the *Syntaxis*.

Of INTERJECTIONS.

An *Interjection* is a part of speech suddenly as it where cast between the sentence, to express the motion or passion of the mind, as

O o, *O my* Ah me, *ach* oh, *helaas*, *eylaas*, alass, *wee* wo, *is't moogelyk* is it possible, *foei* fy, *stil*, *st*, hush, whist.

Of the SYNTAXIS.

IT would indeed be to little purpose to multiply Rules of *Construction* according to the *Latin Grammar*, because the same manner of expression that is usual with the Dutch, often prevails among the English; and the difference of Dialect may easier be perceived by observation in reading, than by troubling ones self with the learning of Rules. Yet in several Phrases there is a considerable difference, of which some examples being set down in my *English Grammar* under the head of WOORDSCHIKKING, the learner of Dutch is also referred thereunto; because that part of the *Grammar* is but very briefly to be touched here.

In NOUNS the *Genitive Case* is used in these expressions. *Een teug biers* a Draught of beer, *hy is slinks* he is lefthanded, *ik ging myns weegs* I went my way, *eens 's weeks* once a week, *tweemaal 's daags* twice a day, *driemaal jaars* trice a year, *'s daags* in the day time, *'s nachts* in the night time, *'s morgens* in the morning, *'s avonds*,

vonds, at night, in the evening; *goeds moeds* of good cheer, *goed kinds* loving to children; *bloots voets* bare-footed, *bloots hoofds* bare-headed, *veel goeds* much good, *weynig gelds* little mony, *vol waters* full of water, *wyns niet waardig* not worthy of me, *onzer indachtig* mindful of us, *myns bedunkens* according to my judgement.

The *Dative Case* is used in these phrases, *Zynen vader gelyk* like unto his father, *den volke voordraagen* to propound unto the people, *der wereld gestorven* dead unto the world, *allen gemeen* common to all, *ten vuure gedoemd* condemned to be burnt, *ten eeuwigen leven overgevoerd* translated into life eternal, *ten grave gaan* to go to the grave.

The *Accusative*, being onely formed by the Particle, is used thus: *Gelukkig is het volk 't welk den Heere verkiest*, Happy is the people that chuseth the Lord: And if instead of the Particle *den* stood *de*, the sence would be quite altered; for then it must be Englished, *Happy is the people whom the Lord chuseth*. Likewise, *Zalig is hy, die den Heere bewijst*, Blessed is he

he that loves the Lord, and *Zalig is hy die de Heere bemint*, Blessed is he whom the Lord loveth.

The *Numbers* in Dutch are Declinable into the *Accusative* or *Ablative Case*, as *In tweeen, drieen, vieren, vyven, zessen, zevenen, achten, negenen, tienen, elven, twaalven, enz. deelen.* To divide into two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, eleven, twelve, &c. *Hy quam met zyn vieren*, He came with three more besides himself; *zy waaren met hun zessen*, they were six of them.

The *Ablative* is used sometimes with the *Preposition Ten* or *ter*; as *Ik zag hem ten hove*, I saw him at the court; *ten tyde* in the time, *daar ter stede* in that town, *ter goeder uure* in a good hour.

This manner of speaking seems also to be in the *Ablative Case*; *[illegible] wyze* in a due form, *Onverrichter zake* the thing remaining undone.

When Adjectives are used Substantively they become *Indeclinable*: for tho' we say, *Ryke luyden* Rich people, yet

yet we say, *zy waaren ryk* they were rich, or *die luyden waaren ryk* (and not *ryke*) those people were rich.

Adjectives are also very often used *Adverbially*, as *Ik heb hem trouw gediend* I have served him faitfully, *Ik heb hartig gegeeten* I have eaten heartily; *hy deed het heel traag* he did it very slowly. This manner of speaking agrees with the English phrase, *To speak loud*, and with the Latin construction of Virgil, *Se matutinus agebat*.

Some PRONOUNS are used thus, *Tôt mynent* At my house, *tôt uwent* at thy house, *tôt zynent* at his house, *tot hunnent* at their house; *om onzent wille* for our sake, *om haarentwille* for her sake; *my-nent halve* for my sake; *uwent halve* for your sake.

The Particles *Het* and *dat* are several times used in the Plural number, as *Het waaren vroome luyden* They were honest folks; *Dat zyn sterke paerden* those are strong horses.

Some

Some VERBS require a *Genitive*, as *Ontferm u myner*, Have pity upon me; *hy kreunt zich des niet*, he doth not matter that; *gedenk zyner*, remember him; *Des verwittigd* informed of it.

The *Infinitive* of a *Verb* is often uſed as a *Noun Subſtantive* of the *Neuter Gender*, as *Zulk werken valt mooÿelyk* ſuch working is hard, *het ſterk gaan vermoeit my* the hard going tires me, *dat drinken is zuur* that drink is ſour, *het gulzig eeten kropt hem* the greedy eating chokes him, *zyn ſpreeken verveelt my* his ſpeaking wearies me, or I can't endure his ſpeaking.

And ſometimes are *Infinitives* thus uſed, alſo declined, as *Willens en wetens* Wilfully and knowingly, *myns bedunkens* according to my judgement, *des drinkens zat* full of drink, *de reden zyns zeggen* the reaſon of his ſaying ſo. *Verachtens waardig*, worthy of contempt.

Some ADVERBS take to them a *Genitive*, as *Niets geheels* Nothing whole, *gelds genoeg* mony enough.

The

The PREPOSITION *Op* is somtimes used thus, *Op het Duytsch* According to the Dutch *or* in the Dutch, *op zyn Engels* after the English fashion.

Te, *ten* and *ter* are thus used. *Te Haarlem* At Harlem, *te Londen* at London, *te lande* by land, *te water* by water, *te paarde* on horse-back, *te voet* on foot, *te water en te brood zitten* to be fed in prison with bread and water, *ten eersten* at first, *ten tweeden* secondly, *ten deele* partly, *ten dage* on that day, *ten goede* in good part, *ten toon stellen* to expose, *ten hoogsten* at the highest, *ter plaetse* at the place, *ter zee* by sea, *ter dood* to death, *ter dood toe* until death.

Of the transplacing of words has been said something already in the *Syntaxis* of my *English Grammar*; and it is very usual in *Dutch* to place the *Verb* last in a sentence, as *Wanneer zal ik u weêr zien*, When shall I see you again? *Als gy in Engeland komt*, when you come into England.

To

To fill up an empty page or two I'll add these following Observations.

Some writers amongst the Dutch do not fully agree in the construction of words. For thô many think it very good to say *De wysheyd Salomons* the wisdom of Solomon, *Het Ryk Davids* the Kingdom of David, *Het Huys myns vaders* the house of my father; yet others count it better to say *Salomons Wysheyd*, *Davids Ryk*, and *myns Vaders Huys*.

Some will express the *Subjunctive Mood* thus: *Zie of hy dat gedaan hebbe*, for whether he has done it. But others judge with good reason, that althô *hebbe* be good for the *Optative*, as for instance, *Dat hy zyn wille hebbe* that he may have his will; yet the *Subjunctive* is expressed better by *heeft*, if it be duely transplaced; for in the *Indicative Mood* we say, *Hy heeft het gedaan*; and the Subjunctive requires onely the transplacing of the auxiliar word *heeft*, thus, *Ik*

weet niet oft hy 't gedaan heeft, I do not know whether he hath done it.

Some will add a finall *e* to the Verb in the *Indicative*, thus; *Ik weete dat het zo is* I know it to be so; *Ik verneeme dat hy t'huys is* I understand that he is at home; *Ik hebbe hem nog niet gezien* I have not seen him yet. But others, and I my self also, reject this, and say always in the Indicative *Ik weet* I know, *Ik verneem* I understand, *Ik heb* I have; leaving *weete*, *verneeme*, and *hebbe*, for the *Optative* or *Subjunctive mood*.

None but our best Authors take the words *Opdat* that so, *omdat* because, for one word; since the vulgar way is to write *op dat* and *om dat*. Every body writes *waarom* why or wherefore, *daarom* therefore; and yet the most will divide (without any other reason than that is usuall) the words *waar by* whereby, *waar in* wherein, *daar door* thereby &c. But some few, observing this irregularity, will write now, *waardoor* whereby *daarin* therein, *daarmede* therewith.

It is very frequent to say, *De gene die ons quamen zien* Those that came to see us; But

But some are of opinion that the word *de gene* is altogether superfluous here, and that it is beter to say, *Die ons quamen zien.*

We say *dank weeten* in imitation of the French *sçavoir gré* to be thankfull; or to take kindly: And others count it more proper to say *dank wyten* to ascribe or impute thanks.

The Pronouns *Gy*, *wy*, *zy* are often pronounced and writ thus, *Ge*, *we*, *ze.*

The END.

As for the Dialogues that follow, tho I think them to be usefull, yet since they are not of my making, I won't answer for every thing contained therein.



The Second Part of the

COMPENDIUS GUIDE,

To the

LOWDUTCH LANGUAGE,

Where in are Ccollected

SEVERALL DIALOGUES,

Letters and Bills of Exchange.

't Tweede Deel van de

WEGWYZER

Tot de

NEDERDUYTSCHE TAAL,

Behelzende nodige

SAMENSPRAAKEN,

Brieven en Wisselbrieven.

A morning Salutation between *A. B.* and *B. D.*

I *Wish you good morrow*, Sir.

And to you likewise,

Een Morgen-groetenisse tusschen A. B. *ende* B. D.

ICk wensch U E. een goeden morgen *Heer*.

Ende u van gelyc-

A Sir,

Sir, *a good morrow, and a good year.* | ke, myn *Heer*, een goede morgen, ende een goet jaer.

Good morrow, Neighbour. | Goeden morgen, Buurman.

I thank you, my loving Neighbour. | Ick bedancke U E. myn lieven naasten (*gebuur.*)

I wish you a good day, Master B. | Ick wensche u een goeden dagh, Meester *B.*

And to you also, Mr. A. | Ende u ook, Mr. *A.*

A good, and a merry day to you. | Een goede, ende een blyde dagh zy U E.

Sir, *I very humbly thank you.* | *Myn Heer*, Ick bedancke U E. seer ootmoedelyck.

Sir, *how do you doe this morning?* | *Myn Heer*, hoe vaart gy desen ochtent?

Sir, *ready to do you any service.* | *Myn Heer*, bereydt om U E. eenigen dienst te doen.

Sir, *how goes it with your health this morning-time?* | *Myn Heer*, hoe gaat het met uw gesontheyt in desen ochtenstont?

Sir, *very well, at your service.* | *Myn Heer*, seer wel, tot uwen dienst.



Let this be a prosperous day to you, Sir.	U. moet desen dag, (*Myn Heer*) een voorspoedige dagh zyn.
My dear friend, *ô that it might not go ill with you also!*	Och dat 'et oock met U. E. niet en mogt qualyck gaan! myn *waarde vrient.*
How have you rested this night?	Hoe hebt gy van desen nacht gerust?
Well, blessed be God.	Wel, Godt lof.
Sir, *what do you up so early this morning, abroad in this cool weather, I pray you?*	*Myn Heer*, wat maakt U. E. desen morgenstont soo vroegh op, buyten in dit koud weder, ick bid u?
How, (why) *is it not time to be up? and as concerning the weather, it is temperate, and tolerable.*	Hoe, is 't niet tydt op te zyn? ende wat het weder belanght, is tamelyck, ende verdraaglyk, (ofte verdraagsaam.)
For what do you rise so soon?	Waarom staat ghy soo vroegh op?
To rise early (or betimes) *a mornings, is the most wholesome thing of all the World.*	's Morgens (*ofte 's ochtens*) vroeg op te staan is 't alder-gesontste dingh van de gantsche Werelt.

A farewel at the Evening-time, between G. and *H.*

W*Hat a Clock is it,* Sir?

What time a night is it? (or what hour of the night may it be?)

What a Clock is it now Sir?

It is ten a Clock, it is nere ten, it hath struck ten, it is almost ten a Clock, it is a bout ten a Clock, Sir.

I knew it not, I suppose it is not so late; me thinks it cannot be so late.

With your favour, but it is, it is verily, it is so indeed, it is truely, Sir, *I have heard it strike.*

Een Scheydinge in den Avondt-stondt, tusschen G. *ende* H.

HOe laat is 't (*hoe veel heeft de Klok*) myn *Heer*?

Wat uure in (ofte *van*) der nacht is 't?

Myn Heer, wat uure is het nu?

Het is tien uuren (ofte de Klock heeft tien) het is by tienen, het heeft tien geslagen, het is byna tien uuren, het is omtrent tien uuren, myn *Heer*.

Ick en wist 't et niet, Ick meene het soo laat niet en is, my dunckt dat het so laat niet wesen kan.

Behoudens uw gunste, het is toch, het is immers, het is inder daat alsoo, het is waarlyk (*waarachtig*) myn *Heer*, Ick heb 't hooren slaan.

Sir,

Sir, *what hours is't that strikes? doe you know it?*

Eleven, Sir, *it is Eleven a Clock.*

Sir, *what a Clock may it be? I pray.*

Sir, *it cannot fail but it must be Eleven.*

Then it is time to go to bed: it is high time then to go to sleep: we will then go to sleep: we must break off our discourse, and then depart, and go to our rest.

I am not drowsy: I have at present no need of rest: I am not sleepy, I am wholly awake still.

But I am very drowsy, my eye-lids are heavy of sleep (or taken with sleep) *rest is very*

Myn Heer, weet gy hoe laat het is, dat daar slaat.

Elf, myn *Heer*, het is elf uuren.

Myn *Heer*, wat uur mach 't doch wesen? bid ick?

Myn Heer, het en kan niet mankeeren, maer het moet elf zyn.

Dan is het tydt te bedde te gaan, het is dan hoogh tydt te gaan slapen: wy sullen dan gaan slapen: wy moeten van ons praatjen afbreeken, ende dan scheyden, ende na onse ruste gaan.

Ick ben niet vakerigh: Ick heb rechtevoort geen rust van doen: Ick ben niet slaperigh: Ick ben noch heel wacker.

Maer ick ben doch heel vakerigh, myn oog-scheelen zyn al met vaack bevangen,

needful for me (*or I* have great need of rest) *I am very sleepy: I cannot hold my eyes open any longer; I bid you therefore good night*, Sir.

rust is my seer noodig, (ofte *Ick hebbe ruste seer noodigh van doen*) Ick ben seer slaperig: Ick en kan myn oogen niet langer open houden; Ick segh U E. goeden nacht, myn Heer.

Go to sleep then, and God keep you. I wish you a good night, let this night be beneficial unto you, I wish this night might be salubrious to you, I wish from my heart, that you may sleep soundly (or without Incumbrance) *this whole night.*

Gaat dan slapen, ende Godt beware U E. Ick wensche U E. eenen goeden nacht, laat dese nacht U E. voordeeligh zyn, ick wensche dat dese nacht U E. mach heylsaam (*gesondelyk*) zyn: Ick wensche van herten, dat gy onbesorght (ofte *onbekommert*) dees geheele nacht door mooght slapen.

To learn how to buy, and sell.

Om te leeren koopen, ende verkoopen.

GOod morrow, Sir, *and your Company.*

GOede morge, *Heer*, ende uw Maatschap.

And

And you likewise, Mistris. — Ende n oock, Juf
frouw.

What do you here in the cold so soon, have you been here long? — Wat maackt gy hier soo vroegh in de koude, hebje hier lang geweest?

About an hour. — Ontrent een uure.

Have you sold any thing to day? — Hebt gy van daagh wat verkocht?

What should I have sold already? I have not so much as taken handsel. — Wat soude ick alreedts verkocht hebben? ick en heb so veel niet als handgift ontfangen.

Nor I. — Noch ick.

Be of good courage, God will send us some Chapmen, or Merchants, *I hope.* — Zyt goets moets, ick verhoope dat God ons eenige Kalanten, of Koopluy senden sal.

I hope so too, there come's one, he will come hither. — Ick hoop 't et oock, daar komter een, hy sal hier komen.

Sir, *what lack you, have wie anie thing of your sorry Come hither, doth it please you to buy somthing? loock and see, If I have not that likes you, that serves your* (turn.) — MynHeer, wat ongebreeckt u, heb ik iets van uwen dienst, komt hier, belieft gy yets te koopen, aenschout ende siet, of ik niet en heb dat u aanstaat, dat u dient.

Walck in, I have here good Cloth, good linnen of all sorts, and of all prices, good Silks Chamblet, Damask, Velvet;	Tree binnen, ick hebbe hier goet Laken, goet Lynwaet van allerley soorten, en van alle prysen, goede Zyde Lakenen, Kamelot, Damast, Fluweel:
I have good Flesh, good Fish, and good Herrings: Here is good Butter, and also good Cheese, Edams en Ter-gow's.	Ik heb goet Vleesch, goede Visch, en goeden Haring: Hier is goede Boter, ende goede Kaas, Edamsche en Tergousche.
Will you buy a good Spanish Leather, or Sattin Cap? a good Hat, or good Books in French, English, Low-dutch, Latin, or in Italian? or desire you a writing Book? buy somwhat, look what will serve you, and what may be for your turn, I will give you good chap: ask for what you please, I'l let you see it, the sight shall cost you nothing,	Wilje een goet Spaans Leer, ofte Satynen Muts koopen? een goeden Hoet, ofte Kastoor, ofte goede Boeken in 't Frans, Engelsch, Nederduytsch, Latyn, ofte Italiaans? ofte wilje een Schryfboek? koopt doch wat, besiet wat u dient, ende wat u gerieven mach, ick sal u goeden koop geven: vraaght maar wat u belieft, ick sal

but

but your own painse. | 't U E. laten sien, 't gesichte en sal u niets kosten, dan uw eygen moeyte.

How much shall I pay for th'ell of this Cloth? | Hoe veel sal ick voor d'Elle van dit Laken betalen?

You shall pay five Shillinghs for it. | Gy sult 'er vyf schellingen voor betalen.

How much must an Ell of this piece of Linnen cost me? | Hoe veel moet my een elle van dit stuck Lynwaat kosten?

It shall cost you a dollar. | Het sal u eenen daalder kosten.

How much the pound of this Cheese? | Hoe veel gelt het pont van dese Kase?

The pound I rate at two pens half pennie. | Het pont gelt, ofte waardeere ik op twee en een halve stuyver.

What cost the kan of this Wine? | Wat gelt de kan van dese Wyn?

The kan must yield five stivers. | De kan moet vyf stuyvers gelden.

How much do you rate the piece at? | Hoe veel loof je 't stuck?

I rate it at seaven gilders, and ten stivers, at a word. | Ick waardeer 'et, met een woort, seven gulden tien stuyvers.

What shall I give for | Wat sal ick daar

that? but do not over-prise it to me, I pray.

voor geven? maar en over-lovet my doch niet, bid ick.

Not I surely: I will not over rate it you, I'le tell it you at a word, you shall pay for it twenty and seaven stivers, and a half; if it please you, that 's not dear.

Neen ick zeeker: Ick en zal 't u niet over-loven, ick sal 't u met een woort seggen, ghy sult 'er voor betaalen seven-en-twintigh stuyvers, ende een halve, als 't u belieft, dat is *immers* niet duur.

It is a great deal too much.

Het is veel te veel.

In sooth it is not; how much do you bid me? bid somthing: I will not give it you for that which you proffer me, bid me somthing.

Voorwaar 't en is niet; hoe veel biedt ghy my? biedt wat: Ick en sal 't u niet geven voor 't gene ghy my bied, bied my wat.

What should I bid upon that?

Wat soude ick daar op bieden?

You have set it me at too high a price.

Ghy hebt 'et my al te hoog gelooft.

I have not: but it is not said, that I will not sell it for less, then I have rated it at: tell me what you

Ick heb niet: maar 't is niet geseyt, dat ick 't niet voor minder verkoopen en sal, als ik 't et wel gewaardeert

will

will give for it.

I will give twenty and two stivers for it, and not a doit more.

For that price it is not to be sold, you proffer me loss, you bid me too little; I have some here, which I can sell you for that price: but it is not so good, no not to be compared, it does not come neer it by a good way, I will shew it you, look, this I will sell you for less price; but the least price is not always good to be sought: can you do better then buy that which is good? If you were my Brother, I could not give you a better.

hebbe: seght my wat ghy 'er voor geven wilt.

Ick sal 'er twee en-twintig stuyvers voor geven, en niet een duyt meer.

Voor dien prys en is 't niet te koop, ghy bied my verlies, ghy bied my al te weynig; Ick heb hier wel wat, dat Ick u voor dien prys verkoopen kan, maar 't en is soo goet niet, neen niet te vergelycken, het en genaackt 'et niet by een goet stuck weegs: Ick sal 'et u toonen; Siet, dit wil ick u wel verkoopen om minder prys; doch de minste prys en is niet altydts goet gesocht: kan je beter doen dan te koopen 't gene dat goet is? al waarje myn Broeder, ik en soude u geen beter konnen geven.

Will you take my money?

Wilt gy myn gelt aanneemen?

Not so.

Soo niet.

I shall give yet two stivers, and a half more.

Ik sal u noch twee en een halve stuyver meer geeven.

I cannot: I should still be a looser: I let it you as neer as I may, I have set you the lowest, and uttermost price: what should one make many words about it.

Ick kan niet: Ick soud 'er noch aen verliesen: Ick verlaat het u soo deun als ick mach, ick hebbe u de laagste, en de uyterste prys gestelt, wat soud men daar veele woorden om maken?

I may give no more.

Ick, en magh niet meer geven.

Well, God guide you: go, and try elsewhere: if you can buy cheaper, you shall have it for a stiver: you can get it no where for the price you bid me, and such ware; I am able to sell it as cheap as any other man, as any in the City, but I will not sel it to loss; I offer

Wel, God geleyde u: gaat, ende ondersoeckt ergens op een ander: soo je beter koop kunt koopen, ghy sult 'et voor eenen stuyver hebben: ghy kunt 'et nergens bekomen voor de prys die je my biedt, ende al sulcke Waren; Ik ben machtig om alsoo

it you very neer for the same price, that it hath cost me, I must gain somthing, I sit not here to gain nothing, if I can shift it; for I must live by it, you know well enough that every thing is very dear, the one must needs follow the other. If you please to give me the twenty and six stivers, you shall have it, otherwise I cannot help you; you fall to hard ford me to deal with.

goeden koop te verkoopen als een ander man, als yemant in de Stadt, maar ick en wil 'et met verlies niet verkoopen; Ick verlaat het u byna voor de selfde prys, dat'et my gekost heeft, Ik moet wat winnen, Ik en sit hier niet om niet met al te winnen, soo ick 'et helpen kan: want ik moet 'er af leven, ghy weet wel genoegh dat alles heel duur is, het een moet nootsaakelyk 't ander volgen. Soo u belieft my de ses-en-twintigh stuyvers te geven, ghy sult 'et hebben, andersins ick en kan U E. niet helpen, gy valt my al te hard om mede te handelen.

That I am; I can gain nothing by you; if every one were as parcimonious

Dat ben ick, voorwaar: ick kan aan U E. niet winnen: dat yder een soo deun

as you, I might shut up my shop; for I should not get bread to eat.

ware, als ghy; ick soud' myn Winckel moeten toe sluiten; want ick en sou geen broodt krygen om te eten.

It pleaseth you to say so.

Het belieft u alsoo te seggen.

It is true indeed.

't Is in der daad waar.

Now, hear yet a word.

Nu, hoort nog een woort.

Well, speak somewhat to the purpose.

Wel, seght wat te degen.

I will give you the other stiver, and not a mite more, I may bestow no more, I should be chidden.

Ick sal u d'ander stuyver geven, ende niet een sier meer, Ick en mach niet meer besteden, Ick soude bekeven worden.

That were a small matter, I likewise should get and obtain displeasure, if I let it go for less, are you within a stiver? it is a shame that you should wex a woman so long for one stiver, what may, a stiver or two

Dat ware een kleyne sake, Ick soude ook onlust behalen, ende verkrygen, soo ick 'et om minder liet gaan: zyt ghy binnen een stuyver? 't is schande dat je een Vrouwmensch om een stuyver soo lange temp-

avail you?

teert, wat magh u een stuyver of twee baten?

Yea, you say well, here a stiver, and there a stiver, will make two: Well, shall I not have it?

Ja, ghy seght wel, eenen stuyver hier, ende eenen stuyver daar, maken wel twee: wel aan, sal Ick 'et niet hebben?

Not for that price, Sr.

Voor dien prys niet, *Heer.*

Farewell then: I'il go where I shall meet with better usage.

Adieu dan, Ick wil gaan, alwaar ik beter onthaal ontmoeten sal.

You are well come: Now, come hither, take it, I may not refuse handsel: It is too cheap.

Ghy zyt welkom: Nu, komt hier, neemt het, Ick en mach geen handtgift ontseggen: 't is al te goet koop.

You will say so: but I say, it is too dear, you have beguiled, and defrauded me, you have over sold it me.

Dat wil je seggen: maar ick segge, 't al te duur is, ghy hebt my bedroogen, ende vervoordeelt, ghy hebt my bekocht.

I release you of it, if you find your self agrieved (or malcontent.)

Ick scheide het u quyt, is 't sake dat je u selven ongenoegt bevindt.

That would be a shame

Alsoo te doen sou-

shame for me, to do so.; hold, there is your money; how much must you have?	de my een schande zyn: hou, daar is u geldt; hoe veel moet ghy hebben?
You know that well enough, fifteen pounds, and ten shillings: is it not so, is it not right?	Dat weet ghy wel genoeg, vyftien ponden, ende tien schellingen: is 't niet alsoo, is 't niet te dege?
Wel, see there, and give me ten stivers back again.	Wel, siet daar, ende geeft my tien stuyvers we'erom.
I have no small mone, for how much do you give me this?	Ick en heb geen kleyn gelt; voor hoe veel geeft gy my dit?
For eight shillings, and six groats.	Voor acht schellingen, ende ses groot.
I will not take it at that price, it is not worth so much, you rate it too high.	Voor dien prys en wil ick'et niet ontfangen, 't en is soo veel niet waart, gy schat het al te hoogh.
But it is, ask somebody else, I pray.	't Is doch, vraagt 'et liever yemant anders.
Give me other money, I should not be able to put this off.	Geeft my ander geldt, Ick en soud' dit niet konnen uyt geven.
You may sufficiently	Gy mooght wel ge-

well,

well, I will make it good, if it do not go: if you cannot put it a way, bring it me again, and I will give you other money: hold, there is an other for to please you.

I am now content: will you have it carryed I will cause it to be carryed for you, thou Boy, take this, go with the Gentleman.

It is needless, I can carry it my self: farewell, Mistris.

I thank you heartily, my friend, when you have need of any thing. I will afford you as good a penny-worth as any man, as well without as with money; come when you pleas, and make a tryal of it,

noeghsamolyck, Ick wil 't goet doen, soo 't niet en gaat: als je 't niet en kunt weg schicken, brengt 'et my wederom, ende ik sal u ander gelt geven: houdt, daar is een ander stuck, om u te vreden te stellen.

Nu ben ick te vreden: wilt ghy 't gedragen hebben, Ick sal 't voor u doen dragen; Jongen! neemt dit, ende gaat met den *Edelman*, of *Heer*.

't Is niet van noode, ick kan 't selfs wel dragen: vaar wel Jusfrouw.

Ick heb U E. hertelyck te bedancken, myn vrient: als ghy yetwets van doen hebt, komt wederom by my, Ick sal U E. soo goeden koop geven, als eenig mensch, soo wel sonder als

come

come boldly.

Well, Mißris, I will do it very freely, and willingly: Now, God be with you.

Manie thanks to you, Sir.

A Dialogue between a Merchant and his Servants.

Mr. SUsanna, *where are the Boys.*

S. Sir, *they are not yet up.*

Mr. *What shame is that? go waken them.*

S. *See there comes* Abraham *from above.*

Mr. *It is troublesome for you to get out of the bed.*

Ab. *My Master for-*

met gelt, komt wanneer gy blieft, ende ondersoeckt het, komt stout'lyck.

Wel, Juffrouw, Ick sal 't seer vrypostiglyck, ende geerne doen: Nu, zy God met U E.

Grooten danck, *myn Heer.*

Een t'Samen-spraack tusschen een Koopman en syne Dienaren.

Mr. SUsanna, waar zyn de Jongens.

S. Myn Heer, zy zyn noch niet op.

Mr. Wat schande is dat? gaat maackt haar wacker.

S. Siet daar komt *Abraham* van boven.

Mr. Het valt u wel moeijelyk uyt het bedt te komen.

Ab. Myn Meester

give

give it me.

Mr. *Go open the shop.*

Ab. *I am going.*

Mr. *How comes it that your Comrades do not get up?*

Ab. *They shall come presently.*

Mr. *As soon as you have opened the shop, write out the Account for* Master T. S.

Ab. *I shall do it* Sir.

Mr. *I am going in.*

Ab. *Ha* Benjamin *are you there?*

B. *What said the Master to you?*

Ab. *He was troubled that we slept so long.*

B. *It is yet time enough to have a bad day.*

Ab. *That is true.*

B. Cornelius *is yet asleep.*

vergeeft het my.

Mr. Gaat doet de winckel open.

Ab. Ick ga.

Mr. Hoe komt het dat u Mackers niet opstaan?

Ab. Sy sullen terstont komen.

Mr. Soo ras als gy de winckel hebt open gedaan, schryft de Reeckening uyt voor *Myn Heer T. S.*

Ab. Ick sal het doen myn Heer.

Mr. Ick ga binnen.

Ab. Ho *Benjamin* zyt ghy daar?

B. Wat seyde de Meester tegens u?

Ab. Hy was moejelyk dat wy soo lang sliepen.

B. Het is noch vroeg genoeg om een quaden dag te hebben.

Ab. Dat is waar.

B. *Cornelis* slaapt noch.

Ab, *If*

Ab. *If the Master doth noth find him in the shop, he will be very angry.*

B. *I shall go and call him.*

Ab. *That is good.*

B. Cornelius *wil you sleep the whole day.*

Cor. *Not I, go down, I shall immediately follow you.*

B. *Make haste then.*

Mr. *Do you hear, youth, I will that you gett up every morning at six of the clock: Go see whether the Post be come on.*

Cor. *Very well, Master, I do go.*

Mr. *And you* Benjamin *laie me those Merchandizes together.*

B. *Must we let these bales stand there?*

Mr. *No: draw them unto that corner.*

Ab. Indien de Meester hem niet in de winckel vindt, sal hy seer quaat zyn.

B. Ick sal hem gaan roepen.

Ab. Dat is goet.

B. Cornelis wilt gy den heelen dag slapen?

Cor. Ick niet, gaat beneden, ick sal u terstont volgen.

B. Haast u dan.

Mr. Hoort gy, jongen, ick wil dat ghy alle morgen te ses uuren opstaat: Gaat sien of de Post aan gekomen zy.

Cor. Seer wel, Meester, ick ga.

Mr. En ghy *Benjamin* schickt my die Koopmanschappen te samen.

B. Moet men die baalen daar laten staan?

Mr. Neen: trekt haar in dien hoek.

B. *And*

B. *And all those packs?*

Mr. *You must bring them into the Ware-house.*

Ab. *Master, there is the account which you demand.*

Mr. *You must go and carry it.*

Ab. *At what hour?*

Mr. *Betwixt nine and ten; and ask whether he would that we should bring him any goods from* Franckforts Misse? (*or Fair?*)

Ab. *I shall do it.*

Mr. Benjamin *go not out of the shop: I must go out.*

Mistris N. N. *Is the Master within?*

Ben. *No, Madam, he is gon out: do you pleas to have any thing?*

Mrs. *I would well have a fine piece of*

B. En alle die packen?

Mr. Ghy moet die in 't Packhuys brengen.

Ab. Meester, daar is de reeckeningh die ghy eyscht.

Mr. Ghy moet die gaan brengen.

Ab. Op wat uure?

Mr. Tusschen negen en tien: en vraagt hem of hy wilde dat men hem eenigh goet van de *Franckfortsse Misse* soude brengen.

Ab. Ick sal het wel doen.

Mr. Benjamin gaat niet uyt de winckel: Ick moet uytgaan.

Juffrouw N. N. Is de Meester in?

Ben. Neen, Juffrouw, hy is uytgegaan: belieft u yet te hebben?

Juf. Ick soude wel een mooy stuck gestriped

striped Taffity?

B. *Madam, have you a mind to this?*

Mrs. *Have you none of another colour?*

B. *Of what colour you please; what do you say of this?*

Mrs. *This is better: but how shall we do concerning the price?*

B. *Madam, it is of five gilders the ell.*

Mrs. *I can get it cheaper at another (place.)*

B. *That is the price at a word, you can not any where get it cheaper.*

Mrs. *How many ells are there in that piece?*

B. *Just twenty five.*

Mrs. *To how much doth that amount in all?*

B. *To an hundred*

streept Taffetas willen hebben.

B. Mejuffer, hebt ghy hier sin in?

Juf. Hebt ghy geen van een ander coleur?

B. Van wat verwe dat het u belieft; wat seght ghy van dit?

Juf. Dit is een beter: maar hoe sullen wy het stellen nopende de prys?

B. Mejuffer, het is van vyf gulden de el.

Juf. Ick kan dat op een ander beter koop krygen.

B. Dat is de prys met een woort; ghy kunt het nergens beter koop krygen.

Juf. Hoe veel ellen is 'er aan dat stuck?

B. Net vyf en twintigh.

Juf. Hoe veel beloopt het alles?

B. Tot hondert en

and

and five and twenty gilders.

Mrs. *There is your money, ſend is home by the porter.*

B. *Very well, Madam, I thank you for your money; when you have need of any things, we ſhall give you them cheap.*

Mrs. *Farewell, a good day to you!*

B. *Madam, I am your Servant.*

Cor. *Is the Maſter gon out?*

B. *Long ſince.*

Cor. *The Poſt is not come.*

B. *Will you ſtay a little in the ſhop? I'le go to get my breakfaſt.*

Cor. *I ſhall keep the ſhop ſo long.*

B. *Go you now; I ſhall well attend the ſhop.*

vyf-en-twintigh gulden.

Juf. Daar is u gelt, ſend het met de kruyer t'huys.

B. Seer wel, Juffrouw, ick bedank uw voor uw gelt, als gy wat van doen hebt, wy ſullen u dat goet koop geven.

Juf. Vaarwel, goeden dagh.

B. Mejuffer, ick ben u Dienaar.

Cor. Is de Meeſter uytgegaan?

B. Al over lang.

Cor. De Poſt is niet gekomen.

B. Wilt ghy wat in de winckel blyven? ick ga myn ontbyt nemen.

Cor. Ick ſal ſoo lang wel op de winckel paſſen.

B. Gaat ghy nu; ick ſal de winkel wel waarnemen.

Cor.

Cor. *Have you got your breakfaſt ſo ſoon?*

B. *I do not make ſo great a doe.*

Cor. *Are there any letters to be written out?*

B. *That you muſt ſee before the Maſter comes home.*

Cor. *Ho! here is much work for me.*

B. *What letters are there?*

Cor. *Spaniſh Letters.*

B. *You muſt work.*

Cor. *We have never one hour leaſurable time.*

B. *We muſt have patience as long as we are Apprentices.*

Cor. *This is our onely hope, that we ſhall once become Maſters alſo.*

B. *Look, there cometh the Maſters.*

Cor. Hebt ghy ſoo ras ontbeten.

B. Ick maack ſoo veel omſlagh niet.

Cor. Zyn 'er brieven uyt te ſchryven?

B. Dat moet ghy ſien, eer de Meeſter te huys komt.

Cor. Ho! hier is veel werck voor my.

B. Wat voor brieven zyn 'er?

Cor. Spaanſe brieven.

B. Gy moet arbeyden.

Cor. Wy hebben noyt een ure ledig tyd.

B. Wy moeten gedult hebben ſoo langh als wy knechten zyn.

Cor. Dat is onſe eenige hoop, dat wy oock eens Meeſters ſullen worden.

B. Siet, daar komt de Meeſter.

Mr. *Is*

Mr. *Is Abr. not com home yet?*

Cor. *No.*

Mr. *Do you know where Master* S. L. *dwelleth?*

Cor. *Yes.*

Mr. *Carry him this bag of Duckatoons, and cause it to be told over before you.*

Cor. *I shall do so.*

Mr. *What a clock is it,* Benjamin?

B. *Master, I beleeve that it is about noon.*

Mr. *I must go to the Exchange; hath any body been here?*

B. *A Gentilwoman hath been here to buy a piece of striped Taffity.*

Mr. *What was she for a Gentilwoman?*

B. *She dwelleth next to Mr.* J. W.

Mr. *I do well know who it is. I go to the*

Mr. Is *Abr.* noch niet t'huys gekomen?

Cor. Neen.

Mr. Weet ghy waar myn Heer *S. L.* woont?

Cor. Ja.

Mr. Brenght hem dit sackje met Ducatons, en doet het voor u overtellen.

B. Ick sal soo doen.

Mr. Hoe laat is het *Benjamin*?

B. Meester, ick geloof dat het omtrent middagh is.

Mr. Ick moet na de Beurs gaan; is hier yemant geweest?

B. Een Juffer heeft hier een stuck gestreepte Taffetas wesen kopen.

Mr. Wat was sy voor een Juffer?

B. Sy woont naast den Heer *J. W.*

Mr. Ick weet wel wie het is. Ick ga na

Exchange; send Abr. *to me if he come presently.*

B. *I shall do it.*

B. *Thou art no sooner com in,* Abraham, *but must go out again.*

Ab. *Fore what?*

B. *To go and find the Master upon the Exchange.*

Ab. *Then I shall have not a moments time to eat a mouthfull.*

B. *It is too late to take a breakfast, thou shalt have the better dinner: make hast.*

Ab. *I go.*

B. *Do you come so soon again from the Exchange?*

Ab. *Truly yes.*

B. *Have you seen the Master?*

Ab. *Yes, the Exchange is almost don.*

B. *The Master shall*

de Beurs. Send my *Abr.* indien hy haast komt.

B. Ick sal het doen.

B. Abraham, gy zyt soo ras niet ingekoomen, of moet weder uyt gaan.

Ab. Waarom?

B. Om de Meester op de Beurs te gaan vinden.

Ab. Dan sal ick niet een oogenblick tyt hebben om een montvol te eten.

B. Het is te laat om te ontbyten, ghy sult te beter middagmaal houden: haast u.

Ab. Ick ga.

B. Komt ghy soo ras weder van de Beurs?

Ab. Seker ja.

B. Hebt ghy de Meester gesien?

Ab. Ja, de Beurs is schier af.

B. De Meester sal

then

then soon come back. — dan wel haast weder komen.

Ab. *I beleeve so.* — *Ab.* Ick geloof ja.

B. *So much the less shall we stay for dinner.* — *B.* Dies te minder sullen wy wachten met te eeten.

Ab. *Yes, if dinner be ready.* — *Ab.* Ja, indien het eeten gereet is.

B. *Is not the Mistris got up.* — *B.* Is de Juffrou niet opgestaan?

A. *Do you not know that she is somthing sickly?* — *A.* Weet ghy niet dat sy wat sieckelyck is?

B. *That happeneth oftner.* — *B.* Dat gebeurt wel meer.

A. *Where have you been this whole morning?* — *A.* Waar hebt ghy desen heelen morgen geweest?

B. *That Mr. N. made me stay two hours.* — *B.* Dien Heer *N.* heeft my twee uuren doen wachten.

A. *That is verry tedious.* — *A.* Dat is te verdrietig.

B. *I shall not come there again in a long time.* — *B.* Ick sal in langh daar niet weder komen.

A. *How do you know that?* — *A.* Hoe weet gy dat?

B. *It is because my* — *B.* Het is om dat

 things

things are made off with him.

A. *Hath he given you money?*

B. *Did you not see that I brought it in with me?*

A. *That is well.*

B. *It strikes there one of the clock.*

A. *I should be willing that we should eat.*

B. *The Master doth not come so soon as I thought for.*

A. *Look there, he comes.*

Mr. *Boy, is the dinner ready?*

Ab. *Master, I go to ask the Maid.*

Yes Mr. it is ready.

Mr. *Is my Wife dres't?*

B. *Yes, Master.*

Mr. *Let us go to dinner. Is Cor. not come yet?*

myn saken met hem afgedaan zyn?

A. Heeft hy u gelt gegeven?

B. Hebt ghy niet gesien dat ick het mede bracht?

A. Dat gaat wel.

B. Het slaat daar een uur.

A. Ick sonde wel willen dat wy al aten.

B. De Meester komt soo ras niet als ick gedacht hadden.

A. Siet daar komt hy.

Mr. Jongens, is het eeten gereet?

Ab. Meester, ick ga het de Meyt vragen.

Ja Mr. het is vaardig.

Mr. Is myn Vrouw gekleet?

B. Ja, Meester.

Mr. Laat ons gaan eten. Is *Corneel* noch niet gekomen?

Ab. *No:*

Ab. *No: but I believe that he shall be soon here.*

Mr. *Have you laid all those Reckonings in order?*

B. *Yes.*

Mr. *That is well.*

Here follows more Conferences of diverse matters.

W*Hich is the use of the Feeling?*

To distinguish the hot from the cold, the moist from the dry, the hard from the soft, the smooth from the rough, and the heavy from the light.

Which is that of the Tast?

To distinguish the sweet from the salt, the sour from the bitter, the unripe from the ripe, the savourless, or that which hath no tast, from the sharp.

Ab. Neen hy: maar ick geloove dat hy haast hier sal zyn.

Mr. Hebt ghy alle die Reeckeningen in order geleght?

B. Ja.

Mr. Dat is wel.

Hier volgen meer t'Samen-spraaken van verscheyde saken.

WElck is't gebruyk van 't gevoel?

Te onderscheyden het heet van 't konde, het vochtige van 't drooge, het harde van het weecke, het gladde van het rouwe, en het zware van het lichte.

Welck is dat van de smaeck?

Te onderscheyden het soete van het soute, het suure van het bittere, het onrype van het rype, het smakeloose van het scherpe.

Which is the use of the Smelling?	Welck is 't gebruyck van de Reuck?
To smell (and so distinguish) *the raw from the rosted, the fresh from the stinking.*	Te ruycken het rauwe van 't gebraden, het versche van het stinckende.
What is the use of the Hearing?	Wat is 't gebruyck van 't Gehoor?
To judge of the sound, the noise, the voice, the cry, and of silence.	Te oordeelen van 't geluydt, het gerucht, de stem, 't geschreeuw, en van het stilzwygen.
Which is the use of the Sight?	Welck is het gebruyk van 't Gesicht?
To distinguish the colours (or things dyed) *the white, the black, the brown, the blew, the violet, the green, the red, and all other colours.*	't Onderscheyd der verwen, het wit, het zwart, het bruyn, het graauwe, het blaeu, het violet, het groen, het root, en alle andere coleuren.
Where is it that the three inward Senses are placed?	Waar is 't dat de drie innerlycke sinnen geseten zyn.
In the brains.	In de herssenen.
Which is the Common Sense?	Welck is de gemeene sin?
That which assumeth the image of a thing seen, heard, felt, smel-	Die het beeldt aenneemt van een gesiene, gehoorde, gevoel-

led and tasted, *and being possessed* (*or* exercised) *by the damps of sleep*, *leaveth us in an unsensiblenesse.*	de, geroocke en gesmaakte saack, en die door de dampen des slaaps bezeten zynde ons in de ongevoeligheyt laat.
Which is the Sense of the Imagination?	Welck is de sin van de Inbeeldinge?
That which judgeth of the difference of things, and makes the thoughts.	Die van 't verschil der dingen oordeelt, en de gedachten maackt.
Which is the Sense of Memory?	Welck is de sin van de geheugenisse?
That which shutteth up the images of the things, on which we will think.	Die de beeltenissen der dingen opsluyt, aan welcken wy willen gedencken.
What is the difference of the operations of waking and sleeping?	Wat is het onderscheyt der werkingen van het waken en het slapen?
That drieth the braine, and this moisteneth them.	Dat droogt de hersſenen, en dit bevochtight die.
What betokeneth the yawning?	Wat beteeckent het geeuwen?
Desire to sleep.	Lust tot slapen.
And the snoring?	En het roncken?
A true (or sound) *sleeping?*	Een goede slaap.

When is it that men have hunger and thirst?	Wanneer is 't dat men honger en dorst heeft?
When the stomach is empty.	Als de maag ledigh is.
From whence is it that men have the hicket (or hik up,) *and do risp?*	Waar van komt het dat men den hick heeft, en rispt?
From that the stomach is full.	Van dat de maagh vol is.
And the loathing, nauseating, *or* desire to vomit?	En de walginge?
Because that it is raw and unable to digest.	Van dat die raauw en onmachtigh is te verteeren.
What doth paleness (in the face) *betoken?*	Wat beteeckent de bleeckheyt in 't aangesight.
An evil constitution, and a weak state of health.	Een quade gesteltheyt, en een zwacke gesontheyt?
And faintness, or loosness (of *joints?*)	En de slapheyt?
A worn or tired out state of health.	Een afgematte gesontheyt.
What is the cause of tooth ache?	Welk is de oorsaak van tant-pyn.
The rottenness of the	De verrottinge van

gums.	het tant-vleesch.
What is it that præsignifyeth (or, foresheweth) blindness?	Wat is het voorteecken van de blintheyt?
The running of the eyes.	Het loopen der oogen?
And that of deafness?	En dat van de doofheyt?
The noise of (or in) the ears.	Het ruyssen der ooren.
What is the Rheum?	Wat is de snuf ofte snickinge?
The flowing down or distillation of moisture.	Het af-vloeyen van vochtigheyt.
And the Astma or short windedness?	En de Amborstigheyt?
It is the difficulty of drawing the breath.	Het is een bezwaartheyt van adem te halen.
What remedy is there against the falling down of the uvula, or the Squinsy, that the Almons of the throat (or ears) may not too much straiten?	Wat hulpmiddel is er tegen den huygh, op dat die de amandelen van de keel niet te zeer benaauwen?
That is to gargle well.	Dat is wel te gorgelen.
What is the Lientery, or Cœliac Passion?	Wat is de raauwe Loop?

It is a looseness or flux of the belly, which comes from indigestion, and rawness, when the food comes away either whole or imperfectly decocted.

And the Diarrhæa?

It is the simple and common looseness of the belly.

And the bloddy flux, or Dyssenterie?

It is a running out of a bloddy excrement.

Which is the beginning of the gravel and of the stone?

That is the Disury or difficulty of the Urin.

What is the highest remedy against poyson?

That is Treacle.

What is the Gout?

It is a flowing (or running) *of a sharp humour which torments the joints of the mem-*

Het is een afganck die uyt rauwigheyt komt, wanneer het voedsel of geheel of ten deele niet gekookt afloopt.

En de Buyck-loop?

Dat is een gemeyne lossen ofganck.

En de Roode Loop?

Dat is een Bloedt-gangh.

Welck is het begin van het Graveel, ende van de Steen?

Dat is de koude pis.

Wat is het hoogste hulp-middel tegen vergif?

Dat is de Driakel.

Wat is het Flerecyn of Jigt?

Het is een tusschen-vloeyen van scherpe vochtigheyt, die de gewrichten der leden

bers

bers; and that on the hands is called Cheiragra (or hand gout) *and that on the foot, the Podagra*, or *foot-evil.*

From whence comes the Dropsy?

From a water that interposeth itself between the skin and flesh.

What is the Epilepsy (*or St. Johns evil,*) *and its maladie?*

That is a sickness that differs little from the Falling sickness.

What is the forerunner of Lameness, the Palsy and Apoplexy?

That is the Cramp and Convulsion.

Nota. *Men may not here understand by the foregoing Dialogues, or any other in this Book, that it is intended to make men exact Philosophers or Physitians; but these Conferances*

plaaght, en dat Hant-euvel genoemt wordt aan de handen, en Voet-euvel aan de voeten.

Waar van komt de Water-sucht?

Van een water dat sich tusschen vel en vleesch zet.

Wat is de St. Jans euvel, ende qualickheyt?

Dat is een siekte, weynig verschillende van de Vallende siekte.

Wat is de Voorlooper van de Lamheyt en Beroertheyt?

Dat is de Kramp en de Vertreckingh.

Nota. Door de voorgaende t'Samen-spraake, ofte eenige andere in dit Boeckjen, moet men niet dencken, dat men daar door ymant tot een Philosooph ofte Medicus meynt

are onely brought in, according to the vulgar apprehension, and for discourse sake; also, most especially, for information in the Languages, which is the design of this Book.

te maken; men brengt deese Samenspraak maar by, volgens 't gemeene begryp der menschen, of om discours-halven, en voornamentlyck, maar tot onderwysinge in de Talen, 't welk het oogmerck van dit Boek is.

Of the Elements.

Van de Hooft-stoffen.

There are four Elements, which are the four parts of this inferiour created world, out of which the whole Universitie is made (*composed,*) *to wit, the Fire, the Water, the Air, and the Earth.*

Daar zyn vier Hooft-stoffen (ofte *Elementen*) die de vier deelen deses onderste geschapene Werelts zyn waar uyt het geheel Al gemaackt is, *te weten*, het Vuur, de Lucht, het Water, en de Aarde.

What is the nature of the Fire?

Wat is den aart van het Vuur?

To be very fine (or subtil) *but yet very hot, and very light or enlightening.*

Seer fyn te wesen, maer nogtans seer heet, en lichtende.

And what is that of the Air?

En wat is die van de Lucht?

That

That is to be thin and transparent, or shining.

And that of the Water?

To be cold, flowing or fluid, and fleeting or running.

And that of the Earth?

That is to be very heavy and very fast.

Is it then very certain that all the jointly composed bodies are made of these four Elements?

They who busy themselvs with opening of things in their first principle, according to the common opinion, obblige us to believe it, by their daily experience: notwithstanding that Some do call Salt, Sulphur (or Brimstone) *Quicksilver* (or Mercury) *the first principles.*

Die is dun en doorschynende te wesen.

Ende die des Waters?

Kout, vloeijend, en vlietend te zyn.

En die van de Aerde?

Die is, seer zwaar en seer vast te wesen.

Is het dan seer seker dat alle de t'samen gestelde Lichamen van dese vier Hooft-stoffen gemaackt zyn?

Sy die sich bemoeijen met de dingen in haar eerste beginsel op te lossen, en na de gemeene opinie, verplichten ons dat te gelooven, door hare dagelyckse ervarentheyt: niet tegenstaande dat sommige Sout, Swavel, en Quicksilver de Eerste Beginselen noemen.

To what end ware the Stars created in the Firmament of Heaven?

That hath been to enlighten the World, dissipating (driving away) the darknesses, and to measure out the successions, or turns of times, continually rolling about.

How many Planets do they reckon?

Seven, the Sun, the Moon, Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn.

Hath the Moon her encrease and decrease?

No, but it seemeth to have so, for that it show's it selfs so to our eyes, and is placed right over or obliquely against the Sun.

How come the day-break (or Auróra) *and the Evening-tide?*

Tot wat eynde zyn de Gesterntén in de Vastigheyt des Hemels geschapen geworden?

Dat heeft geweest om de Werelt te verlichten, de donkerheden verdryvende, en om de beurten der Tyden af te meten, geduurig omrollende.

Hoe veel Planeten telt men?

Seven, de Son, de Maan, Merkuur, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus.

Heeft de Maan haar aanwassen en af-neeming?

Neen, maar sy schynt dat te hebben, na dat sy sich aan onse oogen vertoont, en recht of van ter zyden tegen de Son is gestelt.

Hoe komen de Dageraad en den Avondstont?

The

The one by the Setting of the Sun, and th'other by it's Rising.	D'eene door het ondergaan van de Son, en d'ander door zyn opgaan.
Which is the cause of the change of Seasons?	Welk is de oorsaak van de verandering der Getyden?
That is the Sun; for it makes the Spring, the Summer, the Harvest (or Autumn) *and the Winter, according to the places where it comes.*	Dat is de Son; want die maackt de Lente, de Somer, de Herfst, en de Winter, na de plaatsen daar in hy sich vint.
How are the Eclypses made?	Hoe geschieden de Verduysteringen?
By the interposition of a third, and the opposition of two heavenly bodies.	Door tusschen-stellinge van een derde, en de tegenstellingh van twee Hemelsche Lichamen.
Are there diverse sorts of Stars?	Zyn 'er verscheyde soorten van Sterren?
There are, the one greather than the other; and experience let's us see every night; that there are severall Wandring Stars, but infinately more fixed.	Daar zyn'er, d'eene grooter als d'ander; en d'ondervinding doet ons alle nachten sien, dat 'er verscheyden Dwaal-sterren, maar oneindigh meer vaste zyn.

A Discourse concerning Bills of Exchange.

M. *Look, there are two Bills of Exchange which we must procure (or get) to be accepted, bring them presently.*

K. *On whom are they?*

M. *One is on Mister* N. *and the other on* Mr. L.

K. *When must we have them?*

M. *To morrow, that we might be able to advise our Friends whether they be accepted or not.*

K. Mr. N. *hath given his word for acceptance, but Mr. Jacob refus'd to do it.*

M. *Carry it then to a Notary.*

K. *To whom?*

Een t'Samen-spraack nopende Wissel-Brieven.

M. Siet, daer zyn twee Wissel-brieven, die men moet doen aan-nemen, brenght die terstont.

K. Op wien zyn sy?

M. De een is op *Myn Heer* N. en d'andere op *Myn Heer* L.

K. Wanneer moet men die hebben?

M. Morgen, op dat wy bericht mochten konnen geven aan onse Vrienden of sy aangenomen zyn of niet.

K. *Myn Heer* N. heeft het woort van aan-nemen gegeven, maer *Myn Heer Jacob* heeft het geweygert.

M. Brengt die dan by een Notaris.

K. By wien?

M. To

M. *To* Mr. D. *and tell him that he make the protest ready to day, for I must send it a way by the Post to morrow.*

M. *By Myn Heer D.* en segt hem dat hy 't protest van dage ver-vaerdige, want ik moet het morgen met de Post wegh senden.

M. *Have you been this morning by* Mr. B. *to let the Bill be accepted, which we received yesternight from Antwerp?*

M. Hebt gy desen morgen by *myn Heer B.* geweest, om de Brief te doen aennee-men, die wy gister-avont van Antwerpen ontfingen?

K. *He hath told me, that he had received no order about it, and that therefore we should stay till the next post.*

K. Hy heeft my ge-seyt, dat hy geen order daar van ontfangen had, en dat men daar op moest wachten tot de naaste post.

M. *We must keep the Bill therefore till that time, being there is no danger.*

M. Men moet de brief dan bewaren tot dien tydt, dewyl daar geen gevaar is.

M. *See there other Bills which are due, carry them to the persons on whom they reflect, that they may be written off in Bank; it is now already the fifth*

M. Siet daar ande-re Brieven die verval-len zyn; brenght die aan de Persoonen daar sy op luyden, dat sy in Bank af-geschreven werden; het is nu al-

day

day since their bills were due.

M. Mr. R. *hath told me that he would write it off this morning without fail.*

M. *We must give a shilling, to know it, for fear of loosing, and if he hath not done it, we shall be forc'd to protest his bill: Go then to the Bank, see whether he hath writ his Sum upon our account, and in case not, do not fail to cause a protest of his bill to be drawn.*

K. Sir, *I come to see (enquire) whether the bill of Exchange, I left you yesterday, be good or not.*

A. *It is good, I shall*

den vyfden dagh na't verval.

M. Myn Heer R. heeft my geseyt dat hy sonder fout van dese morgen die sou afschryven.

M. Men sal een schellingh moeten geven om dat te weten, uyt vreese van ons schade te doen, en indien hy dat niet gedaan heeft, soo sal men sijnen brief moeten doen protesteeren. Gaat dan na de Bank, siet of hy syne partye op ons reeckeninggeschreven heeft, en by gebreck van dien, soo mist niet een protest van syn brief te doen lichten.

K. Myn Heer, ick kome vernemen of de Wissel-brief, die ick gister u liet, goet is of niet?

A. Sy is goet, ick *accept*

accept it, come in the after noon to fetch it again.

B. Sir, *Look there is a Bill upon you.*

M. *Let us see it: as yet I can not accept it; you may say so to* Mr. T.

B. Sir, *he hath said that he could not stay, and that he hath order to send it back accepted or protested.*

M. *Well, tell him that I shall accept it under protest for the honour of the bill, and of him that endors'd it.*

K. *Let us go to the Exchange, it is already begun.*

M. Sir, *do you any thing (by Exchange) to Leghorn?*

G. *Yes.*

sal haar aannemen, komt na de middagh die weder halen.

B. Myn Heer, siet, daar is een Wissel op u.

M. Laat ons die sien: Ick kan die als noch niet aannemen; gy sult dat seggen aan *myn Heer T.*

B. Myn Heer, hy heeft geseght dat hy niet kan wachten, en dat hy last heeft die weder te senden aangenoomen of geprotesteert.

M. Wel, segt hem dat ick die sal aannemen onder protest om de eere van den brief, en van die haar op den rug heeft getekent.

K. Laat ons na de Beurs gaan, sy heeft al aangevangen.

M. Myn Heer, doet ghy yet op Livorno?

G. Ja ick.

M. *At*

M. *At what rate is (the Exchange?)*	*M.* Tot wat prys is de Wissel?
G. *At 95.*	*G.* Tot 95.
Have you good bills at that price?	Hebt gy goede brieven tot die prys?
Yes, I have the best of the Exchange.	Ja, ick heb de beste van de Beurs.
I shall give 94.	Ick sal 94 geven.
That cannot be: because I can do it at 95, will you give that?	Dat kan niet zyn: want ick kan doen tot 95, sult gy dat geeven?
No, I will give no more than 94.	Neen, ick wil niet meer dan 94 geven.
Sr. *Whill you that I make this partie (sum or parcel) at 95?*	*Myn Heer*, wilt ghy dat ick dese partie make a 95?
No.	Neen.
It is then impossible, for the Exchange riseth.	't Is dan onmogelik, want de Wissel ryst.
Riseth it?	Ryst die?
Yes surely, Sir.	Ja zeker, *myn Heer.*
That is of no importance; I believe not that you could get more.	Daar is niet aan gelegen; ick geloof niet dat ghy meer soud konnen krygen.
If we should give you a fourth (quart) *would you do it?*	Indien men het quart gaf, soud ghy dat konnen doen?

By

By no means less than I have said.

I shall see; but I see no opartunity to find it; and if I do find it, what sum will you take?

About two or three thousand Crowns.

Sir, I have done (by Exchange) 2000 Crowns.

At what price?

At 96.

That is well; give me the note of it.

Look there it is.

I shall carry it to your house.

Bring it betimes.

At what a clock shall I fetch the bills?

At three or four a clock.

Will you do another sum on Paris?

Yes I have yet about 800 to draw.

Geensins minder dan ick geseyt heb.

Ick sal sien, maar ick sie geen gelegentheyt dat men het sou konnen vinden: en indien ick het vinde, wat somme sult gy nemen?

Omtrent twee of drie duysent kroonen.

Myn Heer, ick heb 2000 kroonen gedaan.

Tot wat prys?

Tot 96.

Dat is wel; geeft myn het Briefje.

Siet daar is het.

Ick sal 't tot uwent brengen.

Brenght die vroegh.

Op wat uur sal ik de Wissel-brieven halen?

Ten drie of vier uren.

Wilt ghy noch een party doen op Parys?

Ja ik heb noch omtrent 800 te trecken.

Well,

Well, will you do it at the same price?	Wel, wilt ghy tot de selve prys doen?
I should have more; for the Exchange riseth.	Ick sou meer moeten hebben, want de Wissel ryst.
Pardon me, it falleth rather.	Vergeeft het my, sy daalt eer.
Do it then at the same price of the other.	Doet het dan op de selfde prys van de andere.
I go to see if I can do it.	Ick ga sien of ick het kan doen.
That is done. What sum is there?	Dat is gedaan. Wat Somme is'er?
There shall be about 800, *as I have told you.*	Daar sal omtrent 800 wesen, gelyck ik gesegt heb.
I shall presently go and fetch the note at your house.	Ick sal het Briefje terstont tot uwent gaan halen.
I have good bills upon Leghorn *at a good price.*	Ick heb goede brieven op *Livorno* tot goede prys.
I have no more to give.	Ick heb niets meer te geven.
Sir, *you can do that as you think good.*	*Myn Heer*, ghy kond dat naar uw goet-duncken doen.
Let us see what price.	Laat ons sien wat prys.

It

It is very high, you call that cheap.	Het is wel hoogh, noemt gy dat goed koop?
That is low.	Dat is laagh.
Take it at the price of which I told you.	Neemt het tot de prys die ik u geseyt heb.
That is done.	Dat is gedaan.
To whom must we cause the bills to be paid?	Aan wien moet men de brieven doen betalen?
To me, or to my order.	Aan my, ofte myn ordre?
How much will you now give me, and I shall draw in this same partie (summ) from Leghorn?	Hoe veel sult gy aan my nu geven, en ick sal dese selfde partye van Livorno intrecken?
I shall cause that 91 shall be given you.	Ick sal u 91 doen geven.
Not less than 92. What profit should there be of? Must we not pay for that double Brokeridge (or Brokers-money?	Niet min dan 92. Wat voordeel sou daar zyn? Moet men geen dobbele Makelaardy-gelden daar van betalen?
There is nothing to do, I will not give more than 91.	Daar is niets te doen, ik wil niet meer dan 91 geven.
Then I shall keep it.	Ik sal't dan bewaren.

This

This that follow's shows how we should ask our neceſſary things.

I Pray u, give me ſomthing for my break faſt.

Give me a piece of bread, if you pleaſe.

Reach me that white bread.

Cut me ſome of that great brown loaf.

Give me the cruſt, give him the crum.

Give us ſome Bread and Butter.

I would have ſtale bread.

Buy us ſome wheaten bread.

Let me taſt the Ry-bread.

Let me have ſome meat.

I deſire ſome fleſh.

A good diſh of ſtew'd meat.

This

Dit navolgende toont hoe wy onſe noodige ſaken eyſſchen ſonden.

ICk bid u, geeft my wat voor myn ontbyt.

Geeft my een ſtuck broots, ſoo't u belieft.

Langt my dat witte broodt.

Snyt my wat van dat groot bruyn broot.

Geeft my de korſt, geeft hem de kruym.

Geeft ons wat Boter en Broot.

Ick woude out backen broot hebben.

Koop voor ons wat Terwen broot.

Laat my het Roggen broot proeven.

Laat my wat ſpys hebben.

Ick verſoecke wat vleeſch.

Een goede ſchotel van geſtoofde ſpys.

A

A piece of fat beef.	Een ſtuckje vet Oſſe-vleeſch.
Well ſalted (or powder'd) beef.	Wel geſoute Oſſe-vleeſch.
Bring me a little bit of mutton.	Brenght my een kleyn beetje Schape-vleeſch.
I would rather have lean.	Ick woude liever mager hebben.
Let me have it either fryed, roſted, boyled (ſodden) baked, or broiled.	Laat my het hebben 't zy gefruyt, gebraden, gekookt, gebacken, of gerooſt.
Buy for me a ſhoulder, a neck, a breaſt or a leg of Lamb.	Koopt voor my een ſchouder, hals, borſt ofte een bout Lams-vleeſch.
Pleaſe to help me with a piece of that loin of Veal.	Gelieft U E. my te helpen met een ſtuck van de Kalfs-lenden.
A little of the kidney.	Een weynig van de nier.
I pray, cutt me ſome of that Veniſon paſty.	Ick bidde, ſnyt my wat van de Veniſoen-paſty voor.
I long for ſome of that Applepy.	Ick verlang na wat Appel-taert.
A couple of freſh hen Eggs.	Een paar verſche Hoender Eyeren.
A Turkey Egg.	Een Kalkoens Ey.

Bring me a cup or dish of cold milk.	Brengt my een kop ofte kommetje koude Melck.
Reach me a spoon for to eat my boild milk with.	Langt my een lepel om myne gekoockte Melck daar mede te eten.
Cut me a piece of old cheese.	Snyt my een stuck oude Kaas.
Bring here Pepper, Vineger, Salt, and a Sallat.	Brengt hier Peper, Azyn, Sout, en een Salaat.
I love a dish of fish, both Sea- and Rivier-fish.	Ick magh (wel) een Schotel Visch, beyde Zee- en Rivier-visch.
Boy, make haste, and give me a glas of strong beer, and to this Gentilman a glas of wine.	Jongen, rept u, en geeft my een glas goet Bier, en een glas Wyn aan dien Heer.

Words of most use Amongst the marchents.	*Woorde van meest Gebruyck onder de Kooplieden.*
To adres.	Addresseeren (aan Schryven.)
Agio, Advance fo bank monia.	Agio, koers van 't bank gelt.
Laberage.	Arbyd's-loon.

Com-

Commission.	Commissie.
Bils of loading.	Cognossementen.
Costume.	Convoy Gelt.
Brockeridgs.	Courtage of Makelaardy.
To Endors.	Endorcere of Teykenen.
Invoice.	Facture.
Loss or dammage in a Schep.	Havery (schade in een Schip.)
Banck-monie.	Bank-gelt.
Exchange.	Wissel.
Case-monie.	Kas-gelt.
Rechange.	Her-Wissel.
At Sight.	Op Sight.
Usance one montch time to pay.	Uso een maant tyd te betaale.
Doeble usance.	Twe uso (of maende.)
Provision.	Provisie.
A Protest.	Een Protest.
Waigh monnie.	Waag-gelt.
Charges.	Onkosten.
Accepted.	Aangenoomen (geacceptcert.)
Leadger.	Grootboek.
The Journael.	Het Journaal.
The Memoriale.	Het Memoriaal.
The Couting hows.	Het Kantoor.
Anount Currant.	Rekening Courant.

Severall Letters.

Nortwick Octob. $\frac{6}{15}$ 1705.

MY loving Cousin,

I have understood that you shall come to be tabled with my Master, therefore I let you know how you must live here; First, you must get up every morning at six a clock, and wash your hands and face, then rense your mouth, and rub your teeth, and then you must go into your chamber and pray; after that, you must come into the school, and hear a chapter read, and learn your lesson, then you go down again, and get for your breakfast a piece of bread and butter, and when you have eaten that, go again into the school, and say your lesson to the Master, and write till twelw a clock, when the Maid calls us down to dinner; after dinner you go into the school again, and stay till half an hour past five, and then you play half an hour, and after that, you must come and read a chapter till the supper be ready, then half an hour after that, you must prepare you for bed: thus we live here, and I let you know this, to inform you thereof before hand, out of the true love which I bear you, as being

Your affectionate Cousin

L. G.

Ho-

Verscheyde Brieven.

Noortwyck den $\frac{2}{13}$ October, 1705.

MYn lieve Neef,

Ick heb verstaan dat ghy hier by myn Meester in de kost sult komen leggen, so sal ik u laten weten hoe ghy hier leven moet; voor eerst, ghy moet alle morgen te ses uuren opstaan, en wel uwe handen en aangesicht wassen, als dan uwe mont spoelen, en de tanden wryven, en dan moet ghy in u kamer gaan, en bidden, daar na moet ghy op school komen, en hooren een Capittel leesen, en leeren uwen les, dan gaat gy weder beneden, en krygt tot uwe ontbyt een stuk Boter en Broot, en als ghy dat gegeten hebt, gaat gy weder op school, en segt uwe les op aan de Meester, en schryft dan tot twaalf uuren, wanneer de Meyd ons afroept om te komen eeten, na de middagh komt gy weder op school, en blyft tot half ses, en dan speeld ghy een half uur, daar na moet gy een Capittel komen lesen, tot dat het Avondmaal gereed is, dan een half uur daar na moet gy u bereyden te bed te gaan: Aldus leven wy hier, en ick laat u dit weten, om u van te vooren te verwittigen, uyt de oprechte liefde die ick u toedrage, als zynde

Uwe toegenege Neef
L. S.

HOnoured Father,

My humble duty unto you presented, giving you hearty thanks for your tender love to me, and great care of my education; I make bold at this time, having gained a little skill in the art of writing, to present you with a few lines, being the first fruits of my labours; and I hope in a short time to be better accomplished, and to give you such an account of my proceedings as shall demonstrate that your cost and charges are not bestowed on me in vain. Mean while I humbly crave your acceptance of this, as coming from him who in all things studieth to give you content, being now and ever

Beverwyck
Octob. 20. 1705.

Your obedient Son
A. D.

Haarlem in Holland Octob. 20. 1705.

MY dear Brother,

Providence having separated our bodies for a season, directs us also how to improve in every place where we come: and precious time, which never can be recalled, is to be made use of with our utmost diligence. Our minds which never

EErwaardige Vader,

Na voorgaande aanbiedinge myns schuldigen plichts, bedanke ik U E. hertelyk voor uwe tedere liefde tot my waarts, en groote sorge voor myne opvoedinge. Ik verstoute my tegenwoordig, zekere kennisse in 't schryven bekomen hebbende, aan u te betoonen dese weynige letteren, zynde de eerste vruchten van myn arbeydt; en ick hoope in 't korte noch meer ervaren te zyn, en u soodanige blycken van myn toenemen te geven, welke te kennen sullen geven dat ghy geen onkosten en arbeydt aan my te vergeefs gedaan hebt; Ondertusschen smeeck ick dit in danck te willen aannemen, als uyt hem voortkomende, die in alles sich bevlytight U E. contentement te geven, blyvende nu en altoos

Beverwyck den 20.
October, 1705.

U E. onderdanige Soon
A. D.

Haarlem in Hollandt, *Octob.* 20. 1705.

DIerbare Broeder:

De Voorsienigheyt onse Lichamen voor een tyd afgescheyden hebbende, wyst ons aan hoe wy ons over al daar wy komen te dragen hebben: en de kostelycke tydt, die niet te herroepen is, moet men met de d'uyterste

never can be separated, must therefore by our pens be constantly communicating to one another in such things, as may encrease our mutuall knowledge, and continue the testimonies of our reall affections to each other. You have the advantage of your native Country, a good air, great plenty of all things necessary, and especially the constant advice of our vertuous Parents: I dwell in a neat and cleanly City, among very civil people, have a due freedom, am indifferently well supplyed, gain knowledge in Arithmetick, and Book-keeping, am in a way of attaining the methods of merchandizing, and correspondence in sundry parts of the world, with many other advantages: but that which must make both our enjoy ments prosperous to us, is the gracious temper of our minds, and the blessing of God thereupon, which I heartily wish for us both, and so rest

Your most endeared Brother

A. D.

Utrecht,

vlyt gebruycken. Onſe gemoederen, welcke noyt van den anderen konnen worden afgeſondert, moeten derhalven door onſe pennen geduurig met malkanderen diſcoureeſen van ſoodanige ſaken, die onſe onderlinge kenniſſe mogen vermeerderen, en de getuygeniſſen van onſe oprechte genegentheden tot malkanderen continueeren. Ghy hebt het voordeel van uw' Vaderlandt, een geſonde lucht, groote overvloet van alle nootdruft, en voornaamlyck de geduurige heylſame raadt van onſe vroome Ouders. Ik woone in een nette en reyne Stadt, onder veele Borgerlycke Luyden; geniete behoorlycke vryheyt, worde redelyck wel onderhouden, neme toe in de kenniſſe van Cyffer-konſt en Boek-houden, ben nu op den wegh van een ſtyl van Koopmanſchap te bekomen, en correſpondentie in verſcheyden Geweſten der Werelt, nevens veel andere voordeelen; doch het gene onſer beyde genot voorſpoedigh moet maken, is de deughtſame gematigtheyt onſer gemoederen, en Godts zegen daar op, 't welck ons beyde hertelyck toewenſchende, blyve

Uwe geaffectioneerde Broeder

D. B.

Utrecht, Octob. 22. 1705.

Sir,

When I turn my thoughts and pen towards you, who have been my old Fellow-Student, in whose society I have had so much complacence, and from whose affable deportment, and free communication, such rare discoveries as might serve to enrich my mind above the trite and common Notions of Vulgar Pretenders, I must acknowledge, that the Remembrances of you are a fresh tincturing of my rude Genius, a mollyfing dew and a greatfull odour, enamouring and delighting all my senses: and I could write all day to such a friend with the greatest fasility and fluency, and blame my eyes also, if at night they should encline to such a drousiness as should prevent my converse or restrain the motions of my mind from your dear self. Oh how true do I now find your words, that true Philosophy is to be preferr'd before all the gold in the Indies! *and the enriching of the*

stolid

Uytrecht, 22. *Octob.* 1705.

Myn Heer,

SOo wanneer ick myne gedachten en penne t'uwaarts wende, die myn mede-Scholier zyt geweeſt, in wiens geſelſchap ik ſoo groot behagen hebbe geſchept, mitsgaders dat lieftallig comportement, en die openhertige mededeelinge van ſoodanige rare outdeckingen, welcke dienen mochten tot verryckinge van myn gemoet boven den trant en d'algemeene notitien der gener die ſlechts een gewoonlyke profeſſie doen: ſoo moet ik voorwaar bekennen, dat de gedachteniſſen uwer, myn ruwe geeſte met een friſſe verwe overtrecken, en voor my zyn een verſachtende dauw en aangename reuck, waar door alle myne ſinnen verlieſt en verquikt worden; en ik ſou met ſeer groot gemack, en ſoet-vloeyentheit den gantſchen dagh aan ſoodanigen Vriendt konnen ſchryven, en oock myne oogen beſtraffen, by aldien datſe in der nacht ſoo ſlaperig mochten worden, dat daar door d'ommegang met ſoo waarden Vriendt belet, ofte genegentheden myns gemoets van hem ſouden worden afgeweert. Och! hoe waarachtig bevind ik nu dat uwe woorden zyn, te weten, dat de rechte Philoſophie ofte Wysgierigheyt boven all' het gout in *Indiën* te waardeeren is, en dat de

noble parts of the mind superlativly exceeding all those cabinets of Jewels and tons of treasure which vulgar spirits make their God. But this short Epistle is, through the straits of time which imprison my active thoughts, to be confined within those narrow bounds, which onely permit me to tell you, that the vain conversation of most men here, and the confusedness of their janglings in the Schools, with their advancing of their Scholastical Theology, and confining the vast and noble spirit of man to an Aristotelian *Philosophy, have rendred all my hope for advantages from the Academy unusefull and uncomfortable; I wish 't were better with you in* England) *hereupon I betake my self to a more retired state, wherein my mind is transcending all those other seeming substances, but reall shadows: Yet can I never live so abstractedly from other men and things, but that I must still retain in the more intimate recesses of my thoughts, your worthy self; to whom I am.*

Ever obliged

R. E.

edele deelen des gemoedts te verrycken alle de cabinetten van Juweelen, een tonne schats, daar de gemeene man zyn Godt van maeckt, verre te boven gaat. Doch dese myne beknopte Brief wordt, door de engheyt ofte kortheyt des tydts, die myne werkelyke gedachten gevangen neemt, binnen dese naauwe paalen bepaalt, welke my slechts toelaten U.E. bekent te maken dat de ydele ommegangh der meeste menschen alhier, en de verwertheyt der knibbelingen in de Scholen; nevens de verheffinge van hunne Schoolgeleerde Godtgeleertheyt, en de bepalinge van de wydtluftige en edele geest des menschen binnen de palen van een *Aristotelische* wysgierigheyt alle myne gewenschte verhoogingen d'Academie onnut en troosteloos hebben gemaakt: (ick wensche dat het U.E. in *Engeland* beter ga,) hier op is het dat ick my tot eensamer plaats begeve; waar in myn gemoet alle die andere schynbare wesens, doch wesentlycke schaduwen, overtreft: echter evenwel kan ick van andere menschen en dingen soo afgescheyden niet leven, of ick moet noch in myn aller-innerste eensame gedachten gestadigh behouden uwe eerwaardige Persoon, wien ick altydt verobligeert blyve

R. E.

Severall Letters and other things peculiarly relating to Marchendize.

One friend counselleth another how to proceed well in merchandizing which he newly begun.

The superscription.

To Mr. B. L. *Merchant in* Amsterdam.

MY *dear Friend* B. L. *having heard that you have begun to trade for your self, and that you have taken upon you so great and weighty a calling as a merchant adventurer, I have thought my self bound as a professed Friend of yours, to congratulate you in your estate, and to give you the best advise I can for your better managing of your affairs. First therefore let me advise you, not to bee too hastie to be rich, for* Salomon *sayth*, he that hasteth to be rich shall suddainly come to povertie. *Be sure, in the first place, that you fear God, and serve him instantly night and day, and let not your cares for this life hinder you of doing any part of your duty*

Verscheyde Brieven en andere saken, besonderlyck raeckende 't stuck van Koopmanschap.

Eenen Vrient geeft den anderen raat, hoe hy in sijnen handel die hy eerst begonnen heeft, wel voort sal varen.

Het opschrift.

Aan de *Heer B. L.* Koopman tot *Amsterdam.*

MYn geliefde Vrient *B. L.* gehoort hebbende, dat ghy voor u selfs begonnen hebt te handelen, en dat ghy soo grooten en gewichtigen beroep aangenomen hebt, een Koopman avonturier te wesen, heb ick my als verbonden geacht, my als u.e. vrient uytgevende in uwen staat te verblyden, en u.e. de beste raat te geven dat my mogelyck is, tot beter uytvoeringe van uwen handel. Laat my U E. dan in 't eerste raden, dat ghy u niet al te seer en spoet om ryck te worden, want *Salomon* segt, *die sich haastet om ryck te worden, sal met 'er haast tot armoede vervallen.* Siet ten eersten wel toe, dat gy de vreese Gods hebt, hem sonder op-houden dag en nacht dienende, en laat oock de sorgen van dit leven u van geen gedeelte der plicht die ghy God schuldig zyt, beletten.

duty to God. Be not too greedy of falling into much businesse: for great merchandise soon makes a man either rich or poor. Acquaint your self much with the uncertainty or fading condition of outward things, and be strong in faith and hope of eternall life: for Merchants run many hazards, fears, and adventures, and often undergo great losses; and if you have not a foundation laid up for the life to come, you may possibly meet sometimes with such changes here, as may make your heart to quake. Whatsoever you take in hand or do, be sure te deal justly with all men: for ill gotten goods seldom prosper long. Rob not the Prince of his customs; for many times a pound that way gotten costs ten. Trade not in deceitfull, unmerchantable, and false wares. Keep just weights, equal ballance, and lawfull measures. Take good notice of all that you receive in, and pay out, in the way of your trade. Keep your books and accompts exact and in good order, for therein stands much

letten. Weest niet al te gierig om al te veel te doen te hebben: want grooten koophandel veroorsaackt een mensch haast ryck of arm te worden. Van de onseeckerheyt en verganckelyckheyt van aartsche dingen sult ghy u verseeckeren, en sterck in den geloove en hoope van het eeuwige leven wesen: want Kooplieden loopen groote peryckelen, vreesen, en avonturen, en moeten dickwils groote verliesen dragen: en soo gy dan geen fondament voor het toekomende leven geleyt hebt, waar 't mogelyck dat ghy hier al te mets sulcke veranderingen soude ontmoeten die u herte souden doen zidderen en beven. Wat ghy by der handt neemt of doet, weest verseeckert dat ghy alle menschen recht doet: want het heurt selden dat goederen met onrecht verkregen, lang voorspoedig zyn. Ontrooft den Prince van zyn Tollen niet: want een pondt op die maniere gewonnen, kost dickwils wel tien. Handelt niet met bedriegelycke, valsche, of dat geen Koopsmans waar en is. Hout rechte gewichte, gelyke rekening, en wettige maten. Neemt goede acht van al het gene gy in uwen handel ontfangt en uyt-geeft. Hout uwe boeken en reeckeningen bequaam en in goede order: want daar bestaat d'eere van een Koopman grootelycks in. Oversiet uwe boecken dickwils, maackt dat gy uwen staat wel kent, want door het versuym van dien, zynder veele

niet

much the credit of a merchant. Be often perusing you books, acquaint your self with your estate: for many through neglect of that have not onely been undone, but greatly disgraced. Adventure no more at any one time than what if you lost you can by Gods blessing bear. Make your adventures in many parcels, that if one should fail the other perhaps may help the loss. Take heed with whom you trade, and whom you trust. Trust no man but try him first. And seek not without great necessity to be credited of others: for the more you stand on your own feet, the less care and more honour you have. Be not lightly surety for any, for many thereby suffer great damage: neither lightly desire any to be surety for you: for one good turn will ask another. What you have once promised be carefull to perform: for merchants suffer much by not keeping their word. When therefore you have payments to make, provide in time, have the sums and days in continually remembrance. Relie on no other man to the last for your own payments: for so you may be deceived and crack your own credit. Be as carefull as may be not to trade above the compass of your stock. Leav not your busines too much to others, but have

a con-

niet alleenlyck bedorven, maar in groote schande vervallen. Waagt op eenen tyt niet meer, dan soo ghy het quaamt te verliesen, ghy door Godes zegen soudt konnen dragen. Maackt dat het gene ghy avontuurt in veele gedeelten zy, op dat soo d'eene quam te verongelucken, het andere de schade mogelyck soude konnen helpen dragen. Sien toe met wien ghy handelt, en wien ghy vertrouwt. Vertrouwt niemant, of proeft hem eerst. En tracht oock niet sonder groot gebreck van andere vertrouwt te worden; Want hoe vaster ghy in u eygen schoenen staat, hoe minder sorge, en hoe meerder eere ghy sult hebben. Weest voor niemant lichtelyck borge; want veele lyden daar groote schade door: versoekt oock niemant licht borge voor u te blyven, want d'eene vrientschap eyscht den andere. Weest sorghvuldigh na te komen dat ghy eens belooft hebt: want Kooplieden lyden groote schade, door dien sy haar woort niet en houden. Daarom wanneer ghy eenige betalinge te doen hebt, versorght het in tydt: de sommen en verval-dagen altyt in u gedachten hebbende. Verlaat u tot op het lest op niemant wegens u betalinge: want daar door soudt gy konnen bedrogen worden, en u eygen geloof breken. Weest soo sorgvuldig als 't mogelick is, boven de streek van u vermogen niet te handelen. Laat uwe dingen niet te veel op andere

staan:

a continuall overſight of it your ſelf. Live not in faſhion either above your rank, or too much inferiour to it; but keep in a middle way, ſo as your conſcience may not be wounded if you ſhould fail. Love more your honour than riches. Seek not to be credited for all that you can. When you have gained, praiſe God and remember the poor. Be not prodigal, for that is waſting: nor yet niggardly, for that is baſe. Keep ſtill a noble and generous mind guided by a good underſtanding. Shun by all means evill company, and among other things take heed of horſes, wine, and women, which have been the overthrow of many young merchants. Have a certain time ordinarily of being at home, and miſs no man if it be poſſible at time appointed. Frequent the Exchange and meeting places of merchants: for abſence makes a man ſometimes ſuſpected. If you deal for others, do for them as for your ſelf: you thereby gain friends and reputation. Be ſure your adviſe be good, or have it altered, and when it is right follow it punctually. Reckon often with your Maſters or Chapmen, for ſhort reckoning makes long friends.

ſtaan: maar hebt 'er ſelve een geſtadige ooge op. Gaat in uwen dracht, noch boven uwen ſtaat, noch al te veel onder uwen ſtaat: maar houdt u in de middel-wegh: op dat uwe conſcientie niet gequetſt en worde, indien gy quaamt te failleren. Hebt u eere liever als rykdom. Tracht niet voor ſoo veel vertrouwt te worden als ghy kond. Als ghy winſte gedaan hebt, looft God en gedenkt den armen. Weeſt niet overdadigh: want dat is verteerende: noch te gierigh; want dat is verachtelyck. Houd altyd een edel en doorluchtigh gemoet, door een goed verſtand geleyd zynde. Schuwt quaat geſelſchap door alle middelen, en onder andere dingen wacht u voor paarden, wyn, en vrouwen; dewelcke veele jonge Kooplieden bedorven hebben. Stelt een ſeeckeren tyt om gemeenelyk t'huys te weſen, en ſoo 't mogelyck is, ſet niemant te leur op geſette tyden. Verkeert op de Beurſe en andere plaatſen daar Kooplieden by een komen: want af-weſen veroorſaackt ſomtyts dat een menſche in twyffel getrocken wordt. Soo gy voor anderen handelt, doet voor haar als voor u ſelven: daar door verkrygt gy vrienden en een goeden naam. Weeſt verſeeckert dat uw advys goet is, of laat het verandert worden: en wanneer 't recht is, komt het ſonder miſſen na. Reeckent veeltyts met u Meeſters of Koopluyden: want korte reeckeningen veroor-

friends. There are many other things doubtless, which are needfull to be taken care of, which are not possible for me to think on: but time and experience will teach you them. And think it not strange if you learn somthing by shame and loss: for things so learned usually are best remembred. So hoping that mine advise to you herein shall not be altogether cast off, I leave you to God, and rest,

Your faithfull Friend

D. C.

SIr,

It may perhaps yield you content to understand, that within a few days several Merchandizes are come into this Citie, which a while since you desired to have: You do undoubtedly well know what they be. Write me then if you have inclination there to: and also how much: but do it without delay, because I do very well know, that men shall have all things cheaper in the beginning then in the sequel (or following part) *of the sale, which men shall make thereof. As to the Merchandize which you last offerd me, I have* (consulted) *laid it over, that I shall not find my Account (or get what I aimed at) therein: but I inform you of*

Mr.

oorsaacken lange vrientschap. Daar zyn ongetwyffelt veele andere dingen die noodigh zyn waargenomen te worden, die my onmogelyck zyn te bedencken; maar tydt en ervarentheyt sullen u die wel leeren. En denckt het niet vreemt te wesen, dat ghy yets door schande en schade leert: want dingen op die wyse geleert, werden best onthouden. Dus hoopende dat mynen raat aan U E. in desen, in 't geheel niet verworpen sal worden, beveele ick U E. den Heere, en blyve

U. getrouwen Vrient

D. B.

M*Yn Heer*,

Gy sult misschien vernoegt zyn van te verstaan, dat zedert eenige dagen in dese Stad verscheyde Koopmanschappen gekomen zyn, die ghy over eenigen tyd wenschte te hebben. Ghy weet sonder twyffel wat dat is. Schryft my dan soo gy daar toe genegen zyt, en oock hoe veel; maar doet dat sonder uytstel, om dat ick seer wel weet dat men alles beter koop hebben sal in het begin, dan in 't vervolg van 't verkoopen, dat men daar van sal doen. Wat belanght de Koopmanschap die ghy my laatst aanboodt, ick heb overgeleyt dat ick daar in myn reeckeningh niet sal vinden; maar ick wyse U aan *Myn Heer N.* die my betuyght heeft,

Mr. N. *who hath confessed to me, that he wished to have the same, in case you will exchange with him for other goods which he hath, which do vend very well. Heere you see all that at present I have to say; I beseech you to answer with the first, and always to be assur'd of my Friendship.*

Sir,

Your most humble and most obedient Servant.

For Mr. *J. F.* in Genoua:

SIr,
These serve for answer of your acceptable (letter) of the 21 past; that I have well received the small chest with $\frac{4}{5}$ *Pieces of silk Taffety number'd and mark'd* S. S. No. 5. *as soon as I shall have opened the same, the vertue and quality thereof shall be advised you: I shall omit no buyers; yet being the present heavy warr makes great Scarcity of money, I believe I shall befor'd to stay a longer time before I shall able to do any good with the same; but you shall be advis'd of the success.*

The two Bills of exchange charged upon Mr. B. L. *of* 5000 *dold. of which you have communicated the Acceptance, are written off to me in due time; for which I have credited you*

in

heeft, dat hy deselve wel soude te hebben, ingeval ghy een ruylingh met hem wilt doen voor andere saacken die hy heeft, die seer wel verkocht worden. Siet hier alles wat ick u tegenwoordigh te seggen heb. Ick bid u met den eersten te antwoorden, en altyt van myne Vrientschap verseeckert te zyn. Ick ben

Myn Heer,

Uwen ootmoedigen en onderdanigen Dienaar.

Aan de Heer J. F. *in Genoua.*

M*Yn Heer,*

In antwoort van U E. aangename van den 21. passato dient desen, dat het kasje met 20 Ps. Armozyne, genommert en ghemerckt S.S. No. 1. wel hebbe ontfangen, soo dra de selve sal geopent hebben, wert U E. de deught en qualiteyt geadviseert, en sal geen Koopers versuymen. Doch alsoo den tegenwoordigen swaren Oorlogh groote schaarsheyt van gelt maackt, soo vertrouw noch al lange tyt sal moeten wachten eer de selve sal konnen beneficeeren; 't succes werdt U E. geadviseert.

De twee Wissel-brieven een saldo van Monsr. B. L. van 5000 Ducat. waar van U E. de acceptatie hebbe gecommuniceert, zyn my ter behoorlyke tyt in Banco afgeschreven;

in your Reckoning current for gilders 1381 : 4 : 8, with the agio of Bank money at 4½ per cent; wherefore please to make me debitor, that we may agree in one. Further, in trading is no alteration; I refer to the enclosed Price Current; if you see any profit therein, I am ready to concurr with you; wherewith, after cordial salutations, recommend you to God in mercy.

Amsterdam Feb: the 15. 1705.

To Mr. P. C. in Milain.

SIr,

The above is copy of my last; since which I have been without any of your acceptable Letters; wherefore, they will come the sooner: I will not doubt but you shall have had effected the orders for the buying in of the chest of gold thread, which being don, please not to fail to send it me over with the very first; being there is a great longing for it: and the sum thereof you may please to draw over Lyons or either on Paris upon Mr. N. N. where I have given the requisite orders for the honouring of your bills.

waar van U E. op sijn reeckening courant hebbe gecrediteert voor guldens 1301 : 4 : 8 met de agio van Banckgelt à 4½ per cento, waar voor myn gelieft te debiteeren, om accoort te konnen zyn. Voorders in Negotie geen verandering, myn refereerende aan d'ingesloote Prys-Courant. U E. eenigh profyt daar in siende, ben bereydt met U E. aan te gaan, waar mede na cordiale groetenis Godt in genade bevolen.

T. P.

In Amsterdam den 18. February 1705.

Aan de Heer P. C. *in Milaan.*

Mijn Heer,

'T Bovenstaande is Copia van myn laatste, sedert bevinde my sonder U E. aangenaame Brieven, dat dies te korter sal zyn; ick wil niet twyffelen of U E. sal de ordres tot den Inkoop van het kasje Gout-draat geeffectueert hebben, 't welck geschiet zynde, gelieft niet te manqueeren om my op het alder-spoedighste over te senden, alsoo daar groot verlangen na is, en het beloop daar van kan U E. sich prevaleeren te trecken over *Lions*, met ordre op *Parys* in *Sr. N. N.* alwaar de noodige ordres gegeven hebbe om U E. Brieven te honoreeren.

The Product of my Lead which is sold, that will be in a short time to [illegible], *please to bestow in a Bale of silk, 3 Trum and half organsin, at the price you last advised.*

I will hope that you shall have sold the Russia Leather; if not, I desire you let no occasion, be neglected.

Your orders concerning the buying in of 10 Bales of Pepper, have not yet been able to effect, the same contrary to all mens opinions, went higher in the Companys sale in the Respective Chambers of these Lands, than men had thought: but I beleeve that within 3 or 4 weeks the same shall be to be had at the limited price; wherein I shall let no opportunity slip.

The Convoy to Cadix, Leghorn *and* Smirna *is prefixed against* ultimo [illegible]*: if you have any thing to command, I shall perform the same diligently; Further it is in trading as you may see by the enclosed Price-current, to which I refer my self, wherewith &c.*

G. S.

Amsterdam March the 12. 1705.

't Provenu van myn verkofte Lakens, dat nu met den eersten staat te vervallen, gelieft te besteden in een Baaltje Zyde Tram, en half Organsyn, ten pryse als U E. laatst hebbe geadviseert.

De Juchten wil vertrouwen dat U E. sal verkoft hebben, soo niet, versoecke geen occasie voorby te laten gaan.

De ordres rakende den Inkoop van 10 Balen Peper hebbe voor als noch niet konnen effectueeren, alsoo (tegen alle opinie) de selve by de Compagnie in de respective Kameren van dese Landen hooger zyn geloopen als men gegist hadde; maar vertrouwe naar verloop van 3 a 4 weecken noch tot de gelimiteerde prys sal konnen geraacken, daar in geen gelegentheit sal laten voorby gaan.

't Convoy op Cadix, Livorno en Smirna is toegestaan tegens ultimo Juny, soo U E. yets heeft te [illegible], sal deselve op het [illegible]

G. S.

In Amsterdam, den 12 Maart, 1705.

Lon-

London, Octob. 17. 1705.

Sir,

Having finished my seven years Apprentiship, am now entring into the world for employment for my self, and knowing my Trade depends upon acquaintance, I make bold to renew former friendship with you; hoping, if it lies in your power, to do me any kindness therein, you will (for the love you bear to me) do your utmost to help me, and what you shall do therein shall be acceptable to

Your Servant to command

Q. B.

BILLS OF EXCHANGE.

Exon the 1. December, 1705. for 300 pounds Sterling at 33 Shillings and 6 pence Flemish.

At double usance pay this my first Bill of Exchange to Mr. D. C. or order three hundred pounds Sterling at thirty three Shillings six pence Flemish for the value of Mr. J. B. *and place it to mine accompt as per advice.*

Your Friend

P. P.

To Mr. *H. A.* Merchant
in Amsterdam.

Am-

London, ady den 17. October 1705.

MYn Heer,

Myn seven jarigen dienst voleyndight hebbende, ben nu beginnende in de Werels Negotie te doen voor myn selven; en wetende dat myn Neeringe veel op kennisse steunt, soo neme de stoutigheyt myn voorige vriendschap met U E. te vernieuwen, verhopende, indien het in U E. macht is, my eenige vrientschap daar in te bewysen, dat U E. uw uyterste doen sult, (om de liefde die U E. my toedraaght) om my te helpen, en het gene U E. daar in doen sult, sal aangenaam zyn aan

U E. dienstwillige Dienaar.

A. Q.

WISSEL-BRIEF EEN.

Exon ady 1. December 1705. voor 300 pons Sterlings à 35 Schellingen en 6 groot Vlaams.

OP dubbel uso betaal deesen mynen eersten Wissel-brief aan de Heer *D. C.* ofte ordere, drie hondert ponden Sterlincks, a vyf en dertigh Schellingen, en ses groot Vlaams, de waarde van de Heer *J. B.* en stelt het op myn rekening als per advys,

U E. Vriend

P. P.

Aan myn Heer A. H. Koopman tot Amsterdam.

Amsterdam May, the 20. 1705. £ 100
Starlings at 10 days Sigth.

AT ten days Sight pay this my first Exchange unto Mr. A. B. or ordre one Houndret pound Starling, value Mr. C. D. and Compagnie and put to my account as per advis from

Your Frind and Servant

D. E.

To Mr. *A. B.* Marchant
in London.

Amsterdam the 2. May. 1705. £ 150
Starlings at 2 uso.

AT two usance Pay this my first Exchange unto Mr. E. F. or ordre one Houndret pound Starling, value of the same as per advis.

Your Frind and Servant

H. A.

To Mr. *A. H.* Marchant
in London.

Amsterdam 20 May. 1705. £ 100 Starlings a 10 dagen Sigt.

A Tien dagen Sigt Betaalt deese myne Prima, (of eerste) Wissel-Brief aan de Heer *A. B.* of ordre, hondert ponden Starlings, de waarde ontfangen van de Heeren *C. D.* en Compagnie, en stelt op rekening als per advys van

UE. dienstwillige Dinaar

D. E.

Myn Heer A. B. *Koopman tot Londen.*

Amsterdam 2 May. 1705. £ 150 Starlings a 2. uso.

NA twee maanden Betaalt deese myne eerste Wissel-Brief, aan de Heer *E. B.* of ordre, hondert ponden Starlings, de waarde van deselve, als per advys van

UE. dienstwillige Dienaar

H. A.

De Heer A. H. *Koopman tot Londen.*

Amsterdam May the 2. 1705. £ 150 Starlings 2 uso.

At two usance pay this my second Exchange (my first not payed) unto Mr. E. B. or ordre one hundred pound Starling, value of the same as per advis from

Your Frind and Sarvant

H. A.

To Mr. *A. H.* Marchant
in Londen.

London 17. April, 1705. £ 100 Starling
2 uso at 34 ß 5 g.

At two usance pay thes my first Exchange to Mr. G. S. or order one hundred pound Starling, at thirty four Schillings and five pence flemmish per pound Starling, value received here and plat into accounts as per advis from

Your Frind and Sarvant

R. H.

To Mr. *J. D. O.* Marchant
in Amsterdam.

Amsterdam 21 May 1705. £ 150 Starlingen a uso.

NA twee maanden Betaalt deese myne tweede Wissel-Brief (myn eerste niet betaalt zynde) aan de Heer E. B. of ordre een Hondert pond Starlings, de waarde van de zelve als per advys van

UE. dienstwillige Dienaar

H. A.

De Heer A. H. *Koopman tot Londen.*

Londen 17 April 1705. £ 100 Starlings a 2 uso tot 34 ß. 5 g.

NA twee maanden Betaalt deese myne eerste Wissel-Brief aan de Heer *G. S.* of ordre een Hondert pond Starlings, tot vier en dertig Schellingen en vyf grooten Vlaams per pont, de waarde ontfangen van de zelve en stelt op Rekening als per advys van

UE. dienstwillige Dienaar

R. H.

De Heer J. D. O. *Koopman tot Amsterdam.*

An Assignation.

MR. O. N. *be pleased to pay to Mr.* D. H. *or to the bearer* (shewer) *hereof, eight hundred and fifty gilders, and it will be as satisfactory as pay'd to my self;* (or, and it will prove to you good paymant against me.)

W. F.

In Middelburg, the 6. June, 1705.

A Bill of loading (*Connossement*) after the Dutch manner.

S*Hipped by the grace of God in good order, and well conditioned, by* Robert Merchant, *in and upon the good Ship, called the* Palm-Tree, *whereof is Master under God for this present voyage* William Goodman, *and now riding at anchor in the Maese by* Rotterdam, *and by Gods grace bound for* Roan, *to wit* M. W. *ten Bales of Russia Leather, being marked and numbered as in the margent, and are to be delivered in the like good order, and well conditioned (at the aforesaid Port of* Roan) *the danger of the seas only excepted) unto* John Liever *or*

to

Een Assignatie.

SR. O. N. U E. gelieve aan Sr. *D. H.* ofte aan toonder deses, te betalen acht honderd en vyftigh guldens, ende het sal U E. tegens my voor goede betalinge verstrecken.

T. W.

In Middelburgh, den 6.
Juny, 1705.

Een Connossement (A Bill of Loading) *na de Engelsche manier.*

ICk *Willem Goetman* van *Dordrecht*, Schipper naast Godt van mynen Schip, genaamt *De Palm-Boom*, als nu ter tyd gereed leggende in de *Maas* by *Rotterdam*, om met den eersten goeden wint die Godt verleenen sal te zeylen na *Londen*, alwaer myn rechte ontladinge zyn sal, kenne ende bekenne dat ick ontfangen hebbe onder den Overloop van myn voorsz. Schip, van [illegible] *Koopman*, te weten: [illegible] Balen [illegible], al droog ende wel geconditioneert, ende gemerckt met dit voorstaende merck. Al het welcke ick beloove te leveren (indien my Godt behouden reyse verleent) met myn voorz. Schip, te *Londen* voorsz. aan den eersame *Joannes Liever*;

to his assings, he or they paying fraight for the said goods five and twenty Hollands gilders, with primage and average accustomed. In witness whereof the Master or Purser of the said Ship hath affirmed to three Bills of Lading, all of this tenor and date, the one of which three Bills being accomplished, the other two to stand void. And so God send the good Ship to her desired Port in safety. Amen. Dated in Rotterdam the 20. day of October, 1705.

William Goodman.

Een Cognossement (A Bill of Loading) na de Engelsche manier.

Ick Willem Goerman van Dordrecht, Schipper naast Godt van mynen Schip, genaamt De Palm-Boom, als nu ter tyd gelegen [illegible]

[illegible]

[illegible] voorts, aan den eersame Joannes Li- [illegible]

weyt, ofte aan sijn Factoor ofte Gesupporteer-
den, [illegible]
de voorsz. Goet wel en voldaen [illegible]
[illegible]
van [illegible] dat
voorsz. is, soo verbinde ick my selven ende
alle myn goet, ende myn voorsz. Schip met
alle sijn toebehooren. In kennisse der waar-
heyt, soo hebbe ick drie Connossementen hier
af onderteeckent met mynen name, of mynen
schryver van mynent wegen, al van eender
inhoudt, [illegible] voldaen, de andere van
geener waerden. *Gedaen in Rotterdam,
den [illegible] van October,* 1705.

Willem [illegible]

[illegible]

IK [illegible]
[illegible] schuldigh [illegible]
H. Q. [illegible]
[illegible] by my [illegible]
[illegible] ontfangen, [illegible]
van [illegible] aan hem ofte
Thoonder deses belove [illegible] en schadeloos te
betalen over twaalf Maanden, naar dato de-
ses precys, met den Interest van dien, tegens
vier en een quart per cento in 't jaar; tot de ef-
fectuele betalinge toe. Hier vooren verbin-
dende

binding my person and all my goods, moveable and [illegible] [illegible] to the power of all Judges, and Lawes. In witnesse of the truth [illegible] I have [illegible] [illegible]

This day the under-written [illegible] two V. L. and E. H. friendly agreed toge-ther, and have reckoned from the beginning to the end for certain disbursed moneys, and other things, which I. V. L. *demanded and he re-mained indebted to me by the end of the accompt for the summe of 194 gilders, which I acknow-ledge to have received, [illegible] with all our [illegible] [illegible] [illegible] in Amsterdam in the [illegible] presence of A. B. and N. [illegible] [illegible]*

dende myn persoon ende alle myne goederen, geen uytgesondert, stellende deselve tot bedwang van alle Rechteren en rechten. In kennisse der waarheyt dit met myn eygen hant onderteeckent. Actum in *Amstelredam* den 3 *November*, 1705.

R. V.

Een Af-reeckening.

OP huyden, den tienden November 1705. zyn wy *V. L.* ende *B. H.* minnelyck over een gekomen, ende hebben van alles afgereeckent voor verschoten penningen, en andere saken, die ick *V. L.* was eyschende, ende hy my tot slot van reeckeninge schuldigh bleef, voor de somme van 194 guldens, welcke somme ick bekenne ontfangen te hebben; ende hier mede zyn alle onse reeckeningen doot ende te niet, ende alles wat wy met malkanderen hadden uytstaen, voldaan. Aldus gedaan binnen Amsterdam, ten huyse van *A. M.* inde tegenwoordigheyt van *A. H.* ende *N. L.* als Getuygen, den 10. November, 1705.

V. L. B. H.

De

The Ten Command-ments, Exod. 20. 1, 2, 3, &c.

Then God spake all these Words, saying:

I *Am the Lord thy God, which have brought thee out of Egypt, out of the house of bondage.*

The first Commandment.

Thou shalt have no other Gods before my face.

The second Commandment.

Thou shalt not make unto thee any graven Image, nor any likeness of any thing that is in Heaven above, or that is in the Earth beneath, or that is in the waters under the earth: Thou shalt not bow down thy self to

De Thien Geboden, Exod. 20. 1, 2, 3, &c.

Doen sprak God alle dese woorden, seggende:

IK ben de Heere uwen God, die u uit Egiptenland, uit den diensthuise uitgeleid hebbe.

Dat eerste Gebod.

Gy en sult geen andere Goden voor myn aengesichte hebben.

Dat tweede Gebod.

Gy en sult u geen gesneden beeld, noch eenige gelykenisse maken van 't gene dat boven in den Hemel is, noch van 't gene dat onder op der Aarden is, noch van 't gene dat in de wateren onder der aerden

them;

them, nor serve them: for I the Lord thy God am a jealous God, visiting [or, which do visit] the iniquity of the Fathers upon the Children, unto the third and fourth generation of them that hate me, and shewing [or, I do shew] mercy unto thousands of them that love me, and keep my Commandments.

The third Commandment.

Thou shalt not take the Name of the Lord thy God in vain; for the Lord will not hold him guiltless that taketh his Name in vain.

The fourth Commandment.

Remember the Sabbath day to keep it holy

ze. Gy en sult u voor die niet buygen, noch haer dienen; want Ik de Heere uwe Godt ben een yverig Godt, die de misdaed der Vaderen besoeke aen de Kinderen, aen het derde, ende aen het vierde lid der gene die my haten, en doe barmhertigheid aen dusenden der gene die my lief hebben, ende mijne Geboden onderhouden.

Dat derde Gebodt.

Gy en sult den Name des Heeren uwes Godts niet ydelijk gebruyken; want de Heere en sal hem niet onschuldig houden, die sijnen Name ydelijk gebruickt.

Dat vierde Gebodt.

Gedenkt des Sabbat-dags, dat gy dien Hei-

Holy. Six dayes shalt thou labour, and do all thy work: but the seventh day is the Sabbath of the Lord thy God; (then) thou shalt not do any work, thou, nor thy Son, nor thy Daughter, nor thy Manservant, nor thy Maidservant, nor thy Cattel, nor thy Stranger that is within thy Gates. For in six dayes the Lord made Heaven and Earth, the Sea, and all that in them is, and he rested the seventh day; wherefore the Lord blessed the Sabbath-day, and hallowed it.

The fifth Commandment.

Honour thy Father, and thy Mother, that thy dayes may be long

Heiligen. Ses dagen sult ghy arbeyden, ende alle uwe werk doen; maer de sevende dag is de Sabbath des Heeren uwes Godts; (dan) en sult ghy geen werk doen, ghy noch uwe Sone, noch uwe Dochter, noch uwe Dienst-knecht, noch uwe Dienst-maegt, noch uwe Vee, noch uwe Vreemdelingh die in uwe Poorten is; want in ses dagen heeft de Heere den Hemel ende de Aerde gemaeckt, de Zee, ende alles wat daer in is, ende heeft gerust ten sevenden dage; daerom segende de Heere den Sabbath-dag, ende Heyligde de selven.

Dat vyfde Gebodt.

Eert uwen Vader, ende uwe Moeder, op dat uwe dagen ver-

upon

upon the Land, which the Lord thy God giveth thee.

The sixth Commandment.

Thou shalt not Kill.

The seaventh Commandment.

Thou shalt not commit Adultery.

The eight Commandment.

Thou shalt not steal.

The ninth Commandment.

Thou shalt not bear false witness against thy neighbour.

The tenth Commandment.

Thou shalt not covet thy neighbours House, thou shalt not covet thy neighbours Wife, nor his Man-servant, nor his Maid-servant, nor his Oxe,

langt worden in den Lande, dat u de Heere uwe God geeft.

Dat sesde Gebodt.

Gy en sult niet Dood-slaan.

Dat sevenste Gebodt.

Gy en sult niet Echtbreken.

Dat achste Gebodt.

Gy en sult niet steelen.

Dat negenste Gebodt.

Gy en sult geen valsche getuygenisse spreken tegen uwen naasten.

Dat tiende Gebodt.

Gy en sult niet begeeren uwes naesten Huis, gy en sult niet begeeren uwes naesten Wyf, nog sijnen Dienst-knecht, noch sijne Dienst-maegt,

nor his Asse, nor any thing that is thy neighbours.

The H. Prayer, written in *Matth.* 6. which the Lord *Jesus Christ* taught his Disciples, for to Pray thus.

O*Ur Father which art in heaven, hallowed be thy Name, thy Kingdom come, thy will be done, as in Heaven* (so) *likewise upon the Earth: give us this day our dayly bread, and forgive us our debts, even as we forgive our debtors: And lead us not into temptation but deliver us from evil: for thine is the Kingdom, and the power, and the glory for ever.* Amen.

noch sijnen Osse, noch sijnen Esel, noch yet dat uwes naesten is.

Het H. Gebed, geschreven in Matth. 6. *dat de Heere* Jesus Christus *sijne Discipulen geleert heeft, om aldus te bidden.*

ONse Vader, die in de Hemelen [*zys*] uwen Naem werde geheyligt, uw Koningryke kome, uwen wille geschiede, gelyk in den Hemel, [*alsoo*] ook op der Aerden: ons dagelykx brood geeft ons heden, ende vergeeft ons onse schulden, gelyk ook wy vergeven onse schuldenaren: Ende en leid ons niet in versoeckinge, maer verlost ons van den boosen: want uwe is het Koningryke, ende de kracht, ende de

The

heerlykheid in der eeuwigheid, *Amen.*

The Creed.

I Beleeve in God the Father, the Almighty maker (or Creator) of Heaven and Earth; and in Jesus Christ his Onely Son, our Lord, which was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary, suffered under Pontius Pilate, was crucified, dyed, and buried, and descended into Hell.

That is: Continued in the state of the Dead, and under the power of death till the third day.

The third day he arose again from the dead, he ascended into Heaven, and sitteth on the right hand of

Het Geloof.

IK Geloove in God den Vader, den Almachtigen Schepper des Hemels ende der Aerden; Ende in Jesum Christum sijnen Eenig-geboren Sone, onsen Heere, die ontfangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de Maget Maria, die geleden heeft onder Pontio Pilato; is gekruist, gestorven, ende begraven, neder gedaelt ter Hellen.

Dat is: Continueerde in de stand der Dooden, ende onder de magt des doots, tot op den derden dag.

Ten derden dage wederom op-gestaen van den dooden, opgevaren ten Hemel, en sit ter rechterhand Go-

God

God the Father Almighty; from thence he shall come to judge the living, and the dead.

I believe in the Holy Ghost: I believe an Holy Catholick Christian Church, the communion of Saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body, and the live everlasting. Amen.

des des Almachtigen Vaders, van daer hy komen sal om te oordeelen, de levende, ende de dooden.

Ik geloove in den Heiligen Geest: Ik geloove een Heilige algemeine Christelycke Kerke, gemeinschap der Heiligen, vergevinge der sonden, opstanding des vleeschs, ende een eeuwig leven. *Amen.*

Fameliar Phrases. | *Gemeene Spreekwyzen.*

Phrases between a Governess and a young Gentlewoman. | *Spreekwyzen tusschen een Gouvernante, en een Jonge Joffer.*

I Am very sleepy. | IK ben zeer slaaperig.
Let me sleep. | Laat my slaapen.
Do you sleep. | Slaapt gy?
Are you in bed still? | Bent gy nog te bed?
Awake. | Ontwaak.
You sleep too much. | Gy slaapt al te veel.
You are very sleepy. | Gy bent zeer slaaperig.
Rise quickly. | Staa met der haast op.
Why will you not make haste? | Waarom wilt gy u niet haasten?
Are you up? | Zyt gy al op?
Is your sister up? | Is uw Zuster al op?
Take care; You will catch cold. | Draag zorg, gy zult koude vatten.
Blow your nose. | Snuyt uw neus.
Put on my Clothes. | Doe myne kleederen aan.
Dress my head. | Zet myn kap.
Take that clean shirt. | Neem dat schoon hemd.

Wash your hands.	Wasch uw handen.
Comb my head.	Kem myn hoofd.
Lace me.	Ryg my.
Help me.	Helpt my.
Have you done?	Hebt gy gedaan?
Say now your Prayer.	Zeg nu uw gebed.
Begin again.	Begin op nieuws.
Where is your Prayer Book?	Waar is uw gebedeboek?
Fetch your Bible.	Haal uw Bybel.
Read a Chapter.	Lees een Kapittel.
Read softly.	Lees zachtjes.
Spell that word.	Spel dat woord.
You do not read well.	Gy leest niet wel.
You read too fast.	Gy leest al te rad.
You learn nothing.	Gy leert niets.
You observe nothing.	Gy let nergens op.
You do not study.	Gy bevlytigt u niet.
You are idle.	Gy zyt luy.
You do not know your lesson.	Gy kent u les niet.
There is your lesson.	Daar is uw Les.
Why do you speak English to me?	Waarom spreekt gy Engelsch tegen my.
Speak always Dutch.	Spreek altyt Duyts.
Will you eat your break-fast?	Wilt gy ontbyten?
What will you have for your break-fast?	Wat wilt gy tot uw ontbyt hebben?
Take your work.	Neem uw Werk.

Say

Say what you will have. | Zeg wat gy hebben wilt.

Shew me your work. | Toon my uw werk.

That is not well. | Dat is niet wel.

You make mouths. | Gy trekt uw mond scheef.

It is dinner time. | 't Is tyd om 't Middagmaal te houden.

Leave your work. | Laat uw Werk staan.

Sit at Table. | Zit aan de Tafel.

Sit you down. | Zit neer.

Put your Napkin before you. | Doe uw Servet voor.

Where is your knife? | Waar is uw Mes.

Bless the Table. | Zegen de Tafel (of bid.)

Eat some potage. | Eet wat Warmoes.

Eat some. | Eet 'er wat van.

Will you have some mutton. | Wilt gy wat Schaapenvleesch hebben?

Will you have fat or lean. | Wilt gy vet of mager hebben?

Do you love fat? | Eet gy gaarn vet?

Will you have some of that? | Wilt gy daar wat van hebben?

Do you love sauce? | Houdt gy wel van saus?

Tell me what you love. | Zeg my wat gy graag eet.

Eat.	Eet.
You do not eat.	Gy eet niet.
Will you have a bone?	Wilt gy een been hebben?
There is the wing of a Pullet.	Daar is een voorbout van een Kuyken.
Eat bread with your meat.	Eet brood tot uw kost.
You do not eat bread with your meat.	Gy eet geen brood tot u kost.
Have you drunk.	Hebt gy gedronken.
Call for some drink.	Eysch drinken.
Is this meat good?	Is deese kost goed?
Will you have any more of it.	Wilt gy'er ook nog wat van hebben?
Have you eaten enough?	Hebt gy genoeg gegeeten?
Have you dined well?	Hebt gy een goed Middagmaal gedaan?
Do you love cheese?	Houd gy wel van Kaes?
Give grace.	Dank nu.
Go to play.	Ga speelen.
You must make this up again.	Gy moet dit weer verdoen.
Have you a good needle?	Hebt gy een goede Naald?
Have you got some thread?	Hebt gy garen gekregen?
Go to dance.	Gaat dansen.

Have

Have you danced? — Hebt gy gedanst?
Exercise your self. — Oefen u zelven.
Danse a Courant. — Dans een Courant.
You do not dance well. — Gy danst niet wel.
Stand right. — Staa recht over end.
Raise up your head. — Houd uw Hoofd recht op.
Do the reverence. — Doe uw eerbiedigheyd.
Look upon me. — Zie my aan.
Is your Master gone? — Is uw Meester heen gegaan?
Have you done already? — Hebt gy alreede gedaan?
Go to sing. — Gaa zingen.
Carry your book with you. — Neem uw boek met u.
Come to work again when you have done. — Kom weer te werk als gy gedaan hebt.
Have you sung? — Hebt gy gezongen?
Have you a new lesson? — Hebt gy een nieuwe Lesse?
You do not sing well. — Gy zingt niet wel.
Sing a Song. — Zing een Lied.
Go to play on the Guitarre. — Gaa speel op de Luyt.
There is your Guitarre. — Daar is uw Luyt.
Repeat your lesson. — Lees uw Les over.

You do not know it. — Gy kent ze niet.

You know nothing. — Gy kent 'er niets van.

Is your Guitarre in tune. — Is uw Luyt wel gesteld?

Can you tune your Guitarre? — Kond gy uw Luyt wel stellen?

Your Chanterel is worth nothing? — Uw kleyne snaar deugt niet.

You do not hold your Guitarre well. — Gy houdt uw Luyt niet wel.

Return to your work. — Gaa weer aan uw Werk.

Go and learn Dutch. — Ga en leer Duytsch.

Where have you put your Grammar? — Waar hebt gy uw Letterkonst gelaaten?

Look for your Book. — Zie na uw boek.

What lesson have you? — Wat voor een Les hebt gy?

What Dialogue have you read? — Welke t'zamenspreeking hebt gy geleezen.

Read before me. — Lees my eens voor.

You do not pronunce well. — Gy spreekt niet wel uyt.

Can you say your lesson by heart? — Kond gy uw Les van buyten.

You have no memory. — Gy kond niets onthouden.

You *You*

You take no pains. | Gy doet 'er geen moeite toe.

Go and walk in the Garden. | Gaa en kuyer wat in de tuyn.

Do not over-heat your self. | Maak u zelven niet te heet.

Come again quickly. | Kom ras weer.

What will you have for your supper? | Wat wilt gy t'avont eeten?

Come to supper? | Kom om uw avontmaal te eeten.

Eat some milk. | Eet wat melk.

Do not eat so much fruit. | Eet zo veel fruyt niet.

You will be sick. | Gy zult 'er ziek van worden.

Fruit is not good for you. | Fruyt is niet goed voor u.

'Tis time to go to bed. | 't Is tyd om na bed te gaan.

Go to bed. | Gaa na bed toe.

Undress your self. | Ontkleed u.

Pray to God. | Bid God.

Rise to morrow betimes. | Staa morgen vroeg op.

Do you understand him well? | Verstaat gy hem wel?

Did you understand what he said? | Verstond gy wel wat hy zeyde?

Do you understand what he says?	Verstaat gy wat hy zegt?
Do you understand me well?	Verstaat gy my wel?
I do not understand you.	Ik verstaa u niet.
I understand you well.	Ik verstaa u wel.
Do you understand Dutch?	Verstaat gy Duitsch?
I do not understand it.	Ik verstaa 't niet?
I understand it well.	Ik verstaa 't wel.
Doth the Master understand it?	Verstaat het de Meester wel?
Have you understood me?	Hebt gy my verstaan?
I did not understand you.	Ik verstond u niet.
I understood you well.	Ik verstond u wel.
Have you understood him?	Hebt gy hem verstaan?
Have you understood her?	Hebt gy haar verstaan?
Have you understood them?	Hebt gy hen verstaan?
Have you understood them?	Hebt gy heur verstaan?
I do not know what you say?	Ik weet niet wat gy zegt.

What doe you saye?	Wat zegt gy?
What have you said?	Wat hebt gy gezegt?
I heard it.	Ik hoorde het.
I never heard it.	Ik heb het nooit gehoord.
One told it me.	Iemant heeft het my gezegt.
They say so.	Zy zeggen zo.
Every one saith it.	Elk een zegt het.
The Master told it me.	De Meester. . . heeft het my gezegt.
Madam did not tell it me.	Juffrouw heeft het my niet gezegt.
Did he tell it to you.	Heeft hy 't u gezegt?
Did she tell you so.	Heeft zy u zo gezegt?
When did you hear it?	Wanneer hebt gy 't gehoord?
I heard it this day.	Ik hoorde het van daag.
Who told you that?	Wie heeft u dat gezegt?
I do not believe it.	Ik geloof het niet.
'Tis a Chimera.	't Is een verdichtsel.
What doth he say?	Wat zegt hy?
What doth she say?	Wat zegt zy?
What did he say to you?	Wat zeyde hy tegen u?
What did she say to you?	Wat zeyde zy tegen u?

He said nothing to me.	Hy zeyde niets tegen my.
She said nothing to me.	Zy zeyde niets tegen my.
He told me no news.	Hy heeft my geen nieuws vertelt.
Master told me some news.	De Meester heeft my wat nieuws verhaald.
Do not tell him that.	Zeg hem dat niet.
I will tell him.	Ik zal 't hem zeggen.
I will not tell him.	Ik zal 't hem niet zeggen.
I will not tell them.	Ik zal 't hen niet zeggen.
Do not tell them.	Zeg het hen niet.
Have you said that?	Hebt gy dat gezeyd?
No, I did not say it.	Neen ik heb 't niet gezeyd.
The Master told it me.	De Meester heeft het my gezeyd.
Do you know him?	Kent gy hem?
Do you know her?	Kent gy haar?
Do you know them?	Kent gy hen?
I do not know them?	Ik ken hen niet.
We know one another?	Wy kennen malkander wel.
We do not know one another.	Wy kennen malkander niet.

I think I know him.	Ik denk dat ik hem ken.
I think I have seen him.	Ik denk dat ik hem gezien heb.
I have known him.	Ik heb hem gekend.
I have known her.	Ik heb haar gekend.
We have known one another.	Wy hebben malkander gekend.
He did known me well.	Hy kende my wel
She did know me well.	Zy kende my wel.
I never knew him.	Ik heb hem nooit gekend.
Do you know me?	Kent gy my?
Do you not know me?	Kent gy my niet?
I have forgot your name.	Ik heb uw naam vergeeten.
Have you forgot me?	Hebt gy my vergeeten?
Doth she know you?	Kent zy u?
Doth Master. . . know you?	Kent Meester. . . u?
Master. . . doth not know me.	Meester. . . kent my niet.
Mistriss doth not know me.	Juffrouw kent my niet.
Master. . . knows me well.	Meester. . . kent my wel.

He doth not know me.	Hy kent my niet.
He doth not know me any more.	Hy kent my niet meer.
He hath forgot me.	Hy heeft my vergeeten.
She knows me no more.	Zy kent my niet meer.
Do you see one another.	Ziet gy malkander?
I see him every day.	Ik zie hem alle dagen.
I see her every day.	Ik zie haar alle dagen.
We see one another often.	Wy zien malkander dikwils.
We see one another no more.	Wy zien malkander niet meer.
I see them often.	Ik zie hen dikwils.
I have not seen him this great while.	Ik heb hem in lang niet gezien.
I did not see her this great while.	Ik heb haar in lang niet gezien.
I have not seen them this great while.	Ik heb hen in lang niet gezien.
One sees you no more.	Men ziet u niet meer.
One never sees you.	Men ziet u nooit.
'Tis a miracle to see you.	't Is een wonder u te zien.

We saw one another formerly. — Wy hebben malkander voor deezen wel gezien.

Master.... saw me. — Meester. . . heeft my gesien.

He never saw me. — Hy heeft my nooit gezien.

I saw him but once in my life. — Ik heb hem maar eens van myn leeven gezien.

I have seen him by change. — Ik heb hem by geval gezien.

I see him no more. — Ik zie hem geen meer.

Go to see there. — Gaa om daar te zien.

When will you see Master.... — Wanneer zult gy Meester . . . gaan besoeken?

I have the honour to know him. — Ik heb de eere van hem te kennen.

I will see him after noon. — Ik zal hem na de Middag zien.

Pray remember me to him. — Doe myn groetenisse aan hem.

What is it a Clock? — Hoe laat is 't?

What a Clock do you think it is? — Hoe laat denkt gy dat het is?

See howe laet it is? — Zie hoe laat het is.

Do you know what it is a Clock. — Weet gy ook hoe laat het is?

Tell me what a Clock it is.	Zeg my eens hoe laat het is.
I do not know what a Clock it is.	Ik weet niet hoe laat het is.
One of the Clock struck just now.	't Is zo even een uur geslagen.
'Tis a quarter past one.	't Is een quartier over eenen.
It is half an hour past one.	't Is half twee.
It is three quarters past one.	't Is een quartier voor tween.
Two of the Clock will strike presently.	't Zal daadelyk twee slaan.
It has not struck one yet.	't Heeft nog geen een geslagen.
It has not struck two yet.	't Heeft nog geen twee geslagen.
I have not heard the Clock.	Ik heb de Klok niet gehoord.
'Tis two by the Sun.	't Is twee by de Zon.
'Tis between three and four.	't Is tusschen drien en vieren.
It struck four just now.	't Heeft zo even vier geslagen.
It has struck five.	't Heeft vyf geslagen.
About ten of the Clock.	Ontrent tien uuren.
This Clock goes too fast.	Dit Uurwerk gaat te rad.

This

This Clock goes too slow.	Dit Uurwerk gaat te langzaam.
'Tis but one by my Watch.	't Is nog maar een uur by myn Uurwerk.
The Clocks do not agree.	De Klokken verscheelen.
See by the Sun.	Zie aan de Zon.
The hour is passed.	't Uur is gepasseert.
His hour was come.	Zyn uur was gekomen.
Where is your hourglass?	Waar is uw Zandlooper?
Have you an hourglass?	Hebt gy een Zandlooper?
Within eight days.	Binnen acht dagen.
Within a fortnight.	Binnen veertien dagen.
Speak out.	Spreek uyt.
You speak too low.	Gy sprecht al te zacht.
Toward night.	Tegen den avond.
At night.	t'Avond.
Come this way.	Kom dit heen.
Go by that way.	Gaa die weg langs.
Pass this way.	Gaa dit heen.
Pass that way.	Gaa dat heen.
Let us pass the other side.	Laat ons aan de andere zyde gaan.
On the right hand.	Ter rechterhand.
On the left hand.	Ter slinkerhand.

By

By the Sun.	By de Zon.
By the Moon.	By de Maan.
Turn upon your right hand.	Slaa aan uw rechterhand om.
The sixth house of the street on the left hand.	Het zesde huys van de straat aan de slinkerhand.
Are you married?	Bent gy getrouwd?
How many times have you been married?	Hoe dikwils bent gy al getrout geweest?
How many Wives have you had?	Hoe veele vrouwen hebt gy al gehad?
Are you Father and Mother living still?	Leeft uw Vader en Moeder nog?
Sir, is your Father living?	Myn Heer leeft uw Vader nog?
His Father and Mother are dead.	Syn Vader en Moeder zyn dood?
Is your Mother living?	Is uw Moeder nog in 't leeven?
My Mother is dead.	Myn Moeder is dood.
My Father is dead.	Myn Vader is dood.
My Father died four years ago.	Myn Vader is al over vier jaaren gestorven.
My Mother is married again.	Myn Moeder is weer getrouwd.
My Father is married again.	Myn Vader is weer getrouwd.

Is

Is Master. . . married?	Is Monsier. . . getrouwd?
Is Mistris. . . married?	Is Juffrouw. . . getrouwd?
How many Children have you?	Hoe veel Kinderen hebt gy?
Have four.	Ik heb 'er vier.
Sons or Daughters?	Zonen of Dochters?
I have a Son and three Daughters?	Ik heb een Zoon, en drie Dochters.
How many Brothers have you?	Hoe veele Broeders hebt gy?
I have four.	Ik heb 'er vier.
I have none.	Ik heb 'er geen.
How many Sisters have you?	Hoe veel Zusters hebt gy?
How old is Master?	Hoe out is Monsieur?
How old is Mistris?	Hoe out is Juffrouw?
How many Children hath he?	Hoe veel Kinderen heeft hy?
How many hath she?	Hoe veel heeft zy 'er?
When will you go into the Country.	Wanneer gaat gy na buyten of op 't Land?
The Master is gone into the Country.	De Meester is na buyten gegaan.
My Lady is gone to London.	Mevrouw is na Londen gegaan.
Is your Sister married?	Is uw Zuster getrouwd?
When was she married?	Wanneer is zy getroud.

She

She is not married?	Zy is nog ongetrouwd.
She is going to be married.	Zy zal gaan trouwen.
She will not marry.	Zy wil niet trouwen.
I will not marry,	Ik wil niet trouwen.
'Tis very cold.	't Is zeer koud.
I am very cold?	Ik ben zeer koud.
Are you not cold?	Bent gy niet koud?
How cold is it?	Hoe koud is 't?
Warm your self.	Warm u wat.
Let us warm our selves.	Laatenwe ons wat warmen.
Come near the fire.	Kom dicht by 't vuur.
Let us come near the fire.	Laat ons by 't vuur komen.
Make a good fire.	Leg een goed vuur aan.
Make a fire.	Leg een vuur aan.
Blow the fire.	Blaas het vuur aan.
Kindle the fire.	Steek het vuur aan.
The fire is out.	't Vuur is uyt.
Put a Fagot in the fire.	Leg een takkebos in 't vuur.
Let us burn a Fagot.	Laat ons een takkebos branden.
Put Coal into the fire.	Leg koolen aan 't vuur.
Put out the fire.	Doof het vuur uyt.
Light the Candle.	Steek de kaers aan.

Put

Put out the Candle.	Doe de kaers uyt.
The fire is almost half [illegible]	't Vuur is half geglommen.
There is a good fire.	Daar is een goed vuur.
That Coal burns well.	Die koolen branden wel.
Snuff the Candle.	Snuyt de Kaers.
This is good Wood.	Dit is goed hout.
It rains.	Het regent.
The wind blows.	Het waeyt.
The wind is high.	Het is een harde wind.
It freezes.	Het vriest.
It thaws.	Het dooit.
It snows.	Het sneeuwt.
It hails.	Het hagelt.
Doth it freeze?	Vriest het?
Doth it snow?	Sneeuwt het?
Good chear and good fire.	Goede cier en een goed vuur.
Are you not cold?	Zyt gy niet koud?
Do you burn Coal in Holland?	Brandt gy koolen in Holland?
Come and warm your self.	Kom en warm u wat.
Is it so cold at Paris as at London?	Is het te Parys wel zo koud als te Londen?
It is colder in Swedland than here.	Het is in Zweden kouder als hier.

This

This is a very melancholy day.	Dit Is een zwaarmoedige dag.
The days are very short.	De dagen zyn zeer kort.
'Tis not day light at seven of the Clock.	't Is te zeven uuren nog geen dag.
'Tis not day-light at five of the Clock.	't Is te vyf uuren nog geen dag.
The nights are very long.	De nachten zyn zeer lang.
It doth nothing but rain.	Het doet niet dan regenen.
One cannot tell how to spend his time.	Men weet niet hoe men zyn tyd zal doorbrengen.
The Winter doth not please me.	Ik heb geen zin in de Winter.
It is soon night.	't Is met der haast avond.
One cannot see any more at five.	Men kan te vyven niet meer zien.
'Tis a dying season.	't Is een afgaande tyd.
It is misty.	Het is mistig.
One cannot see neither Heaven nor Earth.	Men kan Hemel noch Aarde zien.
It is very dark.	Het is zeer duyster.
The days begin to lengthen.	De dagen beginnen te lengen.
The days are a little longer.	De dagen zyn al een weynig langer.

It is not so cold to day as yesterday:	't Is van daeg zoo koud niet als gisteren:
'Tis colder to day than yesterday.	't Is van daag kouder als gisteren.
'Tis very cold still.	't Is nog vry koud.
It was yesterday very cold.	't Was gisteren zeer koud.
It was colder last year.	Het was verleden jaar kouder.
This is a very cold Winter.	Dit is een zeer koude Winter.
We have had no Winter yet.	Wy hebben nog geen Winter gehad.
The Winter is gone.	De Winter is verby.
We had a terrible Winter two years ago.	Wy hadden over twee jaar een felle Winter.
Do you remember the great Winter?	Mag u die harde Winter nog wel heugen?
I never saw so cold a Winter.	Ik heb nog nooit zo een koude Winter meer beleefd.
'Tis fine weather.	't Is mooi weer.
It is a fine day.	Het is een schoone dag.
Let us go a walking.	Laat ons wat gaan wandelen.
The days are very long.	De dagen zyn zeer lang.

'T

'Tis fine in the Country.	't Is nu mooi op 't Land.
There is a fine nose-gay.	Daar is een mooi ruykertje.
That nose-gay smells well.	Die ruyker ruykt wel.
Let us go and walk in the Garden.	Laat ons wat in de tuyn gaan wandelen.
Let us go into the shadow.	Laat ons in de schaduw gaan.
Let us enter into that green Arbor.	Laat ons onder dat groen loof gaan.
How do you call that flower.	Hoe heet die Blom.
There is a fine flower.	Daar is een mooye blom.
They are fine violets.	Dat zyn schoone Violetten.
Let's gather some.	Laat 'er ons wat plukken.
Make me a nose-gay.	Maak my een ruykertje.
There are fine roses.	Daar zyn schoone roozen.
What rose-tree is that.	Wat is dat voor een Roozeboom?
Give me one.	Geef 'er my een.
Take one.	Neem 'er een.
There is a fine alley.	Dat is een mooye gallery.

The

The trees are very green.	De boomen zyn zeer groen.
Give me that Tulip.	Geef my dien Tulp.
It begins to be hot.	't Begint heet te worden.
I have eaten Cheries already.	Ik heb alreede Karsen gegeeten.
Let us go abroad.	Laat ons eens uytgaan.
Let us walk.	Laat ons wat kuijeren.
Let us go into the Spring-Garden.	Laat ons in de Fonteyn-hof gaan.
The Weather is very sweet.	't Weer is zeer lieflyk.
The aire is very temperate.	De lucht is zeer gematigd.
Will you be pleased to walk after supper?	Belieft het u naa de Avondmaaltyd wat te wandelen.
We had no Spring.	Wy hebben geen Lente gehad.
The seasons are out of order.	De saisoenen zyn uyt hunne order.
We had no Spring.	Wy hebben geen Lente gehad.
'Tis a little Winter.	Dat is een korte Winter.
Nothing is forward.	Niets is voorlyk.
All is too forward.	Alles is al te voorlyk.

How

How hot it is.	Hoe heet is 't!
'Tis very hot to day.	't Is zeer heet van daag.
'Tis an exceeding heat.	't Is een geweldige hitte.
I cannot endure the heat.	Ik en kan de hitte niet verdraagen.
I do not love heat.	Ik ben geen liefhebber van hitte.
I sweat.	Ik zweet.
I sweat all over.	Ik ben overal bezweet.
Heat hinders me from sleeping.	De hitte hindert my van slaapen.
'Tis not so hot to day as it was yesterday.	't Is van daag zo heet niet als gisteren.
I am very hot.	Ik ben zeer heet.
We have a very hot summer.	Wy hebben een zeer heete Zomer.
The air is colder.	De Lucht is koelder.
'Tis choaking heat.	't Is smachtend heet.
I never felt such heat.	Ik heb nog noit zulk een hitte gevoeld.
Is it as hot in France as here?	Is het wel zo heet in Vrankryk als hier?
It is hotter there.	't Is heeter daar.
It is very hot there.	't Is daar zeer heet.
Let us go a swimming.	Laat ons gaan zwemmen.

Let

Let us go to wash our ſelves.	Laaten we ons gaan baaden.
The heat is over.	De hitte is al over.
I can do nothing during the heat.	Ik kan niets doen zo lang het zo heet is.
The cold comes.	De koude komt.
We want rain.	Wy mankeeren regen.
There are abundance of fruits this year.	Daar is zeer veel vrucht dit jaar.
There is a fine Melon.	Dat is een ſchoone Meloen.
Do you love Melons?	Eet gy gaern Meloenen.
We are going into the Country.	Wy gaan in 't Land (of na buyten.)
'Tis too hot.	't Is al te heet.
Let us not go out.	Laat ons niet uytgaan.
It thunders.	Het Donderd.
It lightens.	Het Blikſemt.
'Tis a great ſtorm.	't Is een zware ſtorm.
Corns are ſpoiled.	't Koren is bedurven.
We are in the Dog-days.	Wy zyn in de hondsdagen.
The Dog-days are paſſed.	De hondsdagen zyn over.
The days are very much shortned.	De dagen zyn al veel gekort.

'Tis cold in the morning.	't Is koel ſmorgens.
The Vintages are fine this year.	't Is een goede Wyn-oogſt dit jaar.
The Winter comes.	De Winter komt aan.
The Winter is at hand.	De Winter ſtaat voor de hand.
The evenings are long.	De avonden zyn lang.
'Tis good to be near the fire	't Is nu goed dicht by een vuur.
There is abundance of wines this year.	Daar is dit jaar zeer veel wyn gevallen.
Wine is cheap.	De wyn is goed koop.
The Vines were fine.	De Wyn-gaarden ſtonden ſchoon.
They have gathered a world of fruit.	Zy hebben magtig veel vruchten vergaderd.
The new wine is good.	De nieuwe wyn is goed.
It was very hot in Holland *this Summer.*	't Is van deeſe ſomer zeer heet in Holland geweeſt.
The fire begins to ſmell well.	't Vuur begint nu aangenaam te worden.
'Tis neither cold nor hot.	't Is niet koud noch heet.

The

The cold weather is come. | 't Koude weer is nu gekomen.

Dialogues between two persons. | *t'Zaamenspraaken tusschen twee Persoonen.*

The first Dialogue. | *De eerste t'zamenspraak.*

G*Od morrow Sir.* | GOeden morgen Heer.

Your servant. | Uw dienaar.

I am yours. | Ik ben de uwen.

How do you do? | Hoe vaart gy.

At your service. | t'Uwen dienst.

I am very glad to see you. | Ik ben blyde u te zien.

I most humbly thank you. | Ik bedank u ootmoediglyk.

How doth the Gentleman your Cousin? | Hoe vaart myn Heer uw Neef.

He is well, I thank God. | Hy is wel, Godt dank.

I believe he is well. | Ik geloof dat hy wel is.

He was well yesternight. | Hy was gister avond nog wel.

He was well the last time I saw him. | Hy was wel toen ik hem lest sag.

Whare is he?	Waar is hy.
In the Country.	Op 't landt.
In Town.	In de stad.
At home.	Te huys.
He is gone out.	Hy is uyt gegaan.
How doth Mistris.	Hoe vaart Juffrouw.
She is well.	Zy is wel.
I believe she is well.	Ik geloof dat zy wel is.
She was well yesterday morning.	Zy was gisteren morgen nog wel.
Have you seen Master?	Hebt gy myn Heer gesien.
I say him yesterday.	Ik heb hem gisteren gezien.
I saw him the other day.	Ik heb hem noch over een dag of ettelyk gezien.
I saw him last week.	Ik heb hem verleden week gezien.
I saw him just now.	Ik zag hem zo even.
I saw him to day.	Ik heb hem van daag gezien?
How doth he do?	Hoe vaart hy?
Very well.	Zeer wel.
Have you been at the Court?	Bent gy aan 't Hof geweest?
I was there yesterday.	Ik was daar gisteren.

I come

I come from thence.	Ik kom 'er van daan.
Do you know that Gentelman?	Kent gy dien Heer?
I know him well.	Ik ken hem wel.
I do not know him.	Ik kan hem niet.
I know him by sight.	Ik kan hem van aanzien.
I know him by reputation.	Ik ken hem door zyn goede naam.
I have the honour to know him.	Ik heb de eere hem te kennen.
I have not the honour to know him.	Ik heb de eere niet van hem te kennen.
Do you know that Gentelwoman?	Kent gy die Juffrouw?
I know her well.	Ik ken haar wel.
I do not know her.	Ik ken haar niet.
I know her by sight.	Ik ken haar van aanzien.
I have the honour to know her.	Ik heb de eere haar te kenneu.
I have not the honour to know her.	Ik heb de eere niet van haar te kennen.
When did you see Madam?	Wanneer hebt gy Juffrouw gezien?
When did you see her?	Wanneer zaagt gy haar?
I saw her yesterday.	Ik zag haar gisteren.

A great while ago.	Lang geleden.
From whence come you?	Waar van daan komt gy?
I come from London.	Ik kom van Londen.
From the Court.	Van 't Hof.
From Master.	Van Meester.
What news?	Wat nieuws?
I know none.	Ik weet van geen.
I have not read the Gazette.	Ik heb de Courant niet geleezen.
Whither do you go?	Waar gaat gy?
I go to Westminster.	Ik ga na Westmunster.
To the Court.	Na 't Hof.
To Whitehall.	Na Withal.
To the Play-house.	Na de Schouwburg.
To France.	Na Vrankryk.
To Madam.	Na Juffrouw.
To Church.	Na de Kerk.
To our house.	Na onzent.
Hard by.	Dicht by.
To see a Friend.	Om een Vriend te bezoeken.
Remember me to Mistris.	Myn groetenis aan Juffrouw.
Do me that friendship.	Doe my die Vriendschap.
I will not fail.	Ik zal niet missen.
Farewell.	Vaar wel.

Tho

The ſecond Dialogue between two Gentlewoman.

MAdam, your moſt humble ſervant.

I am yours.

Are you well?

Yes I thank God, but I am very much afflicted.

Why?

Madam is not well.

What ails she?

She has pain in her head.

May I not ſee her.

I do not know.

Is she a bed.

Doth she ſleep.

I am going to ſee her.

She prays you to excuſe her.

She cannot ſpeak to any body.

De tweede t'Zamen-ſpraak tuſſchen twee Joffers.

JUffrouw uw ootmoedige dienareſſe.

Ik ben de uwe.

Bent gy noch wel?

Ja God dank, maar ik ben vry wat bedroeft.

Waarom?

Juffrouw is niet wel.

Wat ſchort haar?

Zy heeft pyn in haar hoofd.

Mag ik haar niet zien.

Ik weet het niet.

Is zy te bed?

Slaapt zy?

Ik ſal haar eens gaan ſien.

Zy bidt dat gy haar verſchoont.

Zy kan tegen niemand ſpreecken.

She endeavours to rest.	Zy zoekt wat te rusten.
Where is the Gentleman your Father?	Waar is myn Heer uw Vader.
He is in his Chamber.	Hy is in sijn Kamer.
He has company with him.	Hy heeft gezelschap by hem.
He is bussie.	Hy is beezig.
He is not well neither.	Hy is ook niet wel.
What ails he?	Wat schort hem.
He hath catched cold.	Hy heeft koude gevat.
Where is your sister?	Waar is uw zuster?
She is gone to the Exchange.	Zy is na de beurs gegaan.
When will she come again.	Wanneer komt zy weer.
She will return presently.	Zy komt straks weerom.
She will not tarry.	Zy zal niet lang uytblyven.
She will return anon.	Zy zal haast weer komen.
What will you do after dinner?	Wat zult gy na 't middagmaal doen?
What you will, if my mother be better.	Al wat gy wilt, indien mynMoeder wat beter is.

Will

Will you go with me?
Wilt gy met my gaan.

Whither will you go?
Waar wilt gy gaan?

To walk in the Garden.
In den Tuyn wandelen,

Come, I will.
Ja ik wil.

Or else will you play at Cards?
Of anders wilt gy met de kaart ſpeelen?

I cannot play.
Ik kan niet ſpeelen.

I am the moſt unfortunate in the world at gaming.
In het ſpeelen ben ick de ongelukkigſte menſch van de weereld.

Why?
Waarom?

I loſe always, I loſt yeſterday five Guinies.
Ik verlies altyd, ik verloor giſteren wel tzeſtig guldens.

I never win.
Ik win nooit:

I will never play.
Ik zal nooit ſpeelen.

I am going away then.
Ik ga dan heen.

Are you ſo much in haſte?
Hebt gy zulk een haaſt?

Will you dine with us?
Wilt gy te middag met ons eeten?

I pray you to excuſe me.
Ik bid u verſchoon my.

We have company at home.
Wy hebben geſelſchap t'huys.

They stay for me at home.

Zy wachten my t'huys.

Farewell then, till I have the honour to see you again.

Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.

The third Dialogue.

De derde t'Zamenspraak.

Come in, Sir.

Kom in, myn Heer.

You are welcome.

Gy zyt welkom.

Are you ready.

Bent gy gereed?

Not yet.

Nog niet.

Stay a little.

Wacht een weynig.

What weather is it?

Wat weer is het?

It is fair weather.

Het is mooi weer.

How have you done since yesterday.

Hoe hebt gy u bevoelt sint gisteren.

Very well to serve you.

Zeer wel om u te dienen.

Do you know your lesson.

Kent gy u les.

No, for I have no memory.

Neen, want ik heb geen geheugenis.

I am dull.

Ik ben bot.

What do you say, Sir.

Wat segt gy, myn Heer.

You learn well.

Gy leert wel.

I cannot speak.

Ik kan niet spreeken.

I cannot discourse.	Ik kan geen reden voeren.
You speak well.	Gy spreekt wel.
You flatter me.	Gy vlyt my wat.
It is impossible.	Dat is onmogelyk.
Did you know Master E.	Hebt gy Meester E. gekent.
I knew him by sight.	Ik heb hem van aansien gekent.
What is become of him.	Wat is van hem geworden?
He is dead.	Hy is Dood.
How long since.	Hoe lang geleden?
A month since.	Een maand geleden.
Whne will you come again.	Wanneer komt gy weer?
After to morrow,	Overmorgen.
Farewell, Sir.	Vaar wel myn Heer.
I do not improue.	Ik neem niet toe.
I cannot take pains.	Ik kan geen moeite aanwenden.

The fourth Dialogue. / *De vierde t'Zamenspraak.*

W*Hat do you want?*	WAt moet gy hebben?
Is Master . . . at home?	Is Meester. . . t'huys?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.

Is he up?	Is hy al op?
An hour ago.	Al over een uur.
Is he busied?	Is hy bezig?
I believe he is.	Ik geloof ja.
Who is with him?	Wie is by hem?
There is company.	Daar is geselschap.
Can I speak with him?	Kan ick hem niet spreken?
Presently.	Terstond.
Where is he?	Waar is hy?
In his Chamber.	In zyn kamer.
Shew me his Chamber.	Wys my zyn kamer.
You oblige me.	Gy verplicht my.
Pray Sir, excuse me if you please.	Ik bid u myn Heer verschoon my, zo't u belieft.
What do you desire of me.	Wat begeert gy van my.
Will you be pleased to sit.	Belieft het u te zitten.
Master... presents his service to you.	Meester... bied u zyn dienst aan.
How does he do?	Hoe vaart hy?
Very well, I thank God.	Zeer wel, God dank.
Do you live with him?	Woont gy by hem?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.
Are you an English-man?	Bent gy een Engelsman?

What

What Country man are you?	Wat landsman bent gy.
I am of York.	Ik ben van Jork.
How do you like our Country?	Hoe gevalt u ons Land.
'Tis the finest Country in the world.	't Is 't schoonste Land van de Wereld.
I have been at London, it is a fine City.	Ik ben te Londen geweest, 't is een schone stad.
Was you there long?	Hebt gy daar lang geweest?
Two years.	Twee jaar.
You speak like an Englishman.	Gy spreekt als een Engelsman.
I speak a little to make me understand.	Ik spreek een weynig, om verstaan te konnen worden.
Tell your Master I will come to morrow to see him.	Zegt uw Meester dat ik hem morgen zal komen zien.
I will not fail.	Ik zal niet mankeeren.
I will take my leave of you.	Ik zal myn afscheyd van u nemen.
God be with you.	God geleyde u.

The fifth Dialogue.	*De vyfde t'Zamenspraak.*
Cotchman.	Koetsier.
Sir.	Myn Heer.
Are you hired?	Bent gy gehuurd?
What do you say?	Wat zegt gy?
Do you not understand me?	Verstaat gy my niet?
I do not know what you say.	Ik weet niet wat gy zegt.
I do not understand you.	Ik verstaa u niet.
I do not understand Dutch.	Ik verstaa geen Duytsch.
Speak English.	Spreek Engelsch.
I ask you if you are hired?	Ick vraag u of gy verhuurd bent?
Now I understand you.	Ik verstaa u nu wel.
No, whither will you go?	Neen, waar wilt gy na toe?
To London.	Na *London.*
To what place?	Aan welke plaats?
To the Royal Exchange.	By de Koninklyke Beurs.
How much must you have.	Hoe veel moet gy hebben?
Two Shillings.	Twee schellingen.

'*Tis*

'Tis too much.	Dat is te veel.
I will give you one shilling.	Ik zal 'er u een Schelling geven.
'Tis too little.	Dat is te weynig.
Will you take eighteen pence?	Wilt gy achtien pence hebben?
Indeed I cannot.	Zeker ik kan niet.
'Tis not enough.	't Is niet genoeg.
I will take another then.	Dan zal ik een ander nemen.
Step into the Coach.	Stap in de Koets.
Coachman, stop here.	Koetsier, hou hier stil.
Open the dore.	Doe 't portier open.
Have you some business here?	Hebt gy hier iets te doen?
Have a little patience.	Heb een weynig geduld.
But, Sir, time goes away.	Maar, myn Heer, de tyd verloopt vast.
Do not trouble your self, I will content you.	Ontrust u niet, ik zal u te vrede stellen.
Will you stay long?	Zult gy lang uytblyven?
No, I will return presently.	Neen, ik zal dadelyk weerkomen.
You have been very long.	Gy hebt lang uyt geweest.
I cannot help it.	Ik kan 't niet helpen.

Here,

Here, there is your money.

Hier daar is uw geld.

I must have more.

Ik most meer hebben,

You shall haven none more.

Gy sult niet meer hebben.

Then I must be content.

Dan moet ik te vrede zyn.

The sixth Dialogue, / *De Zesde t'Zamenspraak,*

Between two young Ladies. / *Tusschen twee jonge Joffers.*

IS the dinner ready?

IS 't middagmaal gereed?

No, it is not yet.

Neen nog niet.

When will it be ready?

Wanneer sal het gereed zyn?

It will be ready within an hour.

't Zal binnen een uur gereed zyn.

What have we for dinner?

Wat hebben wy te middag te eeten?

We have a young Turkey and other things.

Wy hebben een jonge Kalkoen en nog iets anders.

Is the table-cloth laid?

Is de Tafel gedekt?

Not yet.

Nog niet.

Have

Have we company?	Hebben wy geselschap?
I know not.	Ik weet het niet.
They are going to dinner.	Zy gaan om middagmaal te houden.
The dinner is ready.	Het middagmaal is gereed.
They have set the table.	Zy hebben de tafel aangezet.
The meat is on the table.	De Kost is al op de tafel.
They are at table.	Zy zitten aan tafel.
Have they rung the Bell?	Hebben zy de klok al geluid?
Have we some potage?	Hebben wy wat pottazi?
Come to dinner.	Kom tot het middagmaal.
I cannot dine.	Ik luft van de middag geen eeten.
I cannot eat.	Ik kan niet eeten.
I am not hungry.	Ik heb geen honger.
Have they dined?	Hebben zy 't middagmaal al gehouden?
Have they taken away the Table?	Is de Tafel al op genomen?
Is the dancing Master come?	Is de Dansmeester gekomen?
No, he is not come yet.	Neen hy is nog niet gekomen

When

When will he come?	Wanneer zal hy komen?
He will come presently.	Hy zal terstont komen.
Is this his day?	Is 't van daag zyn dag?
Yes, 't is his day.	Ja 't is nu zyn dag.
He will come then.	Dan zal hy wel komen.
The Singing Master is come.	De Zang-meester is gekomen?
When did he come?	Wanneer quam hy?
He came just now.	Hy komt daar zoo eeven.
There is the Guitarre master.	Daar is de Luytenist.
Where is he?	Waar is hy?
He is in my Ladies chamber.	Hy is in Mejuffers kamer.
Is the English Master gone?	Is de Engelsche Meester al weg?
No, he is not gone yet.	Neen, hy is nog niet weg gegaan.
When will he go away?	Wanneer zal hy weg gaan?
He is going away.	Hy gaat zo heen.
He is gone.	Hy is al weg.
Is Mistriss at home?	Is Juffrou t'huys?
She is gone to London.	Zy is na *Londen* vertrokken.

When

When will she return?	Wanneer zal zy weer komen?
She will return this night.	Zy komt van deezen avont nog weer.
Are you sure of it?	Weet gy't wel?
Yes, I am sure of it.	Ja ik weet het zeker.

The seaventh Dialogue.

De Zevende t' Zamenspraak.

Between two young Gentlewomen.

Tusschen twee jonge Juffers.

Where is Mistris?	Waar is Juffrouw?
She is in her Chamber.	Zy is in haar kamer.
Are you sure of it?	Weet gy't wel?
I believe it.	Ik geloof zo.
Did you not see my Sister?	Hebt gy myne Zuster niet gezien?
No, I did not see her.	Neen, ik heb haar niet gezien.
Where do you go?	Waar gaat gy na toe.
Into my chamber.	Na myn kamer.
Will you goe with me?	Wilt gy met my gaan?
Will you play?	Wilt gy speelen?
At what game?	Wat souden wy speelen?

At

At Cards.	Met de Kaart.
I cannot play.	Ik kan niet speelen.
Let us go then a walking.	Laat ons dan wat gaan kuyeren.
Where shall we go?	Waar zullen wy gaan?
Where you will.	Waar gy wilt.
It is too hot.	Het is al te heet.
Let us stay a little.	Laat ons een weynig wachten.
Are you hot?	Bent gy heet?
Yes, indeed.	Ja zeker.
What do you look for?	Waar na ziet gy?
I look for my masque.	Ik zie na myn masker.
Will you come down?	Wilt gy beneden komen?
Presently.	Daadelyk.
Stay a little.	Wacht een weynigje.
What Lady is that?	Wat voor een Mevrouw is dat?
'Tis the Countess of. . .	't Is de Gravinne van. . .
Do you know her particularly?	Kent gy haar wel?
I have that honour.	Ik heb die eere.
You have many acquaintances here.	Gy hebt hier veel kennissen.
Schuw me a grace.	Doet my een gunst.

With

With all my heart. — Van harten gaarn.

Command me. — Gy hebt maar te gebieden.

What do you desire of me? — Wat begeert gy van my?

To carry me to my Lady the Countess of... — Dat gy my brengt by Mevrouwe de Gravinne van...

'Tis done, she will be very joyfull to know you. — Nu heb ick 't gedaan, zy zal blyde zyn u te kennen.

My Dear, I am infinitely obliged to you. — Myn waarde, ik ben oneyndelyk aan u verplicht.

I am wholly yours. — Ik ben ganschelyk de uwe.

The aght Dialogue. — *De achtste t'Zamen-spraak.*

Have you any Chambers ready furnished to be let? — Hebt gy eenige gestoffeerde Kamers te huur?

Yes, Sir. — Ja myn Heer.

How many have you? — Hoe veel hebt gy 'er?

We have two. — Wy hebben 'er twee.

Are they one pair of stairs high? — Zyn zy op de eerste verdieping?

Yes, Sir. — Ja myn Heer.

Let

Let me see them.	Laat my ze zien.
Come in if you please.	Kom in zo 't u belieft.
Follow me.	Volg my.
How much do you take a week?	Hoe veel neemt gy 's weeks?
Twenty shillings for the two.	Twintig Schellingen voor de twee.
'Tis very mutch.	Dat is zeer veel.
I can find some cheaper.	Ik kan 'er wel beter koop vinden.
I will give you Sixteen shillings for them.	Ik zal 'er u zestien schellingen voor geeven.
I can not take them.	Dat kan ick niet doen.
Shall we agree?	Zullen wy accordeeren?
If you please.	Indien 't u belieft.
Will you take no less?	Wilt gy 't niet minder doen?
No Sir, if you were my own brother.	Neen myn Heer, al waart gy myn eygen Broeder.
Well, I will give you what you ask me.	Wel ik zal u den zo veel geeven als gy my eyscht.
Where are your things?	Waar is uw goed?
Somebody will bring them presently.	Iemant zal het terstont brengen.

Are

Are your beds good?	Zyn u Bedden goet?
See them.	Bezie ze eens.
Must I pay you before hand?	Moet ik u voor af betaalen?
As you please.	Zo als 't u belieft.
I will pay you when you will.	Ik zal u betaalen wanneer gy 't hebben wilt.
Sir, some body asketh for you.	Myn Heer, daar is imant die na u vraagt.
Who is he?	Wie is 't?
'Tis an Englishman.	't Is een Engelsman.
Ask him his name.	Vraagt hem zyn naam.
'Tis Master N.	't Is Heer *N.*
Desire him to come in.	Versoek hem in te komen.
Desire him to come up.	Vraag hem of hy belieft boven te komen.

The ninth Dialogue.	*De negende t'Zamenspraak.*
I *Am very glad to see you.*	IK ben zeer blyd dat ik u zie.
I dit not believe to make so happy an encounter.	Ik had niet gedacht zulken geluckige ontmoetinge te zullen doen.

You

You see that men meet togeather.	Gy ziet dat menschen malkanderen ontmoeten.
I am very glad to see you again once more in my life.	't Verheugt my zeer dat ik u nog eens in myn leeven mag zien.
When did you arrive at London?	Wanneer bent gy te Londen gekomen?
The last week.	Verleeden week.
Where do you lodge?	Waar bent ghy t'huys.
In the Pall-mall.	In de Maliebaan.
In what place?	In wat plaats?
Near Saint James.	Dicht by St. Jacobs.
Is it not at Master...	Is't niet by Mr...
I do not know his name.	Ik weet zyn naam niet.
When did you come away from Paris?	Wanneer quam gy van Parys?
A fortnight ago.	Voor veertien dagen.
Where was the King?	Waar was de Koning?
He was at Versailles.	Hy was te Versailles.
Did you see our Ambassadour?	Hebt gy onzen Ambassadeur gezien?
Yes, Sir, he made a brave entry.	Ja myn Heer, hy deed een treffelyke intreede.

Have

Have you been in your Court?
Hebt gy aan ons Hofgeweest?

Will you carry me thither?
Wilt gy 'er my na toebrengen?

I will.
Ja gaarn.

May one see the King a dinner?
Kan men den Koning zien eeten?

What time doth he dine?
Wat tyd eet hy 's middags?

Doth he dine in publick?
Eet hy opentlyk?

Where were you last summer?
Waar waart gy verleeden zomer?

I was in Marshal Crequi's Army.
Ik was in 't Leger van den Marschalk de Crequi.

Will you stay here some while?
Zult gy hier een poos blyven?

I shall be here but eight days.
Ik zal hier maar acht dagen blyven.

Why so little a while?
Waarom zulk een korten tyd?

I will return into France.
Ik zal weer na Vrankryk gaan.

What are ye come here for?
Waarom bent gy hier gekomen?

I am come to buy Horses.
Ik ben hier gekomen om Paerden te koopen.

What time may one
Op wat tyd kan

G *find*

find you at home? | men u t'huys vinden?

I go out every morning at seven of the Clock. | Ik gaa alle Morgens te zeven uuren uyt.

I will give my self the honour to see you to morrow morning. | Ik zal my zelven de eere geven dat ik morgen ochtend u een kom bezoeken.

You shall be wellcome. | Gy zult welkom weezen.

Farewell, Sir. | Vaar wel myn Heer.

Your most humble Servant. | Uw ootmoedige dienaar.

The tenth Dialogue.
De Tiende t'Zamenspraak.

I *Am very glad to see you.* | IK ben blyde u te zien.

How have you done since I saw you in Holland? | Hoe is 't met u geweest, sint dat ik u in Holland zag?

Very well, at your service? | Zeer wel, t'uwen dienst.

How do you spend your time every day? | Hoe brengt gy uw tyd dagelyks door?

I go abroad, for I have nothing to do. | Ik gaa wat kuyeren; want ik heb niets te doen.

Have you no acquaintance at Court? | Hebt gy geen kennis ten Hove?

No,

No, Sir.	Neen, myn Heer.
I will give you some.	Ik zal 'er u wel aan helpen.
Do me that kindness.	Doet my die vriendschap.
How do you like our Court?	Hoe gevalt u ons Hof?
'Tis one of the most magnificent in the world.	't Is een van de prachtigste in de Wereld.
Sir, you are very rich in England.	Myn Heer, gy zyt in Engeland zeer ryk.
Why, Sir?	Waarom, myn Heer.
One may see it by the fair buildings of London.	Men kan 't wel zien aan de schoone gebouwen te *Londen*.
How do you like them.	Hoe staanze u aan?
Indeed, Sir, that surprises me, it is the finest City upon the Earth.	Zeker, myn Heer, ik sta 'er over versteld, het is de schoonste stad van de wereld.
I am of your opinion.	Ik ben van uw gevoelen.
They are rather Palaces than Houses.	't Zyn eerder Paleyzen dan huyzen.
When will you come to see me again?	Wanneer zult gy my weer komen bezoeken?
When you please.	Als 't u belieft.

 I

I shall be very glad to see you.

Ik zal blyde zyn u te zien.

Are you in hast?

Hebt gy haast?

Yes, Sir, except your commands retain me.

Ja myn Heer, ten zy uwe bevelen my op-houden.

I will not take you off from your business.

Ik wil u van uw be-zigheyt niet afhouden.

Go to your business: Good night.

Gaa heen om uwe dingen te doen, goe-den nacht.

Pray, Sir, command me.

Myn Heer, gebied my maar, bid ik u.

Do you not lodge at Master?

Bent gy niet t'huys by Meester?

Is't not at the sign of the White Lion?

Is 't niet in de witte Leeuw?

The eleventh Dia-logue.

De elfde t'Zamen-spraak.

Sir, according to your Commands, I come to render you my respects.

Myn Heer, volgens uw bevel, kom ik u myn eerbiedigheid bewyzen.

I am infinitely obli-ged to you for it.

Ik ben daar om aan u ten hoogsten verplicht.

Take the pains to sit down.

Neem doch de moei-te om neder te zitten.

I do my duty.	Ik kom myne plicht naa.
Without ceremony.	Zonder ceremonien.
You have prevented me.	Gy bent my voorgekomen.
I was resolved to go to see you the first.	Ik was van voorneemen om u eerst bezocht te hebben.
Tell me what time you are at home.	Zeg my wanneer gy t'huys bent.
You will give your self too much trouble.	Gy zult u zelven al te veel moeite aandoen.
You will do me too much honour.	Gy zult my al te groot een eere aandoen.
What good news will you tell me this morning?	Wat goede tyding komt gy my deezen morgen verhaalen.
I have heard nothing to day.	Ik heb van daag niets verstaan.
Tell me some.	Verhaal my iets.
The Dutch Post is not come.	De Duytsche Post is noch niet gekomen.
Did you see the Regiment of Guards?	Hebt gy 't Regiment van de Garde gezien?
What do you say of them?	Wat zegt gy 'er van?
They all look like Captains.	't Gelyken alle wel Kapiteyns.

Will you dine with me?

I pray you to excuſe me. I muſt go to the Exchange.

Are you ſo much in haſte?

Yes, Sir, 'tis time to go there.

Do not fail to be to morrow at home.

I will not fail.

What time will you be there?

About ten of the Clock.

Do you promiſe it me?

Yes ſure.

Farewell, till I have the honour to ſee you again.

The twelft Dialogue.

H*Ave you good Horſes?*

Where to go?

Wilt gy te middag met my eeten?

Ik bid u dat gy my verſchoont, ik moet na de Beurs gaan.

Hebt gy zulk een haaſt?

Ja myn Heer, 't is tyd om daar na toe te gaan.

Laat niet na morgen t'huys te zyn.

Ik zal niet miſſen.

Wat tyd zult gy daar zyn?

Ontrent tien uuren.

Belooft gy 't my?

Ja zeeker.

Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.

De twaalfde t'Zamenſpraak.

HEbt gy goede paarden?

Waar zouden zy na toe?

To

To go to Norwich.	Na Norwich.
Yes Sir, we have very good ones.	Ja, myn Heer, wy hebben 'er die zeer goed zyn.
Where are they?	Waar zyn zy?
I will shew them unto you.	Ik zalze u toonen.
How many must you have?	Hoe veel moet gy 'er hebben.
I must have four.	Ik most 'er vier hebben.
Will you have a Guide?	Wilt gy een Leydsman hebben?
Yes, help me to one.	Ja, beschik 'er my een.
How long will you stay in your journey?	Hoe lang zult gy op uw reyze uytblyven?
Eight days.	Acht dagen.
How much do you take a day?	Hoe veel neemt gy 's daags.
I take...	Ik neem...
What must the Guide have?	Hoe veel moet de Leydsman hebben?
He must have...	Hy moet hebben...
I will do as others do.	Ik zal doen als anderen.
When must you have them?	Wanneer moet gy ze hebben?
To morrow morning.	Morgen ochtend.

What time?	Tegen wat tyd?
At five of the Clock.	Tegen vyf uuren.
They shall be ready.	Zy zullen gereed zyn.
Must you be paid here?	Moet men u hier betaalen?
'Tis all one.	Dat 's even veel.
Sir, give me an earnest.	Myn Heer, geef my een pand.
How much do you ask me?	Hoe veel begeert gy?
What you please.	Zo veel als 't u belieft.
Hold there are two Crowns.	Hou daar zyn twee Kroonen.
How many leagues is it from hence to Norwich?	Hoe veel mylen is 't van hier na Norwich?
There are. . .	Het is. . .
Is it a fine City?	Is 't een mooije stad?
Very fine.	Ja een heel mooije.
Give us good Saddles.	Geef ons goede Zadels.
You shall have some of the best.	Gy zult van de beste hebben.
Will you see the Guide?	Wilt gy den Leydsman zien?
'Twill be time enough to see him to morrow morning.	't Zal tyds genoeg zyn als wy hem morgen ochtend zien

The therteenth Dialogue.

De dertiende t'Zamenspraak.

Between a Physician and a sick Body.

Tusschen een Dokter en een Zieke.

Sir, I have sent for you.

Myn Heer ik heb u ontbooden.

What ails you?

Wat deert u?

I have a pain in my head; my heart akes, and I have a pain in my stomach.

Ik heb pyn in myn hoofd, myn hart doet my zeer, en ik heb pyn in myn maag.

How long is it since?

Sedert hoe lang is't geweest?

Since yesterday.

Sedert gisteren.

Have you slept this night?

Hebt gy van deese nacht wat geslaapen?

No, I cannot sleep.

Neen, ik kan niet slaapen.

Have you a good stomach?

Hebt gy eenige trek tot eeten?

Not a tall.

Ganschniet.

Let me feel your pulse.

Laat my uw pols voelen.

You have a Fever.

Gy hebt een koorts.

I feel a heavinesse through all my body.

Ik voel een looimheyd door al myn leden.

You must be let blood.	Gy moet gelaaten worden.
I was let blood the other day.	Ik ben onlangs eerst gelaaten.
'Tis no matter; to morrow you shall also take Physick.	Daar is niet aan gelegen, morgen zult gy ook Medicyn inneemen.
Do not go out; keep your bed.	Gaat niet uyt; houdt het bedde.
What Diet must I keep?	Aan wat voor kost moet ik my houden?
Take new laid Eggs, and broth.	Gebruyck versche Eyeren en Vleeschnat.
Have you a Nurse?	Hebt gy een Oppaster?
Send for one.	Laat'er een haalen.
Some body ask for me; I must go to see a Patient.	Daar is iemand die na my vraagt; Ik zal moeten gaan om een patient te bezoeken.
Take courage.	Schep moed.
I am going away.	Ik gaa heen.
Pray come again to morrow to see me.	Ey lieve, kom morgen weer eens na my zien.
I will not fail.	Ik zal niet in gebreeke blyven.
Nurse, let some body	Oppaster, laat eens

go

go for a Chirurgion.	iemand om een Barbier gaan.
Whom will you have?	Wien wilt gy hebben?
The same who has let me blood already.	Die zelfde die my noch eens gelaaten heeft.
What is his name?	Hoe heet hy?
I know not; ask it below.	Ik weet het niet; vraag het beneden.
How do you find your self now?	Hoe bevind gy u zelven nu.
I am very Sick.	Ik ben zeer ziek.
Call some body.	Roep iemand.
I am almost spent.	Ik ben ten eynde van myn krachten.
I am a dying.	Ik sterf.
It will be but a small matter, you are not in danger.	't Mag geen quaad, gy hebt geen nood.
Do not stir, I find my self a little better.	Verroer u niet, ik bevind my zelven een weynig beter.

The fourteenth Dialogue.

De veertiende t'Zamenspraak.

The second Visit.

Het tweede Bezoek.

YOu are very carefull.	GY zyt zeer zorgvuldig.

Are you something better?	Zyt gy wat beter?
Yes, I thank God.	Ja, God dank.
Your Fever is gone.	Uw Koorts is weg.
I find my self a little better.	Ik bevoel myn zelven een weynig beter.
Have you been let blood.	Bent gy gelaaten?
I was let blood yesterday.	Ja; ik wierd gisteren gelaaten.
Where is your blood?	Waar is uw bloed?
It is upon the window.	't Staat in 't venster.
You need to be let blood once more.	Gy moet nog eens gelaaten worden.
Your blood is over-hot, and corrupted.	Uw bloed is al te heet en bedurven.
Did your Physick work well?	Werkte uwe Medicyn wel?
Very well.	Zeer wel.
How many times were you at stool?	Hoe dikwils gingt gy af?
Ten or twelve times.	Tien of twaalf maal.
Doth your head ake still?	Doet uw hoofd nog zeer?
No.	Neen.
So much the better.	Zo veel te beter.
You must take after to morrow another Purge.	Gy moet overmorgen nog eens purgeeren.

I will do what you shall order me. — Ik zal uw order volgen.

Keep your self warm. — Houd u warm.

Have you no better stomach? — Zyt gy niet wat graager?

Yes, Sir, I could eat some thing of a Pullet. — Ja, myn Heer, ik zoud wel iets van een Kuyken konnen eeten.

There is no danger. — Daar is geen perykel.

What do you drink? — Wat drinkt gy?

Some small beer with a tost. — Kleyn bier, met een stukje geroost brood.

That is good. — Dat is goed.

Endeavour to rest; to morrow I will come again this way. — Zie toe dat gy moogt rusten; ik zal morgen weer dit heen komen.

The fifteenth Dialogue. — *De vyftiende t'Zamenspraak.*

The third Visit. — *Het derde Bezoek.*

Doth all go well to day? — Gaat alles van daag nog wel?

I am a great deal better. — Ik ben veel beter.

Did you sleep well this night? — Hebt gy van de nagt wel geslaapen?

Perfectly well. — Zeer wel.

Your Fever is quite gone.	Uw koorts is gantsch wegh.
I am much obliged to you.	Ik ben zeer aan u verplicht.
Within two or three days you may go abroad.	Binnen twee of drie dagen moogt gy wel weer uytgaan.
Take a litte wine.	Neem een weynig wyns.
Of what wine?	Van welke wyn?
White wine, or Claret?	Witte wyn of roode?
Of what you please.	Die 't u belieft.
Have you a good stomach now?	Zyt gy graag nu?
I am very hungry.	Ik ben zeer hongerig.
You may eat, but moderately.	Gy moogt wel eeten, maar maatig.
Did you not see Master S.?	Hebt gy Meester *S.* niet gesien?
I come from him.	Ik kom van hem van daan.
How doth he do?	Hoe vaart hy?
He is very sick.	Hy is heel ziek.
Is he in danger.	Loopt hy gevaar?
Ai truly.	Ja wel ter degen.
Is there no hope?	Is 'er geen hoop meer?
There is none at all.	Neen geensins.

He

He is a dead man.	Hy is een dood mensch.
How long has he been sick?	Hoe lang is hy ziek geweest?
These two Months.	Deeze twee maenden.
What distemper has he?	Wat ziekte heeft hy?
He is in a Consumption.	Hy is in een teering.
How many Children has he?	Hoe veel kinderen heeft hy?
He hath seven.	Hy heeft 'er zeven.
I think his wife is much afflicted.	Ik geloof dat zyn vrouw zeer bedrooft is.
She will not be comforted.	Zy wil haar niet laaten troosten.
I have great pity on her.	My jammert haarer.
And I also.	My ook.
Is she young.	Is zy noch jong?
She is not young, nor old.	Sy is niet jong, noch ook niet oud.
Where doth she live?	Waar woont zy?
In the great street.	In de groote straat.
I thank you.	Ik bedank u.

The

The sixteenth Dialogue.
Between a Brother and a Sister.

Brother, speak English with me.
With all my heart.
Have you exercised your self to day.
Do you not know it?
No, I went out this morning very early.
Whither dids you goe?
To my Cousin.
Doth she also learn English.
She began yesterday.
Doth her Brother learn also?
He has learned a long while.
Doth he speak well.
Exceeding well.
When did you see him.
I saw him yesterday.

De zestiende t'Zamenspraak.
Tusschen een Broeder en een Suster.

Broeder spreek Engelsch met my.
Van harten gaern.
Hebt gy u van daeg geoefent?
Weet gy 't niet?
Neen, ik ging van de morgen vroeg uyt.
Waar gingt gy heen?
Na myn Nicht.
Leert zy ook Engelsch?
Zy heeft gisteren begonnen.
Leert haar Broeder ook?
Hy heeft het al over lang geleert.
Spreekt hy wel?
Uytsteekend wel.
Wanneer hebt gy hem gezien?
Ik heb hem gisteren gezien.

Will

Will you come to the Park.
Zult gy in 't park komen.

Yes, if it please you.
Ja indien 't u belieft.

I will.
Wel ik zal.

Is it time to go thither?
Is het tyd om daar na toe te gaan?

Not yet, let us stay a little longer.
Nog niet, laat ons nog wat wachten.

I will tarry as long as you please.
Ik zal zo lang wachten als 't u belieft.

I cannot go thither.
Ik en kan daar niet na toe gaan.

Why Brother?
Waarom, broeder?

There is my Master.
Daar is myn Meester.

You may learn another time.
Gy moogt op een ander tyd leeren.

I will not lose my time.
Ik wil myn tyd niet verliezen.

The seventeenth Dialogue.

De zeventiende t' Zamenspraak.

For to speak with a Taylor.

Om met een Snyder te spreeken.

C*An you make me a Suit of Cloaths against Sunday.*

KOndt gy my een pak kleeren tegens Zondag maaken?

Yes,

Yes, Sir, you shall have it.	Ja, myn Heer, gy zult het hebben.
Do not promise it me, if you cannot make it.	Beloof het my niet, indien gy 't niet doen kond.
I will make it.	Ik zal het doen.
What stuff will you have it of?	Van wat voor stof wilt gy het hebben?
Of a black Farandine.	Van zwart Farandyn.
'Tis now the mode.	Dat is nu de Mode.
Shall I go to buy it.	Zal ik 't gaan koopen?
Pray do, and I will go with you.	Ey lieve ja, en ik zal met u gaan.
I will be glad of it.	Dat is wel naar myn zin.
How many yards must I have?	Hoe veel ellen moet ik hebben?
You must have...	Gy moet hebben...
Must I have so many?	Moet ick zoo veel hebben?
'Tis the least.	Dat is het minste.
Furnish the rest.	Beschik gy 'er de rest by.
To what Merchant shall we go?	By welke Koopman zullen wy gaan?
Let us go to the Angel.	Laat ons in den Engel gaan.
In what street?	In welke straat?

In

In the street of... In de . . . straat.

Is it a good shop. Is't een goede winkel?

'Tis the best in all the Town. 't Is de beste in de stad.

Let us go thither then. Laat ons daar dan gaan.

Stay for me. Wacht my wat.

Pray Sir, make haste. Ik bid u myn Heer haast u wat.

The achteenth Dialogue. / *De achtiende t' Zamenspraak.*

Sir, shew us some of your best black Farandine. Myn Heer, laat ons eens van u beste zwart Farandyn zien.

Gentlemen, there is some of the finest in London. Heeren daar hebt gy iets van 't mooyste dat 'er in London is.

This doth not please me. Dat gevalt my niet.

'Tis of the same that they wear at Court. 't Is van 't zelfde dat aan 't Hof gedragen word.

'Tis not strong enough. 't Is niet sterk genoeg.

Shew us some other. Laat my iets anders zien.

There

There is another piece.	Daar is een ander stuk.
'Tis not yet of the best.	Dat is ook nog van 't beste niet.
Let me see some of the best.	Laat my van 't beste zien.
There is a piece of the best.	Daar is een stuk van 't beste.
This is better then the other.	Dit is beter als 't ander.
Have you no better?	Hebt gy geen beter?
No, truly.	Neen waerlyk.
How do you sel it a yeard.	Hoe veel verkoopt gy d'el.
I sell it for.....	Ick verkoop het voor...
'Tis too dear.	Dat is al te duur.
Will you take ... for it?	Wilt gy... daar voor hebben?
You are welcome; but I cannot: it cost me more.	Gy bent welkom, maar dat kan ik niet doen, 't kost my meer.
Tell me the lowest price.	Zeg my de minste prys.
You shall give me...	Gy zult my geeven...
Cut me fifteen yards of it.	Sny my vyftien ellen af.

The

The ninteenth Dialogue.

Let us return home.

Take my measure.

What Ribon will you have?

Of the greatest mode.

Will you have your clothes after the English fashion, or after the French mode.

'Tis all one.

When shall I have my Suit of Clothes?

You shall have it after to morrow without fail.

Make it handsomly.

Make it after the mode.

I work for the Court.

What belts do they wear?

De negentiende t' Zamenspraak.

Laat ons na huys keeren.

Neem my de maat.

Wat voor Lint wilt gy hebben?

Na de grootste manier.

Wilt gy uwe Kleederen naar de Engelsche, of naar de Fransche manier hebben.

't Is evenweel.

Wanneer zal ik myn pak kleeren hebben.

Gy zult het overmorgen sonder fout hebben.

Maak dat 'et wel staat.

Maak het na de manier.

Ik werk voor het Hof.

Wat voor Draagbanden draagt men nu.

Sir,

Sir, there is your Suit.	Myn Heer daar is uw kleed.
You are a man of your word.	Gy bent een man van u woord.
How much must you have?	Hoe veel moet gy hebben?
'Tis well made.	't Is wel gemaakt.
This Ribon pleases me well.	Dit Lint behaagt my wel.
Where is your bill?	Waar is uw reke-ning?
Here it is.	Daar is hy.
You are dear.	Gy bent duur.
I take no more of you than of others.	Ik neem u niet meer of dan een ander.
There is your money.	Daar is u geld.

The twentieth Dialogue.

De twintigste t' Zamenspraak,

To speak with a Shoemaker.

Om met een Schoenmaaker te spreeken.

Make me a pair of Shoes.	Maak my een paar schoenen.
When will you have them?	Tegen wanneer wilt gy ze hebben?
For to morrow.	Tegen morgen.
You shall have them.	Gy zultze hebben.

Take

Take the measure.	Neemt de maat.
Make them after the mode.	Maakze naa de manier.
Sir, there are your shoes.	Myn Heer, daar zyn uwe schoenen.
Where are they?	Waar zynze?
Here they are.	Zie daar.
They are too long.	Zy zyn te lang.
'Tis the mode.	Dat is de manier.
I know the mode better than you.	Ik weet de manier beter dan gy.
They do not pleasse me.	Zy gevallen my niet.
They are to large.	Zy zyn te groot.
Make me some others.	Maak my een paar andere.
You are heard to be pleased.	't Is moeylyk u te behaagen.
Will you make me some others?	Wilt gy my andere maaken?
Here is a pair which will fit you.	Hier is een paar dat u wel passen zal.
Try them.	Bezoek het eens.
Those are better than the others.	Die zyn beter dan de andere.
Of what price are they?	Van wat prys zyn die?
They are worth. . . .	Zy zyn wel. . . . . . . waard.
'Tis too much.	Dat is te veel.
'Tis the ordinary price.	't Is de gewoonlyke prys.

Every

Every one pays as much. | Elk een betaalt 'er zo veel voor.

The Price of them is set. | 't Is een gezette prys.

I do not believe you. | Ik geloof u niet.

You may believe me. | Gy moogt my wel gelooven.

I would not deceive you. | Ik wil u niet bedriegen.

The twenty-first Dialogue, | *De eenentwintigste t'Zamenspraak,*

Between two Friends. | *Tusschen twee Vrinden.*

Sir, I am very joyfull to meet you, I have some complements to present unto you. | Myn Heer, ik ben zeer blyde u te ontmoeten, en heb eenige Complimenten by u af te leggen.

From whom? | Van wien?

From one of your Friends. | Van een uwer vrinden.

What is his name. | Hoe heet hy.

His name is Master C. | Zyn naam is Heer C.

Where did you see him? | Waar hebt gy hem gezien?

I saw him at Plymouth. | Ik heb hem te Plymouth gezien.

How

How doth he do?	Hoe vaert hy al?
He was well when I came from thence.	Hy was wel toen ik daar van daan quam.
Doth he live there?	Woont hy daar?
Is he married.	Is hy getrouwd?
What doth he do there?	Wat doet hy daar?
I know not.	Ik weet het niet.
Did you drink with him.	Hebt gy met hem gedronken?
Yes, we drank several times your health.	Ja, wy dronken verscheydemaal op u gesontheyd.
Is he a House-keeper there?	Houd hy daar huys?
Yes.	Ja.
When was you there?	Wanneer waart gy daar?
Last week.	Verleeden week.
Will he not return to London?	Zal hy niet weer tot London komen?
It may be.	Misschien.
Farewell, Sir.	Vaar wel, myn Heer.

The twenty second Dialogue.

De Twee en twintigste t' Zamenspraak.

Between two young Ladies.

Tusschen twee jonge Juffers.

YOu are welcome, Mistriss.

I am come to see you.

How have you done since yesterday?

I am not very well.

Where is your distemper?

'Tis in my head.

Why do you go out?

I had a mind to see you.

I was going to your house.

I have prevented you.

What do they say abroad?

Master L. *is married.*

Is't Possible!

WElkom hier, Juffrouw.

Ik ben u eens komen bezoeken.

Hoe vaart gy sedert gisteren?

Ik ben niet heel wel.

Waar schort het u?

In myn Hoofd.

Waarom gaat gy uyt?

Ik was geneegen om u te zien.

Ik stond om na uwent te gaan.

Ik ben u dan voorgekomen.

Wat zegt men al buyten deur.

Myn Heer *L.* is getrouwd.

Is 't moogelyk!

When

When was he married?	Wanneer is hy getrouwd?
This morning.	Van dezen Morgen.
Is he rich?	Is hy ryk?
He has four thousand pounds a year.	Hy heeft vier duyzend pond 's jaars.
Where was he married?	Waar is hy getrouwd?
In Coventgarden.	In Coventgarden.
How old is he?	Hoe oud is hy?
He is twenty year's old.	Hy is twintig jaar oud.
No more?	Niet meer?
No.	Neen.
How old is his Lady?	Hoe oud is zyn Juffrouw?
She is but fifteen years old.	Zy is maar vyftien jaar oud.
Of what Family is she?	Van wat geslacht is zy?
She is my Lord... daughter.	Zy is myn Heers... Dochter.
Is he in town?	Is hy in de stad?
Yes.	Ja.
Is she handsom?	Is zy mooy?
Very handsome.	Zeer mooy.
Is she rich?	Is zy ryk?
What portion has she?	Wat krygt zy ten Huuwlyk?
Ten thousand pounds.	Tien duyzend ponden.

'Tis a fine portion.	Dat is een braave Huuwlyks gift.
Have they a fine Coach?	Hebben zy een mooye Karos?
Very fine.	Ja, een heel mooye.
Do you know them?	Kent gy ze?
I know them by sight.	Ik kan hen van aanzien.
I will tell you other news.	Ik zal u een andere tyding zeggen.
What?	Wat doch?
I am going to Holland.	Ik zal na Holland gaan.
When do you go thither?	Wanneer gaat gy 'er heen?
The next week.	Toekomende week.
You speak in jest.	Gy gekt 'er mee.
I do not jest.	Ik gek 'er niet mee.
Who goes with you?	Wie gaat met u?
My Father and Mother.	Myn Vader en Moeder.
You surprise me.	Gy doet my geweldig verwonderen.
Do you go to Amsterdam?	Gaat gy na Amsterdam?
Yes, Madam.	Ja Juffrouw.
I should be very glad to go along with you.	Ik zou zeer blyde zyn indien ik met u mogt gaan.
Come then.	Kom dan.

You afflict me.	Gy bedroeft my.
I shall not see you any more.	Ik zal u niet weer zien.
How long will you stay there?	Hoe lang zult gy daar blyven?
Two or three years.	Twee of drie jaaren.
That time will seem to me very long.	Die tyd zal my zeer lang vallen.
You will forget me presently.	Gy zult my met der haast vergeeten.
I will never forget you.	Ik zal u nooit vergeeten.
Nor I you.	Noch ik u.
I swear unto you an eternal friendship.	Ik zweer u een eeuwige vriendschap.
And I unto you also.	En ik u desgelyks.
What will you send me from Holland?	Wat zult gy my van Holland zenden?
I will send you some thing.	Ik zal u iets zenden.
Will you be as good as your word?	Zult gy wel zo goed zyn als uw Woord?
Yes, if it please God.	Ja indien 't God belieft.
I shall see.	Ik zal zien.
Doth your little sister go thither also.	Gaat uw kleyne Zuster ook daar na toe.
We leave her here.	Wy laten haar hier.
I am not well, I will be gone.	Ik ben niet wel, ik ga zo heen.

I am sorry you came out. — 't Bedroeft my dat gy uyt gekomen zyt.

Farewell my Dear. — Vaar wel, myn Waardé.

I do not bid you farewell. — Ik zeg u nog niet vaarwel.

Will you come to see us before you go. — Zult gy ons nog komen zien, eer wy vertrekken?

I will not fail. — Ik zal niet in gebreeke blyven.

I shall be very glad to see you at our house. — Ik zal bly zyn u aan ons huys te zien.

The twenty-therd Dialogue.

De drie-en-twintigste t'Zamenspraak.

An English Gentleman invites to dinner a Dutch Gentleman.

Een Engelsch Heer noodigt een Duytsch Heer ten eeten.

Sir you are welcome. — Myn Heer, gy zyt welkom.

Take your place. — Neem uw plaats.

This is your place. — Dit is uw plaats.

Sir, 'tis yours. — Myn Heer, 't is de uwe.

Pray, without ce- — Ey lieve, sonder *remo-*

remonies, sit you down.	ceremonien, zit maar neer.
I made you lose a better meal.	Ik heb u een beter maaltyd doen verliesen.
What do you say, Sir.	Wat zegt gy, myn Heer.
This is a great Feast.	Dit is een groot gastmaal.
How do you like that wine.	Hoe gevalt u de wyn?
'Tis very excellent.	Zy is treffelyk.
Where do you fetch it?	Waar haalt gyze van daan?
At the golden Fleece.	Uyt het gulde vlies.
Will you be pleased that I cut you some of this Turkey?	Belieft u dat ik u iets van desen Kalkoen snyde?
What you please.	Zo als 't u belieft.
Is it good?	Is hy goed?
'Tis very tender, and well roasted.	Hy is heel malsch, en wel gebraaden.
You eat nothing.	Gy eet niets.
I eat very well.	Ik eet zeer wel.
I will pledge you.	Ik zal 't van u verwagten.
This is good wine.	Dit is goede wyn.
'Tis indifferent.	Ze is redelyk.
Fill the Gentleman some wine.	Schenkt dien Heer eens wyn.

I have drunk enough.	Ik heb genoeg gedronken.
I can neither eat nor drink any more.	Ik lust niet meer te eeten nog te drinken.
You have good meat in England.	Gy hebt goeden spys in Engeland.
Yes, I thank God.	Ja, God dank.
'Tis the Kings health.	Op des Konings gezondheyd.
I receive it willingly.	Ik ontfang het gewillig.
You do me too much honour.	Gy doet my al te veel eere aan.
To all our Friends.	Aan alle onze Vrinden.
I will drink no more.	Ik wil niet meer drinken.
You cannot drink.	Gy kont niet drinken.
'Tis true.	Dat is waar.
Is not the wine good?	Is de wyn niet goed?
'Tis too strong for me.	Ze is my al te sterk.
Mingle water with it.	Meng 'er wat water onder.
I never mingle water with wine.	Ik meng nooit geen water onder wyn.
What do you say of that Partridge.	Wat dunkt u van die Patrys?

'Tis

'Tis a very delicate one.	Hy is zeer lekker.
Have you good ſtore of them in Holland?	Hebt gy 'er veel van in Holland?
Not ſo many as you have in England.	Niet zoo veel als gy 'er in Engeland hebt.
This is the only Country in the world; the moſt plentifull in all things.	Dit is 't eenigſte Land in de wereld dat van alles zulk een overvloed heeft.
'Tis true.	Dat is waar.
Pray permit me to go away.	Ik bid u laat my gaan.
I am ſorry you are ſo much in haſte.	't Moeit my dat gy zulk een haaſt hebt.
You ſhall be always welcome at my houſe.	Gy zult altyd welkom tot mynent zyn.
I am very much obliged to you: I do not deſerve ſo much honour.	Ik ben zeer in u gehouden; ik verdien zo veel eere niet.
Pray Sir, ſtay a little longer.	Ik bid u myn Heer, wacht noch een weynig langer.
The company deſires it of you.	Het gezelſchap verzoekt het van u.
Do not leave the Company.	Verlaat het geſelſchap niet.
Drink one cup more.	Drinck noch een glaasje.

Do not go so soon.	Gaa zoo ras niet heen.
'Tis to obey you.	't Is om u te gehoorzaamen.
You oblige us.	Gy verplicht ons.
I would I were able to serve you.	'k Wenschte dat het in myn magt stond u te dienen.
You are very obliging.	Gy bent zeer verplichtend.
I never was so well treated.	Ik ben nog nooit zo niet onthaald.
'Tis but our ordinary.	Dit is' niet anders als onze gewoonlyke toestel.
You keep good Tables in England.	Gy hond in Engeland een goede Tafel.
Your Nation is very civil.	Uwe Landaart is zeer beleeft.
Sir, I am very glad to enjoy your presence.	Myn Heer, ik ben zeer blyde dat ik u gezelschap geniet.
And I, to be in your company.	En ik, dat ik in uw gezelschap ben.
You shall find me always ready to serve you.	Gy zult my altoos gereed vinden om u te dienen.
Sir, I am infinitely obliged to you for it.	Myn Heer, ik ben oneyndelyk daar over aan u verplicht.

Do

Do you smoke?	Rookt gy [illegible]?
Never.	Nooit niet.
Do you not love Tobacco?	Houdt gy van geen Tabak?
I never took any.	Ik hebze nooit gebruykt.
Take a pipe.	Neem een pypje.
Pray see what 'tis a clock.	Eylieve, zie eens hoe laat het is.
Sir, 'tis time for me to go away.	Myn Heer, 't is myn tyd om te gaan.
Well you play at Cards?	Wilt gy met de Kaart speelen?
Indeed, I have no time.	In der daad ik heb geen tyd.
When will you do me the honour to come again?	Wanneer zult gy my de eere doen dat gy weer komt?
When you please.	Als 't u belieft.
When will you return to Holland?	Wanneer gaat gy weer na Holland?
Within three weeks.	Binnen drie weeken.
So soon?	Zo ras?
Are you weary of being here?	Bent gy 't hier al moe?
Not at all.	Neen geensins.
Are you well pleased here?	Behaagt het u hier wel?
I am very well pleased.	't Gevalt my zeer wel.

Sir, I must take my leave of you.	Myn Heer, ik moet myn afscheyd van u neemen.
I give you many thanks for your good entertainment.	Ik bedank u hooglyk voor u goed opthaal.
You overcome me with your civilities.	Gy overwint my door uwe beleeftheden.
I am wholly yours.	Ik ben gainschelyk de uwe.
I find well the occasions to trouble you, but not to serve you.	Ik vind de gelegenheyd wel om u moeite aan te doen, maar niet om u te dienen.
Will you do me a favour?	Wilt gy my een gunst doen?
Command me.	Gebied my maar.
'Tis to stay here at supper.	't Is om hier t'avond te blyven eeten.
Indeed I cannot.	Waarlyk ik kan niet.
Farewell then.	Vaarwel dan.

The twenty-forth Dialogue.	***De vier-en-twintigste t' Zamenspraak.***
Between a Gentleman and his Man.	*Tusschen een Edelman en sijn Knegt.*

GO from me to my Lady. . . and pre-	GAa van mynent wegen na Me-

sent

sent her my service.	vrouw . . . en bied haar myn dienst aan.
Well Sir, I am going there.	Wel myn Heer, ik gaa heen.
Have you been there?	Hebt gy daar geweest?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.
Is she up?	Was zy al op?
Not yet.	Nog niet.
With whom did you speak?	Met wien spraakt gy?
With her waiting Gentlewoman.	Met haar Kamenier.
How doth she do?	Hoe voer zy al?
She told me, she was well.	Zy zeyde my, dat zy wel was.
What did she say?	Wat zeyde zy?
She thanks you.	Zy bedankt u.
Do you know any news?	Weet gy ook iets nieuws?
Master . . . died just now.	De Heer . . . is zo even gesturven.
You surprize me.	Gy maakt my ontsteld.
How long was he sick?	Hoe lang is hy ziek geweest.
He has been sick but three days.	Hy heeft maar drie dagen ziek geweest.
Of what distemper did he die?	Van wat ziekte is hy gestorven.

Of a violent Fever.	Van een heftige Koorts.
When will he be buried?	Wanneer zal hy begraven worden?
Tomorrow night.	Morgen avond.
What time?	Wat tyd?
At seven of the Clock in the evening.	's Avonds te zeven uuren.
Who told it you?	Wie heeft het u gezegd?
'Tis the common report.	't Is 't gemeen gerucht.
Was he married?	Was hy getrouwd?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.
Had he children?	Heeft hy kinderen?
He had some, but they are dead?	Hy heeft 'er gehad, maar zy zyn dood.
Is his wife living still?	Leeft zyn vrouw nog?
She is also very sick.	Zy is ook heel ziek.
Is she in danger?	Loopt zy perykel?
I believe yes.	Ik geloof ja.
Do you know her?	Kent gy haar?
Did you know her Husband?	Hebt gy haren man gekend?
I knew him by sight.	Ik heb hem van aanzien gekend.
Had he an estate?	Had hy middelen?
He did live well.	Hy kon wel leeven.
Is his wife much afflicted?	Is sijn vrouw zeer bedroeft?

She

She will not be comforted.	Zy wil haar niet laten troosten.
She is a dying.	Zy legt op sterven.
She will never recover.	Zy zal 'er niet weer van opkomen.
She is gone.	't Is met haar gedaan.
Where doth she live?	Waar woont zy?
Hard by.	Dicht by.
Comb my perriwig.	Kem myn Pruyk uyt.

The twenty-fifth Dialogue.
De vyf- en twintigste t' Zamenspraak.

Between two English-men.

Tusschen twee Engelschen.

SIr, I am very glad to meet you.	MYn Heer, ik ben blyde u te ontmoeten.
I am now at your service.	Ik ben nu t'uwen dienst.
Let us go to drink.	Laat ons eens gaan drinken.
Where is good wine to be had?	Waar is goede wyn te krygen?
Let us go to Master Binet.	Laat ons by Meester Binet gaan.
Where doth he live?	Waar woont hy.

He

He lives at the upperend of Bow-street, near Covent-garden.	Aan 't end van de Bowstraat, dicht by Coventgarden.
At what Sign?	Wat hangt'er uyt?
At the Sign of Saint Cæcilia.	Sinte Cecilia.
He has some of the best wine in London.	Hy heeft van de beste wyn in London.
Of what kind of wine?	Wat soort van wyn?
Languedoc wine.	Langedokse wyn.
Red, and white.	Roode en witte.
Of both.	Van beyde.
How doth he sell it a quart?	Wat geeft hy de Kan?
Fifteen Pence.	Vyftien stuyvers.
Let us go thither.	Laat 'er ons na toe gaan.
With all my heart.	Van harten gaern.
Is he a Frenchman?	Is 't een Fransch-man?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.
Boy, call your Master.	Jongen, roep uw Meester.
Pray Sir, bid some body draw us some of your best wine.	Myn Heer, laat iemant ons eens van uw beste wyn tappen.
He has also Muscatel wine and Frontignac.	Hy heeft ook Muskadel wyn, en Frontignac.
How do you like this wine?	Hoe gevalt u dese wyn?

I never drank so good at Paris.	Ik hebze te Parys nooit zo goed gedronken.
'Tis extraordinary good wine.	't Is uytstekend goede wyn.
'Tis your Ladies health.	't Is op de gezondheyd van uw huysvrouw.
It is to yours.	't Is op die van de uwe.
Let us be merry.	Laat ons vrolyk zyn.
I thank you for bringing me hither.	Ik bedank u dat gy my hier gebragt hebt.
To your dear half.	Op uw waerde helft.
I will do you reason.	Ik zal u bescheyd doen.
Pray, let us be gone.	Eylieve laat ons gaan.
We came but just now.	Wy zijn hier maar eerst gekomen.
Do you serrender your self already?	Geeft gy 't alreede op.
I have promised a man to expect him in my chamber.	Ik heb iemand beloofd in myn Kamer te zullen verwachten.
You are not a man of company.	Gy bent geen man van gezelschap.
I cannot help it.	Ik kan 't niet helpen.

Let

Let us pay and be gone.	Laat ons betaalen en heen gaan.
How much is it?	Hoe veel is 'er te quaad?
There is...	Daar is...
Let me pay.	Laat my betaaleen.
You shall not do it.	Gy zult het wel laaten.
I have brought you hither.	Ik heb u hier gebragt.
We are not in France.	Wy zyn niet in Vrankryk.
Then I will pay another time.	Ik zal dan op een ander tyd betaalen.
You may do what you please.	Gy moogt doen wat u belieft.
When shall I have the honour to see you again?	Wanneer zal ik de eere hebben u weer te zien?
When I have any time.	Wanneer ik maar tyd heb.
I love your company.	Ik ben gaern in uw gezelschap.
And I in yours.	En ik in 't uwe.
I wish you a good night.	Ik wensch u goeden nacht.

The

The twenty-sixt Dialogue.

Between a Master and his Man.

Why do you not rise?

Sir, I am rising.

You must rise earlier; you are too lazy.

Why do not you answer me when I call you?

I did not hear you.

Then you sleep very soundly.

Make a fire.

Warm my shirt.

Give me clean linnen.

Run to the Laundress.

You must be more careful.

You have no care of me.

Deses-en-twintigste t'Zamenspraak.

Tusschen een Meester en zyn Knegt.

Waarom staat gy niet op?

Myn Heer, ik staa al op.

Gy moet vroeger op staan, gy bent al te luy.

Waarom antwoort gy niet, als ik u roep.

Ik heb u niet gehoord.

Gy slaapt dan zeer vast.

Leg vuur aan.

Warm myn hemd.

Geef my schoon linnen.

Gaa na de Waster.

Gy moet beter zorg draagen.

Gy past niet op my.

Have

Have you been at the Landresses?	Bent gy tot de Wasters geweest?
Is my linnen clean?	Is myn linnen schoon.
Where are my slippers?	Waar zyn myn muylen?
Have you made clean my shoes?	Hebt gy myne schoenen schoon gemaakt?
Make clean my cloaths.	Maak myn kleeren wat schoon.
Call the Taylor to me.	Gaa haal my de Snyder eens.
Bring me some water.	Breng my wat water.
Do not tarry.	Blyf niet lang weg.
Why have you tarried so long?	Waar bent gy zo lang geweest.
Bid the Cook come up.	Zeg de Kok dat hy boven komt.
Bid the Coachman to put the horses in the Coach.	Zeh de Koetsier dat hy de paerden voor de karos spant.
You must be more diligent.	Gy moet naerstiger zyn.
Take heed of drinking too much.	Zie toe dat gy niet te veel eet en drinkt.
Comb my hair.	Kem myn haair.
Go and fetch me the Barber.	Gaa haal my de Barbier.
Has any body askt for me?	Heeft iemand na my gevraagd?

If any body ask for me, I shall be at Mr. L.

Zo 'er iemand na my vraagd, ik zal by Mr. L. weezen.

Have a care of my linen.

Draag zorg voor myn linnen.

Do not lose my linen.

Verlies myn linnen niet.

Carry this Letter to the Post.

Breng deeze brief aan 't Posthuys.

Is the Post come?

Is de Post aangekomen?

Is the Post gone?

Is de Post al weg?

Go to the Post.

Gaa na de Post.

Do you come from thence.

Komt gy daar van daan?

Are there Letters for me?

Zyn 'er brieven voor my?

How much have you pay'd for them?

Hoe veel hebt gy 'er voor betaald?

Carry that above.

Breng dat boven.

Call me at two of the Clock.

Roep my te twee uuren.

Awake me to morrow at six of the Clock.

Wek my morgen ten zes uuren op.

Go to bed.

Gaa na bed toe.

Rise to morrow morning betimes.

Staa morgen ochtend by tyds op.

Do not forget it.

Vergeet het niet.

Pull off my stockings.

Trek myne kousen uyt.

Undress me.	Ontkleed my.
Comb my Perriwig.	Kem myn paruyk.
Softly.	Zachjes.
'Tis enough.	't Is genoeg.
Make clean the Comb.	Maak de Kam schoon.
Fill me some wine.	Schenk my wat wyn.
Get you gone.	Gaa nu heen.

The twenty-seventh Dialogue.	*De zeven-en-twintigste Zamenspraak.*
Have you good cloth?	Hebt gy goed Laken?
What cloth would you have?	Wat voor Laaken belieft gy te hebben?
Black cloth.	Zwart Laken.
There is some.	Zie daar.
How much is 't a yard?	Hoe veel is d'el.
Thirty shillings a yard.	D'el is dertig schellingen.
This is not thirty shillings cloth.	Dit is geen laken van dertig schellingen.
'Tis worth so much.	't Is dat wel waardig.
Is it some of the finest?	Is het van 't mooiste?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.

I will have none at that rate, 'tis too dear.

Ik wil 't zo hoog van prys niet hebben, 't is my te dier.

You cannot find cheaper in all the shops.

Gy zult het in geene winkels beter koop krygen.

Will you sell it for five and twenty?

Wilt gy 'er vyf en twintig voor hebben?

Upon my word I should lose by it; it cost me above eight and twenty.

Op myn woord, ik zoud 'er aan verliezen; want het kost my self meer als achtentwintig.

It is impossible.

Dat is onmoogelyk.

'Tis as true as you are here.

't Is zo waar als gy hier zyt.

Make you but one word?

Houdt gy u zo aan een woord?

Have you said the utmost?

Hebt gy 't uyterste gezeyd?

Yes, certainly.

Ja, zekerlyk.

Will you take eight and twenty?

Wilt gy achtentwintig hebben?

I must gain something.

Ik moet immers iets winne.

You shall have twenty nine.

Ik zal u negen en twintig geeven.

Take it.

Wel neem het dan.

The

The twenty-aght Dialogue.

Have you any fine hats?

Will you have a Castor?

Shew me one.

There is one of the finest in England.

What must it cost?

The price is. . .

I will not give so much.

How much will you give for it?

I cannot answer you upon that, you ask me too much.

You bid nothing for it?

Will you take . . . for it?

I cannot sell it at that rate.

I will give no more.

You shall not find

De acht- en twintigste t'Za-menspraak.

Hebt gy mooye hoeden?

Wilt gy een Kastoor hebben?

Laat my 'er een zien.

Daar is een van de mooiste in Engeland.

Hoe veel moet hy gelden.

de prys is. . .

Ik wil zo veel niet besteeden?

Hoe veel wilt gy 'er voor geeven?

Dat kan ik u niet zeggen, gy eyscht my te veel.

Wel gy biedt my niets.

Wilt gy . . . daar voor hebben?

Voor dat geld kan ik het niet geeven.

Ik wil niet meer geven.

Gy zult geen beter

a better through all the City.

I am sorry we cannot agree.

And mee also.

Look well upon the hat.

I do not ask you too much.

If you will take for it. . .

I will take it.

Will you then come again to me?

I promise it unto you.

Indeed, I lose by it.

The twenty-ninth Dialogue.

W*Here is my Gown?*

'Tis not made yet.

You shall work no more for me.

When shall I have it?

in de gantsche stad vinden.

't Moeit my dat wy niet eens konnen worden.

My ook.

Bezie de hoed ter degen.

Ik eysch u niet te veel.

Indien gy 'er . . . voor hebben wilt.

Ik zal 't dan doen.

Gy zult my dan weer by komen?

Ik beloof het u.

Zeker ik verlies 'er aan.

De negenentwintigste t'Zamenspraak.

WAar is myn Samaer?

Hy is nog niet gedaan.

Gy zult niet meer voor my werken.

Wanneer zal ik hem hebben?

After to morrow.	Overmorgen.
No sooner?	Niet eerder?
'Tis impossible for me.	Ik kan het onmoogelyk eer doen.
You have had my Ferrandine a great while.	Gy hebt myn Farandyn een langen tyd gehad.
'Tis not mie fault.	't Is myn schult niet.
Did you not promise it me to day?	Hebt gy 't my van daag niet beloofd?
To promise, and to be as good as ones word, are two things.	Te belooven, en zo goed te zyn als zyn woord, zyn twee zaaken.
Why do you promise it then?	Waarom belooft gy 't dan?
Madam other People will be served as well as you.	Andere lieden, Juffrouw, moeten zo wel bediend weezen als gy?
And I as well as others.	En ik zo wel als anderen.
My Money is as good as theirs.	Myn gelt is zo goed als 't haare.
One cannot please every one.	Men kan een yder niet voldoen.
Shall I have it after to morrow.	Zal ik 't dan overmorgen hebben.
I promise it unto you.	Ik beloof het u.
If you fail, I will be	Zo gy 't niet doet, ik

very

very angry with you. | zal heel quaat op u weezen.

I pray you have a little patience. | Ik bid u hebt een weynig geduld.

I will have it till after to morrow. | Ik zal 't hebben tot overmorgen.

The thortith Dialogue. | *De dertigste t' Zamenspraak.*

Bridle my horse. | Doe myn Paard de toom aan.

Saddle him. | Zadelt hem.

Have you watered him? | Hebt gy met hem aan 't water geweest?

Have you given him his oats? | Hebt gy hem al haver gegeeven?

Bring him to the Smiths. | Breng hem by de Smit.

Bid hem shoe him. | Laat hem beslaan.

Rub him. | Vryf hem.

Bring him into the River. | Breng hem na 't wed toe.

Give him some oats. | Geef hem wat haver.

Walk him. | Leyd hem wat heen en weer.

Give him some straw. | Geef hem wat stroo.

Have you good hay? | Hebt gy goed Hooy?

How much have you a night? | Hoe veel hebt gy voor een nacht?

Has he drunk? | Heeft hy gedronken?
Hath he eaten his oats? | Heeft hy zyn haver al gegeeten?
Is he very weary? | Is hy heel moede?
Bring him to me. | Brengt hem hier by my.
Bring him into the stable. | Breng hem op stal.
Unsaddle him. | Ontzadelt hem.
Take him by the bridle. | Vat hem by de toom.
Do not make him run. | Doet hem niet loopen.
Do not over heat him. | Maak hem niet te heet.
Give him some hay. | Geef hem wat hooy.

The thorty first Dialogue. | *De een-en-dertigste t'Zamenspraak.*

Between two Gentlewoman. | *Tusschen twee Jufers.*

Will you go to the Garden? | Wilt gy na de tuyn gaan?
Yes, if you pleas. | Ja, indien 't u belieft.
'Tis very fair weather. | 't Is zeer schoon weer.
Have you the key? | Hebt gy de fleutel?

I have it in my pocket.	Ik heb hem in myn zak.
The Sun is too hot.	De Zon is al te heet.
Take your Mask.	Neem uw Masker.
Let us stay till 'tis colders.	Laat ons wachten tot dat het wat koelder is.
I am contented with it.	Ik ben 'er mee te vreede.
Let us go, 'tis cool now.	Laat ons gaan, 't is nu koel.
There is a fine Rose.	Daar is een mooye Roos.
Give it me.	Geef hem my.
Take it.	Neemt hem.
Will you make a Nose-gay?	Wilt gy een Ruyker maaken?
Make a Nose-gay.	Maak een Ruyker.
There is Violets still.	Daar zyn nog violen.
Shew it me.	Wys ze my.
Do you not see it.	Ziet gy 't niet.
There is a fine Tulip.	Daar is een mooye Tulp.
O lack! how fine it is.	O! hoe mooy is hy;
This is a fine Garden.	Dit is een mooye Tuyn.
Take that Gilly flower.	Neem die Angelier.

The Roses smell well.	De Roozen ruyken wel.
Smell my Nose-gay.	Ruyk myn Ruykertje eens.
There is a fine gallery.	Dat is een mooye gallery.
Let us go into the shadow.	Laat ons in de schaduw gaan.
'Tis not hot.	't Is niet heet.
The Air is hot.	De Lucht is heet.
Let us go under that green Arbour.	Laat ons onder dat Prieel gaan.
It is a fair evening.	't Is een mooye Avondstond.
Gather that other Flower.	Pluk die andere Blom.
Some body must pour water on those flowers.	Iemand moet deeze Bloemen eens besproeyen.
It did rain yesterday.	't Heeft gisteren geregend.
That signifies nothing.	Dat heeft niets te beduyden.
Where is the Gardner?	Waar is de Tuynier?
Your Nose-gay is finer than mine.	Uw Ruyker is mooyer dan myne.
You are pleased to say so.	Dat belieft u zo te zeggen.
What will you lay	Wat wilt gy 'er on-

that

that mine is not so fine as yours.	der versetten, dat de myne zo mooy niet en is als de uwe?
What you will.	Wat gy wilt.
'Tis done.	't Is gedaan.
Who shall be our judge?	Wie zal onze rechter weezen?
Your Brother.	Uw Broeder.
Is he at home?	Is hy t'huys?
Yes, he is so.	Ja, hy.
Here he is coming.	Daar komt hy aan.
I pray, tell us which of these two Nose gays is the finest?	Eylieve zeg ons, welk van deeze twee Ruykers is de mooyste?
'Tis this.	Deeze is't.
I said so before.	Dat heb ik te vooren al gezegd.
I have won it.	Ik heb 't gewonnen.
What have you won?	Wat hebt gy gewonnen?
We have not laid any money down.	Wy hebben geen geld by gezet.
You would not.	Gy woudt niet.
You did not desire it.	Gy begeerde 't niet.
Let us walk a little longer.	Laat ons nog wat wandelen.
'Tis too late.	't Is al te laat.
You cannot go yet.	Gy kont noch niet gaan.

We will go away within half an hour.	Wy zullen binnen een half uur heen gaan.
What a Clock is that?	Hoe laat is dat?
Ten a Clock.	Tien uuren.
It is not so much.	't Is zo laat nog niet.
I have told the Clock.	Ik heb de Klok geteld.
I have told it also.	Ik heb hem ook geteld.
You are mistaken.	Gy hebt mis.

The thorty-second Dialogue.

De twee-en-dertigste t' Zamenspraak.

For a Travaller who goes in to Holland

Voor een Reyzeger na Holland.

FRiend, are you a Dutchman,	VRind bent gy een Hollander?
Yes, Sir, at your service.	Ja, myn Heer, t'uwen dienst.
Are you bound for Rotterdam?	Legt gy aan om na Rotterdam te vaaren?
Yes, Sir, when the wind serves.	Ja, myn Heer, als de wind ons maar dient.
Have you any Passengers?	Hebt gy eenige Passagiers?
I have ten already.	Ja, ik heb 'er al tien.

Have

Have you a good vessel?	Hebt gy een goed Schip.
Will you see it?	Wilt gy 't zien?
When will you go away?	Wanneer zult gy vaaren?
It may be this night.	Misschien van deezen avond nog.
How much do you ask me for my passage?	Hoe veel eyscht gy voor myn vracht?
Sir, you shall give me . . . if you please.	Myn Heer, gy zult my . . . geven, indien 't u believt.
I will give you as other people do.	Ik zal u geeven, 't gene andere geeven.
Where do you lodge?	Waar bent gy t' huys?
At the sing of . . .	In de . . .
I know where it is.	Ik weet wel waar dat is.
Be ready, and I will call you when 'tis time.	Houd u gereed, en ik zal u aanspreeken als het tyd is.
Pray do.	Eylieve doet zo.
Must I carry Victuals?	Moet ik eeten met my neemen?
If you please.	Indien 't uw believt.
Sir the wind is good.	Myn Heer, de wind is goed.
Let us go then.	Laat ons dan gaan.
Step into the Boat.	Treed maar in de Boot.

I will pay you at Rotterdam. — Ik zal u te Rotterdam betaalen.

'Tis all one. — Dat is eeven veel.

Where do you go to lodge? — In wat Herberg zult gy gaan?

I know not, I have no acquaintance here. — Ik weet het niet, ik heb hier geen kennis.

Go to the. . . — Ga na de. . .

Is it a good lodging? — Is dat een goede Herberg?

'Tis the best in the Town. — 't Is de beste in de stad.

Carry my things. — Draag myn goed.

How much must you have? — Hoe veel moet gy hebben?

I must have. . . — Ik moet . . . hebben.

Take, there is your Money. — Hou daar is uw gelt.

The thorty-therd Dialogue. — *De drie-en-dertigste t'Zamenspraak.*

Being in an Inn. — *Zynde in een Herberg.*

Show me a Chamber. — Wys myn een Kamer.

When doth the Coach go away for Ter Gow. — Wanneer reydt de wagen op Ter Gouw.

How

How much must I give?	Hoe veel moet ik geeven?
Let me speak with the Master of the Coach.	Laat my met de Voerman spreeken.
Will you not dine first?	Wilt gy niet eerst eeten?
Yes, I will.	Ja komman.
What have you for dinner?	Wat hebt gy te eeten.
We have. . .	Wy hebben. . .
Will you dine in company?	Wilt gy met het gezelschap eeten?
Yes, if there be any.	Ja, indien 't'er is.
Is the dinner ready?	Is 't eeten gereed?
It is upon the Table.	Het staat op de Tafel.
How much do you take apiece.	Hoe veel neemt gy van yder Persoon?
I take. . .	Ik neem. . .
Will you not laie here?	Zult gy hier niet slaapen?
I do not think so.	Ik denk van neen.
I will take the occasion of the Coach.	Ik zal de gelegentheyd van de wagen niet laten verby gaan.
When will it go away?	Wanneer ryd hy af?
Presently.	Zo aanstonds.
There is the Master of the Coach.	Daar is de Waagenaar.

Come in, Coachman.	Kom in, Voerman.
Are you going away?	Zult gy voort afryden?
We shall go away within an hour.	Wy zullen binnen een uur afgaan?
Give me a good place.	Beschik my een goede plaats.
You shall have one of the best.	Gy zult een van de beste hebben.
How much must you have?	Hoe veel moet ik u geeven?
They give me...	Zy geven my...
When shall we arrive at Ter Gow.	Wanneer zullen wy Ter Gouw komen?
We shall arrive thither...	Wy zullen daar komen te...
Sir, we must go away; there is what I owe you.	MynHeer, wy moeten gaan, daar is 't geen ik u schuldig ben.
Sir, I am at your service.	Myn Heer, ik ben t'uwen dienst.
I hope you will come to see me again when you return.	Ik hoop dat gy weer aan zult spreecken, als gy te rug komt.
I will not fail.	Ik zal 't niet laaten.
Are you contented?	Bent gy te vreede?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.

The

The thorty-forth Dialogue.

Maid, make my bed, and give me clean sheets.

Bring me other sheets.

Why, Sir?

Those are not clean.

They were washt but yesterday.

Excuse me, they have been already lain in.

I will give you some thing, if you give me clean ones.

There, are some others.

Sir, we must rise.

Is the boat ready to go?

It is almost time.

I will dress my self then.

Farewell, Landlord.

When shall we arri-

De vier-en-dertigste t'Zamenspraak.

Vryster maak myn bed, en geef my schoone lakens.

Haal my andere lakens.

Waarom, myn Heer?

Deeze zyn niet schoon.

Zy zyn gisteren eerst gewasschen.

Verschoon my, daer is reeds al op geslapen.

Ik zal u wat geven, indien gy my schoone brengt.

Daar zyn andere.

Myn Heer, wy moeten opstaan.

Is de schuyt al gereed om af te vaaren?

't Is al schier tyd.

Ik zal my dan aankleeden.

Vaarwel, Hospes.

Wanneer zullen wy

ve at Amsterdam?	tot Amsterdam komen?
In the afternoon.	t'Achtermiddag.
What house is that?	Wat huys is dat?
'Tis the house of...	't Is 't huys van...
Where shall we dine?	Waar zullen wy te middag eeten?
We shall dine at...	Wy zullen ons middagmaal houden te...
Is it a Town?	Is 't een Dorp?
No, 'tis but a single house.	Neen, 't is maar een enkeld huys.
We are there.	Wy zyn daar al.
Let us sit at the Table.	Laat ons aan de tafel gaan zitten.
Take your places without ceremonys.	Neem maar plaats zonder Ceremonien.
Let us make haste to dinner.	Laat ons wat haasten met eeten.
Gentlemen, take your places.	Heeren, neemt plaats.
Is here good wine?	Is hier goede wyn?
This wine is not good.	Deeze wyn is niet goed.
Give us some other.	Geef ons wat andere.
We have no other.	Wy hebben geen andere.
What meat is that?	Wat spys is dat?

This

This meat is not good.	Deeze ſpys is niet goed.
Every one is contented with it.	Elk een is 'er mee te vreede.
To your health, Gentlemen.	Op uw gezondheyd: Heeren.
We thank you.	Wy bedanken u.
This is good bread.	Dit is goed Brood.
'Tis good enough.	't Is goed genoeg.
Give me ſome.	Geef 'er my wat van.
Let us be gone.	Laat ons gaan.
All is paid.	Alles is betaald.
Shall we be preſently at Amſterdam?	Zullen wy haaſt te Amſterdam zyn?
We ſhall be there before three a Clock.	Wy zullen daar voor drien zyn.
I ſhall be glad of it.	Ik zal blyd weezen.
There is Amſterdam.	Daar is Amſterdam.
Are thoſe Churches Steeples?	Zyn dat Kerk-toorens?
Yes, they are.	Ja dat zyn't.
We are very nigh them.	Wy zyn 'er dicht by.
Let us come out of the boat.	Laat ons uyt de ſchuyt gaan.
Are we arrived?	Zyn wy al aan?
Yes, we are ſo.	Ja wy zyn aan.

The

The thorty-fifth Dialogue.

De vyf-en-dertigste t'Zamenspraak.

Between an English-man and a Dutch-man Coming out of Holland.

Tusschen een Engelsch-man en een Hollander, uyt Holland komende.

Are you an English-man?

Bent gy een Engelschman?

Yes Sir, at your service.

Ja myn Heer, om u te dienen.

How long have you been in Holland?

Hoe lang bent gy in Holland geweest?

But a few months.

Maar weynig maanden.

Did you pass by Rotterdam?

Quaamt gy door Rotterdam?

Yes, Sir.

Ja, myn Heer.

Where did you land?

Waar quaamt gy a land?

I landed at the Brill.

Ik landde in de Briel.

Where did you lodge?

Waar logeerde gy?

At the sign of the Admiral Trump.

In de Admiraal Tromp.

Are you of Amsterdam?

Bent gy van Amsterdam?

No

No Sir, I am of the Hague.	Neen, myn Heer, ick ben uyt den Haag van daan.
Do the States General keep always Court at the Hague?	Houden de Staaten Generaal haar Hof altyd in den Haag?
Yes, Sir.	Ja myn Heer.
Where shall we go to lodge?	Waar zullen wy ter Herberg gaan?
Let us go to the...	Laat ons in de ... gaan.
Have you any other acquaintance at Colchester.	Hebt gy eenige andere kennis te Colchester?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.
Sir, are you ready?	Myn Heer, zyt gy gereed.
The Coachman stayeth for us.	De Koetsier wacht na ons.
Let us go, I am ready.	Laat ons gaan, ik ben gereed.
Shall we go to dine at the...	Zullen wy te middag eeten? in de...
No Sir, but we shall go to sup there, if it please God.	Neen myn Heer, wy zullen daar t'avont eeten, zoo 't God belieft.
The leagues between Colchester and London are short.	De mylen tusschen Colchester en Londen zyn kort.

They

They are none of the longest.	Zy zyn niet van de langste.
How long is it since you were at Amsterdam?	Hoe lang is 't wel geleeden, dat gy te Amsterdam waart?
Two months since.	Wel twee maanden.
In what University of Holland have you studied?	Op wat HogeSchool van Holland hebt gy gestudeert?
I have studied at Leiden.	Ik heb te Leyden gestudeerd.
And you Sir, where have you studied?	En gy myn Heer, waar hebt gy gestudeert?
At Oxford.	Te Oxford.
Which of both your Universities is the finest?	Welke van beyde Hooge Schoolen is de mooyste?
I know nothing of it, they are both fine.	Ik kan daar niets van zeggen, zy zyn beyde mooy.
Sir, do you see London?	Myn Heer, ziet gy Londen wel?
Is that London?	Is dat Londen?
'Tis a great City.	't Is een groote stad.
Whither shall we go to Lodge?	Waar zullen wy gaan Logeeren?
At the Red Lion.	In de roode Leeuw.
Sir, we are there.	Myn Heer, wy zyn 'er al.

Coachman, stand, we will go down.	Koetsier houd stil, wy zullen uytgaan.
Sir, I will not go down.	Myn Heer, ik ga niet uyt.
I am going to lodge at a Friends house.	Ik gaa by een van myn Vrinden logeeren.
Farewell then, Sir.	Vaarwel dan, myn Heer.
Sir, your Servant.	MynHeer, uw Dienaar.
You are welcome, Gentlemen.	Gy zyt welkom Heeren.
There is a dutch Gentleman, who desireth to have a Chamber at your house.	Hier is een Duytsch Heer, die een kamer in u huys verzoekt te hebben.
Well Sir, he shall have one.	Wel, myn Heer, hy zal 'er een hebben.
Sir, I am much beholding to you that you do take that pains for me.	Myn Heer, ik ben zeer in u gehouden, voor de moeite die gy voor my doet.
Sir, I would I were able to serve you.	Myn Heer, ick wenschte dat ik u dienen kon.
Sir, you have shewed me marks of your generosity.	Myn Heer, gy hebt my tekenen van uw Edelmoedigheyd getoond.

Sir,

Sir, till we meet again.

Myn Heer, tot weerziens toe.

I hope I shall have the honour to see you again.

Ik hoop dat ick de eer zal hebben u weer te zien.

Sir, I shall receive it.

Myn Heer, my zal eer geschieden.

The thorty-sixt Dialogue.

De ses-en-dertigste t'Zamenspraak.

Between two English-Gentlemen meeting at Paris.

Tusschen twee Engelsche Edellieden ontmoetende malkanderen te Parys.

MY Dear Friend, I have much joy to see you.

Myn waarde vrient ik ben zeer blyd dat ik u zie.

I am also overjoyed to meet you.

Ik ben desgelyks zeer verheugd dat ik u dus ontmoet.

How do all our Friends at London?

Hoe varen alle onze vrienden te Londen?

They are all well, and would be very glad to hear that you are alive still.

Zy zyn alle nog wel te pas, en zouden zeer verblyd zyn om te hooren dat gy noch in 't leven zyt.

Why

Why alive still?

Nog in 't leeven, zegje? Waarom toch?

Because it hath been assuredly told them that you were taken by the Turks between Legorn, and Civita Vecchia.

Om dat het hen voor de waarheyd verteld is, dat gy van de Turken genomen waart tusschen Livorno en Civita Vecchia.

You see that it is not true, though I must confess the Vessel I was in, was in danger.

Gy ziet nu wel dat het niet waar is: hoewel ik bekennen moet dat het Schip, waar in ik was, niet buyten gevaar was.

Ware you pursued by those Barbarians?

Wierdt ghy dan van die Barbaren gejaagd?

Yes truly, Sir, and we had much ado to avoid them, for upon my word they sail well.

Ja voorzeker, myn Heer, en wy hadden veel werks om hen te ontvaaren: want op myn woord, zy zeylen wel.

Pray Sir, tell me how you escaped them?

Ik bid u, myn Heer, zeg my eens hoe gy hen ontvluchtte.

Sir, after much difficulty we got into the

Wel myn Heer, na veel tobbens geraakten wy in de haven van

Port

Port Longino, being a strong place on a little Island called Elba.

Longino, zynde een sterke plaats op een kleyn Eyland genaamt Elba.

Sir, I am very glad that you escaped, and I am sure that you have many good friends in England, who shall have much joy, to hear of your arrival at Paris; for I do assure you, they ware much afflicted for your pretended misfortune, when they heard it.

Ik ben zeer blyd, myn Heer, dat gy 't zo ontkomen zyt; en ben wel verzekerd, dat gy veele goede vrienden in Engeland hebt, die zeer blyde zullen zyn, om van uw aankomst tot Parys te hooren: want ik verzeker u dat zy zeer bedroefd waaren over uw gewaand ongeluk toen zy 't hoorden.

Sir, they did me a great deal of honour to have pitied me, I am much obliged to them, and I am sensible of their goodness.

Myn Heer, ik houd' het voor een groote eere dat zy my dus beklaagd hebben; ik ben daar over aan hen verplicht, en ben gevoelig van hunne goedheyd jegens my.

By the next Post, I will undeceive them, by letting them know

Met de naaste Post zal ick hen uyt den droom helpen, door hen te laaten weeten

you

you are here, and by that they'll drown all their fears in a glass of good Canary.

dat gy hier zyt: waar door zy alle hunne vreeze met een glas Kanary Wyn sullen afspoelen.

Pray, Sir, do me that favour, and in the mean while you and I will drink their health here, in a glas of Hermitage Wine; if you please, I will lead you to a place where we may have the best in all that Town.

Eylieve, myn Heer, doe my die gunste, en ondertusschen zullen wy hier, op hunne gezondheyd een roemer Hermitagie Wyn drinken: ik zal u, met u believen, op een plaats brengen, daar men de beste van de stad kan hebben.

Very willingly, for I have a mind to drink of Hermitage Wine.

Zeer gaern, want ik ben geneegen om eens van de Heremitagie wyn to drinken.

Did you never drink of that kind of Wine?

Hebt gy nooit van die soort van Wyn gedronken?

No, Sir, never.

Neen, myn Heer, nooit niet.

Then permit me to tell you, that it is one of the best sorts of Wine that is in all France.

Laat my u dan zeggen, dat het een van de beste soorten van wyn is, die men in geheel Vrankryk heeft:

I past by the place, when I came from Lions, where it is made.

toen ik van Lions quam, passeerde ik ver-by de plaats daar ze gemaakt wordt.

Sir, speaking of Lions, you put me in mind to ask you how you are pleased with your journey of Italy.

Myn Heer, nu gy van Lions spreeckt, brengt gy my in 't zin om u te vraagen, hoe u uwe reys van Italie aanstaat?

Very well, Sir; the Country is not onely pleasant, but full of fine Cities, which are full of Curiosities.

Zeer wel, myn Heer; het Land is niet alleen vermaaklyk, maar 't is ook vol van schoone steden, die vervult zyn met raarigheden.

Old Rome, I think, lies buried in its ruines.

Oud Rome, acht ik, legt in zyne puynhoopen begraaven.

It is true, Sir, nothing remaineth of it; what is to be see there, are great ruines, which seem to mourn for the destruction of so fine a City, and to testifie to all the World how famous it was.

Zo is 't, myn Heer; alles wat daar te zien is, zyn groote puynhoopen, die de verdelging van zulk een schoone stad schynen te betreuren, en aan de gansche werreld te betuygen, hoe vermaard de zelve eens geweest is?

Is

Is St. Peters of Rome a fine Church?	Is St. Pieters Kerk te Rome een heerlyk gebouw?
Yes, Sir, 'tis one of the Wonders of the World.	Ja, myn Heer, 't is een van 's Werelds Wonderen.
Is Napels a great City?	Is Napels een groote Stad?
Yes, Sir, very pleasant, large, and full of People.	Ja, myn Heer, het is een zeer vermakelyke, groote, en volkryke plaats.
Did you see the Burning Mountain, that is very near to it?	Hebt gy den brandenden Berg gezien, die 'er dicht by legt?
Yes, Sir, I saw it.	Ja, myn Heer, ik heb hem gezien.
I think it burns continually.	Ik acht dat hy gestadig brandt.
Yes, Sir.	Ja zo doet hy, myn Heer.
Did you see the Treasure of Loretto?	Hebt gy den schat van Lorette gezien?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.
Is it so rich?	Is die zo kostelyk?
Yes, indeed, it is extreemly.	Ja, gewisselyk, het weegt over.
Is the Place strong?	Is de plaats sterk?
Not at all.	Neen, geensich niet.
How do you like Ve-	Hoe staat u Vene-

K wi-

nice?	tie aan?
Were you there in the time of Carnaval?	Waard gy daar in de Vasten-avond?
Are their Operas fine?	Zyn hunne Opera's mooi?
Yes wonderful.	Ja, verwonderlyk.
Did you see the Arsenal?	Hebt gy 't Wapenhuys gezien?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.
Is it so full of stores for Wars, as they say?	Is het zo vol van Krygstuyg als men zegt?
Sir, you would wonder if you saw it: it is the greatest in the World, and full of all manner of stores, both for Land and Sea.	Ja, myn Heer, gy zoudt u verwonderen indien gy 't zaagt; het is het grootste van de gantsche Weereld, en 't is vol van allerley Oorlogs-tuyg, zo wel te Water als te Land.
Were you at Modena?	Waart gy ook te Modena?
Yes, Sir, I have travelled all over Italy.	Ja, myn Heer, ik heb geheel Italie door gereyst.
Is the Duke of Modena's Palace finished?	Is den Hertog van Modena's Paleys voltooid?
Not yet, Sir.	Nog niet, myn Heer.

It was told me, that it will be very fine, when it is all built.

Men heeft my gezegd, dat het een schoon stuk werk zal zyn, wanneer 't volbouwd is.

Yes, Sir, very fine, and very large.

Zo zal 't, myn Heer, 't zal zeer schoon en groot weezen.

Doth the great Duke of Tuscany receive the English well?

Worden de Engelschen van de Groot-Hertog van Toskane wel onthaald?

Yes, Sir, there is no Nation in Europe, that he receives with so much honour and civility.

Ja, myn Heer, daar is geen Volk in Europa, die hy met zo veel eere en beleefdheyd ontfangt.

How do you like Florence?

Hoe gevalt u Florence?

'Tis a very fine City, full of Antiquites.

't Is een zeer schoone Stad, vol van Aaloudheden.

What do you say of the Treasures of the Great Duke?

Wat dunkt u van de schatten van den Groot-Hertog?

There is nothing finer nor richer.

Daer is niets schoonder nog kostelyker.

Is Saint Laurence's Church finished?

Is Sint Laurens Kerk voltooid?

Not yet.

Nog niet.

Will it be very rich.	Zal zy kostelyk zyn?
Yes, Sir, for its bigness the richest in Europe.	Ja, myn Heer, na haar groote de kostelykste van Europa.
Are the Italian Women handsome.	Is het Italiaansch Vrouw-volk mooi?
Yes, some are so.	Ja, sommige.
Are they complaisant.	Zyn zy aanvallig?
They are very agreable.	Ja zeer aanvallig.
Sir, at your return did you come by Sea.	Toen gy weerom quaamt, myn Heer, was het ter zee.
Yes, Sir, My Lord, who was then in Italy, did me the honour to bring me in his Felouque from Legorn to Genoa.	Ja, myn Heer; de Heer .... die toen in Italien was, deed my de eere dat hy my in zyn Jacht van Livorno na Genua mede nam.
I wonder you would venture again to Sea, after having been in so much danger of being taken by the Turks.	't Verwondert my dat gy u weer op de Zee durfde wagen, na dat gy in zulk een groot perykel waart geweest om van de Turken genomen te worden.
Why, Sir? I had re-	Waarom, myn Heer?

sol-

solved of going from Legorn to Tanger by Sea; but understanding that they had made there a Truce for some while, that diverted my intentions.

Have you any acquaintance there.

Yes, Sir, two Gentlemen of my relations, one a Capitain, the other a Volontier.

Have you been there?

Yes, twice, passing and repassing from the Straits.

Is the place strong?

Yes, Sir, it is very strong.

The King had much care to defend it, and it cost him much to keep it, otherwise it

Ik was van voornemen om van Livorno na Tanger ter Zee te gaan; maar verstaande dat daar een bestant voor een zekeren tyd gemaakt was, zo deed het my van besluyt veranderen.

Hebt gy eenige kennis daar?

Ja, myn Heer, twee Edellieden van myn Maagschap, de een een Kapiteyn, en de ander een vrywillige.

Bent gy daar geweest?

Ja, tweemaal, in 't heen gaan en te rug komen van de Straat.

Is de plaats sterk?

Ja, myn Heer, zeer sterk.

De Koning heeft groote zorg gedragen om de zelve te beschermen, en 't heeft hem veel gekost om ze te bewaaren; anders

would have been lost.	zou ze al verlooren geweest zyn.
I think it was in great danger to be so in the last War.	Ik geloof dat ze groot perykel liep in de laatste Oorlog.
It is true, Sir, and the loss of that place would have ruined the Trade of all the Straits.	Dat is waar, myn Heer, en 't verlies van die plaats zoud al de Koophandel van de Straat bedurven hebben.
I think the Moors had never broken ground before.	Ik geloof dat de Mooren daar nooit te vooren een schop in de Aarde gestoken hadden.
I do not know; but it is certain that they do it now.	Daar weet ik niet van te zeggen, maar 't is zeker dat zy 't nu doen.
I think the Renegado's have taught them to make Fortifications, and Navigation.	Ik geloof dat de verloochgende Christenen hen 't maken van sterkten, en de Scheepvaart geleert hebben.
It may be so; for many are gone into their Country since some years.	Dat kan wel weezen; want veele hebben sich sedert eenige jaaren in hun Land begeeven.

How is their General called, that commanded in this last War?

He is called Alcad d'Alcassar.

The King hath lost a great man at Tanger.

It is true, Sir Palmer Faireburn; all the Town did much lament for his death.

Colonel Sackvile behaved himself there most gallantly, and gained much honour.

It is true, he succeeded to that Command after Sir Palmer Faireburn was killed, and got a great Victory over the Moors, killed and wounded a great number, filled up again their Works, took all their Canon and Bag-

Hoe heet hun Overste die in den laatsten Oorlog 't opperbevel had?

Zyn naam is Alcad d'Alcasser.

De Koning heeft een voornaam Man te Tanger verlooren.

Dat is waar, 't is Sir Palmer Faireburn, wiens dood van de gantsche stad zeer beklaagd wierdt.

Colonel Sackvil droeg sich daar treffelyk, en leyde groote eere in.

Dat is waar, hy aanvaarde het gebied naa dat Sir Palmer Fairburn gedood was, en hy behaalde een groote zeege op de Mooren, hebbende een groot getal gedood en gequetst; hunne Werken weer opgevuld, al hun Geschut en Pakkazi genomen,

gage, and routed them entirely. | en hen t'eenemaal geslagen.

Without doubt it was a brave action; and to say the truth, the English fought as they use to do, like Lions.

't Was buyten twyfel een treffelyke daad; en om de waarheyd te zeggen, de Engelschen vochten als Leeuwen, gelyk zy gewoon zyn.

Is the Country open to us since the Truce is made?

Is het Land vry en open voor ons, sederd dat het bestand gemaakt is?

Yes, Sir, as far as the Jews River.

Ja, myn Heer, tot aan de Joden Rivier toe.

Sir, your Discour is so agreable, that I have forgot that Hermitage Wine; let us go to drink some.

Myn Heer, uw gesprek is zo aangenaam en bevallig, dat ik de Heremitagie wyn vergeeten heb; maar laat ons gaan om die te drinken.

Come, Sir, there is the house where it is sold; go in.

Kom aan, myn Heer, daar is 't huys daar ze te koop is. Treed in.

Shew me the way, I am not acquainted here.

Wys my den weg, ik ben hier onbekend.

You force me to be-

Gy dwingt my onbe-

uncivil; but I had rather be so, then to be troublesome to you.	beleefd te zyn; maar ik wil dat evenwel liever weezen, dan u lastig te vallen.
Boy, give us a Pint of your best Hermitage wine.	Jongen, geef ons een pintje van uw beste Hermitagie wyn.
Gentlemen, there is some of the best.	Heeren, daar hebt gy van de beste.
Come Sir, my service to you.	Myn Heer, om u te dienen.
Sir, I most humbly thank you.	Ik dank u hartelyk, myn Heer.
Sir, some body asks for you.	Myn Heer, daar is iemand die naar u vraagt.
Sir, one of your Friends stays for you at home.	Myn Heer, een van uwe Vrinden wacht naar u t'huys.
Sir, I am sorry to leave you so soon; to morrow.	Myn Heer, 't moeit my dat ik u zo dra verlaten moet; tot Morgen toe.
Farewell, Sir.	Vaarwel, myn Heer.
Till I have the honour to see you again.	Tot dat ik de eere mag hebben van u wederom te zien.

The thorty-seventh Dialogue.

Between two Learned Man.

Sir, you arrive happily; I was going to your house to speak with you.

Is there anything, in which I may serve you since our last entrewiew?

Yes, Sir, I should desire you would do me the favour to explain me the Rules, that we find in the beginning of Monsieur le Grand's Philosophy.

Why, Sir, what difficulty do you find in them?

It seems at the first sight they are against the common sense.

De zeven en dertigste t'Zamenspraak.

Tusschen twee geleerde Lieden.

MYn Heer, gy ontmoet my ter rechter tyd; ik ging zo na uw huys toe om met u te sprecken.

Is er sedert onze laaste byeenkomst iets voorgevallen waar in ik u kan dienen?

Ja, myn Heer, ik wenschte dat gy de goedheyd geliefde te hebben, om my de Regelen, die men in 't begin van Monsieur Le Grand's Philosophie vindt, uyt te leggen.

Wel, myn Heer, wat zwarigheyd vind gy daarin?

Het schynt met den eersten opslag, dat zy tegen den gemeenen zin aanloopen.

In what, I pray?

Because he teaches us, that we must not trust our Senses, which seems to be false.

There is nevertheless nothing more true.

What? can it be false, that I see truly an object, when my eyes are opened, during the day; and that nothing hinders that same object to dull my sight?

No, but that knowledge is not sufficient to form an assured Science.

Why, Sir.

Because your eyes may deceive you, since they can represent to themselves a thing which is not.

Waar in doch, bid ik u?

Om dat hy ons leert, dat wy onze zintien niet moeten Betrouwen; 't welk valsch schynt te weezen.

Nochtans is 'er niets waarachtiger.

Hoe dat? kan het valsch zyn dat ick waarlyk een voorwerp zie, wanneer myne oogen geopend zyn, geduurende den dag, en dat niets verhindert dat het zelfde voorwerp myn gezigt benevelt?

Neen; maar die kennis is niet genoegzaam om een zekere Weetenschap te formeeren.

Waarom, myn Heer,

Om dat uwe oogen u zouden konnen misleyden, dewyl zy zich een zaak konnen verbeelden die niet en is.

'That I cannot believe.	Dat en kan ik niet gelooven.
Do you not remember to have some times perceived a Tower from far?	Gedenkt u niet somtydts eenen Tooren van verre gezien te hebben.
You may well see one thing for another, since it happens often, that a Tower which shews round is square.	Gy kont heel ligt eene zaak voor een andere aanzien, dewyl het dikwils gebeurt, dat een Tooren die rond schynt vierkant is.
And what do you infer from this?	En wat wilt gy daar uyt besluyten?
I say that a Science, which is grounded upon such an uncertain foundation, cannot be sure.	*Ik* zeg dat een Weetenschap, dewelke op zulk een onzeker fondament gegrond is, niet zeker kan zyn.
But this mistake is not universal.	Maar dese misslag is niet algemeen.
I grant it; but you are oblig'd to confess that a true thing, as Science is, ought not to be grounded upon a doubtful thing.	Ik staa het toe; maar gy bent genootzaakt te bekennen, dat een waare zaak, gelyk als weetenschap is, niet op zo een twyfelachtige zaak behoort gegrond te zyn.

By

By what means then do we arrive at the knowledge of the Truth, if our senses are subject to mistakes?

By the Understanding.

That cannot be, since it regards but universal things, as Aristotle says, Intellectus est rerum universalium.

That is true; and that is not contrary to Monsieur le Grand's sentiment, who proves that Mans Wit ought to examine as well particular things as common.

I should be very glad if you could explain clearly his sense.

It will be very easie unto me, if you have the Patience to hear

Door wat middel geraaken wy dan tot de kenniffe der waarheyd, indien onze zinnen aan misslagen onderworpen zyn?

Door het verstand.

Dat en kan niet zyn dewyl dat maar algemeene dingen betreft, gelyk als Aristoteles zegt, Intellectus est rerum universalium.

Dat is waar, en dat is niet strydig met Monsieur Le Grand's gevoelen, dewyl hy bewyst, dat 's menschen vernuft zo wel byzondere als algemeene zaken behoort t'onderzoeken.

Ik zou bly zyn, indien gy zyn zin duydelyk kondet verklaren.

Dat zal my licht om te doen zyn, indien gy maar geduld gelieft

me.

Pray tell it me by an example.

I will; did you never see Gold that they bring out of the Indies in dust?

I have seen some several times.

That Gold, after it has been put into the Furnace changeth its form; and takes a new one; and nevertheless 'tis always the same Gold.

That cannot be denied.

What did you perceive of that Gold at first?

I perceived Gold in dust.

But this Gold in dust is gone, and nevertheless Gold is always Gold.

Let it be so.

Then you did not

te hebben om my te hooren.

Zeg my dat, bid ik u, door een voorbeelt.

Ik zal; hebt gy nooit goud gezien 't welk uyt Indien gebracht wordt in stof?

Ja, dat heb ik verscheyden maal gezien.

Dat Goud, naa dat het in den oven is gedaan geweest, verandert zyn gedaante, en neemt een nieuwe aan; en nochtans is het altyd het zelfde Goud.

Dat kan niet ontkend worden.

Wat vernaamt gy dan van dat Goud in 't eerst?

Ik wierd Goud in stof gewaar.

Maar dit Goud in stof is niet meer voorhanden, en nochtans is Goud altyd Goud.

Laat het zo weezen.

Als dan wierdt gy

per-

perceive any thing of that which falls upon the Senses, since the same substance remains.

niets van dat gene gewaar't welk op de zinnen valt, dewyl de zelfde zelfstandigheyd blyft.

By which way I discover the Nature of Gold?

Door welk middel zal ik dan de natuur des Gouds konnen ontdekken?

By this Faculty, which we call Judicative.

Door dat vermoogen 't welk wy 't Oordeelende noemen.

This Discourse is more subtile than true.

Dit gesprek is meer spitsvindig als waar.

On the contrary, I esteem it to be more true than subtile.

In 't tegendeel, acht ik het meer waar als spitsvindig te zyn.

Can you prove me this thought by another Example?

Kont gy my die gedacht door een ander voorbeeld bewyzen?

Very easily; you see every day Men from your window, walking in the Market.

Zeer gemakkelyk: gy ziet dagelyks uyt uw venster menschen op de markt wandelen.

I see some every day indeed.

Dit zie ik inderdaad alle dagen.

Neverthelesse you perceive very often nothing but their hats,

Niettemin word gy zeer dikwils niets anders gewaar dan hun-

their

their coats, or their clokes.

That is true.

How then do you know really they are Men?

Very surely.

Excuse me, for with you cannot affirm that you see any other thing but their clouthes.

Mens cloathes do cover but men.

That may be false, since they may cover Engines with them, which move in the same manner as men do.

And what then do you infer from this Discourse?

I conclude, that our Senses are not certain,

ne Hoeden, hunne Rokken of hunne Mantels.

Dat is waar.

Hoe weet gy dan dat het waarlyk menschen zyn?

Dat weet ik zeker genoeg.

Verschoon my, want gy kont niet zeker zeggen dat gy iets anders ziet dan hunne kleeding.

Menschen kleederen bedekken maar alleen menschen.

Dat kan valsch konnen zyn, dewyl men konstige werktuygen, die zich op de zelfde wyze als de menschen bewegen, daar mede zou konnen bedekken,

En wat zult gy dan uyt dit gesprek besluyten?

Ik besluyt, dat onze zinnen niet zeker zyn,

since

since they can deceive us.

nadien zy ons konnen misleyden.

This is a new Philosophy.

Dat is een nieuwe Philosophie.

'Tis true; but it is according to reason, since Science is a certain thing and sure, and the ground which sustains it ought to be of the same nature.

Dat is waar: maar 't is volgens de reden, dewyl wetenschap een zekere en vaste zaak is, ende grond die dezelve onderstennt, behoort van de zelfde aardt te zyn?

Do you believe that our Senses deceive us always?

Gelooft gy dat onze zinnen ons altyd bedriegen?

Yes, they can deceive us; but our Understanding can never deceive us.

Ja, zy konnen ons bedriegen; maar ons verstand kan ons nooit bedrieden.

How many People are there, who imagine themselves to know a thing which they do not know?

Hoe veel menschen zyn 'er die zich zelven inbeelden een zaak te weeten, die zy niet en weeten?

This fault proceeds from their knowledge, which is not clear and distinct.

Die fout ontstaat uyt hunne kennisse, die niet klaar en onderscheyden is.

That knowledge is hard to be obtained.

Zulk een kennis is zwaar te verkrygen.

It

It is so to heavy Wits, but not to subtle and judicious People.

Het is zo voor zwaarmoedige verstanden, maar niet voor schrandere en verstandige menschen.

That Monsieur le Grand, is he not Author of L'homme sans Passion?

Is die Monsieur Le Grand niet de Schryver van L'Homme sans passion?

'Tis himself.

Ja hy is 't.

I have seen his Book, indeed it is well writ.

Ik heb zyn Boek gezien; 't is inderdaad wel geschreeven.

He did write five or six others, of which one is entituled, L'Epicure Chrestien &c.

Hy heeft nog vyf of zes andere geschreeven, waar van 't eene is genaamd L'Epicure Chretien.

Do you know him?

Kent gy hem?

I have the honour to know him very particularly.

Ik heb de eere van hem byzonderlyk te kennen.

He is a very Learned Man.

Hy is een zeer geleerd man.

He is universal.

Hy is volleerd.

The

The thirty-eight Dialogue.

Between a Gentleman and a Gentlewoman.

PRay, Sir, tell me yet that; I am very curious to know your opinion of it.

Pray, Madam, propose it to me, and if I can resolve you, I will do it with all my heart.

Sir, I would fain know which is the noblest Sex, the Man, or the Woman?

Madam, I ask it you; your self naming the Man first, it seems to me you give consent that he is nobler than the Woman.

De acht-en-dertigste t'Zamenspraak.

Tusschen een Edelman, en eene Juffrouw.

IK bid u, myn Heer, zeg my ook zulks, alzo ik kurieus ben om uw gevoelen daar van te weeten?

Eylieve, Juffrouw, stel het my voor, en zo ik u eenige opening daar in kan geeven, ik zal het van ganscher harte doen.

Myn Heer, ik wenste wel te weeten welke Sexe de edelste is, de Man of de Vrouw?

Juffrouw, ik vraag het u; dewyl gy zelve de Man eerst genoemd hebt, zo dunkt my dat gy toestaat, dat hy edeler is dan de Vrouw.

Sir,

Sir, 'tis not a convincing reason; 'tis onely for civilities sake.

Myn Heer, dat is geen overtuygende reden; 't is maar alleen uyt beleefdheyd geschied.

Madame, Saint Paul commands the Woman to obey her Husband; In the Old Testament great Persons Wives did call them their Lords; by consequence then the Man is nobler than the Woman.

Juffrouw, de H. Paulus beveelt de Vrouwe haaren Man te gehoorzaamen. In 't Oude Testament vind men dat de Vrouwen van aanzienlyke Persoonen, hen Heeren noemden; waar uyt dan volgt dat de Man edeler is als de Vrouw.

reason, except one for to obey, one is not inferiour to him to whom he submits himself; for Jesus Christ as the Scripture says, although he is God, did obey both the Virgin Mary and Saint Joseph; and nevertheless he is far

Verschoon my, myn Heer, want om dat men gehoorzaamt, is men niet minder dan hy aan wien men zich onderwerpt; want Jesus Christus, gelyk de Schrift zegt, alhoewel hy een God was, gehoorzaamde de H. Maagd Maria en den H. Joseph; en niet te min is hy veel edeler

nobler than them. And if great Mens Wives called them their Lords, it was to please them and not by duty.

dan zy waaren. En indien de Huysvrouwen van voorname Persoonen hare Mannen Heeren noemden, dat geschiedde om hen te behaagen, en niet uyt plicht.

To shew you that the Man is more noble than the Woman, he was created the first.

Om u te toonen dat de Man edeler is dan de Vrouw; Hy wierde eerst geschapen.

Sir, what do you infer from thence? nothing but confusion for your Sex; for things which were created the first, are not the noblest, as for Example, the Heaven, the Earth, the Sun, the Stars, the Seas, and all things, were created afore Man; yet nevertheless, according to you, he is the noblest of earthly Creatures.

Myn Heer, wat kondt gy daar uit trekken? niet als beschaaming voor uwe kunne: want de dingen die 't eerst geschapen waaren zyn de edelste niet, als by voorbeeld, de Hemel, de Aarde, de Zon, de Starren, de Zeeën, en alle dingen zyn eer geschapen dan de Man; en volgens uwe stelling is hy de edelste van alle aardsche schepselen.

Madam, that Man is nobler than all Creatu-

Juffrouw, dat de Man edeler is dan alle

res,

res, except the Angels, is true; for God with one Word created all, but Man is the Work of his own hands.

You grant me then that the creation of man is more noble than that of Heaven and Earth, because he was created the last; by your same Argument I will convince you. The Women was created after the man, and of a nobler Substance than he; for he was created with dust, but the Woman was created with one of his Ribs, and with dust. I will bring you another Example, which ought to convince you. The Infants Body is the first formed in his Mothers Womb,

and

schepselen, uytgezeyd de Engelen, is waar; want God schiep alles door een woord; maar de Man is het werk van zyn eygene handen.

Gy staat my dan toe dat de schepping des Mans edeler is, dan die van den Hemel en de Aarde, om dat hy 't laatst geschapen was; ik zal u dan door uw zelfde bewysreden overtuygen; de Vrouw wierd naa den Man geschapen, en uyt een edeler zelfstandigheyd; want hy wierd uyt het slof geschapen, maar de Vrouw wierd uyt eene van zyne ribben geschapen, en niet uyt het slof. Ik zal u nog een ander exempel bybrengen, 't welk u behoort te overtuygen; 't Lighaam eens Kinds word eerst in de Baar-

and

and a long time after the soul is infused into it; yet nevertheless she is more noble than her Body.

Madam, I answer you that the Woman having been formed of one of the Mans Ribs, being created of his own Substance, and having flesh of his flesh, and bone of his bone, as the Scripture saith, has no advantage upon him, neither in regard of her Creation, nor for her Substance sake; for when God said, Let us make Man after our own likeness, he did mean the Woman as well; for the Word (Homo) in Latine signifies the Man and the Woman; therefore the

moeder gevormd, en een tyd lang daar naa word 'er de Ziel ingestort, en niet te min is die edeler dan het Lighaam.

Juffrouw, daar op antwoord ik u, dat de Vrouw gevormd geweest zynde uyt eene van des Mans ribben, en geschapen uyt zyn eygene stoffe, vleesch hebbende van zyn vleesch, en been van zyn been, als de H. Schrift zegt, geen voordeel boven hem heeft, noch ten opzigte van haare scheppinge, noch om haare stoffe, want wanneer God zeyde, *Laat ons den Mensche maaken naar onzen beelde en gelykenisse*, zo neemd hy de Vrouw diergelyks; want het Latynsche woord (*Homo*) betekent Man en Vrouw

Man

Man and the Woman were made at the same time, and the Being of the Woman was but a Multiplication of one Substance already created and depending of the Man.

beyde, zulks dat de Man en de Vrouw dan op een en de zelfde tyd gemaakt zyn; en 't weezen der Vrouwe was maar een vermenigvuldiging van eene zelfstandigheyd, die alreede geschapen en van den Man afhangkelyk was.

Sir, according to you if it be the same Substance created, why will you have one to be more noble than the other? Why depending of the Man? Let us make him a Companion, saith God, a Companion doth not obey the other, except it be to please him.

Myn Heer, volgens uw zeggen, indien het de zelfde stoffe geschapen is, waarom wilt gy dan 't een edeler hebben dan 't ander? Waarom afhankelyk van de Man? Laat ons hem een medegenoot maken zeyde God, en de eene medegenoot gehoorzaamt de andere niet; 't en zy 't hem belieft.

Madam, see nevertheless what Saint Paul saith; Women obey

Zie nochtans eens, Juffrouw, wat de Apostel Paulus zegt, Gy Vrouwen, weest uwe

your

your Husbands: But hee doth not say unto the Men, Obey your Wives. For what you say, that Man was created of dust, you cannot carry it away; for they had both the same beginning, as concerning the Matter.

If it were changed, it was as much for the advantage of the one, as of the other, and besides, he of them two who aproach'd nearest to God in Likeness, and to whom alone it belongs to execute the Functions that Jesus Christ instituted upon the earth, is to be the noblest. Saint Paul saith, Women be ye silent in the Church, in the which he hath or-

Mannen gehoorsaam: Hy zegt immers niet tot de Mannen, Weest uwe Vrouwe gehoorzaam. Want het gene gy zegt, dat de Man uyt stof geschapen is, daar mee en kondt gy niet uytrechten; want zy hadden beyde, ten aanzien der stoffe, een en 't zelfde begin.

Indien dezelve verandert ware, dat was zo veel tot voordeel van de eene als van de andere; en behalven dat die van de twee, welke Gode in gelykenisse naast quam, en aan wien alleen toebehoort om die bedieninge te bekleeden dewelke Jesus Christus op de aarde ingesteld heeft, is de edelste. De H. Paulus zegt, dat de Vrouwen zwygen in de Gemeynte, alwaar hy bevolen heeft

dained Priests to speak aloud.

Sir, all your Reasons are not able to convince me: I say the Woman is as well formed to the Image and Likeness of God, as the Man, and that if there be some Accidents, which put distinction between them, yet they are not distinguished in regard of God. I would fain know if there be a distinction between the Souls of the blessed in Heaven. If the Priests speak out in the Church, 'tis onely because Saint Paul knew well, that Men are commonly more Learned than Women, because they keep them always in

dat de Priesters overluyd zouden spreecken.

MynHeer, alle uwe redenen zyn niet magtig om my te overtuygen; Ik zeg dat de Vrouw zo wel na den beelde en gelykenisse Gods gemaakt is, als de Man; en dat, indien 'er al eenige toevallen syn, welke eenig onderscheid tusschen hen stellen, zo zyn zy echter ten aanzien van Gode niet onderscheyden. Ik zou gaern weeten of 'er eenig onderscheyd tusschen de zielen der zaligen in den Hemel zy. Indien de Priesters overluyd in de Kerk spreeken, dat is maar alleen om dat de H. Paulus wel wist, dat de Mannen doorgaans geleerder zyn dan de Vrouwen, dewyl zy haar in onwetendheyt

igno-

ignorance, that they may be always under them. But if we did learn, we should be generally greater Scholars than they are, for without Rhetorick we speak more than they do.

The thorty-ninth Dialogue.

Of the Nature of Plants, between two Learned-men.

W*E are come now, I thank God, to the fair Spring.*

O the agreable Season! What difference doth one perceive between the Winter and the Spring! Every thing seems now to smile, when the other Season

houden, op dat zy altyd boven haar moogen zyn. Maar indien wy ons in geleerdheyd oefenden, wy zouden doorgaans geleerder zyn dan zy; want zelfs zonder de Redenrykkonst spreecken wy meer dan zy.

De negen-en-dertigste t'Zamenspraak.

Tusschen twee geleerde Persoonen, wegens den aarde der Planten.

WY zyn nu, God dank, tot een schoone Lente gekomen.

O wat een aangenaam Saisoen! Hoedanig een onderscheyt bespeurt men tusschen de Winter en de Lente! alles schynt ons nu toe te lachgen, daar het

seems to cast them all into the Grave.	ander gety alles schynt in 't graf te werpen.
It is true, but from whence proceeds the Green which covers now all the Trees?	Dat is waar: maar waar van daan komt dat groen 't welk nu al het geboomte bekleet?
It comes assuredly out of the Bowels of the Earth.	Dat komt gewisselyk uyt de ingewanden der Aarde.
What? do you believe that there is any Green hid in the Earth, which comes out every Year?	Hoe, gelooft gy dan dat 'er eenige groente in de Aarde verborgen is, die alle jaaren te voorschyn komt?
No, but I believe that the Earth is the Principle thereof, which causes that agreable colour.	Neen, maar ik geloof dat de Aarde het Grond-beginsel daar van is, 't welk die bevallige koleur veroorzaakt.
Pray tell me how that is done.	Eylieve, zeg my hoe dat geschiet.
As there comes out of the Earth, a great quantity of Humours, which pass throw the Conduits of the Plants, even to their tops, this	Gelyk 'er uyt de Aarde een groote menigte van vochtigheden komt, die door de luchtpypen der Planten passeeren, zelf tot boven aan de top toe, zo wort ook des selfs

Water causes their Green.

How comes it then to pass that the Water is not always Green?

'Tis because it is not always mingled with strange Bodies.

Doth the mingling of the Bodies contribute to the production of Colours?

It contributes to it so much, that one may say, that the Bodies take their Colours according to the several ranks of their Parts.

From whence proceeds the smell of Fruits?

From several Causes, for one cannot doubt but that the diversity of Climates change their

groen door dit water veroorzaakt.

Hoe komt het dan dat het water niet altyd groen is?

Dat is om dat het niet altyd met vreemde lighaamen vermengt is.

Helpt de vermenging der lighaamen iets tot de voortbrenging der koleuren?

De zelve helpt zo veel daar toe, dat men zeggen mag, dat de lighaamen hunne koleur aannemen, volgens de verscheydene soorten hunner deelen.

Waar uyt ontstaat de reuk der vruchten?

Uyt verscheydene oorzaaken; want men behoeft niet te twyfelen of de verscheydenheyd der Luchtstreeken verandert hunne na-

nature, and by consequence render them of several smell.

Do you believe that the Apples which grow in France and in Spain be more agreable to the tast than those which grow in England?

There is no doubt of it, if you believe that those countries are hotter and that the Sun warms them with more heat.

What doth the Sun, when it renders a Body odoriferous?

It separates by its Heat the grossest Bodies from the subtilest, and evaporating the Humour which was there enclosed it remains but a fat Matter, which causes the smell.

natuure, en doet hen gevolgelyk van verscheydenerley reuk zyn.

Gelooft gy dat de Appelen die in Vrankryk en in Spanje groejen lieflyker van smaak zyn, dan die welke in Engeland wassen?

Daar is niet aan te twyfelen, indien men gelooft dat die Landen heeter zyn, en dat de Zon haar met meerder hitte verwarmt.

Wat doet de Zon wanneer hy een Lighaam welruykend maakt.

Hy scheyd door zyne hitte de grofste Lighaamen van de fynste af; en de vochtigheyd die 'er in beslooten was uytwaassemende, zo blyft 'er maar een vette stoffe over, dewelke de reuk veroorzaakt.

Do

Do you think that all this cannot be done in a cold Country?

Meent gy dat dit alles in een koud Landschap niet geschieden kan?

Not so well, because, for want of heat, the Juyce which is within the Plant is not well mortified, and the Humour which meets there, hinders that which serves to the Odour to extend it self as it should do.

Niet zo wel, om dat door gebrek van hitte, het sap 't welk in de plant is niet te dege versterft; en de vochtigheyd die zich daar onthoudt, is een belet dat de reuk zich niet kan uytstrekken als 't behoort.

How comes it then to pass, that the ripe Fruit smells better than when it is green?

Hoe komt het dan dat een rype vrucht beter ruykt, dan als ze noch groen is?

'Tis because in time the Fruit purges it self, and leaves that gross matter, which did hinder it from dilating and rarifying it self.

Dat is om dat de vrucht met der tyd gezuyvert wordt, en die grove stoffe verlaat, welke een verhindering was dat zy haar zelven niet kan uytbreyden en verdunnen.

But how doth it come to pass, that all Plants bear fruit of a different

Maar hoe komt het dat alle planten vruchten draagen van ver-

 smell?

smell? scheelende reuk?

Because the parts which compose the Fruits are of a different texture, and as they enter into the Pores of the Tongue in several manners, it is necessary that they should cause Tastes different one from another.

Om dat de deelen waar uyt de vrucht bestaat, van een verscheelendt maaksel zyn; en wanneer zy in de Luchtgaatjes der tonge op verscheydenerly wyze ingaan, zo moeten zy nootzakelyk verscheydenerley smaak hebben.

You are in the right, it must be so.

Gy hebt regt; het moet zo weezen.

The fourtieth Dialogue.

Between several Gentlemen that go to be merry abroad.

De veertigste t'Zamenspraak.

Tusschen verscheyde Heeren die uytgaan om eens vrolyk te weezen.

A. *WHat shall we do to day Gentlemen, How shall we pass away this day?*

A. WAt zullen wy van daag doen Heeren, hoe zullen wy deezen dag doorbrengen?

B. *How you please.*

B. Zo als 't u belieft.

C. *Let us walk as far as Greenwich.*

C. Laat ons na Greenwich gaan.

D. *Ah,*

D. *Ah, Gentlemen, let us go thither, I entreat you, I have never been there.*	D. Ja, Heeren, laat ons daar na toe gaan, bid ik u, ik heb 'er nooit geweest.
A. *And what do you intend to do at Greenwich?*	A. En wat meent gy te Greenwich te doen?
D. *That is a fine Question, and what should we do else where?*	D. Dat is ook een vraag, wat zouden wy op een ander plaats doen?
A. *Let us go thither, if you please, I am content to do as the rest.*	A. Laat ons 'er na toe gaan, indien 't u zo gevalt, ik ben te vreede om te doen als de rest.
B. *I know an honest man there, that hath good Wine in his Cellar.*	B. Ik ken daar een eerlyk man die goede wyn in zyn kelder heeft.
A. *Let us go thither then; which way shall we go, Gentlemen?*	A. Laat 'er ons dan na toe gaan; wat heen zullen we gaan Heeren?
B. *Let us go thither by Water.*	B. Laat ons te water daar na toe gaan.
C. *Let us rather take a Coach.*	C. Laat ons liever een Koets neemen.
D. *No, no, there is more pleasure by Water.*	D. Neen, neen, 't is pleysieriger te water.
A. *The Gentleman*	A. De Heer heeft

 saith

saith right, we may smoak in the Boat, and drink a merry Cup.

B. *For my part, you know I never smoak; But I will be glad to drink a Cup of good Canary.*

C. *Shall we not drink and smoak enough, when we come thither?*

D. *Gentlemen, if we will go thither, let us not lose time whilst the Tide serves.*

A. *Go you before, Gentlemen, I am going to the Rose for a couple of Bottles, and some Pipes.*

B. *Do not stay then, we will stay for you at Somerset-house.*

A. *Go on, I will overtake you by and by.*

gelyk, wy konnen in de Schuyt eens rooken en een glaasje drinken.

B. Wat my aangaat, gy weet wel dat ik noit en rook: Maar ik wil wel eens een glaasje goede Kanary wyn drinken.

C. Zullen wy niet genoeg drinken en rooken als wy daar komen?

D. Heeren, indien wy daar zullen gaan, zo laat ons geen tyd verliezen, terwyl wy voor stroom hebben.

A. Gaat gy voor uyt Heeren, ik gaa na de Roos, om een paar bouteljes, en eenige pypen.

B. Blyf dan niet uyt: wy zullen na u wachten by Somersethuys.

A. Gaat maar voort, ik zal u straks wel onderhaalen.

D. *We*

D. *We should have told him that he should bring an ounce of good Spanish Tabacco.*	*D.* Wy hadden hem moeten zeggen dat hy een once goede Spaansche Tabak zou mee gebragt hebben.
C. *He hath some in his Box, he is never without any.*	*C.* Hy heeft wel wat in zyn doos, hy is nooit zonder iets.
B. *Gentlemen, let us agree for a Boat.*	*B.* Heeren laat ons een verding maaken voor een schuyt.
C. *Shall we take one Man or two?*	*C.* Zullen wy een man neemen? of twee,
D. *Let us take two.*	*D.* Laat 'er ons twee neemen.
B. *Honest man, what shall we give you to carry us to Greenwich, and to bring us back again?*	Wat zullen wy u geeven, Maat, dat gy ons na Greenwich brengt, en weer te rug?
Sir, you shall give me a Crown, if you please.	Myn Heer, gy zult my een Kroon geeven indien 't u belieft.
It is too much, you shall have four shillings.	Dat is te veel, gy zult vier schellingen hebben.
We cannot carry you for less.	Wy konnen u niet minder voeren.
C. *We must give them five shillings, they*	*C.* Wy moeten haar vyf schellingen geven,

 are

are honest men, they must get their living.	't zyn eerlyke lieden, zy moeten 'er van leeven.
B. *Well, you shall have what you ask.*	*B.* Wel gy zult zo veel hebben als gy eyscht.
Where is your Boat?	Waar is uw schuyt?
There it is, Gentlemen.	Daar is ze, Heeren.
Will you be pleased to step in?	Belieft gy in te treden?
D. *Presently, we stay for a Gentleman.*	*D.* Terstond, wy wachten nog na een Heer.
C. *There is Mr. A. coming, he hath made great haste.*	*C.* Daar komt Mr. *A.* al aan, hy heeft sich gehaast.
B. *He goeth like a lean Cat.*	*B.* Hy gaat als een magere kat.
A. *Well, Gentlemen, have not I dispatcht?*	*A.* Wel, Heeren, heb ik my niet lustig gehaast?
D. *Truly you have, you shall drink first.*	*D.* Ja dat hebt gy; gy zult ook eerst drinken.
B. *Have you brought good Wine?*	*B.* Hebt gy goede wyn gebragt?
A. *If it be not good, I will drink it all my self.*	*A.* Indien ze niet goed is, zo zal ik ze zelf drinken.

B. *Yan*

B. *You understand the matter very well.*

C. *Come then, Gentlemen, let us step into the Boat.*

D. *Step in first, we will follow you.*

A. *Without ceremony, Gentlemen; let him follow me that loves me.*

B. *What needs so many complements; For my part I never use any: I take my place by you, for you keep the Bottles.*

C. *Sir, I intreat you not to let me commit an incivility.*

D. *Sir, I will not go before you, I know very well the respect that is due to you.*

C. *But, Sir, you laugh at me, we will stay here then till to morrow.*

A. *I must confess,*

B. Dat hebt gy niet qualyk.

C. Komt dan, Heeren, laat ons in de Schuyt treeden.

D. Stap eerst in, wy zullen u volgen.

A. Zonder Ceremonien Heeren, die my lief heeft mag my volgen.

B. Waar toe zo veel Complimenten? Ik voor my, gebruyk ze nooit: Ik ga by u zitten, want gy hebt de Bottels by u.

C. Myn Heer, ik bid u, laat my geen onheusheyd begaan.

D. Myn Heer, ik wil voor u niet ingaan, ik weet zeer wel wat eerbiedigheyt ik u schuldig ben.

C. Maar myn Heer, gy lacht om my, zo doende zullen wy hier wel tot Morgen staan.

A. Ik moet beken-

Gentlemen, you are very ceremonious.

B. *Come, come, Gentlemen, let us make haste, what needs so many ceremonies among friends?*

D. *I beseech you, Sir, let us not make these Gentlemen stay.*

C. *Sir, I had rather commit an incivility, than to disobey you.*

A. *Seriously, Gentlemen, this is a fine Rivier.*

B. *It is the finest in Europe.*

C. *The water is very calm at present.*

D. *We could not have pitcht upon a finer day to go by Water.*

B. *But Mr. A. you have brought Tobacco and Pipes with you: But where will you have fire?*

nen Heeren, dat gy vol Ceremonien zyt.

B. Kom, kom, Heeren, laat ons wat haast maken, waar toe zo veel Ceremonien onder vrinden?

D. Ik bid u myn Heer, laat ons deeze Heeren niet doen wachten.

C. Myn Heer, ik wil liever een onbeleefdheyd begaan, dan u ongehoorzaam zyn.

A. In ernst Heeren, dit is een schoone Rivier.

B. 't Is de schoonste in Europa.

C. 't Water is tegenwoordig heel stil.

D. Wy zouden geen schoonder dag hebben konnen aantreffen, om by water te gaan.

B. Maar Mr. A. gy hebt Tabak en Pypen mede gebragt; waar zult gy vuur krygen?

A. I

A. I have forgot a match, I am very giddy headed.

C. *So much the better, for indeed I do not love smoaking, but when I am at my journeys-end.*

B. *Really, Gentlemen, our conversation is better than the smoak.*

D. *We are very near the Bridge, is there no danger to shoot it?*

A. *Not more than in this place, the Water is smooth now.*

B. *I go through it two or three times a day, whether the Water be high or low.*

C. *You are mighty bold, I went through it once, when the Water was low, the Boat was like to have been sunk.*

A. Ik heb een Lont vergeeten; Ik ben heel ylhoofdig.

C. Zo veel te beter, want ik hou van geen rooken, voor dat ik ben daar ik weezen moet.

B. Waarlyk, Heeren, onze ommegang is beter dan de rook.

D. Wy zyn digt by de Brug; is 'er geen perykel om 'er door te vaaren?

A. Niet meer dan daar wy nu zyn; want het water is effen.

B. Ik gaa 'er wel twee of driemaal 's daags door, 't zy dat het water hoog of laag is.

C. Gy bent zeer stout, ik ben 'er eens door gevaaren, wanneer het water laag was, en de schuyt zou schier gezonken hebben.

D. There

D. *There is not too much safety, I would not trust to much too it.*

A. *Nor I neither.*

B. *What, Gentlemen, cannot you swim?*

C. *I swim like a Fish, but not in my Cloaths.*

A. *I have swimmed many times over the River, with a Boat after me.*

B. *I will lay a wager, that I can swim from hence to Greenwich.*

C. *Pray let us have that pastime a little.*

D. *I believe he would drink Water, whilst we drink wine.*

B. *Some other time, Gentlemen, the Water is not hot enough now.*

D. *I wish I could*

D. 't Is niet al te veylig, ik zou 'er my liever niet al te veel betrouwen.

A. Noch ik niet.

B. Wat Heeren, kont gy niet zwemmen?

C. Ik zwom als een Visch, maar niet in myn Kleederen.

A. Ik heb dikwils de Rivier over geswommen met een schuyt achter my.

B. Ik wil wedden dat ik van hier tot Greenwich zou konnen zwemmen.

C. Eylieve, laat ons dat kortswyl eens hebben.

D. Ik geloof dat hy water zou zuypen, terwyl wy wyn drinken.

B. Op een ander tyd eens Heeren, het water is noch niet warm genoeg.

D. Ik wenschte dat

swim,

swim, on condition to bathe my self now; but I swim like a Stone.

A. *We are now under the Bridge.*

B. *This is a fine Bridge.*

C. *It is the finest in Europe.*

D. *How long is it since it was built?*

It is above. . .

A. *We are now going to see a great many Ships.*

B. *We shall see many of them; but they are almost all Merchant-men.*

C. *Where are then the Men of War?*

D. *They are most of them now at Sea.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochester by Water with some Gent-*

ik konde zwemmen, mits dat ik het nu zou doen; maar ik zwem gelyk een steen.

A. Wy zyn nu onder de Brug.

B. Dit is een mooye Brug.

C. 't Is de schoonste in geheel Europa.

D. Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?

't Is meer als. . .

A. Wy zullen nu een menigte van Scheepen zien.

B. Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meest alle Koopvaardy Scheepen.

C. Waar leggen de Oorlogs schepen dan?

D. Die zyn nu meest in Zee.

E. Een weynig te vooren dat de Oorlog afgekondigd wierd, ging ik na Rochester te

le-

lemen of London, we saw the finest of the King Ships in the River of Rochester.

A. *Did you see the Soveraine?*

B. *Yes, and twenty more of the biggest next it.*

B. *They say it is a prodigious Ship.*

A. *It is the biggest that ever I saw; you would think that you are in a Castle.*

C. *Me thinks that those are very great Ships.*

C. *They are big enough for Merchant-men.*

D. *Is there no Men of War upon the Thames at this time?*

C. *There may be*

water met eenige Heeren van London, en toen zagen wy des Konings beste Schepen in de rivier van Rochester.

A. Zaagt gy de Souvereyn?

D. Ja, en nog twintig van de grootste daar nevens.

B. Zy zeggen dat het een byster groot Schip is.

A. 't Is het grootste dat ik nog ooit gezien heb; Gy zoudt denken dat gy in een Kasteel waart.

C. My dunkt dat dit al heel groote Schepen zyn.

C. Zy zyn groot genoeg voor Koopvaarders.

D. Leggen 'er tegenwoordig geen Oorlog-schepen op den Teems?

C. Ik geloof daar

some,

some, I suppose.

B. *I have heard his Majesty hath caused many Fregats to be built at Wooledge, and at Deptford.*

A. *I saw them begun.*

B. *Is there no way to go to see them?*

A. *Yes, if we have but time enough.*

C. *We will come on purpose another time, to see the Ships.*

D. *If we have time, we may land at Deptford as we come back.*

B. *As the company shall think fit.*

C. *We shall see, we shall see.*

A. *We are almost at Greenwich.*

moogen 'er eenige zyn.

B. Ik heb gehoord dat zyn Majesteyt veele Fregatten heeft doen bouwen te Wooledge, en te Deptford.

A. Ik heb ze zien beginnen.

B. Zouden wy ze niet konnen gaan sien.

A. Ja, indien wy maar tyd genoeg hebben.

C. Op een ander tyd zullen wy 'er wel eens eygentlyk om uytgaan om de Schepen te zien.

D. Indien wy tyd hebben, wy moogen te Deptford eens aan land stappen, als wy terugge komen.

B. Zo als 't Gezelschap het goed zal vinden.

C. Wy zullen zien, wy zullen zien.

A. Wy zyn al haast te Greenwich.

B. I

B. *I wish we were there already: For I begin to be dry.*

C. *To the business in hand, we do not mind our Bottles.*

D. *Sir, pull your Cup out of your Pocket a little.*

A. *You have done well to put me in mind of it, for I did not think upon it.*

A. *Come, Gentlemen, to your Health.*

B. *Tope it.*

C. *Drink to me, for I am almost choaked.*

A. *Sir, I drink the King's Health.*

B. *I accept of it with all my heart.*

A. *It must go round.*

B. *Sir, it is his Majesties good Health, I*

B. Ik wenschte dat wy 'er al waren; want ik begin al dorst te krygen.

C. Maar tot de zaak, wy denken niet eens om de Bottels.

D. Myn Heer, haal de kroes eens uyt uw zak.

A. Gy hebt wel gedaan van my indachtig daar van te maken, want het was niet in myn zin.

A. Kom, Heeren, op uw gezondheyd.

B. Drink lustig.

C. Breng het my eens, want ik smacht schier.

A. Myn Heer, des Konings gezondheyd.

B. Ik neem het van ganscher harten aan.

A. Het moet rond gaan.

B. Myn Heer, 't is op zyn Majesteyts

drink

drink to you.

A. You do not drink it up.

B. I cannot, Sir, the glass is too big, and you have filled it so full, that I cannot hold it without spilling.

A. Truly, I drunk it so.

B. Excuse me, I cannot drink so much at a draught.

B. Here, Sir, pledge me.

C. I desire no better.

D. I have drunk but one Cup yet, make haste then, that I may drink at my turn.

A. Let me see the Cup, Sir, I will help you.

goede gezondheyd, ik breng het u toe.

A. Gy drinkt het niet uyt.

B. Ik kan 't niet doen, myn Heer, het glas is te groot, en gy hebt het zo vol geschonken, dat ik het niet kan houden zonder storten.

A. Ik heb het zeker ook zo gedronken.

B. Verschoon my, ik kan zo veel in een teug niet drinken.

B. Hier myn Heer, doe my bescheyd.

C. Ik wensch niets liever.

D. Ik heb nog maar een kroes gedronken, haast u dan wat, dat het myn beurt ook word om te drinken.

A. Laat my 't schaaltje eens zien, myn Heer, ik zal u wat helpen.

D. I

D. *I will help my self, give me the Bottle.*

D. Ik zal my zelven helpen, geef my de Botteltje maar.

A. *Hold, here it is, it is almost empty.*

A. Hou daar, hy is al schier leeg.

D. *There is enough still for me.*

D. Daar is nog genoeg in voor my.

E. *He draws pretty well for a little man.*

E. Hy haalt wel na hem, voor zo een kleyn man.

A. *Come, let us open the other Bottle, I am so dry, that I could drink the Sea and Fishes.*

A. Kom, laat ons de andere Botteltje op doen; ik heb zulk een dorst, dat ik de Zee en de Visschen wel zou konnen opdrinken.

B. *You spill, have a care what you do.*

B. Gy stort, zie toe wat gy doet.

C. *You cannot make so much as you have lost.*

C. Gy kont zo veel niet maaken, als gy verlooren hebt.

A. *I am to blame, I confess; but seeing I have committed a fault, I must drink it.*

A. Ik beken schuld; maar dewyl ik de fout begaan heb, zo behoort ik ook te drinken.

B. *This Wine will make a Cat speak.*

B. Deeze Wyn zou een stomme wel doen spreeken.

A. *Gentlemen, let us empty our Bottle,*

A. Heeren laat ons de Bottel leeg maa-

be-

before we come out of the Boat.	ken, eer wy uyt de schuyt gaan.
C. *Give a Glass to these poor Watermen that have taken so much pains to row.*	*C.* Geef deeze arme Schuytevoerders, die zo veel moeite gedaan hebben om te roeyen, ook een glas.
D. *Here, Friends, this is for you.*	*D.* Hier vrienden, dat is voor u.
Thanks, Gentlemen.	Grooten dank, Heeren.
A. *Gentlemen, shall we pay for the Boat now, or shall we pay them when we come back?*	*A.* Heeren, zullen wy nu voor de Schuyt betaalen, of zullen wy betaalen als wy te rugge komen?
B. *Do as you please, as you think good.*	*B.* Doet zo als 't u belieft, zo als gy 't goed vindt.
C. *No, no, we will pay when we come back.*	*C.* Neen, neen, wy zullen betaalen als wy weer te rug komen.
D. *That is a very fine and delightfull place.*	*D.* Dit is een schoone en vermaakelyke plaats.
A. *So it is.*	*A.* Zo is 't.
B. *Gentlemen, will you have me carry you to that honest mans house, I spoke to you*	*B.* Heeren, wilt gy dat ik u aan 't Huys van dien eerlyken Man brenge, daar ik u van

of when we came away.

C. *Hath he got good Wine.*

B. *He hath some excellent.*

D. *Let us go there then.*

B. *Besides, he is a man of good company too,*

He hath been in Holland, he can speak good Dutch.

He is altogether merry, he always sings.

He hath many drinking Songs.

He will make you burst with laughing.

One is never weary of his company.

A. *Let us go there quickly then, he is such a man as I would have.*

B. *Your Servant, Landlord.*

Sir, your most humble Servant.

zeyde toen wy afgingen?

C. Hy heeft goede Wyn.

B. Hy heeft 'er die heerlyk is.

D. Laat ons daar dan gaan.

B. En behalven dat, 't is ook een man van goed geselschap.

Hy heeft in Holland geweest, hy kan goed Duytsch spreeken.

Hy is heel vroolyk, hy zingt altyd.

Hy heeft veel drinkdeuntjes.

Hy zal u van lachen doen barsten.

Men is nooit moede van zyn geselschap.

A. Laat ons dan met der haast daar na toe gaan, dat is zo een man als ik zoek.

B. Uw dienaar, Hospes.

Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige dienaar.

How

How do you do?	Hoe vaart gy al?
Verrie well at your ſervice.	Zeer wel om u te dienen.
We are come to take a little divertiſement here, theſe Gentlemen and I.	Deeze Heeren en ik zyn hier gekomen om ons wat te verluſtigen.
I have commended to them, both your ſelf, and your good Wine.	En ik heb u en uw goede wyn haar aangepreeſen.
Sir, I am much obliged to you, I give you thanks for it.	Myn Heer, ik ben daar over een uw verplicht. Ik bedank 'er u voor.
Gentlemen, you are all very welcome.	Heeren, gy zyt alle zeer welkom.
Will you be pleaſed to walk up Stairs, I have ſome ho-go that I will ſend you up, with ſome of the beſt Wine of a high colour, it is like me?	Belieft gy na boven te gaan. Ik heb iets hartigs gereed dat ik u zal zenden, met een kan van de beſte Wyn, die hoog van koleur is, gelyk als ik.
For although I am not high minded, I love to drink high, chiefly about the higher time of the day, (the Evening) and yet I never	Want hoewel ik niet hoogmoedig ben, zo drink ik echter gaarn luſtig, en voornaamelyk als 't hoog op den dag is (tegens den avond) en nochtans

stumble, nor am never more impertinent nor insolent.

B. *Well, Gentlemen, did not I tell you, that this man was very good company.*

C. *Truly, he is very merry.*

A. *He is a good fellow, I must make acquaintance with him.*

B. *You will delight in his company, when you know him.*

Gentlemen, I bring you something that was never eaten yet.

Do you see this Neats-tongue?

You never saw it before.

Though it were for the Kings mouth, it could not be better.

C. *Landlord, we are engaged to you, come,*

struykel ik nooit, nogte ben ik ooit daar door te onbescheydener of baldadiger.

B. Wel Heeren, heb ik u niet gezegd, dat deeze Man een goed gezelschap was.

C. Waarlyk, hy is zeer vrolyk.

A. 't Is een goe flokker, ik moet wat kennis met hem maken.

B. Gy zult vermaak hebben in zyn gezelschap als gy hem kent.

Heeren ik breng u iets, dat nooit te vooren gegeeten is.

Ziet gy deeze Osse-tong?

Gy hebt hem noit te vooren gezien.

Al was het voor des Konings mond, toch kon het niet beter weezen.

C. Hospes, wy zyn aan u verplicht, kom

sit

sit down here by me.

I love you, you are of a good humour, I am going to drink your health.

Will you do me reason?

Yes indeed, Sir, I do reason to all the World.

And especially unto honest people.

B. *Landlord, you and I must be better acquainted.*

Truly, Sir, if you get acquaintance with me, you will do well; for I love greatness And though I am no great Man, I do as my Grandfather did. I rise betimes in the Morning, before it be broad-day, and I drink a great Glas of Wine.

A. *You do as an*

zit hier wat by my neer.

Ik heb zin in u, gy bent van een goede aardt, ik zal op uw gezondheyd drinken.

Wilt gy my bescheyt doen?

Ja zeker, myn Heer, ik doe aan al de wereld bescheyd.

En byzonderlyk aan eerlyke luyden.

B. Hospes, gy en ik moeten beter kennis t'zamen maaken.

Waarlyk, myn Heer, indien gy kennis met my maakt, gy zult wel doen, want ik hou veel van grootheyt, en hoewel ik geen groot man ben, zo doe ik nochtans als myn Grootvader deed. Ik stae 's Morgens bytyds op, eer het hoog dag is, en ik drink een groot glas Wyns.

A. Gy doet, als een

honest man ought to do.

D. *Landlord, here is to you.*

I heard that you have a great many good Songs, pray sing us one.

Yes, Sir: But pray cut this Neats tongue, I assure you, that it is an exceeding good one.

A. *Lend me a Knife, Landlord and I will cut it.*

B. *Truly, it looks well.*

Gentlemen did not I tell you so, another time you will believe me.

D. *We did not doubt, but that it was good upon your word.*

Taste a little of this white Wine, I believe you will like it.

A. *I will pledge you*

eerlyk man behoort te doen.

D. Hospes 't geldt u.

Ik heb gehoord, dat gy een deel goede deuntjes hebt, eylieve zing 'er ons een.

Ja, myn Heer; maar ik bid u, snyd deeze Ossentong eens op, ik verzeker u dat hy puyk is.

A. Leen my een Mes, Hospes, ik zal hem opsnyden.

Zeker hy ziet 'er wel uyt.

Heeren heb ik u zo niet gezeyd, op een ander tyd zult gy my gelooven.

Wy en twyfelden niet of hy zou goed zyn, op uw woord.

Proeft een weynig van deeze witte Wyn, ik geloof dat hy u wel zal aanstaan.

A. Ik zal u bescheyd

well,

well, Sir, it is the health of your inclinations.

doen, wel myn Heer, 't is op de gezondheyd van uw neygingen.

Sir, I drink it to you.

MynHeer, ik breng het u.

B. *I receive it with all my heart.*

B. Ik ontfang het van ganscher harten.

C. *Landlord, I find this Tongue a little too much salted, have you got nothing else for me? For I love not things that are so salted.*

C. Hospes, ik bevind dat deeze tong wat te hartig gezouten is, hebt gy niet iets anders voor my, want ik hou niet van dingen, die zo gezouten zyn.

I have a couple of good Pullets below on the spit.

Ik heb een paar goede Kuykens beneden aan 't Spit.

Well, bring them up to us, if you please.

Wel, brengze ons eens boven, zo 't u believd.

A. *Ah, ah, you have then a mind to feast.*

A. Ho, ho, gy meent dan een gastmaal aan te rechten.

H. *The Gentleman is of my humour, he is not dainty-mouthed, but he loves good victuals well.*

H. Die Heer is van myn aardt, hy is geen lekkermondt, maar hy houd wel van goede kost.

C. *Our Landlord saith right; but I will tell you*

C. Onze Hospes zegt wel, maar ik zal u nog

more, when my belly is full, I want but a few things to satisfie my hunger.

D. *Sir, I blow this cup from you, you preach too long upon the vintage.*

C. *Well, well, like for like.*

B. *But, Gentlemen, you do not mind that it begins to be late.*

A. *Do not trouble your self, we shall have time enough.*

Gentlemen, here are the two Pullets, they are as tender as. . .

B. *Sit you down there, Landlord, and eat a bit with us.*

H. *Gentlemen, I will tell you one thing, I eat not much; but I make it up in drink.*

C. *We must do so,*

meer zeggen: wanneer myn buyk vol is, ik heb maar weynig van doen om myn honger te verzaaden.

D. Myn Heer, ik blaas die roemer van u, gy preekt al te lang over de Wynryd.

C. Wel, wel, Leer om leer.

B. Maar, Heeren, gy geeft 'er geen acht op dat het laat begint te worden.

A. Onrust u zelven niet, wy zullen tyds genoeg hebben.

Heeren, hier zyn de twee Kuykens, zy zyn zo murw als. . .

B. Zit daar neer, Hospes, en eet wat met ons.

H. Heeren, ik zal u een ding zeggen: ik eet niet veel, maar ik maak het goed met drinken.

C. Zo moeten we

little eating, much drinking.

L. I act my part well enough; for I do really believe, that as long as I drink I shall never die.

D. You say right; but otherwise when you are dead, you shall drink no more.

L. Alas, what misfortune, when I think upon it; come, let us drink then, while we live.

A. Drawer, go and draw us of the same White Wine.

I will, Sir.

Make haste.

A. Come, Landlord, sing a fudling Song.

I will, Sir, but I must first drink a Glas.

B. This Drawer is long a coming.

L. He would be fit

doen, weynig eeten en veel te drinken.

H. Ik quyt my wel genoeg, want ik geloof waarlyk, dat zo lang als ik drink ick nooit zal sterven.

D. Gy hebt gelyk, maar anders, wanneer gy ook dood bent zult gy niet drinken.

H. Eylaas wat een ongeluk, als ik 'er aan denk: kom laat ons dan drinken, terwyl wy leeven.

A. Tapper, gaa en tap van de zelfde witte Wyn.

Ik zal, myn Heer.

Haast u wat.

A. Kom, Hospes, sing een dronkemans deuntje.

Ik sal, myn Heer, maar ik moet eerst een glaasje drinken.

B. Deeze Jongen blyft lang weg.

H. Hy zou bequaam

to fetch death.

Why dost thou make us stay so long?

C. *Come, Landlord, this is to your health, and to thank you for your good company.*

L. *Sir, I am your most humble Servant.*

I am to give you thanks for the honour you have been pleased to bestow upon me.

B. *What do we ow you, Landlord?*

Gentlemen, there is eight shillings for Wine, pay what you please for the rest.

Here Landlord there is fifteen shillings for all, are you content?

Yes, Sir, and give you many thanks besides.

zy om den Dood te haalen.

Waarom laat gy ons zo lang wachten?

C. Kom, Hospes, dit is op uw gezondheyd, en om u voor uw goed geselschap te bedanken.

H. Myn Heer, ik ben u zeer ootmoedige dienaar.

Ik zal u bedanken voor de eer die gy my hebt gelieven te doen.

B. Wat zyn wy u schuldig, Hospes?

Heeren daar is acht schellingen voor de Wyn te quaad, betaalt voor de rest wat u goed dunkt.

Daar, Hospes, daar is vyftien schellingen voor alles, bent gy te vreede?

Ja myn Heer, en ik bedank u hooglyk daar en boven.

Fa-

Farewell, Landlord, till wee see you again.	Vaarwel, Hospes, tot weerſiens toe.
Gentlemen, your most humble servant, I hope you will do me the favour to come and see me againe.	Heeren, uw ſeer ootmoedige dienaar, ik hoop dat gy my de gunſt ſult doen, en my aanſpreecken.
Yes, yes, we will.	Ja, ja, wy zullen.
You shall always command the best Wine.	Gy zult altyd met de beſte Wyn gediend worden.
We thank you, Landlord.	Wy bedanken u Hoſpes.
Gentlemen, I wish you well home.	Heeren, ik wenſch U L. wel t'huys.
We thank you, Landlord.	Wy bedanken u Hoſpes.
We have staid there a long while, it is very late.	Wy hebben daar een langen tyd geweeſt, het is al heel laat.
Let us go quickly to find out our Boat.	Laat ons wat ras gaan, om onze ſchuyt te vinden.
Truly, this man is good company.	Zeker, deeze man is goed geſelſchap.
So he is.	Zo is hy.
He deserves that people should go to his house.	Hy verdient dat men tot zynent zou gaan.

He receives people very kindly.	Hy ontfangt de luyden zeer vriendelyk.
Come, honest friends, we have staid a little longer than we thought.	Kom Vrinden, wy hebben een weynig langer uytgebleeven, dan wy gedacht hadden.
You must make a little hast, if you please.	Gy moet u wat haasten, zo 't u belieft.
As much as we can possible, Gentlemen.	Zo veel als wy konnen, Heeren.
Do then, you shall have another shilling to drink.	Doet zo, dan zult gy nog een schelling tot drinkgeld hebben.
I think we shall have time enough.	Ik denk dat wy tyds genoeg sullen hebben.
It is a fine weather, we have wind and tide, we shall come home in good time.	Het is mooi weer, wy hebben voor de wint en voor stroom, wy zullen bytydts t'huys komen.
The Moon shines bright, we go a great pace, we shall quickly be at London-Bridge.	De Maan schynt helder, wy gaan snel voort, wy zullen met der haast by de Brug van Londen weezen.
These men are strong, they row with all their strength.	Deeze kaerels zyn sterk, zy roeijen uyt alle haare magt.

How pleasant it is now upon the Water!	Hoe vermaaklyk is 't nu op 't water.
Are not those fishers?	Zyn dat geen Visschers?
Yes, Sir.	Ja, myn Heer.
Do you think they have got any fish?	Denkt gy dat zy visch gevangen hebben?
Yes truly, they have.	Ja, wis hebbenze.
Let us buy some.	Laat ons wat koopen.
No, no, let us not stay, we have not too much time.	Neen, neen, laat ons niet wachten, wy hebben niet al te veel tyd over.
What should we do with that fish.	Wat zouden wy met die visch doen?
We will eat it.	Wy zoudenze eeten.
There is enough at the Fismarket.	Daar is genoeg op de Vischmarkt.
You say right; but it is not so good, and it is dearer.	Gy hebt gelyk, maar zy is niet zo goed, en zy is duurder.
It is as good every jot; what matter is it, how dear it is? it is not too dear neither.	Zy is volkomen zo goed. Wat legt 'er aan gelegen hoe duur ze is? En zy is ook zo duur niet eens.
I do not love fish; I love flesh better.	Ik hou niet van visch, ik heb liever vleesch.

You are a great flesh-eater.	Gy bent een groote vleeschеeter.
There is nothing better than a good stewed Carp.	Daar is niet beter als een goede gestoofde Karper.
You have reason.	Gy hebt gelyk.
I love Tenches extreamly, when they are well seasoned.	Ik hou byzonder van Zeelt, wanneer ze wel toegemaakt is.
So do I.	Zo doe ik ook:
Methinks that they do dresh fish better in Holland than here.	My dunkt dat zy in Holland de visch beter toemaaken als hier.
That is true, the Dutch are better Cooks then we are.	Dat is waar, de Hollanders zyn beter Koks dan wy.
Yet I have eaten some well dressed in this Countrey.	Ik heb 'er evenwel in dit Land gegeeten, die wel toegerecht waaren.
I believe it.	Ik geloof't wel.
I was at Kingston a while ago with a Gentleman, a friend of mine, that carried thither two great Carps from London; we had them drest for us very well in our Inn. I did never	Ik was, een poos geleeden, eens te Kingstone met zeker Heer, een vrind van my, die twee groote Karpers van Londen mede nam; en wy kreegen ze zeer wel toegemaakt in onze Herberg; Ik eat

eat any thing so good.

In what Inn did you lodge?

At the Castle.

It is true, it is a good Inn; there is a handsome Maid which is a very good Cook.

Ah, ah, we are come already to the Tower.

If it were not so late, we would go to visit a Gentleman a friend of mine in the Tower, that would entertain us nobly.

It is too late, it must be some other time.

When you please, we shall go there.

O God be thanked, we are arrived.

Softly, Gentlemen, step out one after another, we are come in good time.

heb nooit iets beter gegeeten.

In wat Herberg waart gy t'huys?

In 't Kasteel.

't Is waar, dat is een goede Herberg, daar is een aardige Meyd, die een braave Kok is.

Ho, ho, wy zyn alree by den Tour gekomen.

Indien 't zo laat niet was, wy mosten een zeker Heer, een vriend van myn, in den Tour gaan bezoeken, hy zou ons treffelyk onthaalen.

't Is nu al te laat, op een ander tyd eens.

Als 't u belieft, zo zullen wy 'er eens gaan.

O God zy gedankt; wy zyn al aan.

Zagtjes, Heeren, stap een voor een uyt, wy zyn nog in goede tyd aangekomen.

It is too late, let us pay for the Boat, it is good reason.	't Is al te laat, laat ons voor de schuyt betaalen, 't is reden.
Here honest men, here is your money; here is another shilling that we promised you to drink.	Daar Maats, daar is uw geld, en daar is nog een schelling, die wy u tot drinkgeld beloofden.
We thank you Gentlemen.	Wy bedanken u, Heeren.
Now, Gentlemen, it is time for us to take leave one of another.	Nu Heeren, 't is tyd dat wy onse afscheyd van malkanderen neemen.
Gentlemen, before we part, will you be pleased to let me give you a Glass of Sack?	Heeren, eer wy scheyden, belieft het u dat ik u nog een glaasje Sek geef?
No, Sir, we thank you, it shall be for another time.	Neen, myn Heer, wy bedanken u, op een ander tyd eens.
Come, come, it is not so late.	Kom, kom, 't is zo laat nog niet eens.
For my part, I must go home, I will not drink to day, they stay for me at home.	Ik voor my moet t'huys gaan, ik wil van daag niet meer drinken; zy wachten t'huys na my.
Well, Sir, since you are not pleased, fare-	Wel, myn Heer, dewyl 't u niet belieft,

well, I rest your servant. | vaarwel dan, ik blyf uw Dienaar.

I thank you for your good company. | Ik bedank u voor uw goed gezelschap.

Gentlemen, your most humble servant. | Heeren, uw zeer ootmoedige Dienaar.

I wish you a good evening, and a good night. | Ik wensch u een goeden avond, en goeden nacht.

The forty-first Dialogue.

De een-en-veertigste t'Zamenspraak.

G*Entlemen, I am going to take my leave of you.* | HEeren, ik zal myn afscheydt van u neemen.

Why will you go? | Waarom wilt gy heen gaan?

Because it is almost dinner time. | Om dat het schier eetens tyd is.

Can you not dine with us? | Kont gy van den middag niet met ons eeten?

Sir, I give you thanks, I cannot stay to day. | Myn Heer, ik bedank u, ik kan 't van daag niet wachten.

Why, what business have you? | Waarom, wat hebt gy te verrichten?

I have not much business, but I must | Ik heb juyst niet veel te verrichten, maar ik

moet

needs dine at home to day. | moet noodzakelyk van de middag t'huys eeten.

Have you invited any body to dine with you? | Hebt gy iemand genood om met u te eeten?

No, but I did promise a Dutch Gentleman, who doth not understand our Language, to go along with him into the City, to help him to buy some commodities. | Neen, maar ik heb een Duytsch Heer, die onze taal niet en verstaat, beloofd met hem in de stad te gaan, en hem behulpzaam te zyn in 't koopen van eenige waaren.

What time do you look for him? | Wat tyd verwacht gy hem?

I look for him about two a clock. | Ik verwacht hem omtrent twee uuren.

Are you sure he will come? | Bent gy verzekerd dat hy komen zal?

I am not sure of it, but seeing I have promised him, I must needs be at home. | Ik ben 'er juyst niet van verzekerd, maar eevenwel dewyl ik 't hem beloofd heb, zo moet ik maaken t'huys te zyn.

It is well done. | 't Is wel gedaan.

Well then, I will not hinder you. | Wel ik zal u dan niet hinderen.

Farewel, your Servant. | Vaarwel, uw Dienaar.

Sir,

Sir, I am your most humble Servant.	Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige Dienaar.
Boy, go upon the door to Master...	Jongen, doe de deur open voor Mr...
I can open it my self.	Ik kan hem zelf wel open doen.
But you have not the Key.	Maar gy hebt de sleutel niet.
How! do you lock your door?	Hoe, sluyt gy uw deur?
It is our custom.	't Is onze gewoonte zo.
Pray, Sir, oblige me so much as to present my respects to your Sister.	Ik bid u, myn Heer, dat gy my zo veel verplicht, dat gy myne gebiedenis aan uw zuster doet.
Sir, I shall not fail, but she is very much your Servant.	Myn Heer, ik zal niet in gebreken blyven; maar zy is uw Dienaresse.
I am her most humble Servant.	Ik ben haar zeer ootmoedige Dienaar.
When shall wee see one another again?	Wanneer zullen wy malkander weer zien?
To morrow if it pleases God.	Morgen, als God belieft.
I will come and see you.	Ik zal u komen bezoeken.

Pray

Pray do.	Ik bid u, doe zo.
I will expect you, farewell.	Ik zal u verwachten, vaarwel.
James, where goest thou?	Jacobus, waar heen?
I was going to look for you, Sir.	Ik ging om na u te zien, mijn Heer.
What is the matter?	Wat is de reden?
They stay for you to dinner.	Zy wachten na u met eeten.
What! is it so late?	Wat! is het dan zo laat?
It is twelve a Clock.	't Is twaalf uuren.
Already?	Alreede?
They say so.	Zy zeggen zo.
Who is at home?	Wie is 'er t'huys?
It is Mistress such a one, who is come this morning to see your Sister.	't Is Juffrouw zo een, die van de morgen gekomen is om uw Zuster te bezoeken.
How long hath she been there?	Hoe lang heeft zy 'er al geweest?
She came as soon as you went out, but your Sister went to walk abroad with her, and they came back together.	Zy quam zo draals gy uytgegaan waart: maar uw Zuster ging eens met haar uyt, en zy quamen t'zamen weerom.
Doth she dine at home?	Zal zy t'huys eeten?

I

I think so, Sir.	Ik geloof ja, mijn Heer.
Is the dinner ready?	Is de maaltijd gereed?
Yes, Sir, they only stay for you to sit down.	Ja mijn Heer, zy wachten; maar alleen na u om aan te zitten.
Let us make haste then, the clock strikes.	Laaten we ons dan wat haasten, de Klok slaat.
It is twelve, Sir.	Dat is twaalf, mijn Heer.
Are you sure of it?	Weet gy 't zeker?
Yes, Sir, it is so much.	Ja, mijn Heer, 't is zo veel.
I did not think it was so late.	Ik dacht niet dat het zo laat was.
Ring the Bell.	Trek aan de schel:
Ring hard.	Schel hard.
They are coming, Sir.	Zy komen, mijn Heer.
Madam, your most humble servant.	Juffrouw, uw zeer ootmoedige Dienaar.
Your most humble servant, Sir.	Uw zeer ootmoedige Dienaresse, mijn Heer.
Madam, I am very glad to meeth with you here so fortunately.	Juffrouw, ik ben blyde u hier zo gelukkig te ontmoeten:
Sir, the Gentlewoman	Myn Heer, Juffrouw

your

your Sister did me the honour to invite me to dinner, after a little walk that we have had together.	uw Zuster heeft my de eere gedaan, om my ten eeten te noodigen, naa dat wy een weynig t'zamen gewandeld hadden.
Ah! what a good sister I have, to invite to our house such persons as I honour as you.	O! wat een goede Zuster heb ik, dat zy zulke persoonen tot onzent noodigt, die ik eer als u.
I must kiss her presently for that very thing.	Ik moet haar terstond kussen, alleen om die zaak.
Come hither, sister, that I may kiss you.	Kom hier Zuster, dat ik u eens kus.
Why will you kiss me?	Waarom wilt gy my kussen?
Because of the happiness which you have procured me.	Om dat gy my aan zo een geluk gehulpen hebt.
What happiness, Brother?	Wat geluk, Broeder?
For having invited this Lady to dine with us.	Dat gy deeze Juffrouw by ons ten eten genodigd hebt.
I did it for my own interest, as well as for yours.	Ik heb het zo wel om myn eygen belang gedaan, als om 't uwe.
Truly, I am very	Waarlyk, ik ben zeer

much

much ingaged to you both, for your kind love and your civilities.

in u beyde gehouden, om uw vrindschap en beleefdheyd.

Let us leave off complements.

Laat ons de complimenten achter wegelaaten.

But, Brother, from whence come you that you made us stay so long?

Maar, Broeder, waat komt gy van daan, dat gy ons zo lang hebt doen wachten.

I come from giving a visit.

Ik kom van een bezoek.

But you might have dined without me.

Maar ghy had wel zonder my konnen eeten.

You should not have staid for me.

Gy zoudt na my niet gewacht hebben.

You should have begun.

Gy zoudt maar begonnen hebben.

Your sister hath too much respect for you, Sir, as not to wait for you.

Uw Zuster, myn Heer, draagt u te veel eerbiedigheyd toe, dat zy u niet zoude wachten.

She stays for me sometimes, as the Fryer stays for the Abbot.

Zy wacht somtyds na my als de Monnik na de Abt.

In earnest, Brother!

In ernst, Broeder,

so

sometimes wait too long for you, both at dinner and supper.

And sometimes also you dine well without me.

That seldom happens but when the time is past.

You are a good sister, I do not complain.

Truly, you were to blame to complain without a cause.

Come, come, let us talk of something else let us dine quickly, I begin to have a good stomack.

Besides that, I must make hast.

For I look for a Gentleman who is to call upon me as soon as I have dined.

How, Brother, will you leave the company

ik wacht somtyds al te lang na u met eeten, zo wel 's Middags, als 's Avonds.

En somtyds eet gy 's middags ook wel zonder my.

Dat gebeurt zelden, als wanneer de tyd verby is.

Gy bent een goede Zuster, ik heb niet te klaagen.

Zeker gy zoud te beschuldigen zyn, indien gy zonder oorzaak klaagde.

Kom, kom, laat ons van wat anders praaten; laat ons met de haast eeten, ik begin honger te krygen.

Behalven dat, zo moet ik my haasten.

Want ik verwacht zeker Heer, die my zal aanspreeken zo ras ik gegeeten heb.

Hoe, Broeder, zult gy 't gezelschap van

of

of Madam?

Juffrouw verlaaten?

Madam will be pleased to have the goodness to excuse me; For I am ingaged by word of mouth to keep a Gentleman company into the City, who is to call on me presently.

Juffrouw zal gelieven de goedheyd te hebben, dat ze my verschoone, want ik ben door myn woord verbonden, om een Heer, die my terstont sal aanspreeken, in de stad gezelschap te houden.

Sir, I should be very sorry to hinder the effect of your promises.

Myn Heer, 't zou my bedroeven, dat ik tot belet van uwe belofte zou strekken.

Madam, I beg a thousand times your pardon, if I commit this day any incivility against you; but another time I will redeem this fault.

Juffrouw, ik bidde duyzendmaal om vergiffenisse, indien ik dezen dag eenige onheusheyd tegens u begaa, op een ander tyd zal ik deze fout verbeteren.

Sir, there is no fault, I assure you.

Myn Heer, daar is niets misdreeven, dat verzeker ik u.

Madam, I know you to be so good, that I am sure you will not believe that it is for

Juffrouw, ik weet dat gy zo goed zyt, dat ik my wel mag verzeekeren, dat gy niet gelooven zult, dat het

want

want of respect towards you.

uyt gebrek van eerbiedigheyd tegens u is.

Sir, I know you so well, that I know you to be the most civil Gentleman that ever I knew; that is all I can say.

Myn Heer, ik ken u zo wel, dat ik wel weet dat gy de beleefste Heer zyt, dien ik ooit gekend heb; en dat is alles wat ik zeggen kan.

Madam, you are too much obliging, you are obliging to an excess that is not imaginable. You will be pleased to grant me the permission to draw a conjecture of it to my advantage.

Jufrouw, gy zyt al te verplichtende; gy zyt zo overdaadig verplichtende, dat het onbegrypelyk is: 't zal u gelieven my toe te staan, dat ik een gissing tot myn voordeel daar uyt trekke.

Alas, Sir, what do you speak of? My words are not able to advantage you in any thing.

Helaas, myn Heer, waar spreekt gy van? Myne woorden zyn van zo weynig belang, dat zy u nergens toe konnen te staade komen.

EYNDE.



THE THIRD PART

Of the Compendious

GUIDE,

Containing a small

VOCABULAR.

HET DERDE DEEL

Van de korte

WEGWYSER,

Zynde een

WOORDE-BOEKJE.

Een WOORDEN-BOEK.

A ofte *An* werd by de *Engelsche* gebruyckt voor een voorstellige Artyckel, en betekent een; als *a Man* een mensch; *an Arm* een Arm.

A B

to *ABandon* Verlaaten.
to *Abase* Verneederen.
Abasht Verbaast.
to *Abate* Verminderen.
an *Abbot* een Abt.
to *Abbreviate* Verkorten.
to *Abhor* Verfoeyen.
to *Abide* Blyven, verblyven.
Abject Verworpen.
to *Abjure* Verzweren.
Ablative Afnemer.
Able Machtigh.
to *Abolish* Te niete doen.
Abominable Afgryssely k.
Abortive Misboren.
Above Boven.
to *Abound* Overvloeijen.
About Om, omtrent.
Abroad Buyten.
Abrogate Te niet doen.
Abrupt Afgebroken.
Absent Absent, afwezende.
to *Absolve* Ontslaan.
Absolutely Absolutelyk, volkomenlyk.
to *Abstain* Onthouden.
an *Abstract* een Kort begryp.
to *Abstract* Uyt-streckken.
Absurd Onbetamelyk.
Abundance Overvloet.
to *Abuse* Misbruyken.
to *Accept* Aannemen.
Acceptable Aanghenaam.
Access Toegangh, acces.
an *Accident* een Toeval.
Acclamation Toeroepinge.



to *Ac-*

to *Accomplish* Volbrengen.
an *Accord* een Accoord, overeenkominge.
According to Volgens, na.
to *Account*, *Accompt*, or *esteem* Achten.
an *Account* een Reeckening.
to *Accuse* Beschuldigen.
to *Accustome* Gewennen.
an *Ache* or *pain* Pyn.
Head-ache Hooftpyn.
Tooth-ache tantpyn, *&c.*
to *Acknowledge* Erkennen.
an *Acorn* een Aker.
to *Acquaint* bekent maken.
Acquaintance Gemeinsame kennisse.
to *Acquit* Ontlasten.
an *Acquittance* een Quitancie.
an *Acre* or *Aker* een Akker *ofte* Morgen (*Landts*)
an *Act* een Ordinantie.
to *Act* Doen.
an *Action* een Actie, handeling.
Acute, Scherp, subtyl.
to *Add* By-doen.
an *Adder* een Adder.
Addicted, Begeven, genegen.
Addittion, Byvoeginge.
to *Adhere* Aankleven.
to *Adjourn* Uytstellen tot een sekere tyd.
to *Admire* Verwonderen.
to *Admit* Toelaten.
to *Admonish* Vermanen.
to *Adore* Aanbidden.
to *Adorn* Vercieren.
to *Advance* Verheffen.
Advantage Voordeel, avantagie.
to *Adventure* Avontureren.
an *Adverb* een Bywoord.
an *Adversary* een Tegenparty.
Adversity Tegenspoet.
Advice Raat, advys.
to *Advise* Beraden, adviseeren.
Adultery Overspel.
Affable Beleeft, spraeckfaam.

Affection Genegentheyt.
Affinity Maagſchap.
Affliction Verdrukkinge, quellinge.
to *Afford* Geven, toegeven.
to *Affront* Affronteeren.
Afore Voor.
Afraid Vervaart.
After Na, Echter.
Again Wederom.
Againſt Tegen.
Age Ouderdom.
an *Aage* een Eeuw.
an *Agent* een Agent.
to *Aggravate* Bezwaaren.
Ago or *paſt* Verleden, geleden.
Agony Angſt, bangigheyt.
Aggreable Over-een komende.
an *Ague* een koorts.
Aid Hulpe, onderſtant.
what *Ails you?* wat ſchort u?
an *Aim* een Mick, oogmerk.
the *Air* de Lucht.
to *Ake* or *Ache* Pyn hebben.

Alas Eylaas.
an *Alien* een Vremdeling.
Alike or *like* Gelyk.
Alive Levende.
All Al, alle.
to *Allay* or mitigate Verlichten.
All be it Alhoewel.
to *Alledge* by-brengen.
Allegiance Onderdanigheyt.
an *Alley* een naauw Straatje, een gang.
Alliance Alliantie.
to *Allow* Toeſtaan, toeſtemmen.
to *Allot* Opleggen.
to *Allure* Aanlokken.
an *Almanack* een Almanack.
Almighty Almachtig.
an *Almond* een Amandel.
Almoſt bykans, naaſten by.
Alms Aalmoes.
Aloft Omhoog.
Alone Alleen.
Aloof Van verre.
Aloud Luyd van ſtem.
Already Alreede.
Alſo Ook.

an *Al-*

an *Altar* een Autaar.
to *Alter* Veranderen.
Although Hoewel.
Altitude Hoogte.
Altogether altemaal.
Alum Aluin.
Always Altyt.
I *Am* Ik ben.
to *Amaze* Verbaast maken.
Ambassador Ambassadeur.
Amber Amber, brantsteen.
Ambigious Twyffelachtig:
Ambition Eergierigheyd.
Ambushments Embuscade.
to *Amend* Verbeteren.
Amiable beminnelyk.
to do *Amis* Qualyk doen.
Amity Vrientschap.
Among Onder, ondertusschen.
to *Amount* in reeckening bedragen.
Amorous minnelyk.
Ample breede, wyde.
Amplify vermeerderen.
an *Anabaptist* een Mennonist *ofte* Menist.
Ancestors Voor - Ouders.
an *Anchor*, *ancre* or *anker* een Anker.
Anchovies Ansjovis.
Ancient Oudt.
the *Ancle bone* het Enkelbeen.
And Ende.
an *Andiron* een brandtyser.
Anent Tegen.
Anew Van nieuws.
an *Angel* een Engel.
Anger Toorn, gramschap.
Angrie Gram.
to *Angle* Visschen met den Angel-roe.
Anguish Anghst, benautheyt.
Animadversion Aanmerkinge.
to *Animate* moedt geven.
Animosity Grootmoedigheyt.
Annihilate vernietigen.
to *Anoint* Salven.
to *Annoy* beschadigen, beroeren.
Annual Jaarlyks.

Anon Terstont, straks.
Another Een ander.
an *Answer* een Antwoort.
an *Ant* een Mier, Eemte.
Antichrist Antichrist.
to *Anticipate* Voorkomen.
Antidote Tegengift.
Antipathy Tegen-sin, tegen-passie.
Antiquity Outheyd.
an *Anvile*, een Aanbeelt.
Anxiete siet *Anguish*.
Any Eenige.
Any where Ergens.
Apace Met haast, haastelyk.
Apart Byzonder.
an *Ape* een Aap.
Apostasy Af-val.
Apostle Apostel.
an *Apothecarie* een Apoteker.
Apparent klaar, openbaar.
Apparel kleedinge.
an *Apparation* een Verschyninge.
to *Appeal* Appeleeren, tot hooger Recht roepen.
to *Appear* te voorschyn komen.
to *Appease* Te vreden stellen.
an *Appendix* een Aanhangsel.
to *Appertain* Toebehooren.
an *Appetite* een Appetyt.
Applause Toejuichinge.
an *Apple* een Appel.
to *Apply* Toevoegen, toepassen.
to *Appoint* Ordineeren, toestellen, assigneeren.
to *Apprehend* Aangrypen, vangen, vatten.
Apprentise een koopmans knecht, een leer-jongen.
to *Approach* Aannadeéren.
to *Appropriate* Toe-eygenen.
to *Approve* Voor goet keuren, approbeeren.
an *Apron* een Schorte-kleedt.
Apt Bequaam.
Aptness Geschicktheydt.
Ary (*in battel*) Slagorder.

Array (*in cloaths*) Cieradt.
an *Arbitrator* een Scheidsman.
a (*green*) *Arbour* een (groen) Pryeel.
an *Arch-Duke* een Aerts-Hertog.
an *Archer* een Boogschieter.
Ardent Bernende, vyerigh.
to *Argue* Disputeeren.
an *Argument* een Argument.
to *Arise* Opstaan.
Arithmetick Cyfferkonst.
an *Ark* een Arcke.
an *Arm* een Arm ofte Erm.
to *Arme* Wapenen.
an *Armourer* een Wapenmaker.
Arms (*weapons*) Wapenen.
an *Army* een Leger.
to *Arraign* Voor een Vyerschaar beschuldigen.
to *Arrest* Grypen, arresteeren.
Arrived Aangekoomen.
Arrogance Presumtie, hovaardye.
an *Arrow* een Pyl.
Art Konste.
an *Artechoke* een Artesocke.
an *Arterie* een Slaghader.
an *Article* een Artyckel.
an *Artificer* een Konstenaar.
Artillerie Geschut, Artillerye.
As Als, gelyk.
to *Ascend* Opklimmen.
to *Ascertain* Verseekeren.
to *Ascribe* Toe-schryven.
Asham'd Beschaamt.
Ashes Assche.
an *Ash tree* een Esschenboom.
Aside Ter zyden.
to *Ask* Vragen.
an *Asp* een Aspick, een Slang.
an *Aspiration* Aanblasinge.
to *Aspire* Eersucht hebben.
Asquint Scheelachtig.
an *Ass* een Ezel.
to *Assay* Probeeren.

to *Assail* or *assault* Aanvallen.
to *Assemble* Versamelen
to *Assent* Toe-stemmen.
an *Assignation* een Assignatie.
to *Assist* bystaan.
Assistance Hulp.
to *Associate* Vergezelschappen.
to *Assoil* Ontbinden.
to *Assure* Versekeren.
to *Assuage* Versoeten.
to *Astonish* Verbaast maken.
Astonished Verbaast.
to go *Astray* Dwalen.
Asunder Apart.
At Tot.
to *Attain* Verkrygen.
to *Attempt* Onderwinden.
to *Attend* Wachten.
Attire kleeding.
Attonement Versoeninge.
to *Attract* Aantrekken.
an *Atturney* een Procureur.
to *Attribute* Toe-reekenen.
to *Avail* Nuttig zyn.
Avarage Avary.
Avarice Gierigheyd.
Audience Gehoor.
to *Avenge* Wreeken.
to *Averr* Waar-maken.
to *Augment* Vermeerderen.
an *Aunt* een Moeye, Meutje.
to *Avouch* Verseeckeren.
to *Avoyd* myden, vermyden.
Austere Grimmig.
Authoritie Authoriteit, Overigheid.
Autumn Herfst.
Aw Ontfang.
to *Awake* Ontwaken.
Aware Voorziende, achtnemende.
Away Uyt de wegh.
an *Awl* een Elsen.
Awry krom, scheef.
an *Ax* een byl.
an *Axle tree* Wagen-assche.
Ay Eeuwiglyk.
Azure Hemels blauw.

B

to B*abble* Praten, klappen.

a *Babe* een kleyn kindje.
a *Babie* een Poppetje.
a *Babum* een Baviaan.
a *Bachelor* een Ongetrouwt man.
the *Back* den Rug.
to *Backbite* Iemandt achter sijn weg quaat spreeken.
the *Backbone* den Ruggraat.
to *Back-slide* te rugge glyen.
Backwards Rugghewaarts.
Bacon Speck.
Bad Quaat.
a *Badge* een teeken.
a *Badger* een Das.
a *Bag* een Sakje.
Baggage bagagie.
a *Bag-pipe* een Sackpyp.
Bail borge.
a *Bailiff* een Baljuw.
to *Bait* Pleysteren.
a *Bait* (*for fish*) aas voor vis.
Baiz bayen.
to *Bake* backen.
Ballast ballast.
Bald kaal.
a *Bale* een baal.

a *Balk* een balk.
a *Ball* een bal.
a *Balance* een balance.
Balm balsem.
Balsam balsem.
a *Band* (*of Soldiers*) een bende (Soldaten)
a *Band* een band.
a *Band* (*for the neck*) een bef.
to *Bang* slaan.
to *Banish* bannen.
a *Bank* or *bench* een bank.
a *Bank* (*of the Sea*) een bank, dyk, *ofte* kant van de zee.
a *Bank* or *hillock* een heuvel.
a *Bank* (*for Use-money*) een Wisselbank.
a *Banker* een Bankier.
a *Bankrupt*, *bankrout* een bankeroetier.
a *Banner* een Vaan, baniere.
a *Banquet* banket.
to *Baptise* doopen.
Baptism den Doop.
a *Bar* or *lever* een handtboom.
to *Bar* or *bolt* Grendelen.
a *Barber* een Barbier.

Bare Bar, naakt.
a *Bargain* Over een komen op een koop.
a *Bargs* een Schipken met riemen.
to *Bark* (*as a dog*) Baffen, blaffen.
Bark (*of a tree*) Schors *ofte* bast van een boom.
a *Bark* een kleyn scheepjen.
Barley Gerste.
a *Barn* een Schuer.
a *Barnacle* een Capeson.
a *Barrel* een Tonneken.
Barren Onvruchtbaar.
a *Barrow* (*with weels*) een Kruywagen.
Base Slecht, gering.
Bashfull Schaamachtig.
a *Basket* een Mande.
a *Bason* een Becken.
a *Bastard* een Bastaard.
a Bat een Vledermuys.
a *Bat* or *club* een Stok, kluppel.
a *Bath* een Badstove.
to *Bathe* Baden.
a *Battail* or *Battel* Battalje *ofte* strydt.
a *Baud* een Koppelster.
a *Baudy house* een hoerhuys.
to *Bawl* Schreeuwen.
to *Bay* Baffen.
a *Bay-tree* een Lauwrierboom.
to Be Zyn.
a *Beacon* een Baken.
a *Beadle* een Bedel, Uytroeper.
Beads Koralen.
a *Beak* een Vogels bek.
a *Beam* een Balk.
a *Beam* (*of the Sun*) een Strale (der Sonne.)
a *Bean* een Boom.
to *Bear* Dragen.
to *Bear* or *suffer* Verdragen, lyden.
to *Bear* or *bring forth* Baren.
to *Bear off* Af-houden.
to *Bear up* onderstutten.
to *Bear sway* Heerschen.
a *Bear* een Beer.
a *Beard* een Baard.
a *Bearer* een Drager.
a *Beast* een Beest.
to *Beat* Slaan.
Beautie Schoonheid.
Because Om dat.
to *Beck* or *nod* Knikken met het hoofd.

it *Becometh* het Betaamt.
a *Bed* een Bed.
a *Bed-ftead* een Bedftede.
a *Bed-fellow* een Byflaap.
to *Bedew* bedauwen.
a *Bee* een Bye.
a *Bee hive* een Byekorf.
Beef Offe vleefch.
Been Geweeft.
Beer Bier.
a *Beetle* een Beytel.
to *Befall* bevallen.
Before te vooren.
to *Beg* bedelen.
to *Beget* Teelen.
to *Begin* beginnen.
Begotten Gegenereert.
to *Beguile* bedriegen.
Behalf van wegen.
Behaviour Gedraagzaamheid.
to *Behead* Onthoofden.
Behind Achter, na.
Behold Siet daar.
to *Behold* Aanfchouwen.
it *Behoveth* het behoort.
Being het wezen.
to *Belch* Wind breken.
to *Beleaguer* Belegeren.
Belief Geloof.
to *Believe* Gelooven.
a *Bell* een klok, fchel.
the *Bellie* de buyk.
to *Bellow* Loeyen.
Bellows Blaasbalk.
to *Belong* Toebehooren.
Beloved Beminde.
Below, Onder, beneeden.
a *Belt* een Gordel riem.
a *Belt (for a fword)* een Draagband.
to *Bely* beliegen.
to *Bemoan* beklagen.
a *Bench* een Bank.
to *Bend* buygen.
Beneath beneden.
Benediction Zegeninge.
Benefit Weldaad.
Beneficial Profytelyk.
Benignitie Goedertierentheid.
Bent Geboogen.
Benummed Slaperig van leden.
to *Bequeath* Nalaten by Teftament.

to *Berhy* besmetten.
to *Bereave* berooven.
a *Berry* een Besje.
to *Beseech* Smeecken.
it *Beseemeth* het betaamt.
Besides beneffens.
Besides himself buyten westen.
Besides that Daar-en-boven.
to *Besiege* belegeren.
to *Besmear* Besmeeren.
a *Besom* een Besem.
to *Bespeak* Bespreecken.
the *Best* de beste.
to *Bestow* uytgeeven *of* schenken.
to *Betake* begeven.
to *Bethink* bedenken.
Betimes By tyden, vroeg.
to *Betoken* beteeckenen.
to *Betray* Verraden.
to *Betroth* Ondertrouwen.
Better beter.
Between Tusschen.
a *Bever* Bever, Castoor.

to *Bewail* beweenen.
to *Beware* behoeden.
to *Bewitch* betooveren.
to *Bewray* Ontdecken.
Beyond Over, aan de over zyde.
a *Bib* een Slabdoek.
to *Bib* Dikmaals suypen.
the *Bible* den Bybel.
Bickering kyvinge.
to *Bid* gebieden.
to *Bid* Nooden.
Big Groot, buyekigh.
a *bill* een byl.
a *Bill of Exchange* een Wisselbrief.
a *Billjard* een kleyne dal.
to *Bind* binden.
a *Bird* een Vogel.
a *Bird-cage* een Vogelkoye.
Bird-lime Vogel-lym.
Birth Geboorte.
Bishop Bisschop.
Bisket biskuyt.
a *Bit* een Gebit, een Toom.

a *Bitch* een Teeve.
to *Bite* byten.
Bitter bitter.
Bitterness bitterheyd.
to *Blab* klappen.
Black Swart.
a *Blackmore* een Moriaan.
to *Bladder* een blaas.
the *Blade* (*of a Sword*) het Lemmer van een Degen.
the *shoulder-Blade* het Schouder bladt.
a *Blain* een Puyst.
Blame schult.
Blameless onschuldig.
to *blanch* De schorsse afdoen.
a *Blanket* een Beddedeksel.
Blankish witachtig.
to *Blaspheme* Godtlasteren.
a *blast* een blaas.
to *blase* blasen.
to *bleach* bleyken.
Blear-eyed die loopende oogen heeft.
to *bleat* bleeten.
to *bleed* bloeden.
a *blemish* een Vlack.
Blessed gezegent.
Blew blaau.
Blind blind.
a *Blister* een Puyste.
to *Blossom* bloeyen.
Blithe Vrolyk.
a *Block* een blok.
to *Blot* kladden.
to *Blot out* Uytwisschen.
Blode bloet.
a *Blouw* een slagh.
to *Blouw* blasen.
Blunt stomp.
Blush schaamroot.
to *Bluster* bulderen.
a *Board* een berdt.
to *Boast* Roemen.
a *Boat* een boot.
a *Bobbin* een Klos.
a *Bodie* een Lichaam.
some Bodie yemant.
no Bodie niemant.
a *Bodkin* een Priem.
to *Boil* kooken.
Bold stout.
a *Bolster* een Hooft-kussen.
a *Bolt* (*to shoot*) een Pyl.
to *Bolt* grendelen.
Thunder-bolt een Donderkloot.
Bondage slaverny.
a *Bone fire* een Victoryvuur.

a *Bond* een Obligatie.
a *Bone* een Been.
Bonelace Speldewerks kant.
a *Bonet* een kap.
a *Bon grace* een Santee.
a *Book* een Boek.
a *Boot* een Leers.
a *Booth* or *Tent* een kraam *of* tent.
the *Border* de kant.
the *Borders of a Land* de Landpaalen.
to *boren* booren.
Born Gebooren.
to *Borrow* Leenen.
a *Bosom* een boesem.
a *Botch* een Swellinge.
to *botch* flechtelyk verlappen.
Both beyde.
a *Bottle* een Fles.
the *Bottom* den Bodem.
a *Bough of a tree* een Tak van een boom.
Bought gekocht.
to *Boul* rollen.
Bounds, *limits* Bepalinge.
Bound gebonden.
Bounty Mildadigheid.
to *Bow* buigen.
a *Bowe* een Boogh.
a *rain-Bow* een Regenboog.
the *Bowels* het Ingewant.
to *Bownse* op bonsen.
a *Box* een Doos.
Boxwood Palmhout.
a *Boy* een Jongen.
to *Brabble* kyven.
a *Brace* (*in building*) een haak, gesp.
a *Brace* or *couple* een paar.
a *Bracelet* een Braselet.
Brackish brack.
to *Brag* Glorieeren.
Brains de Hersenen.
Bramble or *Briar* een Doorn.
Bran Semel.
a *Branch* een Tak.
a *Brandiron* een Brandyzer.
Brass koper.
Brave braaf.
to *Brawl* brullen.
a *Breache* een breuk.
Bread Brood.
Breadth breette.
to *Break* breeken.
Break of day het krieken van den dag.
Break-fast Ontbyt.
a *Breast* een borst.

Breath

Breath Adem.
Breeches Broek.
to *Breed* Broeden.
Brevity kortheid.
to *Brew* Brouwen.
to *Bribe* Met giften omkoopen.
Brick Gebakken steen.
Brickle Bros.
a *Bride* een Bruid.
a *Bridegroom* een Bruidegom.
a *Bridge* een Brug.
a *Bridle* een Toom, bit.
Briefly Voornamentlyk.
Bright Helder.
the *Brim of a cup* den boord van een beker.
Brimstone Swavel.
Brine Pekel, breyn.
to *Bring* brengen.
to *Bring forth* baren.
Brinck de kant van 't water.
Brittain Brittanje.
to *Broach* Opsteken.
Broad breed.
to *Broil* Braaden, roosten.
a *Brooker* een Maakelaar.
a *Brood* een Broedsel.
a *Brook* een water-loop.
a *Broom* een Besem.
Broth Sop.
a *Brother* een Broeder.
a *Brother in Law* een Swager.
the *Brow* het Voorhooft.
the *eye-Brows* de Oogbraauwen.
Brown Bruin.
to *Bruise* Stooten.
a *Brush* een kleer-borstel.
Brutish beestachtig.
a *Bubble* een Bobbel.
a *Buck* een Bock.
a *Bucket* een Emmer.
a *Buckle* een Gesp.
a *Buckler* een Schild.
Buckram Bockeraal.
a *Bud* een knop.
to *Build* Bouwen.
a *Bull* een Stier.
a *Bullet* een kogel.
the *Bulk of a man* de borst van een man.
a *Bullock* een Jongen Os.
Bulrushes Biesen.
a *Bulwark* een Bolwerk.
a *Bunch of grapes* een Bos Druiven.

a *Bundle*

a *Bundle* een Pak.
a *Bungler* een Brodder.
a *Bung hole* een pluggegat.
a *Burden* een Last.
a *Burgess* een Vrye burger.
a *Burial* een begraaffenis.
to *Burnish* vercieren.
to *Burn* branden.
a *Burr* een Klis.
to *Burst* scheuren.
a *Bush* een bos (*kout*.)
a *Bushel* een mudde.
Busie besig.
a *Busk* een blasjer.
a *But* or *mark* een doelmerk, een wit.
But maar.
a *But of Wine* een aam Wyns.
a *Butcher* een Vleeshouwer.
a *Butler* een Botteliér.
Butter boter.
a *Butlerie* or *Buttelry* een Spyskamer.
Buttermilk Karnmelk.
the *Buttocks* de Billen.
a *Button* een Knoop.

to *Buy* koopen.
to *Buz* Rommelen als Byen.
By, *hard by* dicht by.
By and by datelyk.
a *By-path* een by padt.

C.

the *Cabal* 't Cabal.
Cabbage Kool.
a *Cabinet* een Cabinet.
a *Cabin of a Ship* een Kooy in 't Schip.
a *Cable* een Cabel.
a *Cage* een Vogelkooy.
a *Cake* een Koek.
to *Cakle as a Hen* kakelen als een Hen.
Calamity Ellendigheyd.
a *Calendar* een Daghrol.
a *Calculate* oprekenen.
a *Calf* een Kalf.
the *Calf of the Legg* de kuyt.
a *Caliver* een Roer.
to *Cal* roepen.
Calm stil.
to *Calumniatie* valschelyk beschuldigen.

a *Camel* een Cameel.
the *Camp* den Heyrleger.
to *pitch the Camp* Leger slaan.
I *Can* Ik kan.
to *Cancel* Te niet doen.
a *Candel* een keers.
a *Candlestick* een kandelaar.
a *Candle-snuffer* een keers snuyter.
a *Cane* een Riet.
a *Suger-cane* een Suykerriet.
the *Canker* den Canker.
a *Can* een Kan.
a *Canon* een stuk Geschuts.
Canons Canonnen, Wetten.
a *Canon in a Cathedral-Church* een Domheer.
a *Canopie* een Pavilloen.
Canvas Canefas.
a *Cap* een Muts.
Capable bequaam.
a *Cape of a cloak* de kap van een mantel.
to *Caper* den Capriool maken.
Capers Kappers.
Capital Doodelyk.
Capitulate Capituleeren.
a *Capon* een Capoen.
a *Captain* een Capiteyn.
Captious Haast begrypende.
Captivity Ghevangenisse.
a *Carcase* Caronje, doode lichaam.
a *Card for Woll* een kaardt.
a *pack of Cards* een kaarte spel.
a *Sea-Card* een Zeekaart.
Care Sorg.
Carefulness Sorghvuldigheid.
Careless Sorgeloos.
Carnal Vleeschelyk.
to *Carp* Mis seggen.
a *Carpentar* een Timmerman.
a *Carpet* een Taaffelkleet.
a *Carrion* een kreng.
a *Carrot* een Geele Wortel, of peen.
to *Carry* Dragen.
a *Carr* een kar.

to *Carve*

to *Carve in wood* in Hout snyden.
to *Carve meat* Voorsnyden.
a *Case* or *matter* Oorsaak, reden.
a *Case to put somthing in* een Koker.
a *Case of a noun* een geval van een naemwoort.
a *Casement* een Open venster, tralie.
to *Casheer* Af-danken.
a *Cask* een Vaatje.
to *Cast* Werpen:
to *Cast down* Nederwerpen.
to *cast off* and *cast away* Verwerpen.
to *Cast accounts* Cyfferen.
to *Cast guns* or *metalls* Geschut gieten.
to *Cast* or *vomit* Overgeven.
a *Casting in law* Veroordeelinge.
a *Castle* een Kasteel.
Casual Toevallig.
a *Cat* een Kat.
a *Catarrh* een Catarre.
to *Catch* Vangen.
to *Catechize* Catechiseeren.
Cattle Vee.
a *Candle* een Candeel.
a *Cave* een Hol.
a *Cauldron* een Ketel.
a *Cause* een Oorsaak.
a *Caution* een Behoedinge.
to *Cease* Ophouden.
Celestial Hemelsche.
a *Cellar* een Kelder.
to *Censure* Oordeelen.
the *Center* het Center, middel-punt.
Certain Seecker.
Chaff Kaf.
a *Chain* een Keten.
a *Chair* een Stoel.
Chalk Kryt.
a *Chamber* een Kamer.
a *Chamber-pot* een Water-pot.
Chamlet Kamelot.
a *Chandler* een Keersmaker.
a *Chanel* een Canaal.
to *Change* Veranderen.
a *Chapman* een Koopman.
a *Chappel* een Kapel.
a *Chapter* een Capittel.
Char-coal Houte-kool.
to *Charge* Ten laste leggen.
Charges Onkosten.

to *Charm*

to *Charm* betooveren.
to *Chase* Jagen.
Chaff Kuysch.
to *Chat* Praten.
Chattels Goederen.
a *Chauldron* (*of coals*) een Mate (kolen) van ses-en-dertigh Mudden.
to *Chaw* or *chew* Kawen.
Cheap Goet koop.
to *Cheapen* Dingen.
Chearfull Vrolyk.
to *Cheat* Bedriegen.
to *Check* Berispen.
a *Cheek* een Wang.
Cheese Kaas.
to *Cherish* koesteren.
a *Cherry* een Kersse.
Chess Schaak.
a *Chest-nut* een Castanie.
to *Chew* siet *Chaw*.
Chicken Kiecken.
to *Chide* kyven.
Chief Opperste.
Chill kout, huyverig.
a *Child* een Kint.
to *Chime* Op de klocken speelen.
a *Chimney* een Schoorsteen.
the *Chin* de Kin.
Chips Spaanders.
the *Choice* de keur.
to *Choke* Worgen.
Choler Gramschap.
to *Chop* kappen.
Christ Christus.
a *Church* een Kerk.
to *Chuse* kiesen.
Cider Appel drank.
a *Cickle* een Sickel.
Cinamon Caneel.
a *Cipher* een Cyfer.
a *Cirkle* een Cirkel.
to *Circumcise* besnyden.
Circumspect Voorsichtigh.
Cisers een Schaar.
a *City* een Stadt.
a *Citizen* een Borger.
a *Cittern* een Cyter.
Civil beleeft.
Clay Kley.
to *Claim* Toe-eygenen.
a *Clasp* een Gesp.
a *Claw* een klaauw.
Clean Reyn suyver.
Clear klaar.
to *Cleave* Klieven.
to *Climb* klimmen.
to *Clip* Snippen.
a *Clock* een Klock.
a *Cloke* een Mantel.
Cloth Laaken.
a *Cloth* een Kleedt.

a *Cloud*

a *Cloud* een Wolk.
Cloves Kruydt Nagelen.
a *Clout* een Doeksken.
a *Clown* een Boer.
a *Coach* een koetse.
the *Coast* de kust.
a *Coat* een Rock.
a *wast-Coat* een borst *ofte* lyf-rok.
a *Coblar* een Schoenlapper.
a *Cobweb* een Spinneweb-be.
a *Cock* een Haan.
a *Cocket* een Zegel van den Tol *of* Costuimhuis.
a *Codd* (*fish*) een Kabeljauw.
a *Coffin* een Dood-kist.
to *Coin* munten.
Cold kout.
a *Cole* een kool.
to *Collect* Vergaderen.
a *Colledge* een Collegie.
Collick Pyn in de darmen.
a *Colonel* een Collonel.
Colour Verwe.
a *Column* een Pylaar.
a *Combat* een gevecht.
a *Comb* een kam.
to *Comb* kemmen.
a *Comet* een Comeet.
Comfort Troost.
to *Command* Commandeeren.
a *Commandment* een Gebodt.
to *Commend* Loven.
Commerce koopmanschap.
Commission Commissie.
Common Gemeen.
Common-wealth een Republyk.
to *Communicate* mededeelen.
a *Compagnie* een Geselschap.
a *Companion* een Gesel.
to *Compare* Vergelycken.
a *Compass* een Passer.
a *Computation* een oprekening.
to *Conceive* Verstaan.
to *Conceive* (*a child*) ontfangen
to *Conclude* besluyten.
Concord Eendracht.
to *Condemn* Verdoemen.
to *Confess* bekennen.
to *Confirm* bevestigen.

to *Confiscate* Confiskee-
ren.
to *Confute* Wederleg-
gen.
a *Congregation* een verga-
dering.
to *Connive* door de vinge-
ren zien.
to *Conquer* Overwin-
nen.
the *Conscience* Conscien-
tie, gewisse.
to *Consent* Toestaan.
to *Consider* Overwe-
gen.
to *Consist* Bestaan.
Constancie Standtvastig-
heyt.
to *Constrain* Bedwin-
gen.
to *Consult* beraden.
to *Consume* Verteeren.
to *Contain* behelsen.
to *Contemn* verachten.
to *Content* Voldaan.
to *Continue* Geduren.
to *Contradict* Tegenspree-
ken.
to *Contrive* Overleg-
gen.
Convenience bequaam-
heid.
to *Convince* Overtuy-
gen.

a *Cook* een Kock.
to *Cool* Verkoelen.
a *Cooper* een Kuyper.
a *Copie* een Copye.
Coppen koper.
Coral Coraal.
a *Cord* een koorde.
Cordial Hertelyk.
Cork Kork.
Corn koorn.
a *Corner* een Hoek.
Corpulent Swaar - ly-
vig.
to *Correct* Straffen.
to *Corrupt* bederven.
Costly kostelyk.
Cotton Catoen.
a *Covenant* een Ver-
bond.
to *Cover* bedekken.
to *Covet* begeeren.
the *Cough* den Hoest.
a *Council* een Raat.
to *Councel* te raden.
to *Count* Reekenen.
the *Countenance* het Aan-
gezicht.
Courage Moed.
Course (*not fine*) Grof.
the *Court* het Hof.
Courteous beleeft.
a *Cousin* een Neef.
a *Cow* een Koe.
Coyf een Vrouwsmuts.

a *Crab* een Krabbe.
to *Crack* Kraaken.
a *Cradle* een Wieg.
Craft Listigheid.
the *Cramp* de Kramp.
a *Crane* (*a bird*) een Kraan.
a *Crain* (*to lift burdens*) een Kraa.
to *Crave* Ootmoediglyk bidden.
Cream Room.
to *Create* Scheppen.
to *Creep* kruypen.
to *Crie* Kryten.
a *Crime* een Faut.
a *Cripple* een Kreupel.
Crooked krom.
to *Crow* Krayen.
a *Crown* een Kroon.
Cruel Wreet.
a *Cup* een Kop.
Curd Wrongel.
to *Crul* Krullen.
Currans Corenten.
a *Curtain* een Gordyn.
a *Cushion* een Kussen.
a *Custom* een Gewoonte.
to *Cut* Snyden.

D.

a *DAgger* een Ponjaart.

Dainties Lekker.
Damask Damast.
a *Dame* een Vrouw.
Dammage Schade.
to *Damn* Doemen.
a *Damp* een Damp.
Danger Perykel.
Dangerous gevaarlyk.
to *Dart* Durven.
Dark Donker.
a *Dart* een Schicht.
to *Dash* (*against*) Stoten.
to *Date* Dateeren.
a *Daughter* een Dochter.
a *Daughter in Law* een stief-dochter.
a *Dans* een Dans.
the *Dawning of the day* den Dageraat.
a *Day* een Dag.
a *Deacon* een Diaken.
Dead Dood.
Deaf Doof.
to *Deal* Handelen *en* Deylen.
Dear Dierbare,
Dear Duur.
Death de Dood.
a *Debt* een schult.
to *Decay* Vervallen.
Deceit Bedrog.
to *Deceive* bedriegen.

to *Declare* Verklaren.
to *Decrease* Afnemen.
to *Decree* Besluyten.
a *Deed* een Daad.
Deep Diep.
a *Deer* een Dier.
a *Defeat* een Nederlaagh.
a *Defect* een Ombreeckinge.
to *Defend* beschermen.
to *Defile* Vervuylen.
to *Defraud* bedriegen.
to *Deject* Nederwerpen.
to *Delay* Vertraagen.
to *Deliberate* Raadslagen.
a *Delight* een Lust.
to *Deliver* Verlossen.
to *Demand* Eysschen.
to *Demonstrate* bewysen.
to *Denie* Ontkennen.
to *Depart* Wech gaan.
to *Depend* Aanhangen.
to *Deride* Uytlagchen.
to *Descend* Nederdaalen.
to *Describe* beschryven.
to *Deserve* Verdienen.
to *Desire* begeeren.
Desolate Eensaam, Verwoest.
to *Despair* Wanhoopen.
to *Despise* Verachten.
to *Destroy* Verdestruëren.
to *Detain* Onthouden.
to *Detest* Verfoeyen.
to *Divide* Verdeelen.
the *Devil* den Duyvel.
to *Devour* Verslinden.
Dew Dauw.
a *Dial* een Uurwyser.
a *Dictionarie* een Dictionarium, Woordenboek.
to *Die* sterven.
to *Differ* Verschillen.
Difficultie zwaarigheid.
to *Digest* Verteeren.
to *Dig* delven.
Dignitie Waardigheid.
Diligent Naarstig.
to *Diminish* Verminderen.
Dimm Duyster.
a *Dinner* een Middaghmaal.
to *Dip* Indoopen.
to *Disburse* verschieten.
to *Discern* Onderscheyden.
to *Discharge* Yemant ontlasten.

to *Discover* Ontdeck-
ken.
Discreet Voorsichtigh, bescheiden.
to *Disdain* Versmaden.
a *Disease* een Siekte, ongemak.
a *Dish* een Schotel.
Dishonour Oneere.
Disobedient ongehoorsaam.
to *Dispatch* Verrichten.
to *Displease* Misbehagen.
to *Dispraise* Misprysen.
to *Dispute* Disputeeren.
to *Dissemble* Veynsen.
to *Dissolve* Ontbinden.
to *Disswade* Ontraden.
to *Distill* Disteleeren.
to *Distinguish* Onderscheiden.
to *Distribute* Uytdeelen.
a *Ditch* een Sloot.
Division verdeelinge.
to *Divulge* Uytstroyen.
to *Do* Doen, maken.
a *Doctor* een Doctoor.
a *Dog* een Dogge, een Hond.
Doleful beklaaghlyk, jammerlyk.
Done Gedaan.
a *Door* een Deur.
a *Dosen* een Dosyn.
a *Doublet* een Wambuys.
Double Dubbel.
to *Doubt* Twyffelen.
Down Neder.
to *Dote* Suffen.
a *Dove* een Duyf.
a *Dragon* een Draek.
a *Dram* een Dragma.
a *Draper* een Drapier.
to *Draw* Trekken.
to *Draw beer* Tappen.
to *Draw (water)* (water) putten.
Dreadfull vreeslyk.
a *Dream* een Droom.
Dregs Droessem.
Drie Droog.
to *Drinck* Drincken.
to *Drive* Dryven.
to *Drop* Druyppen.
the *Dropsie* de watersucht.
to *Drown* Verdrinken.
Drowsie Slaperig.
a *Druggist* een drogist.
a *Drum* een Trommel.
a *Duck* een Endvogel.
a *Ducket* een dukaat.
a *Duke* een Hertog.

Dul Bot, ſtomp.
Dung Meſt, dreck.
a *Dungeon* een Kerker.
Duſt Stof, poeder.
Dirt Vuyligheyt, ſlick.
a *Dutcheſs* een Hertogin-ne.
Dutie Plicht.
a *Dwarf* een Dwergh.
to *Dwell* Woonen.
to *Dye* Verwen.

E.

EAch Elk, een yege-lick.
an *Eagle* een Arent.
an *Ear* een Oor.
an *Ear* (*of corn*) een Aar (van Koorn.)
an *Earl* een Graaf.
Early vroegh, by tyts.
to *Earn* verdienen.
Earneſt Ernſtigh.
Earth Aarde.
an *Earthquake* een Aart-bevinge.
Eaſe Gemack.
to *Eaſe* verlichten.
the *Eaſt* het Ooſten.
Eaſter Paaſſchen.
to *Eat* Eeten.
the *Ebb* Ebbe.
an *Eccho* Echo, weder-klank.
an *Eclips* Eclipſis.
an *Edge* (*of a knife*) een Scherpte (van een mes.)
Edification Stichtinge.
to *Educate* Opvoeden.
an *Eel* een Aal.
to *Effect* volbrengen.
an *Egg* een Ey.
Either Ofte.
Elbow een Elleboogh.
Elder Ouder.
the *Elect* de Uytverko-rene.
an *Element* een Eli-ment.
an *Elephant* een Oli-phant.
an *Ell* een Elle.
Eloquent Welſprekent.
Elſe Anderſins.
Elſewhere Elders.
to *Embrace* Omhelſen.
to *Embroider* Borduu-ren.
Eminent Overtreffen-de.
an *Emperour* een Key-ſer.
an *Empire* een Keyſer-ryck.
to *Employ* Employee-ren.
Empty Ledigh.

 to *Enable*

to *Enable* machtig maken.
to *Enchant* Betooveren.
to *Enclose* Insluyten.
to *Encourage* Aanmoedigen.
and *End* een eynde.
to *Endeavour* Betrachten.
to *Endure* Verdragen.
to *Enforce* bedwingen.
English Engels.
to *Engrave* Graveeren.
an *Enemy* een Vyant.
to *Enjoy* Genieten.
Enough genoeg.
to *Enrich* ryk maken.
an *Ensign* een Baniere of Vaandel.
to *Entice* Aanlocken.
an *Entrance* een Ingank.
Entreat Smeecken, bidden.
Envie Nydt.
Equity Billigheid.
to *Err* Dwaalen.
an *Errand* een Boodtschap.
to *Escape* Ontkomen.
Especial Voornamentlyck.
to *Establish* Bevestigen.
to *Esteem* Achten.
Eternity eeuwigheyt.
to *Evacuate* Uytruymen.
the *Even* or *evening* den Avone.
Even Effen.
Every one Yder een.
Evil Quaat.
an *Ew* een Oye.
Exact Perfect.
to *Exalt* Verheffen.
to *Examine* Examineeren.
an *Example* een Voorbeelt.
to *Except* Uytnemen.
Except Uytgenomen.
the *Exchange* de Beurs.
to *Exchange* Wisselen.
to *Exclude* Uytsluyten.
to *Excuse* Ontschuldigen.
to *Exercise* Oeffenen.
to *Exhort* Vermaanen.
to *Expect* verwachten.
Expedient Betamelyk.
to *Expel* uytdryven.
Experience Ervarentheid.
to *Expound* uytleggen.
to *Express* uytdrucken.
to *Extend* uytspreyden.

to *Extinguish* uytbluſſchen.
to *Extol* verheffen.
Extraordinary Extraordinaris.
Extremitie Het uytterſte.
an *Eye* een Oogh.
the *Eye-brow* Ooghbraauw.

F.

the F*Ace* het aangeſigt, aanſigt.
Facility Lichtheid.
a *Fact* een Daat.
Faculty Faculteyt.
to *Fade* verwelcken.
a *Fadom* een Vadem.
to *Fail* Failleeren.
Fain Geeren.
to *Fain* or *feign* veynſen.
Faint Flaauw.
Fair ſchoon.
a *Fair* (or *market*) een Jaarmarkt.
Faith Geloof.
Faithful Getrouw.
to *Fall* vallen.
Falſe valſch.
Fame 't Geruchte.
a *Family* een Huisgeſin.
Famin Hongers-noot.
Fancy or *fantaſy* inbeeldinge.
a *Fann* een Waeyer.
to *Fare* varen.
Farewell vaart wel.
Farr verre.
a *Fashion* een Fatſoen, manier.
to *Faſt* vaſten.
Fat Vet.
a *Fat* een Vat.
Fate Noodlot.
a *Father* een Vader.
a *grand-Father* een Grootvader.
a *Fault* een Schult.
to *Favour* vergunnen.
Fear vreeſe.
a *Feaſt* een Gaſtmaal.
a *Feather* een Veder.
to *Feed* voeden.
to *Feel* voelen.
Fellowship Geſelſchap.
a *Fen* een Veen.
to *Fence* ſchermen.
Fervent vyerig.
to *Fetch* halen.
Feud doodelyke haat.
a *Fever* Brandende koorts.
Few weynig.
Fidelity Getrouwigheydt.

a *Field* een veldt.
a *Fig* een vyge.
to *Fight* vechten.
to *Fill* vullen.
Filth vuyligheyt.
to *Find* vinden.
Fine Mooy, net.
a *Finger* een Vinger.
to *Finish* Eyndigen.
Firm vast.
the *First* de Eerste.
a *Fish* Visch.
a *Fist* eén vuyst.
Fitt bequaam.
Five vyf.
a *Flagg* een vlagge, vaan.
a *Flaggon* een Kan.
a *Flame* een vlam.
to *Flatter* vleyen.
Flax vlas.
a *Flea* een Vloo.
a *Fleet* een Vloot.
Flesh vleesch.
to *Flie* vliegen.
to *Flie away* vluchten.
a *Flie* een vlieg.
to *Fling* Gooyen.
the *Floor* de vloer.
Flour (*of meal*) Meel.
to *Flow* vloeden.
a *Flower* een blom.
a *Flute* een Flut.
Fodder Voeder.
a *Foe* een Vyant.
to *Fold* vouden.
to *Follow* volgen.
Folly Sotheyt.
Fondness Malligheyt.
Food voetsel.
a *Fool* een Sot, geck.
a *Foot* een voet.
For Want.
to *Forbid* verbieden.
to *Force* Dwingen.
a *Forehead* een Voorhooft.
to *Foretell* voorseggen.
to *Forfeit* verbeuren.
to *Forget* vergeten.
to *Forgive* vergeven.
the *Former* de voorste.
a *Forrest* een Foreest.
to *Forsake* versaken.
to *Forswear* verzweeren.
Forth voort, buyten.
Forthwith Terstont.
Fortune Geluck.
Foul vuyl.
a *Fowl* een vogel.
a *Fountain* een Fonteyn.
Four vier.
a *Fox* een Vos.
Fraight vracht.
Frankinsence Wieroock.

Fraud bedrogh.
Free vry.
to *Frees* vriesen.
French Frans.
a *Friend* een vrient.
Fresh versch.
to *Fry* Fruyten, braden.
Frogg een vorsch.
From van.
Frost vorst.
Fruit vrucht.
Full vol.
to *Fullfil* volmaken.
Fure Rasernye.
to *Furnish* Stoffeeren.
Further (or *farther*) verder.
Furhermore Daar-en-boven.
Future Toekomende.

G.

G*Ain* Winste.
to *Ghinsay* Tegenspreecken.
the *Gall* de Galle.
Gallant Prachtigh.
a *Gallerie* een Galdery.
to *Gallop* Gallopeeren.
the *Gallows* de Galgh.
Games Spelen.
a *Goal* (or *jail*) een Gevangenis.
to *Gape* Gapen.
a *Garden* een Tuyn.
a *Garland* een Krans.
Garlick Loock.
a *Garment* een Kleet.
Garrison Garnisoen.
a *Garter* een Kousse-bant.
a *Gate* een Poort.
to *Gather* vergaderen.
to *Gaze* Starogen.
Gender Geslachte.
Generall Generaal.
a *Gentilman* een Edelman.
to *Gess* Gissen.
Gesture Gelaat.
to *Get* krygen.
Ghost Geest.
a *Giant* een Reus.
a *Gift* een Gifte.
to *Gild* vergulden.
Ginger Gengber.
to *Gird* Gorden.
a *Girdle* een Gordel.
a *Girl* een Meysje.
to *Give* Geven.
Glad blyde, vrolyck.
Glass Glas.
a *looking Glass* spiegel.
to *Glean* Aaren.
a *Glimmering* een glans.
a *Globe* een Kloot.

Glory Glorie, eer.
Gloves Hantschoenen.
Glue Lym.
a *Glutton* een vraat.
to *Gnash* knarssen.
to *Gnaw* knagen.
a *Goat* een Bock of een Geyt.
God Godt.
to *go* gaan.
Go to wel aan.
Gold gout.
Good goet.
a *Goose* een gans.
the *Gospel* het Euangelium.
to *Govern* Gouverneeren
the *Gout* de Jicht, Podegra.
a *Gown* een Tabbaart.
Grace genade.
Grain graan of koorn.
Grand groot.
a *Grape* een Druyf.
Grass Gras.
to *Grate* Raspen.
a *Grave* een Graaf.
Gratitude Danckbaarheid.
Greas Smeer:
Great groot.
Greedy gierigh.
Green groen.
to *Greet* groeten.
Grief droefheid.
to *Grind* Maalen.
to *Gripe* grypen.
a *Grocer* een Kruydenier.
to *Grone* steenen.
the *Ground* de gront.
to *Grow* groejen.
to *Grudge* benyden.
to *Guard* beschermen.
a *Guest* een gast.
a *Guide* een Leydsman.
Guile bedrogh.
Guilty Schuldig, hantdadig.
Gum Gomme.
the *Gumms* het Tantvleesch.
a *Gunn* een Roer.
to *Gush out* Uytvloeyen.
a *Gutter* een goot.

H

a H*addock* een Schelvis.
a *Haft* een Heft.
Hail Hagel.
Hair hayr.
Half de helft, half.
to *Hallow* Heyligen.
to *Halt* Hincken.

a *Halter* een strop.
a *Ham* een Ham.
a *Hammer* een Hamer.
a *Hand* een hant.
a *Handkerchief* (*handkercher*) een Neusdoek.
to *Handle* handelen.
Handsom behendig.
to *Hang* ophangen.
to *Happen* gebeuren.
Happy geluckig.
to *Harbour* herbergen.
Hard hard.
a *Hare* een Haas.
Harm schade.
Harmless onnooſel.
a *Harp* een Harp.
to *Harrow* eggen.
a *Hart* een hert.
Harvest herfſt.
to *Hasten* haaſten.
a *Hat* een hoet.
to *Hatch* broeden.
a *Hatchet* een Byl.
to *Hate* haten.
to *Have* hebben.
a *Haven* een haven.
Haughty hoogmoedig.
Hay hooy.
Hazard haſaard.
He hy.
a *Head* een hooft.
to *Heal* geneſen.
Health geſontheid.
a *Heap* een hoop.
to *Hear* hooren.
the *Heart* het hert.
Heath een heyde.
Heathen heyden.
to *Heaven* heffen.
Heaven Hemel.
Heavie ſwaar.
a *Hedge* een hegge.
to *take Heed* hoeden.
a *Heel* een hiel.
Height hoogte.
an *Heir* een erfgenaam.
Hell Helle.
a *Helmet* een helm.
to *Help* helpen.
to *Hem* Zoomen.
Hemp hennip.
a *Hen* een henne.
Hence hier van daan.
an *Herb* een Kruyt.
Here hier.
Hereafter hier na.
an *Heretick* een ketter.
a *Herring* een haring.
to *Hew* houwen.
to *Hide* verbergen.
High hoogh.
a *Hill* een Berg.
Him hem.
to *Hinder* verhinderen.
to *Hire* huuren.
a *Hiſtory* een Hiſtorie.

to *Hit* Raacken, treffen.
Hither Herwaarts.
Hoarse Heesch.
a *Hog* een Verken.
a *Hogshead* een Oxhooft.
to *Hold* Houden.
a *Hole* een Gat.
Holy Heilig.
Hollow Hol.
at *Home* t'Huys.
Honest Eerlyk.
Honey Honig.
Honour Eer.
a *Hood* een Vrouwen kaper.
a *Hoof* (*of a beast*) een Hoef (van een beest.)
a *Hook* een Haak.
a *Hoop* een Hoep.
to *Hop* Huppelen.
to *Hope* Hoopen.
Hopps Hoppe.
a *Horn* een Hoorn.
Horrible Schrickelyk.
a *Horse* een Paart.
an *Host* (*army*) krygsheyr, leger.
Hot Heet.
an *Hour* een Uur.
a *House* een Huys.
Hunger Honger.
to *Hunt* Jagen.

to *Hurt* Seer doen.
a *Husband* een Vrouws getrouwde Man.
a *Hymn* een Lofzang.
Hypocrisie Geveynstheyt.

I.

I Ick.
Jaundice de geelsucht.
the *Jawebone* het Kakebeen.
Ice Ys.
Idle Luy.
an *Idol* een Afgodt.
to *Jeer* Geekscheeren.
to *Jest* Jocken.
Jesus Jesus.
a *Jew* een Jode.
a *Jewel* een Juweel.
If Indien.
Ignorance Onwetentheyt.
Ill Quaat.
an *Image* een Beelt.
to *Imagine* Inbeelden.
to *Imitate* Na-doen.
Immediately Terstont.
Immortall Onsterffelyk.
to *Impart* mede deelen.
Impossible onmooglyk.
Impudent onbeschaemt.
In In.

an *Inch* een duym-breed.
to *Inclose* Insluyten.
Incredible ongelooflyk.
Indifferent onpartydig.
Industry naarstigheyd.
Infallible Onfeylbaar.
an *Infant* een kleyn kint.
to *Infect* besmetten.
Inferiour minder.
Infinite Oneyndelyk.
to *Inform* onderwysen.
to *Inhabit* Inwoonen.
to *Inherit* Erven.
Iniquitie Ongerechtigheyt.
Ink Inkt.
an *Ink-horn* een Inktkoker.
an *Inn* een Herberg.
Innocent Onnosel.
to *Inquire* Navragen.
to *Instruct* onderwysen.
an *Instrument* een werck-tuyg, instrument.
Interest Interest, woeker.
to *Interpret* Vertalen.
to *Interrupt* Verstoren.
an *Introduction* een Inleydinge.
to *Invent* Uytvinden.
Invisible Onsichtbaar.
to *Invite* Nooden.
Inward Inwendig.
a *Journey* een Ryse.
Joy Vrolykheit.
to *Joyn* Voegen.
a *Joyner* een Schrynwerker.
a *Joynt* een Lidt.
Iron Yser.
Is Is.
to *Itch* Jenken.
a *Judge* een Rechter.
a *Judgment* Oordeel.
to *Juggle* Guychelen.
Juice Sap.
Ivorie Yvoor.
Just Rechtvaardigh.
Justice Gerechtigheyt.
to *Justify* Rechtvaerdigen.

K.

to K*Eeep* Bewaren.
a *Kettle* een Ketel.
a *Key* een Sleutel.
the *Kidneys* de Nieren.
to *Kill* Dooden.
Kind Vriendelyk.
to *Kindle* Ontsteken.
a *King* een Koning.
a *Kingdom* een Koningryk.
a *Kiss* een Soen.
a *Kitchin* een Keuken.
a *Knave* een Boeve.

to *Knead* Kneeden.
a *Knee* een Knie.
to *Kneel* knielen.
a *Knife* een mes.
a *Knight* een Ridder.
to *Knit* Breijen.
to *Knock* kloppen.
a *Knot* een knoop.
to *Know* kennen.
a *Knuckle* een kneukkel.

L.

LAbour Arbeydt.
Lace kant.
to *Lack* (or *want*) gebreecken.
a *Lackey* een Lackey.
a *Lad* een Jong-gesel.
a *Ladder* een ladder ofte leer.
a *Ladle* een pot lepel.
a *Lamb* een lam.
Lame lamme
to *Lament* beklagen.
Land landt.
Land-lord Huys-heer.
a *Language* een Taal, spraak.
to *Languish* Flaauw worden.
a *Lantern* een Lanteern.
the *Lap* Schoot.
Large breet.
a *Lark* een leeuwerick.
a *Lash* een Slagh.
to *Last* duuren.
the *Last* de leste.
a *Latch of a door* een klink van een deur.
Late laat.
Lattises Tralen.
to *Laugh* lachen.
a *Law* een Wet.
a *Lawyer* een Advocaat.
to *Lay* leggen.
Lazy luy.
Lead loot.
to *Lead* leyden.
a *Leaf* een Bladt.
a *League* een verbondt.
Lean mager.
to *Lean* Opleunen, steunen.
to *Leap* Springen.
Leap-year Schrickeljaar.
to *Learn* Leeren.
Least Op dat niet.
the *Lest* de kleynste.
Leather leder.
to *Leave* verlaten.
Leaven Deessem.
the *Left-hand* de Slinkerhant.
a *Leg* een been.

a *Lemon*

a *Lemon* een Lamoen-appel.
to *Lend* leenen.
Lenght lenghte.
Lent de lente.
a *Leper* een melaatsch.
Less minder.
to *Lessen* kleyn maken.
a *Lesson* een lesse.
Let toelaten.
a *Letter* een brief.
Lewd Boos, godtloos.
a *Libel* een pasquil.
Liberal mildadigh.
Liberty vryheyt.
a *Library* een Bibliotееck.
Licence verlof.
a *Lie* een leugen.
to *Lie* liegen.
Life leven.
to *Lift* Oplichten.
Light licht.
Light (*not heavy*) licht (niet zwaar.
Like gelyck.
Lime kalck.
a *Limit* een paal, lantpaal.
to *Limn* schilderen.
a *Line* een Linie.
the *Lining* (*of a coat*) de voedering.
Linnen lywaat.
a *Lion* or *lyon* een Leeuw.
the *Lip* de Lippe.
to *Lisp* lispen.
Little luttel, kleyn.
to *Live* leven.
the *Liver* het lever.
a *Liverie* een Liverey.
Lo siet.
a *Loadstone* een Seylsteen.
a *Loaf* een Broot.
a *Lobster* een kreeft.
a *Lock* een Slot.
to *Lodge* logeeren.
the *Loins* de lenden.
Long langh.
to *Long* verlangen.
to *Look* sien, kyken.
a *Loop* een lits.
to *Loose* los-maken.
a *Lord* een Heer.
Lordship Heerschap.
to *Lose* verliesen.
Lost verlooren.
to *Lothe* walgen.
to *Love* Beminnen, liefhebben.
Love liefde.
Low Nederig, laag.
Lowd luyd.
a *Lowse* een luys.

Luck Geluck.
Lukewarm Lauwe.
to *Lurk* Schuylen.
Lust Wellust.
Luster een Luyster.
Lustie Lustig.
a *Lute* een Luyt.

M.

a *Mace* een Scepter.
Mace Foelie.
Mad Sinneloos.
Made Gemaakt.
Madder Mee-krappen.
the *Magistracy* de Overheyd.
Magnanimity Grootmoedigheyd.
Magnificence Heerlickheyd.
to *Magnifie* Groot maken.
a *Maid* een Maaghd, Meyd.
to *May* (or *can*) Mogen.
Majesty Majesteyt.
the *Mares* (*of a horse*) de Manen, mane.
to *Maintan* Onderhouden.
a *Major* een Majoor, Burgermeester.

to *Make* Maken.
Malcontent Misnoegt.
the *Male* (*of every kind*) het Manneken.
Malice Boosheyt.
Malt Mout.
a *Man* een Man.
to *Manage* Uytvoeren.
Manifest Openbaar.
Manifold Menighvuldigh.
Manner Manier.
(*good*) *Mannere* Zeden, goede manieren.
Many Veel.
a *Map* een Kaarte.
Marble Marmersteen.
to *March* Marcheeren.
a *Mare* een Merry.
the *Marrgin* de Kand.
a *Mark* een Merk.
a *Market* de Markt.
a *Marquiss* een Marck-Graaf.
Marriage Houwelyk.
to *Marrie* or *be married* Trouwen, *ofte* getrouwt worden.
Marrow Merg.
a *Martyr* een Martelaar.
to *Marvel* Wonderen.
a *Mason* een Metselaar.

the *Mass* de Misse.
the *Mast* de Mast.
a *Master* een Meester.
a *Match* Lont.
Matches Swavelstoc-
ken.
Matter Materie, stof.
a *Maund* een Mande.
Meal Meel.
a *Measure* een Mate.
Meat Kost, spys.
to *Meditate* Overdenc-
ken.
a *Medler* een Mispel.
Meek Sachtzinnig.
to *Meet* Gemoeten.
Meet Bequaam.
Melancholie Melanco-
lye.
to *Melt* Smelten.
a *Member* een Lidt en
Lidtmaat.
Memory Gedachtenis.
to *Mention* Meldeu.
a *Merchant* een Koop-
man.
Mercie barmhertigheid.
Merit Verdienste.
Merrie Vrolyk.
a *Message* een bootschap.
a *Messenger* een Bode.
Metal Metaal.
the *Middle* Middel.
Midnight middernacht.

a *Midwife* een Vroed-
vrouw.
Might Macht.
Mild Sachtzinnig.
a *Mile* een Myl.
Milk Melk.
to *Milk* melken.
a *Mill* een Moolen.
a *Miller* een Moole-
naar.
the *Mind* 't Gemoed.
to *Mind* Acht neemen.
Midfull Gedachtigh.
Mine Myn.
a *Mine* een Myne.
to *Mingle* Mengelen.
a *Minister* een Predi-
kant.
the *Mint* de Munt.
a *Minute* een Minuit.
a *Miracle* een mira-
kel.
Mire Slyk.
Mirth Vrolykheidt.
Mischance Ongeval.
a *Mischief* een Feyt.
a *Misdeed* een Mis-
daat.
Miserie Elendigheidt.
to *Mistake* Verzinnen.
to *Mistrist* Mistrou-
wen.
to *Mitigate* Verzach-
ten.

to *Mix* siet Mingle.
a *Mocker* een Spotter.
Modest manierlyck.
Moist Vochtig.
to *Molest* quellen.
a *Moment* een Oogenblick.
a *Monarch* een Monarch.
a *Month* een Maant.
Money Gelt.
a *Monk* een Munnick.
a *Monster* een Monster.
a *Monument* een gedenckteecken.
the *Moon* de Maan.
More Meer.
the *Morning* Morgentydt.
Mortal Sterflyck.
a *Mortar* een Vysel.
Morter Mortel.
to *Mortifie* Dooden.
Moss Mos.
Most meest.
Mother Moeder.
a *Motion* een Beweginghe.
Mouldy Schimmelachtigh.
to *Mount* Opklimmen.
a *Mountain* een Berg.
to *Mourn* Treurig zyn.

a *Mouse* een Muys.
the *Mouth* de mont.
to *Mow* maayen.
Much veel.
Mud modder.
a *Mulberry* een moerbesie.
a *Mule* een muyl-Ezel.
to *Multiplie* Vermeerderen.
a *Multitude* een menighte.
a *Murderer* een moordenaar.
to *Murmure* murmureeren.
Musick Musijck.
Musk muscus.
I Must ick most.
Must Nieuwe Wyn.
Mustard mostaart.
to *Munster* monsteren.
Mutable Veranderlyk.
Mute Stom, stil.
Mutton Schapenvleesch.
Mutuall Onderlinge, wederzydts.
to *Muzzle* muylbanden.
a *Mystery* een Verborgentheid.

N.

the NAils (of the fingers) de Nagelen.
a *Nail* een Spycker.
Naked Naackt.
a *Name* een Naam.
to *Name* Noemen.
Namely Namentlyck.
a *Napkin* een Servant.
a *Narration* een Verhaal.
Narrow Naauw.
a *Nation* een Volck, Natie.
Nativitie Geboorte.
Nature Natuur.
the *Navell* de Navel.
a *Navie* een Vloot Scheepen.
Navigation Scheepvaart.
Naught Quaat.
Nay Neen.
Near Na-by.
Neat Net.
Necessaire Nootsaakelyck.
Necessitie Nootwendigheid.
the *Neck* den Hals.
Need Gebreck.
a *Needle* een Naalde.
to *Neglect* versuymen.
a *Neighbour* een buurman.
Neither Nochte.
a *Nephew* een Neef.
a *Nest* een Nest.
a *Net* een Net.
a *Nettle* een Netel.
Never Nooyt.
Nevertheless Niet tegenstaande.
New Nieuw.
the *Next* de Naaste.
a *Niggard* een Gierigaart.
Nigh Na-by.
the *Night* de Nacht.
Nimble Gaauw.
Nine Negen.
to *Nip* Nypen.
No Neen.
in No wise Geensins.
Noble Adel.
to *Nod* Knicken.
None or *no* Geen.
Noise Geraas.
Noon de Noen, middagh.
Nor Nochte.
North Noort.
the *Nose* de Neus.
the *Nostrils* de Neusgaten.
Not Niet.

a *Notaire* een Notaris.
to *Note* Opmerken.
Nothing or nought Niets.
a *Nurse* een Voedster, Minne.
to *Nourish* Voeden.
Now Nu.
a *Number* een Getal.
to *Number* Rekenen.
a *Nun* een Nonne, Bagyn.
a *Nut* een Neut.
Nutmeg Noote-muscaat.

O.

an O*ack-tree* een Eyken-boom.
an O*ar* een Riem.
an O*ath* een Eed.
O*ats* Haver.
O*bedience* Ghehoorsaamheid.
to O*bey* Ghehoorsaam zyn.
to O*bject* Tegenwerpen.
an O*bligation* een Verbintenisse.
to O*blige* Verbinden.
O*blivious* Vergetelyk.
O*bscure* duyster.
to O*bserve* Waar-nemen.
O*bstinate* Hertnekkig.
to O*bstruct* Stoppen.
to O*btain* Verkrygen.
O*ccasion* Ghelegentheyt.
the O*cean* de Oceaan, de groote Zee.
O*dious* Hatelyk.
an O*dour* een Reuk.
O*f* Van.
to O*ffend* Ergernis geven, beschadigen.
to O*ffer* Aanbieden, presenteeren.
an O*ffice* een Ampt, Officie.
O*ffspring* Afkomst.
O*ften* or *oftentimes* Dickmaal.
O*il* Olie.
O*intment* Salve.
an O*ister* een Oester.
O*ld* Out.
an O*live* een Olyf.
to O*mit* Achter-laten, versuymen.
O*mnipotent* Almachtig.
O*nce* Eens.
O*ne* Een.
O*nely* Alleenlyk.
on O*nion* een Ajuyn.

to *Open* Open doen.
Openly Opentlyk.
Operation Werkinge.
Opinion Opinie.
Opportunity Gelegentheyt.
to *Oppose* Tegenstaan.
to *Oppress* Onderdrucken.
Or Of, ofte.
an *Oracle* een Orakel.
an *Oration* een Oratie.
an *Orchard* een Boomgaart.
to *Ordain* ordonneeren.
Order Order.
Orderly Ordentelyk.
Ordinarily Ghewoonlyck.
an *Organ* een Orgel.
the *Original* d'Oorspronk.
Ornament Cieraat.
an *Orphan* een Weeskint.
Otherwise Andersins.
an *Oven* een Oven.
Over Over.
to *Overcast* overleggen.
to *Overcome* overkomen, overwinnen.
to *Overflow* overvloeden.
to *Overlive* overleven.
Over long over lang.
to *Overmaster* Overmeester.
to *Oversee* oversien.
to *Overthrow* Omwerpen.
to *Overturn* omkeeren.
to *Overweigh* overwegen.
to *Overwhelm* Overstulpen.
an *Ounce* een Once.
Our Onse.
Outward Uytwendig.
to *Ow* Schuldig zyn.
an *Owl* een Uyl.
Own Eygen.
an *Owner* een Eygenaar.
to *Own* Eygenen.
an *Ox* een Os.

P.

a *Pace* een Pas.
to *Pacifie* te Vrede maken.
a *Pack* een Pack.
a *Pad-lock* een hangslot.
a *Page* een Pagie.
Pain Pyn.
to *Paint* Schilderen.
a *Pair* een Paar.
a *Palace* een Paleys.
Pale Bleek.

the *palm of the hand* de palm van de hand.
a *Palm-tree* een Palmboom.
the *palsie* beroerte.
a *Pan* een pan.
a *Pancake* een pannekoek.
the *Panch*, *tripes* de pens.
to *Pant* Beven, kloppen.
a *Pantoffle* een pantoffel.
the *Pap* de Mam ofte Tepel.
Paper pampier.
Paradice Paradys.
a *Parcel* een partye.
Perchment perkement.
to *Pardon* vergeven.
to *pare* affnyden.
Parents Ouderen.
the *Parliament* het Parlement.
a *Parlour* een Binnensaal.
a *Parrot* een Papegaay.
Parsley Petersely.
a *Parsnep* een Pinsternakel.
a *part* een gedeelte.
to *Partake* deelachtigh zyn.

Partial partydig.
Particular bysonder, particulier.
a *Partition* een deylinge.
a *Partner* een mede-gesel.
a *Partidge* een Patrys.
a *Pasquil* een Pasquil.
to *Pass* passeeren.
a *Passenger* een passagier, reysiger.
the *Passover* Paaschen.
a *Pass-port* een Paspoort.
a *Passion* een beweginge.
Past verby gegaan.
Paste (*dough*) deeg.
a *Pasty* een Pastey.
Pastime tydtverdryf.
a *Pastor* een Herder.
a *Pasture* een Weyde.
a *Path* een padt.
Patience gedult.
a *Patriarch* een Patriarch.
a *Patron* een patroon.
a *Pattern* een voorbeelt.
to *Pave* paveyen, plaveyen.
a *Pavillion* een pavillioen.

to *pawn* Te pant leggen.
to *pause* Rusten, spanseeren.
a *paw* een Poot.
to *pay* Betalen.
peace Vrede.
a *peach* een Persick.
a *peacock* een Paauw.
a *pear* een peer.
a *pearl* een Peerl.
pease Erweten.
peculiar Eygen.
pedegree Afkomste.
peevish Korsel, moeyelyck.
a *pelt* een pels.
a *pen* een penne.
to *penetrate* Doordringen.
penitent Berouwigh, boetvaardigh.
a *penknife* een pennemes.
a *pennie* een penninck, een stuyver.
a *pensil* een penceel.
a *pension* een pensioen.
a *penthouse* een Luyffel.
penurie Armoede.
people Volk.
pepper peper.
peradventure, by avontuur.
to *perceive* bemercken, bespeuren.
perdition Verlies, verdervenisse.
perfect Volkomen, volmaakt.
to *perfect* Voleynden.
to *perform* Volbrengen.
perillous Gevaarlyk.
period punt, eynd.
to *perish* Vergaan.
perjury Eedtbreekinge.
a *perewig* een pruyck.
to *permit* Toestaan, toelaten.
pernicious Schadelick.
to *perpetrate* Begaan.
perpetual Eeuwigh, geduurigh.
perplexed Verwerd, bekommert.
to *persecute* Vervolgen.
perseverance Volherdigheyt.
to *persist* Volherden.
a *person* een persoon.
to *perswade* Met reden toebrengen.
perverse Verkeert.
to *peruse* Doorsien.
to *pester* Quellen.

a *Pestle* (or *pounder*) een Stamper.
a *Petticoat* een Vrouws Onder-Rock.
a *Petition* een Requeſt, begeerte.
Pewter Peauter, Tin.
Phantaſie Inbeeldinge.
a *Pheſant* Phayſantvogel.
a *Philoſopher* een Philoſooph.
a *Phraſe* een Spreuck.
Phyſick Medicyn.
to *Pick* Picken.
Pickle Peeckel.
a *Picture* een Schildery.
a *Pie* een Paſtey.
Piety Godtvruchtigheyt.
a *Pigeon* een Duyf.
a *Pig* een Duyf.
a *Pig* een kleyn Vercken, een Keu.
a *Pike* een Spies.
a *Pike* (*fish*) een Snoek.
a *Pelgrim* een Pelgrim.
to *Pill* de Schors afſchellen.
a *Pill* een Pylaar.
a *Pillow* een Hooftkuſſen.
a *Pilot* een Loodsman.

to *Pinch* Nypen.
a *Pink* (*a little Ship*) een Pinck.
a *Pinnas* (*Ship*) een Pynas.
a *Pin* een Spel.
to *Pin* Aanſpellen.
a *Pint* een Pint.
a *Pipe* een Pyp.
to *Pipe* Op de Fluyt ſpeelen.
a *Pirat* een Zee-Rover.
to *Piſs* Piſſen.
a *Piſtol* een Piſtool.
a *Pit* een Put.
Pitch Peck.
a *Pitcher* een Aarden kruyck.
Pith in wood Pit *in het hout*.
Pitie Jammer.
to *Pitie* medelyden.
a *Place* Plaats.
the *Plague* Peſtelentie.
Plain klaar, even.
Plaintiff Klager.
a *Plaiſter* een Pleyſter.
a *Planet* een Planeet.
a *Plank* een Plank.
to *Plant* Planten.
Plate Silver-werk.
a *Plate* een Teljoor.
a *Platform* grontform, 't bewerp van een huys.

a *Platter* een Plateel, een schotel.
to *Plead* Pleyten.
Pleasant Geneuchelyk.
to *Please* Behagen.
what Pleaseth you? wat Behaagt U L?
Pleasure Playsier.
a *Pledge* een Borgh, een pant.
Plentie Overvloet.
the *Pleurisy* het pleuris.
a *Plough* een Ploegh.
to *Pluck* plucken.
a *Plum* een pruym.
a *Plume* een Veder, pluymagie.
a *Plummer* een Lootgieter.
a *Plummet* een Kloot van Loot.
to *Plunge* Duycken, insteecken.
a *Pocket* een Sack.
the *Pocks* de pocken.
a *Poëm* een Gedicht.
to *Point (with the finger)* met de Vinger duyden.
the *Point* de punt.
to *Puise* Wegen.
Poison Vergift.
Pol money Hoofdgelt.
Policie politie, Raat.

to *Polish* polysteren.
to *Poll* Scheeren.
to *Pollute* Vuyl maken.
a *pomp-granat* een Granaat-appel.
pompitus Pompeus.
a *Pompion* een pompoen.
a *Pond* een Poel, Vyver.
to *Ponder* Overleggen.
the *Poop* (*of the Ship*) Achter kasteel (*van 't Schip.*
Poor Arm.
the *Pope* de Paus.
Populous Volckryck.
a *Porch* een Voorhof.
the *Pores* de Sweetgaten.
Pork Vercken-vleesch.
a *Port* (*Havan*) Poort, Haved.
a *Portion* een Deel.
a *Position* een Stellinge.
to *Possess* Besitten.
Possible mogelyck.
the *Post* de Post.
Posterity Nakomelingschap.
a *Pot* een Pot.
Potent machtig.

a *Potentate* een Potentaat.
Pottage Sop, potspys, moes.
a *Potter* een Pottebacker.
a *Pottle* een Stoop.
Pouder Poeder.
Poverty Armoede.
Poultrie Hoenderen.
a *Pound* een pont.
to *Pour* Gieten.
Pourtraiture Afbeeldsel.
power Macht.
Practise practyk.
to *Praise* prysen.
to *Pray* Bidden.
a *Prayer* een Gebedt.
to *Preach* Prediken.
a *Preamble* een Voorreden.
Precedent voorgaande.
a *Precept* een Gebodt.
Precious Kostelyck.
Precise precys.
Predecessor Voorganger.
Prediction Voorsegging.
to *Predestinate* Voorordinieeren.
Preeminence Uytsteekentheyt.
Preface Voorreden.
to *Prefer* Advanceeren, voorstellen.
Prejudice Nadeel.
to *prepare* bereyden.
to *prescribe* voorschryven.
Presence tegenwoordigheyt.
to *preserve* bewaren.
President President, Voorsitter.
to *press* pressen, dwingen.
to *presume* verstouten.
to *pretend* ergens na staan.
Prettie mooy.
to *prevail* Overweldigen.
to *prevent* Voor-komen.
a *prey* een roof, buyt.
to *prick* prickelen.
the *Prick of a pin* de steek van een spel.
Pride Hoovaardigheid.
a *Priest* een Priester.
a *Prince* een Prince.
Principal Opperste.
Principle Beginsel.
to *print* Drucken.

a *Prison* een Gevankenisse.
Private Privaat, eensaam.
a *Priviledge* een Privilegie, voorrecht.
Privily Heymelyck.
a *Prize* een Prys.
to *Prize* Achten.
Probable Waarschynelyk.
to *Proceed* Voortgaan.
a *Process* een Proces.
to *Proclaim* Uytroepen.
to *Procrastinate* Uytstellen.
to *Procreate* Genereeren.
Proctor een Procureur.
a *Prodigal* een Verquister.
Prodigious Wonderbare.
to *Produce* Voortbrengen.
to *Profess* Belyden.
Profit Profyt.
Profound Diep.
Profuse Overdadig.
to *Prognosticate* Voorseggen.
a *Project* een Bewerp.
a *Prologue* een Voorreden.
Prone Genegen.
to *Pronounce* Uytspreken.
to *Prop* Ondersteunen.
to *Propagate* Voortplanten.
Prophane Onheyligh.
a *Prophet* een Propheet.
to *Propose* Voorstellen.
to *Prorogue* Uytstellen.
to *Prosecute* Na-volgen.
Prosperity Geluck, welvaart.
to *Protect* Beschermen.
to *Protest* Protesteeren.
to *Protract* Uytstellen, uyttrecken.
Proud Hovaardig.
a *Proverb* een Spreeckwoort.
to *Provide* voorsien.
a *Province* een Provincie.
to *Provoke* Opwecken.
Prudence Voorsichtigheyt.
a *Psalm* een Psalm.
a *Publican* een Tollenaar.
Publick Gemeyn.
to *Publish* Openbaren.

a *Pud*

a *Pudding* een Beuling, pot pastey.
to *Puff* Blasen.
to *Pull* Trecken.
a *Pulpit* een Preeckstoel.
the *Pulse* den Pols.
a *Pump* een Pomp.
to *Punish* Straffen.
purblind Sticksiende.
to *purchase* Koopen, verwerven.
pure Suyver.
to *purge* Purgeeren.
to *purifie* Reynigen.
to *pourloin* Onttrecken.
purple Purper.
to *purpose* Voorneemen.
a *purse* een Beurs.
Purslain Porceleyn-kruyt.
to *pursue* Vervolgen.
to *push* Stooten.
a *push* een Puyste.
to *put* Setten
to *put on* Aandoen.
to *putrifie* Verrotten.
to *puzzle* Ymant swarigheid aandoen.
een Py (Vogel) Exter.

Q.

a *QUacksalver* een Quacksalver.
a *Quadrant* een Vierkant.
to *Quake* Beven, sidde. ren.
Quality Hoedanigheyt.
Qualities manieren.
a *Qualm* een haastige Flaaute.
Quantity Veelheyt.
a *Quarrel* een Questie, krackeel.
a *Quart* Twee pinten, een kan.
a *Quarter* een Vierde deel.
a *Quarry of stone* een Steen kuyl.
a *Quean* een Hoere.
a *Queen* een Koninginne.
to *Quell* Quellen,
to *Quench* Uytbluschen.
a *Question* een Vrage.
Quick Gaau, levendigh.
to *Quicken* Verquicken.

Quickly

Quickly Raſchjes , terſtont.
Quickſilver Quickſilver.
Quiet Geruſt.
a *Quill* een Schaft.
a *Quilt* een Matras.
a *Quince* een Quee-appel.
the *Quire* de Koor.
a *Quire of Paper* een Boek Pampier.
to *Quit* Quyten , quyt ſchelden.
to *Quiver* ſchudden.
Quotidian Dagelycks.

R.

a Race een Geſlachte.
a *Race* een Loop.
a *Rabbet* een Conyn.
a *Rack* or *manger* een kribbe.
to Rack Pynigen.
a *Racket* een Rincket.
Radish Radys.
to Rage Razen.
Rage Uytſinnigh.
a *Rag* een oude Lap.
to *Rail* Schelden , verſmaden.
Rain Regen.
a *Rainbow* een Regenboog.
to *Raiſe up* Opwecken.
Raiſins Rozyn.
a *Rake* een Rieck ofte Egge.
a *Ram* een Ram.
a *Ranck* een Rye *ofte* order.
to *Rankle* Verrotten.
Ranſom Rantſoen.
Raping Neming met gewelt.
Rare Ongemeen , ſelden , raer.
to *Rarifie* Dun maken.
a *Raſour* een ſcheermes.
a *Rat* een Rot , Ratte.
Raſh Onvoorſichtigh.
Rate Prys.
a *Rater* een ſchatter.
Rather Liever.
to *Ratifie* Beveſtigen.
a *Rattle* een Ratel.
Rational Redelyk.
a *Raven* een Raven.
Ravening Roovinge.
to *Raviſh* Schoffieren.
Raw Rauw.

Rays of the Sun Sonnestralen.
to *Reach* Reycken.
to *Read* Lesen.
Readie Gereet.
Really Met der daadt.
a *Realm* een Koninckryck.
a *Reeme of Paper* een Riem Papier.
to *Reap* Maayen.
Reason Reden.
to *Rebate* Af-korten.
Rebellious Wederspannigh.
to *Rebuke* Berispen.
to *Recant* Herroepen.
a *Receipt* een Ontfang.
Receipts Genees-middelen, Ordonnantien.
to *Receive* Ontfangen.
Reciprocal Wederkeeren.
to *Recite* Herhalen.
to *Reckon* Reeckenen.
to *Reclaim* Wederom roepen.
to *Recollect* Vergaderen.
to *Recommend* Aanpeysen, bevelen.
to *Recompence* Vergelden.
to *Reconcile* Versoenen.
to *Record* Gedachtigh wesen.
a *Record* een Oorkonde, een Register.
to *Recover* Herhalen, weer krygen.
Recourse Toevlucht.
to *Recoyl* Te rugge wyken.
to *Recreate* Vermaecken.
a *Recusant* een Ontsegger, de naam gegeven aan een Papist.
Red Root.
to *Redeem* Verlossen.
Redeemer Verlosser.
to *Redound* Herkoopen, overvloeyen.
to *Redresse* Recht maken, reformeeren.
to *Reduce* Wederom brengen.
a *Reed* een Riet.
to *Reel* Waggelen.
a *Reel* een Haspel.
to *Refer* sijne Saecke aen yemandt stellen.
to *Refine* Suyveren.
to *Reflect* Opsien.

to *Reform* Verbeteren, herstellen.
to *Refresh* Ververssen.
to *Refuse* Weygeren.
to *Refute* Wederleggen.
Regal Konincklyck.
to *Regard* Achten, opmercken.
Regeneration Wedergeboorte.
a *Regiment* een Regiment.
a *Region* een Landtschap.
to *Rehearse* Herhalen.
Register Bladtwyser, Register.
to *Reject* Verwerpen.
to *Reign* Regeeren.
the *Reins* de Nieren.
to *Rejoyce* Verheugen, verblyden.
to *Relapse* Weder instorten.
a *Relation* (or *kindred*) Bloetverwantschap.
a *Relation* (or *Story*) een Verhaal.
to *Release* Ontlossen.
to *Relent* Berouw hebben.
to *Relie* Vertrouwen, steunen.
Relief Secours.
to *Relinquish* Verlaten.
Reliques and *remainders* Overblyffelen.
a *Relish* een Smaak, een geur.
to *Remain* Overblyven.
Remedy Remedie.
Remembrance Gedachtenisse.
Remiss Slap, onachtsaam.
to *Remit* Vergeven.
Remorse Knaginge.
to *Remove* Wegh doen, verplaatsen.
to *Render* Weder ofte overgeven.
to *Renew* Vernieuwen.
Rennet Melck Rinsel.
to *Renounce* ontleggen.
Renowned Beroemt.
Rents Renten, inkomsten.
a *Rent* een Scheur.
to *Repair* Hermaken.
to *Repay* Weer betalen.
to *Repeat* Herhalen.
to *Repel* Verjagen.
to *Repent* Leedt wesen.

Repentance Berouw.
to *Repine* Morren.
to *Reply* Weder antwoorden,
to *Report* Rapporteeren, vertellen.
to *Repose* Rusten.
to *Reprieve* Uytstel geven.
to *Reproach* Verwyten.
Reprobate Verworpen.
to *Reprove* Berispen.
to *Repulse* Verstooten.
Reputation Grootachtinge.
a *Request* Versoeck.
to *Request* Ootmoedigh bidden.
to *Require* Vereysschen.
to *Requite* Vergelden.
to *Resemble* Gelycken.
to *Reserve* Bewaren, voorbehouden.
to *Resign* Overgeven.
to *Resist* Wederstaan.
to *Resolve* Resolveeren, ontdoen.
Respect Achtinge.
to *Respect* Ontsien.
to *Respire* Ademen.
Respite Uytstel.

the *Rest* de Rest.
to *Rest* Rusten.
to *Rest* Overschieten.
a *Restitution* Wedergevinge.
to *Restore* Weder geven, herstellen.
to *Restrain* Bedwingen, in den toom houden.
Resurrection Wederopstandingen.
to *Retail* In 't kleyn verkoopen.
to *Retain* Onthouden.
to *Retire* Te rugge ofte alleen gaan.
to *Retract* Weder-roepen.
to *Retreat* Te rugge keeren.
to *Return* Wederom keeren.
to *Reveal* Openbaren.
to *Revenge* Wreken.
Revenue Inkomst.
to *Reverence* Eerbieden.
to *Reviauw* Hersien.
to *Revise* Weer oversien.
to *Revive* Levendig maken, her-leven.
to *Revoke* Herroepen.

to *Revolt* Af-vallen.
to *Revolve* Herdenken.
a R*eward* een Beloonin-
ge.
Rheum Snot *ofte* loop der
neuse, of mont.
a R*ib* een Ribbe.
a *Ribband* een Lint, een
snoer.
R*ice* Ryst.
Ritch Ryck.
Ritches Ryckdom.
a R*iddle* een Raatsel.
to *Ride* Ryden.
Rediculous Belagchelyck.
Right Recht.
Righteous Rechtveer-
digh.
R*igour* Wreetheyt,
strengheyt.
a *Rime* een Rym.
a R*ing* een Ringh.
to *Ring* (*bels*) Luyden,
belten.
R*iot* Gulsigheyt.
to *Rip* ontnarnen.
R*ipe* Ryp.
to R*ise* opstaan, ry-
sen.
R*ites* Ceremonien, ge-
woonten.
a R*iver* een Rivier.
to R*ob* Rooven.
a *Robber* een Rover.
a *Robe* een Kostelyck
kleet.
a *Rock* een Steen-rotse.
a *Rod* een Roede.
a R*oe* een Rhee.
a *Rogue* een Schelm.
to *Roll* Rollen.
a *Rood of Land* een Roede
Lands.
a R*oof of a house* een Dack
van een huys.
Room Ruymte.
a *Root* een wortel.
a *Rope* een Touw.
to *Rore* Brüllen.
a *Rose* een Roos.
Rosin Harst.
to *Rost* Braden.
to *Rot* Verrotten.
Rough Ruygh, rouw.
Round Ront.
to *Rouse* opwecken.
to *Row* Roeyen.
Royal Koninckelyck.
to *Rub* Vryven, krau-
wen.
the *Rudder* het Roer.
Ruddy Rootachtigh.
Rude Grof, ongema-
niert.
Rue Wynruyt.
to *Rue* Rouwen.

Rugged Oneffen, ruig.
a *Rug* een Rouwe Deken.
to *Ruine* Vernielen.
Ruinous Bouvalligh.
to *Rule* Heerschen.
a *Ruler* een Regeerder.
a *Rule* een Regel.
to *Rumble* Rommelen.
to *Ruminate* Herkauwen.
a *Rumour* Geruche.
to *Run* Loopen.
a *Rundlet* een Kinneken.
a *Rupture* een scheur, een breuck.
a *Rush* een Biese.
Rustical Boerachtigh.
Rye Rogge.

S.

the S*abbath* den sabbath.
a *Sable* een Swaart, *ofte* sabel.
a *Sachel* een Knapsack.
a *Sack* een sack.
Sackcloth Hayrenkleet.
to *Sacrifice* Op-offeren.
Sad Droevig.
Sad-colour Doncker.
a *Saddle* een Sadel.
Safe Behouden.
Safegard Bescherminge, sauvegarde.
Saffron saffraan.
Sage savie *of* salie.
Sage Wys.
to *Sail* Zeylen.
a *Saint* een Heylige.
a *Sale* een Verkoop.
a *Sallet* een sla *of* salaat.
a *Salmon* een salm.
Salt Sout.
Salvation saligheyt.
Salve salve.
to *Salute* Groeten.
the *Same* deselve.
Sap Sap.
Satan Satan.
to *Satiate* Versaden.
Satisfaction Voldoeninge.
Savage Wilde.
to *Save* Bewaren, behouden.
Save sparen.
Saviour Salighmaker.
Sausage saucys.
Sausse sausse.
Saucy stout.
a *Saw* een saagh.
to *Say* seggen.

Scab Schurf, schurfte.
a Scabbard een Swaartschedel.
a Scaffold een Schavot.
to Scald Met heet water broeyen.
the Scalp de Kop.
Scaly Schubachtigh.
a Scandal een Schandaal.
Scarce Schaars.
a Scarf een Sluyer.
Scarlet Schaarlaken.
a Scarr een Lidt-teycken.
Scarse Naauwelyks.
to Scatter Verstroyen.
a Scepter een scepter.
Schism scheuringh.
a Scolar een Leerling.
a School een schoole.
Science Wetenschap.
to Scoff spotten.
to Scold schelden, kyven.
Scove Ooghmerck.
to Scorch Branden, schroeyen.
to Scorn Verachten.
to Scoul suur sien.
to Scour schuuren.
to Scourge Geesselen.
to Scratch Krabben.
to Scrape schrapen.
a Screen een schutsel, scherm.
a Scribe een schryver, schrift geleerde.
Scripture Schriftuur.
a Scruple een scrupel, twyffelingh.
the Scull de Hooft-pan, Beckneel.
Scum schuym.
a Scuttle een Korfken, schotel.
the Sea de Zee.
a Seal een Zegel.
a Seam een soom.
a Seamster or Simster een Naayster.
to Search Na-soecken.
the Second de Tweede.
Searge sergie.
the Season saysoen.
a Seat een setel, stoel.
Seaven seven.
a Secretary een secretaris.
a Sect een secte.
a Section een Deeling.
Secret Verborgen, heymelyck.
Secure seker.
Secure sorgeloos.

Sedition Seditie, oproer.
to *Seduce* Verleyden.
to *See* Sien.
Seed Saat.
to *Seek* Soeken.
it *Seemeth* het Schynt.
to *Seeth* Zieden, kooken.
Seldom Selden.
to *Select* Uytkiesen.
Selfish Selfachtigh.
to *Sell* Verkoopen.
the *Senate* den Raat.
to *Send* Senden.
Sence Sin, gevoel.
Sensible Gevoeligh.
to *Sent* or *savour* Riecken.
a *Sentence* een Sententie, vonnis.
to *Separate* Af-sonderen, scheyden.
a *Sepulcher* een Graf.
Serge Sergie.
Serious Ernstigh.
a *Sermon* een Predicatie.
a *Serpent* een Slangh, Serpent.
a *Servant* een Dienaar.
to *Serve* Dienen.
to *Set* Setten, stellen.
Severall Verscheyden.
Severe Stuur, straf.
to *Sew* or *sow* Nayen.
Sewet Vet.
the *Sexton* de Koster.
a *Shadow* een Schaduwe.
to *Shake* Schudden.
Shallow ondiep.
the *Shambles* de Vleyshal.
Shame Schaamte.
Shared Gedeelt.
to *Shape* Fatsoeneeren, scheppen.
to *Shave* Schayen.
She Sy.
a *Sheaf* een schoof.
Shears Schaaren.
a *Sheath* een scheede.
to *Shed* Gieten, storten.
a *Sheep* een Schaap.
a *Sheet of Paper* een Vel Papier.
a *Sheet* (*of Linnen*) een slaap-laken.
a *Shell* schulpe, schille.
a *Shelf* een Banck *of* Planck.
a *Shelter* een schuylplaats, toevlucht.
to *Shew* Toonen.
a *Shield* een schilt.

a *Shift* een Veranderingh, oock een Mans *ofte* Vrouwen Hembt.
a *Shilling* een schellingh.
the *Shin* de scheen.
to *Shine* schynen.
a *Ship* een Schip.
a *Shirt* een Mans Hembt.
a *Shive of Bread* een snede Broots.
a *Shoe* een Schoen.
a *Shoemaker* een schoenmaker.
to *Shoot* (*with a gun*) schieten.
a *Shop* een winckel.
the *Shore* de strant.
Short Kort.
a *Shovel* een schop.
Should soude.
it *Should* or *ought* het Behoort.
a *Shoulder* een schouder.
to *Shout* or *cry out* schreeuwen.
a *Shower* (*of rain*) een Plas-regen.
to *Shrink* weycken *en* krimpen.
to *Shut* sluyten, toedoen.

a *Shuttle* or *Shittle* een spoel.
Sick sieck.
a *Sickle* een sickel.
a *Side* een Zyde.
Aside Ter zyde.
a *Siege* een Belegh.
to *Sift* siften.
a *Sift*, *sive* or *seve* Teemst *of* sift.
to *Sigh* suchten.
a *Sight* een Gesicht, en een schouspel.
a *Seign* een teecken.
a *Signet* een segel-ring.
to *Signifie* Betekenen.
Silence stilswygentheyt.
Silk Zyde, Zy.
a *Sillabe* een syllabe.
Silver silver.
a *Similitude* een Gelyckenis.
Simple slecht.
Sin sonde.
to *Sin* sondigen.
Since t'sedert, sint.
Sincere oprecht.
to *Sing* singen.
to *Sink* sincken.
a *Sinew* een senuve.
Sir Monsieur, Heere, een Eer-tytel van een Ridder.

Sirrup Syroop.
a *Sister* een Suster.
to *Sit* Sitten.
a *Sithe* een Seyssen.
a *Skain of threed* een Streng garen.
the *Skie* de Lucht.
Skie-colour Hemels-blaauw.
Skill Konste, wetenschap.
Skin vel.
Slack Slap, los.
to *Skip* Springen.
a *Slate* een Leye *ofte* latte.
to *Slander* Lasteren.
a *Slave* een Slaaf.
to *Slay* Doodt-slaan.
to *Sleep* Slapen.
a *Sleeve* een mouw.
a *Slender* Dun mager.
to *Slide* glyden, slibberen.
Slime slym.
to *Slice* Snyden.
a *Slice* een Snee.
a *Slig* een slinger.
to *Slip away* Ontslippen.
a *Slipper* een Muyl.
Slippery Gladt, slibberachtigh.
a *Sloe* een wilde pruym.
a *Sloven* een sloove.
Slow Traagh.
a *Sluce* een Sluys.
to *Slumber* Sluymeren.
Sluttish Morsig, vuyl.
Small Kleyn, dun.
to *Smart* Smerten.
to *Smell* Ruycken.
to *Smile* Glim-lachen.
to *Smite* Smyten.
a *Smith* een Smit.
a *Smock* een Vrouwen Hembt.
Smoke Roock.
to *Smother* Versticken.
to *Smooth* Strycken.
a *Snail* een Slacke.
a *Snake* een Slange.
a *Snare* een Strick.
to *Snatch* Rucken.
to *Sneez* Niesen.
to *Snort* or *snore* Snorken.
Snot Snot.
Snow Sneeuw.
to *Snuff* Snuyten.
So Soo, alsoo.
Sober Sober.
Society Geselschap.
a *Sock* een Sock.
Soft Sacht.
to *Soil* Vuyl maken.
to *Soke* Weycken.

Sold Verkocht.
Sole Alleen.
the *Sole of the foot* de Sole van de voet.
Some Sommige.
Sommer Somer.
Somthing Yet, eenigh ding.
Somwhat Wat.
Somwhere Ergens.
a *Song* een Sang.
a *Sonn* een Soon.
Sone Haast, terstont.
Soot Roet.
Sope Zeep.
a *Sop* een Soppe.
a *sore* een seer.
a *Sorcerer* een Tovenaar.
Sorrow Droefheyt, verdriet.
Sorry Bedroeft.
a *Sot* een Sot.
the *Soul* de Siel.
a *Souldier* een Soldaat.
to *Sound* Klincken, luyden.
the *South* het Zuyden.
Sour Suur.
Southsaying Waarsegging.
Sow Saayen.
a *Sow* een Sog.
a *Spade* een Spade.
a *Space* een Spacie.
a *Span* een Span.
to *Spare* Sparen.
a *Spark* een Vonck.
to *Sparkle* Glinsteren.
a *Spectacles* een Brille.
to *Speak* spreecken.
a *Spech* een Taal, een spraack.
to *Speed* spoeden.
to *Spel* spellen.
to *Spend* Verquisten.
to *Spew* or *Spue* spouwen, overgeven.
Spieces specery.
a *Spider* een spinnekop.
to *Spill* storten.
to *Spin* spinnen.
the *Spirit* de Geest.
to *Spit* spouwen.
a *Spit* een spit.
Spite spyt.
to *Spoil* bederven.
a *Spoon* een Lepel.
a *Spot* een Vlack.
a *Spouse* een Bruyt.
to *Spread* spreiden.
the *Spring* de Lente, Voor-jaar.
a *Spur* een spoor.
to *Spurn* Achter uytslaan.
Squint-eyed scheel.

Stab Met een Ponjaart steken.
a *Stable* een stal.
a *Staff* een staf, stock.
to *Stagger* stroncke-len.
a *Stain* een Vlecke.
Stairs Trappn.
a *Stake* een staack, paal.
to *Stammer* stameren.
to *Stamp* stampen.
to *Stand* staan.
a *Star* een sterre.
to *Starch* styven.
a *Stature* een statuyt.
to *Stay* Bleyven.
to *Steal* steelen.
to *Steep* weycken.
to *Steer* stuuren.
a *Step* een stap.
a *Step-father* een stief-Va-der.
to *Stick* steken.
to *Stick to* Aankleven.
a *Stick* een stock.
a *Sting* een Prickel.
a *Stinck* stincken.
to *Stirr* Roeren.
Stocking Koussen.
the *Stomack* de maag.
a *Stone* een steen.
a *Stool* een stoel.
to *Stoop* Bucken.
to *Stop* Stoppen.
a *Storie* een Verhaal, Hi-storie.
a *Storm* een storm.
Stout stouts.
Straight Recht.
Strained Gezeygt en ge-douwt.
Strait Engh, naauw.
a *Stranger* een Vreemde-lingh.
a *Straw* een stroo.
Strayed Verdwaalt.
the *Stream* de stroom.
a *Street* een straat.
Strength sterckte.
to *Stretch* Recken.
to *Strike* slaan, smy-ten.
a *String* een snoer.
a *Stripe* een slagh.
Strong sterck.
a *Student* een student.
to *Studie* studeeren.
Stumbling struykeling.
to *Subdue* t'onderbren-gen.
to *Submit* onderwer-pen.
to *Subscribe* onderschry-ven.
Substance substantie.
Succour Bystant.

Such ſulcke.
to *Suck* ſuygen.
Suddain ſchielyck.
Suet or *tallow* ſmeer.
to *Suffer* Lyden.
Sugar ſuycker.
a *Summ* een ſomma.
the *Sun* de ſonne.
to *Sup* ſuypen.
Superſcription opſchrift.
Supper Avontmaal.
to *Support* onderhouden.
Sure ſeecker.
Surety Borge.
to *Suſpect* Mistrouwen.
to *Suſtain* ophouden.
to *Swallow* ſwelgen.
a *Swan* een ſwaan.
to *Swear* ſweeren.
to *Sweat* ſweeten.
to *Sweep* Vegen.
Sweet ſoet.
to *Swell* ſwellen.
Swift ſnel.
to *Swim* ſwemmen.
a *Swine* een ſwyn.
a *Sword* een Degen, ſwaart.
Swounding Bezwyming.

T.

a *TAble* een Tafel.
a *Tail* een ſtaart.
a *Tailer* een Kleermaker.
to *Take* Nemen.
a *Talent* een Talent.
to *Talk* Praten.
Tallow Talck.
Tame Tam.
Tape Linnen, lint.
Tapeſtry Tapyt.
to *Tarry* Verbeyden.
a *Tart* een Taart.
to *Taſte* ſmaken.
a *Tavern* een wyn Herbergh.
Taught Geleert.
to *Tax* Taxeeren.
to *Teach* Leeren.
a *Tear* een Traan.
Tedious Verdrietigh.
Teeth Tanden.
to *Tell* Tellen of vertellen.
to *Temper* Mangen.
a *Tempeſt* een Tempeeſt.
a *Temple* een Tempel.
to *Tempt* Verſoecken.
Ten Tien.
a *Tenant* een Huurder.
Tender Teder.

a *Term* een Termyn *of* tydt.
Terrible Vreesselyck.
a *Territorie* een Gebied, Landschap.
to *Testifie* Getuygen.
a *Tetter* een Kleyn lopende zeerigheyt.
T*han* Dan.
to *Thank* Bedancken.
T*hat* Dat.
to *Thaw* Doyen.
T*he* De.
a *Theef* een Dief.
T*hen* Dan.
Thence Daar van daan.
T*here* Daar.
Therefore Daarom.
T*hereof* Daar van.
Thick Dick.
the T*high* de Dye.
Thine Dyn, uwen.
a T*hing* een Ding.
to *Thinck* Dencken.
T*hin* Dun.
Thirst Dorst.
Thirtie Dertigh.
This Dese, dat.
T*hither* Daar na.
Through Door.
T*hou* Du, ghy.
a *Thorn* een Doren.
T*houghts* Gedachten.
Thread Draade, Garen.
a T*hrone* een Throon.
the *Throat* de Keel.
to T*hreaten* Dreygen.
to *Thrive* Prosperee-ren.
to T*hrow* Werpen, gooyen.
to *Thrust* stooten.
a T*humb* een Duym.
Thunder Donder.
to T*ie* Binden.
Timber Timmerhout.
T*ime* Tydt.
Tinn (*Pewter*) Tin.
Tired Vermoedt.
Tithe Tiende.
a T*itle* een Tytel.
To Tot, aan, na.
T*o and fro* Herwaarts, derwaarts.
a *Toad* een padde.
a *Toad-stool* Duyvels broot.
a *Toe* een Teen.
T*ogether* Met malkander, t'essens.
to *Toil* Arbeyden, vermoeyen.
a *Token* een Merckteecken.
Told geseyt.

Toll or *tribute* Tol, schattinge.
Tolerable Verdraaghlick.
to *Toll a bell* een Klock luyden.
a *Tomb* een Tombe *ofte* Graf.
a *pair of Tongs* de Tangen.
a *Tongue* een Tonge.
a *Tool* een Instrument *ofte* gereetschap.
a *Tooth* een Tant.
the *Top* or *height* de Top *ofte* hooghte.
a *Top* een Top *ofte* tol.
a *Torch* een Fackel, toortse.
to *Torment* Quellen, pynigen.
Torn Gescheurt.
to *Tost* Braden.
to *Touch* Aanraacken *ofte* voelen.
Touching Aangaande.
a *Tough-stone* een Toetsteen.
Tough Taay.
Tow grof vlas.
to *Tow a Ship* een Schip roeyen *ofte* trecken.
a *Towel* een Hantdoek.
a *Tower* Tooren.
a *Town* een Stadt *of* Dorp.
Toys Beuselingen.
Trade Neeringe, handel, ambacht.
a *Traitor* een Verrader.
to *Translate* Oversetten.
to *Travail* Reysen.
Treachery Verradery.
Treacle Driakel.
to *Tread* Treden.
Treason Verraat.
Treasures schatten.
a *Tree* een Boom.
to *Tremble* Beven.
a *Trencher* een Teljoor, Tafelbort.
a *Trespas* Overtreedinge.
a *Tribe* een Geslacht.
Tribulation Wedderwaardigheyt.
to *Trie* Beprouven.
Trinity Drievuldigheyt.
Triffes Beuselingen.
a *Triumph* Triumph, Zegejuygh.
Trouble Moeyten.
a *Trough* een Trogh.
a *Troup* een Bende, Troup.

a *Trowe*

a *Trowel* een Metselaars Troffel.
True waar.
a *Trumpet* een Trompet.
a *Trunk* een Koffer.
to *Trust* Betrouwen.
Truth waarheyt.
a *Tub* een Tobbe.
a *Tulip* een Tulp.
a *Tumult* een oproer.
a *Tune* een Toon.
a *Tun* een Tonne.
a *Turf* een Turf.
to *Turn* Wederomkeeren.
a *Turnep* een Raap-knol.
a *Tutor* een Vooght, Bewaarder.
Twelf Twaalf.
Twi-light Tweelicht.
Twenty Twintig.
to *Twine* or *twist* Drayen, tweeenen.
Two Twee.
a *Tyrant* een Tyran, Dwingelant.

V.

to be V*acant* Ledigh zyn.
a *Vail* Decksel, hang-

Vain Ydel.
in *Vain* Vergeefs.
Valiant Dapper.
a *Valley* een Dal.
Valour Dapperheyt.
Value waardye.
to *Vanish* verdwynen.
Vanitie Ydelheyt.
to *Vanquish* Verdwynen.
Vapour Roock, damp.
Variatie Verandering.
a *Vassel* een Leenhouder, ondersaat.
Veal Kalfs-vleys.
a *Vein* een Aader.
Velvet Fluweel.
Vengeance wraack.
a *Verb* een werck-woort.
Verie seer, heel.
to *Verifie* waar maken.
Veritie waarheyt.
a *Verse* een Veerse.
Vertue Deugd.
to *Vex* Quellen, plagen.
Ugly Lelyck.
a *Vial* een Viool.
Vice ondeught.
a *Victorie* een Victorie, overwinninge.

Victuals

Victuals Victualie, proviant.
to *Vieuw* Besien.
Vigilance wackerheyt.
Vigorous Kloeck, vlytigh.
Vile Snoode, gheringh.
a *Village* een Dorp.
a *Villain* een Boef, schelm.
Vindication Revengie.
Vindictive wraackgierigh.
a *Vine* een wyngaart.
Vineger Azyn.
Vintage de wyn-lesinge, wyn-tydt.
a *Vintner* een wynverkooper.
a *Viol* een Viool.
to *Violate* Schenden, verontreynigen.
Violence Gewelt, heftigheyt.
Violently Geweldighlyck.
a *Violet* een Violet-bloem.
a *Viper* een Slange, Adder.
a *Virgin* een Maaght.
Virginity Maagdendom.
Virility Mannelyckheyt.
a *Visage* een Aangesicht.
Visard een Mom-aangesicht.
Visible Sienlyck, sichtbaar.
a *Vision* een Gesichte, verschyninge.
to *Visit* Besoecken, de visite geven.
Visitation een Besoeckinge.
the *Vitals* de Levende deelen des Lichaams.
to *Vitiate* Schenden.
Vitious Ondeugent.
to *Vituperate* Laken.
Vivacity Levendigheyt.
an U*lcer* een Sweer, gezwel.
an U*mbrage* een Schaduwe, een ombragie, suspitie.
an U*mpire* een Scheytsman.
U*nable* Onmachtigh.
U*nacceptable* Onaangenaam.
U*nanimity* Eendrachtigheyt.

U*napt*

Unapt Onbequaam.
Unarm Ontwapenen.
Unawares Onverwacht.
Unbelief Ongeloovigheyt.
Unbeseeming Onbetamend.
to *Unbuckle* or *unbutton* onthaalen, ontknoopen.
Uncapable Onbequaam.
Uncertain Onseecker.
Unchangeable Onveranderlyck.
Unchast Onkuys.
Uncivil Onbeleefst.
an *Uncle* een Oom.
Unclean Onreyn, onsuyver.
Uncomely Onbetamelyck.
Unconstant Onstantvastig.
to *Uncover* ontdecken.
an *Unction* een Salvinge.
Under Onder.
to *Undergo* Ondergaan, lyden.
Underhand Heymelyck.
to *Underhold* Onderhouden.
an *Underling* een Onderlingh, een die minder in Officie is.
Undermine Ondermynen.
Underneath Beneden.
to *Understand* Verstaan.
to *Undertake* Onderwinden.
Undiscreet Onbescheyden, indiscreet.
Undivided Ongescheyden.
to *Undo* Ontdoen, losmaken.
to *Undo* (*a maid*) Yemant verderven.
Undone Bedorven.
Undoubted Onghetwyfelt.
Uneasey Ongemackelyck.
Unequal, *uneven* Oneffen.
Unestimable Onwaardeerlyck.
Unexpected Onverwacht.
Unfained Ongeveynst.
Unfaithful Ontrouw.
Unfallible Onfeylbaar.
Unfit Onbequaam.
to *Unfold* Ontvouwen.

Unfor

Unfortunate Ongeluckigh.
Unfriendly Onvriendelyck.
Unfruitfull Onvruchtbaar.
Ungodly Ongoddelyck, goddeloos.
Ungracious Ondeugende, daar geen genade meer in is.
Ungratefull Ondanckbaar.
Unhandsom Ongeschikt, leelyck.
Unhonest Oneerbaar.
an *Unicorn* een Eenhoorn.
Uniform gelyckformigh.
Union Vereenigen.
Universal Algemeen.
University een Universiteyt, Hooge schole, Academy.
Unjust Onrechtvaerdigh.
Unkind Onvriendelyck.
Unknown Onbekent.
Unlawfull Onwettig.
Unlearned ongeleert.
Unless Ten zy *ofte* uytgenomen.

Unlike Ongelyck, oneffen.
to *Unload* Ontladen.
Unmannerly Ongemaniert, boers.
Unmeet Onbequaam.
Unmindfull Vergetig, onagtzaam.
Unmodest Ongeschikt.
Unmovable Onbeweeghlyck.
Unnatural Onnatuurlyck.
Unnecessary onnoodig.
Unorderly Onordentelyck.
Unpardonable onvergeeflyck.
Unpaid Onbetaalt.
Unpatient Onverduldig.
Unperceivable Ongevoeligh.
Unperfect Onvolkoomen.
Unpleasant Ongenoegelyck.
Unpolished Ongepolyst, onverciert.
Unpossible Onmooghlyck.
Unpregnable Onwinbaar.
Unprepared onbereyt.

Unprofitable Onnuttelyk; onprofytelyk.
Unprovided Onversien.
Unquiet ongerust.
Unready onbereydt.
Unreasonable onredelyck, sonder reden.
Unregarded ongeacht.
Unreprovable onberispelyck.
Unreverent Oneerbiedigh.
Unrewarded Onbeloont.
Unrighteous onrechtveerdigh.
Unripe onryp.
Unruly ongeregelt.
Unsatiable Onversadelyck.
Unsavoury Onsmakelyck.
to Unsay ontseggen.
to Unseal ontsegelen
Unsearchable onuytvindelyck.
Unseasonable ontydig.
Unseemly onbetamelyck.
Unseen ongesien.
Unsensible ongevoelig.
Unserviceable ondienstelyck.

Unsetled ongestadig.
Unshamefast Onbeschaamt.
Unshaven ongeschooren.
Unshod ontschoent.
Unskilful onervaren, onwetende.
Unsound ongesont.
Unspeakable onuytsprekelyck.
Unspotted onbevleckt.
Unstable ongestadig, ongedurig.
Unstained ongeschent.
Unstayed Ongetempert.
Unstedfast onstantvastigh.
Unsufferable onverdragelyck.
Unsure onseker.
Unsupportable onlydelyck.
Untamed ongetemt.
Unstained onbesmet.
Untaught ongeleert.
Unthankful ondanckbaar.
Unthought onverdacht, onverwacht.
an Unthrift een Verquister.
Unthrifty onspaarsaam.

Untied Ontbonden, ontknoopt.
Until Tot, tot dat.
Untilled ongeackert.
Untimely ontydelyck.
Unto Tot, al tot, tot den, toe, ter.
Untold ongeseyt, onvertelt.
Untouched ongeraakt.
Untoward Arg, boos, verkeert.
Untrue onwaar, valsch.
to *Unveil* ontdecken.
Unusual ongebruyckelyk, ongewonelyck.
Unutterable onuytspreke-lyck.
Unwalled onbemuurt.
Unwary onvoorsichtigh.
Unwatered ongewatert.
Unwearyed overmoeyt.
Unwholsom ongesont.
Unwilling onwillig.
Unwise Onwys.
Unwitty onvernuftig.
Unwontednesse onghewoontheyt.
Unworthy Onwaardigh.
Unyoked ontspannen, ontbonden.
a *Vocation* een Vocatie, beroep.
a *Voice* een stem ofte voys.
to *Void* Wycken.
to *make Void* Ledigh maken.
a *Volume* een Deel van een Boeck.
Voluntary Vrywillig.
Voluptuous Wellustig, weeldrigh.
to *Vomit* spouwen, braken.
a *Vote* een stemme.
to *Vouchsafe* Waardig achten, verweerdigen.
a *Vow* een Belofte aan Godt.
a *Vowel* een Vocaal.
a *Voyage* een Reyse ofte Voyagie ter Zee.
Up Op.
to *Upbraid* Verwyten.
to *Uphold* onderstennen, onderhouden.
Upon Op, boven, over.
Upper Overste.
Uppermost allerbovenste.
Upright oprecht.

an *Uproar* een oproer.
Upside-down Het onderste-boven.
Upward opwaarts, om hoogh.
to *Urge* Dringen, wringen.
an *Urinal* een Ordinaal, een Urinaal-glas.
Us ons.
to *Use* Gebruycken.
an *Usher of a School* een Onder-Rector, Con-Rector.
to *Usurp* Tegen recht houden.
Usury Woecker.
to *Utter* Uytspreken.
the *Uttermost* de Uyterste.
Vulgar Gemeyn.
a *Vulture* een Gier.

W.

a *Wafer* een Wafel, oock een Ouweltje.
to *Waft over* over voeren.
to *Wag* Waggelen, wankelen.
to *Wag the head* Het hooft schudden.
to *lay a Wager* Wedden.
Wages Gagie, loon.
a *Waggon* een Wagen.
Waight or *weight* Gewicht.
to *Wail* Kryten, kermen.
Wainscot wagenschot, want-schot.
to *Wait* Wachten.
to *Wait for* Verwachten.
to *Wake* Waken.
to *Walk* Wandelen.
a *Wall* een Muur ofte wal.
a *Wall-louse* een Wegluyse ofte wandluys.
a *Wall-nut* een Ockerneut.
to *Wander* Dwalen, dolen.
to *Want* Gebreck lyden.
Wanton Dertel, weeldrigh.
War Oorlogh.
to *Ward* Behoeden, beschermen.

Wares Waren, of Koopmanschap.
to *be Warie* Voorsichtigh zyn, sich wachten.
Warm Warm.
a *Warming-pan* een Bedt-pan.
to *Warn* Waarschouwen, vermanen.
a *Warrant* een Bevel, order.
a *Wart* een Wratte of Vrat.
to *Wash* Wasschen.
a *Wasp* een Wespe.
to *Wast* Bederven, verwoesten, verquisten.
a *Wast-coat* een Hemt-rock.
to *Watch* Waken.
a *Watch* een Uurwerk.
Water Water.
a *Wave* een Bare ofte golve.
Wax Was, Lack.
a *Way* een Wegh.
We Wy.
Weak swack, krank.
Weal Welvaart.
Wealth Ryckdom.

to *Wean a child* Een kint speenen.
Weapons Wapenen.
to *Wear* Dragen.
to *Wear out* Verslyten.
Weary Moede, vermoeyd.
Weather Weder.
to *Weave* Weven.
a *Web* een Webbe.
to *Wed* Houwen, trouwen.
a *Weed* een Wiede.
a *Week* een Weecke.
to *Weep* Weenen.
to *Weigh* Wegen.
Welcome Welkom.
Well Wel.
a *Well* een Put.
a *Wench* een Meyt of Meysken.
the *West* West, het Westen.
Wet Nat.
a *Whale* een Walvis.
a *Wharf* een Werf ofte Haven.
What Wat.
Whey Wey, Thrup.
a *Wheal* een Puyst.
What Terwe, Weytel.
a *Wheel* een Wiel.

a *Wheel-*

a *Wheel-barrow* een Kruywagen.
a *Whelp* een jongen hont.
When Wanneer.
Whence Van waar.
Where waar.
Wherefore waarom.
Whereto Waar toe.
to *Whet* Wetten, slyten.
Whether of, ofte.
Which welcke.
While and *mean while* Terwylen, ondertusschen.
White Wit.
a *Whore* een Hoer.
Wicked Boos.
a *Widdow* een weduwe.
a *wife* een Wyf.
Wilde wilt.
the *Will* de wille.
the *Wind* de wint.
a *Window* een Venster.
Wine wyn.
Which 't Welck.
a *Witch* een Tovenaerster.
Winter winter.
Wise Wys.
With Met.
Within Binnen.
a *Witness* een Getuyge.
Wo Wee.
a *Woman* een Vrouw.
to *Wonder* Verwonderen.
Wood Hout.
Wool wol.
a *Word* een woort.
to *Work* wercken.
to *Write* Schryven.
wrath Toorn.

Y.

Yea Ja.
a *Year* een Jaar.
Yellow Geel.
Yesterday Gisteren.
Yet Noch.

Z.

Zeal Yver.

FINIS.